

คู่มือการปฏิบัติงาน

คำอธิบาย

มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๘

โดย อาจารย์ประวิทย์ เป็รื่องการ

คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง :
“คำอธิบาย มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และ
การดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

กอง/ฝ่าย : ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่

วันที่เริ่มใช้ : ๑๑ พ.ย. ๒๕๖๗

แก้ไขครั้งที่ :

ผู้จัดทำ

คณะทำงานคู่มือการปฏิบัติงาน
เรื่อง “คำอธิบาย มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและ
การรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย
ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

ผู้ตรวจสอบ

(นายสุดเขต พลพยัคฆ์กุล)

ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

วันที่.....เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางจีระกิต อิศรวชิตชัยกุล)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

วันที่...๑๑.....เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ผู้อนุมัติ

พลตำรวจโท

(คำรณวิทย์ ฐูประจ่าง)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

วันที่...๑๑.....เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

การจัดทำคู่มือ “คำอธิบาย มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น” คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการรวบรวมเนื้อหาคำสอน คำอธิบาย ในแต่ละหัวข้อของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยท่านอาจารย์ ประวิทย์ เปรื่องการ ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรด้านวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ทำการถ่ายทอดความรู้ผ่านแอปพลิเคชัน Line เพื่อเป็นวิทยาทาน ทดแทนคุณแผ่นดิน และ “เสริมความรู้” ที่พึงได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาหลักการเป็นข้อมูลที่ยุติแล้ว (Pure Knowledge) ไร้การวิพากษ์วิจารณ์ หรือให้ความเห็นใด ๆ เพื่อเผยแพร่ให้แก่บุคคลที่สนใจ โดยคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี หรือบุคลากรหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจในเรื่องดังกล่าว ได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและนำหลักไปปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ในการบริหารงานให้มีธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ประวิทย์ เปรื่องการ เป็นอย่างสูงยิ่ง ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นวิทยาทานให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อกฎหมาย ทั้งนี้ หากผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้

จัดทำโดย
ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
พฤษภาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
บทที่ ๑ วินัยและการรักษาวินัย.....	๑-๒๐
บทที่ ๒ วิธีก่อนการดำเนินการทางวินัย.....	๒๑-๒๖
บทที่ ๓ การดำเนินการทางวินัย.....	๒๗-๓๘
บทที่ ๔ การกั้นเป็นพยาน.....	๓๙-๔๒
บทที่ ๕ การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง.....	๔๓-๔๖
บทที่ ๖ การสอบสวนพิจารณา.....	๔๗-๕๔
บทที่ ๗ การลงโทษทางวินัยและการรายงานการดำเนินการทางวินัย.....	๕๕-๑๑๓
บทที่ ๘ ปกผันกะวินัย.....	๑๑๔-๑๒๓
บทที่ ๙ กฎหมายล้างมลทิน.....	๑๒๔-๑๒๖
บทที่ ๑๐ การออกจากราชการ.....	๑๒๗-๑๓๕
บทที่ ๑๑ การสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน.....	๑๓๖-๑๔๖
บทที่ ๑๒ การลาออกจากราชการ.....	๑๔๗-๑๖๐
บทที่ ๑๓ การอุทธรณ์.....	๑๖๑-๑๗๙
บทที่ ๑๔ การร้องทุกข์.....	๑๘๐-๑๙๐
บทที่ ๑๕ วินัยลูกจ้าง/พนักงานจ้าง.....	๑๙๑-๒๐๓
บรรณานุกรม	
คณะผู้จัดทำ	

คำนำ

การจัดทำคู่มือ “คำอธิบาย มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น” คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการรวบรวมเนื้อหาคำสอน คำอธิบาย ในแต่ละหัวข้อของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยท่านอาจารย์ ประวิทย์ เป็รื่องการ ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรด้านวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ทำการถ่ายทอดความรู้ผ่านแอปพลิเคชัน Line เพื่อเป็นวิทยาทาน ทดแทนคุณแผ่นดิน และ “เสริมความรู้” ที่พึงได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาหลักการเป็นข้อมูลที่ยุติแล้ว (Pure Knowledge) ไร้การวิพากษ์วิจารณ์ หรือให้ความเห็นใด ๆ เพื่อเผยแพร่ให้แก่บุคคลที่สนใจ โดยคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี หรือบุคลากรหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจในเรื่องดังกล่าว ได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและนำหลักไปปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ในการบริหารงานให้มีธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ประวิทย์ เป็รื่องการ เป็นอย่างสูงยิ่ง ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นวิทยาทานให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อกฎหมาย ทั้งนี้ หากผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้

จัดทำโดย
ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
พฤศจิกายน ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
บทที่ ๑ วินัยและการรักษาวินัย.....	๑-๒๐
บทที่ ๒ วิธีก่อนการดำเนินการทางวินัย.....	๒๑-๒๖
บทที่ ๓ การดำเนินการทางวินัย.....	๒๗-๓๘
บทที่ ๔ การกันเป็นพยาน.....	๓๙-๔๒
บทที่ ๕ การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง.....	๔๓-๔๖
บทที่ ๖ การสอบสวนพิจารณา.....	๔๗-๙๔
บทที่ ๗ การลงโทษทางวินัยและการรายงานการดำเนินการทางวินัย.....	๙๕-๑๑๓
บทที่ ๘ ปกผันกะวินัย.....	๑๑๔-๑๒๓
บทที่ ๙ กฎหมายล้างมลทิน.....	๑๒๔-๑๒๖
บทที่ ๑๐ การออกจากราชการ.....	๑๒๗-๑๓๕
บทที่ ๑๑ การสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน.....	๑๓๖-๑๔๖
บทที่ ๑๒ การลาออกจากราชการ.....	๑๔๗-๑๖๐
บทที่ ๑๓ การอุทธรณ์.....	๑๖๑-๑๗๙
บทที่ ๑๔ การร้องทุกข์.....	๑๘๐-๑๙๐
บทที่ ๑๕ วินัยลูกจ้าง/พนักงานจ้าง.....	๑๙๑-๒๐๓
บรรณานุกรม	
คณะผู้จัดทำ	

บทที่ ๑ วินัยและการรักษาวินัย

วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีทั้งสิ้น ๑๙ ฐานความผิด ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่

๑. ต้องสนับสนุนประชาธิปไตย
๒. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
๓. ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี
๔. ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่
๕. ต้องปฏิบัติราชการตามระเบียบกฎหมาย
๖. ต้องใส่ใจทราบเหตุเคลื่อนไหวอันตราย
๗. ต้องรักษาความลับราชการ
๘. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
๙. ต้องไม่กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน
๑๐. ต้องไม่รายงานเท็จ
๑๑. ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม
๑๒. ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ
๑๓. ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี
๑๔. ต้องไม่ดูหมิ่นประชาชนผู้ติดต่อราชการ
๑๕. ต้องไม่กระทำให้เสื่อมเกียรติ
๑๖. ต้องไม่เป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
๑๗. ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง
๑๘. ต้องไม่ประพฤติชั่ว
๑๙. ต้องไม่กระทำล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ฐานความผิดทางวินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ในฐานที่ ๑ - ๑๗ และฐานที่ ๑๙ จะมีองค์ประกอบความผิด (คล้ายกฎหมายอาญา) พฤติกรรมแห่งการกระทำต้องครบองค์ประกอบความผิดของแต่ละฐาน จึงจะถือว่า “ผิดวินัยฐานนั้น ๆ” ได้ ส่วนฐานที่ ๑๘ “ฐานประพฤติชั่ว” จะมีเพียงแนวทางการพิจารณาว่าทำอย่างไร ชั่วแค่ไหนร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย แต่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานใดเลย อาจลงโทษทางวินัย “ฐานประพฤติชั่ว” ได้

ในข้อ ๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ ให้ใช้กับข้าราชการครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (รวมถึงลูกจ้าง/พนักงานจ้าง) ตามข้อ ๔๘ วรรคหนึ่ง ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗)

/ตั้งนั้น...

ดังนั้น คำว่า “ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” ให้หมายถึง ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการหรือพนักงานครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานจ้าง ลูกจ้าง (ยกเว้นสังกัด กทม.)

ข้อสังเกต วินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) มีทั้งสิ้น ๑๙ ฐาน ความผิดดังกล่าว ตามปกติในแต่ละข้อจะมีเพียงหนึ่งวรรค ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่หากมีวรรคสอง จะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ยกเว้นข้อ ๗ วรรคสอง เพียงข้อเดียวที่เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง)

วินัยรายฐานความผิด ซึ่งอยู่ในหมวด ๒ ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย โดยจะแบ่งอธิบายเป็น ๓ ประเด็น คือ

๑. ตั๋วบท
๒. องค์ประกอบ
๓. อธิบาย/ตัวอย่าง

ตั๋วบท

ข้อ ๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

การเป็นข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎกติกาของทางราชการทุกประการอย่างเคร่งครัด ตลอดเวลา เพราะ “งานราชการ” มิใช่ “งานเอกชน” ย่อมมีกฎระเบียบให้ถือเสมอเหมือนกัน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการ จนกว่าจะพ้นจากราชการไป บางข้อใช้กำกับในขณะปฏิบัติหน้าที่ บางข้อใช้ในเวลาราชการ แต่บางข้อใช้สม่ำเสมอทุกช่วงของชีวิตราชการ จะทำราชการตามอำเภอใจหาได้ไม่ ดังนั้น เมื่อตัดสินใจเข้ารับราชการแล้ว จึงจำต้องรักษาและปฏิบัติตามกฎกติกาเหล่านั้นให้จงดี เพื่อความก้าวหน้าในราชการ เพื่อความผาสุกของประชาชน และเพื่อการพัฒนาถาวรของประเทศชาติเป็นลำดับ

ฐานที่ ๑ (ต้องสนับสนุนประชาธิปไตย)

ตั๋วบท

ข้อ ๖ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

องค์ประกอบ

๑. เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒. มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข
๓. ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบนี้ ด้วยใจอันบริสุทธิ์

อธิบาย

๑. เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ระบอบ (Regime) การปกครองในสังคมโลกมีมากมายหลายระบอบ เช่น ระบอบคอมมิวนิสต์ (Communism) ระบอบสังคมนิยม (Socialism) ระบอบเผด็จการ (Totalitarianism) หรือระบอบประชาธิปไตย

(Democracy) เป็นต้น แต่ละระบอบยังแยกย่อยออกหลายแขนง เช่น ระบอบประชาธิปไตย มีทั้งระบบรัฐสภา (Palaimentary Damocracy) ระบบประธานาธิบดี (Presidential system) หรือระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-Presidential System)

๒. มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข

สำหรับประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) มาเป็นระบอบประชาธิปไตย แบบรัฐสภา (Palaimentary Democracy) ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ แม้จะมีการทำรัฐประหารเป็นระยะ แต่ยังคงถือว่าอยู่ในระบอบประชาธิปไตยเช่นเดิม

๓. ข้าราชการทุกคนต้องสนับสนุนการปกครองนี้ด้วยใจบริสุทธิ์

กล่าวคือ มีความจริงใจ มีใจใสสะอาด หรือไม่มีเจตนาอื่นเคลือบแฝง โดยจะสนับสนุนระบอบการปกครองอื่น เช่น ระบอบคอมมิวนิสต์ หรือระบอบสังคมนิยมมิได้ เป็นต้น สังเกตได้ว่า กรณีดังกล่าวยังจัดเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นในการเข้ารับราชการด้วย

การสนับสนุน ได้แก่ การส่งเสริม เสริมสร้าง หรือไม่คัดค้าน การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานนี้ คือ การกระทำในทางคัดค้าน ต่อต้าน หรือเป็นปรปักษ์

“การสนับสนุน” แสดงออกมาได้ทั้งทางกายและทางวาจา

“ทางกาย” ได้แก่ การทำหน้าที่และการใช้สิทธิต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ

“ทางวาจา” ได้แก่ การพูดสนับสนุน ชี้แจง และโน้มน้าว

วินัยฐานนี้ แยกเป็น ๒ ช่วง คือ ก่อนและหลังรับราชการ

๑. ถ้าเป็นกรณีไม่สนับสนุนก่อนรับราชการ แต่ความเพ็งปรากฏ ต้องสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติ

๒. แต่หากเป็นกรณีภายหลังรับราชการ ต้องดำเนินการทางวินัยฐานนี้ หรือจะสั่งให้ออกจากราชการเพราะไม่เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามข้อ ๖ (๔) ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่ประการใด จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

ฐานที่ ๒ (ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต)

ตัวบท

ข้อ ๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

อธิบาย

๑. คำว่า

- (๑) “ราชการ” หมายถึง งานของประเทศ หรือของพระราชา
- (๒) “หน้าที่ราชการ” หมายถึง หน้าที่ราชการโดยตรงเท่านั้น เว้นแต่กรณีหน้าที่อื่นที่ไปปฏิบัตินั้นมีการกำหนดให้เป็นการปฏิบัติหน้าที่ไว้โดยชัดแจ้ง

การ “ปฏิบัติหน้าที่ราชการ” พิจารณาได้จาก

- (๑) กฎหมาย กฎ ระเบียบกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- (๒) มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
- (๓) คำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- (๔) พฤติency ที่สมควรใจเข้าผูกพัน

๒. คำว่า

- (๑) “ซื่อสัตย์” คือ ปฏิบัติตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง
- (๒) “สุจริต” คือ ปฏิบัติชอบตามทำนองคลองธรรม
- (๓) “เที่ยงธรรม” คือ ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

ตัวอย่าง

ช่างโยธาปรับเบี่ยเลี้ยงแทนเพื่อนแล้วไม่นำไปให้เพื่อนทันที แต่กลับนำไปซื้อวัสดุซ่อมแซมห้องน้ำก่อน แต่ได้คืนเงินให้เพื่อนล่าช้า ลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น

องค์ประกอบ

วรรคสอง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. อาศัยเองหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยหน้าที่ราชการนั้น โดยทางตรงหรือทางอ้อม
๓. หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

อธิบาย

คำว่า

- “ผู้อื่น” คือ ใครก็ได้ นอกจากตนเองและราชการ
- “ประโยชน์” คือ สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ อาจเป็นทรัพย์สิน เงินทอง หรือบริการเป็นต้น ก็ได้

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ควบคุมสมุดลงเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ละทิ้งหน้าที่ราชการ ๑ วัน เมื่อกลับมาลงชื่อในสมุดว่า “ขออนุญาตไปจังหวัด” ทั้งที่มีได้ขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด ลงโทษภาคทัณฑ์

/องค์ประกอบ...

องค์ประกอบ

วรรคสาม

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยมิชอบ
๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้
๔. มีเจตนาทุจริต (เจตนาพิเศษ)

อธิบาย

คำว่า

“เจตนา” คือ รู้สำนึกในการกระทำ

“ปฏิบัติ” คือ ได้กระทำลงไปแล้ว

“ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่” คือ มีหน้าที่ราชการ แต่ไม่ปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติหน้าที่นั้นเสีย

“มิชอบ” คือ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบแบบธรรมเนียมของราชการ มติ ครม.

คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือทำนองคลองธรรม

สำหรับถ้อยคำอื่นที่เหมือนกันในข้อนี้ จะมีความหมายนัยเดียวกัน

ตัวอย่าง

ผู้อำนวยการกอง ทำบันทึกเสนอนายกฯ ขอจัดซื้อวัสดุ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว

ทำใบตรวจรับเท็จ แล้วนำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ฐานที่ ๓ (ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี)

ตัวบท

ข้อ ๘ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดี หรือความก้าวหน้าแก่

ราชการ

องค์ประกอบ

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่นั้น ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ

ตัวอย่าง

นายแพทย์ได้สั่งการรักษาผู้ป่วยที่มารับการรักษาบาดแผลบริเวณใบหน้าทางโทรศัพท์ แล้วให้

ผู้ป่วยกลับบ้านได้ ลงโทษภาคทัณฑ์

ฐานที่ ๔ (ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่)

ตัวบท

ข้อ ๙ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดสาหะ เอาใจใส่ ระมัดระวัง

รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

/การประมาท...

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่อุตสาหะ/ไม่เอาใจใส่/ไม่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ/ประมาทเลินเล่อ

ตัวอย่าง

(ไม่อุตสาหะ และไม่ระมัดระวัง)

ผอ.กองคลัง ไม่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่จัดเก็บอย่างใกล้ชิด เช่น ไม่ตรวจสอบการนำส่งเงินประจำวัน มอบใบเสร็จให้โดยไม่มีการตรวจนับ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บยกยอกเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ลงโทษภาคทัณฑ์

(ประมาทเลินเล่อ)

ช่างโยธาอยู่เวรสำนักงานในเวลากลางคืน ได้อ่านหนังสือนอกร่มและจุดยาเทียนไขไว้ เมื่อมีอาการง่วงจึงเข้านอนโดยลืมดับยาเทียนไข เป็นเหตุให้ไฟไหม้มุ้งและที่นอนทั้งหมด รวมถึงทรัพย์สินอื่นเพียงเล็กน้อย ลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐ % ๒ เดือน (กฎหมายเดิม) ^๑

องค์ประกอบ

วรรคสอง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่นั้น
๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

แพทย์เวรไม่รักษาผู้ป่วยเบาหวานอาการหนักอย่างใกล้ชิด ซึ่งพยาบาลได้รายงานถึง ๓ ครั้ง แต่ได้สั่งการรักษาทางโทรศัพท์ ต่อมาผู้ป่วยถึงแก่ความตาย แม้การตายจะมีผลโดยตรงที่แพทย์มิได้มาทำการรักษาก็ตาม แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการเสียภาพพจน์และชื่อเสียงของทางราชการในการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างร้ายแรง ลงโทษปลดออกจากราชการ

ฐานที่ ๕ (ต้องปฏิบัติราชการตามระเบียบกฎหมาย)

ตัวบท

ข้อ ๑๐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาล โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

/การปฏิบัติ...

^๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๔๔

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ คณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. จงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ และเกิดความเสียหายแก่ราชการ

ตัวอย่าง

ปลัดเทศบาลได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเก็บรักษาเงิน ไม่เก็บรักษาบัญชีและดวงตราประจำครั้งด้วยตนเอง แต่มอบให้กรรมการสำรองเก็บรักษาไว้แทน เป็นเหตุให้ผู้รั้งทุจริตเงินค่าธรรมเนียมในกำป็นไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐ % ๔ เดือน (กฎหมายเดิม)

องค์ประกอบ

วรรคสอง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. จงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ
๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

นายช่างโยธาปล่อยให้ผู้ช่วยช่างเขียนและรับรองแบบเอง ไม่ตรวจสอบและไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งที่ระเบียบให้เป็นหน้าที่ของนายช่างโยธา เป็นเหตุให้อาคารที่ขออนุญาตก่อสร้างพังทับคนงานเสียชีวิต ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ฐานที่ ๒ (ต้องใส่ใจทราบเหตุเคลื่อนไหวอันตราย)

ตัวบท

ข้อ ๑๑ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

องค์ประกอบ

๑. ไม่สนใจรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตราย และ
๒. ไม่ป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

อธิบาย

ภัยอันตรายที่จะบังเกิดแก่ประเทศชาติมีในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และด้านความมั่นคง เป็นต้น

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องถือเป็นหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากหน้าที่ราชการตามปกติ หากทราบว่ามีวาระอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติดังกล่าวแล้วพึงเฉยเสียโดยไม่ดำเนินการใด ๆ จะเป็นความผิดทางวินัยตามข้อนี้ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ฐานที่ ๗ (ต้องรักษาความลับราชการ)

ตัวบท

ข้อ ๑๒ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องรักษาความลับของทางราชการ

การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. มีความลับของทางราชการ
๒. นำความลับนั้นไปเปิดเผย

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖ ว. นำความลับเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบกรณีพิเศษ ๒ ชั้น ไปเปิดเผยก่อนที่จะมีคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปี ลงโทษตัดเงินเดือน ๕% ๓ เดือน

องค์ประกอบ

วรรคสอง

๑. มีความลับของทางราชการ
๒. นำความลับนั้นไปเปิดเผย
๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้เก็บรักษาเอกสารลับของทางราชการ นำข้อมูลดังกล่าวไปเผยแพร่ให้ทุจริตชนทราบเป็นเหตุให้ระบบข้อมูลถูกนำไปใช้ในการบ่อนทำลายประเทศ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ฐานที่ ๘ (ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา)

ตัวบท

ข้อ ๑๓ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิมเป็นหนังสือ ผู้ปฏิบัติบังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

/องค์ประกอบ...

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
๒. เป็นการสั่งในหน้าที่ราชการ
๓. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ (ความเห็นของผู้สั่ง)
๔. มีเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงคำสั่งดังกล่าว

ตัวอย่าง

ช่างโยธามีหน้าที่อยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ แต่มาเข้ารับอยู่เวรล่าช้า เป็นเหตุให้ไม่มีผู้เชิญลงจากยอดเสา ในเวลา ๑๘.๐๐ น. ลงโทษภาคทัณฑ์

ข้อยกเว้น

แต่ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

- (๑) จะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือ
- (๒) จะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือ
- (๓) เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ความเห็นของผู้รับคำสั่ง)
- (๔) ผู้รับคำสั่งต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น
- (๕) เมื่อเสนอความเห็นแล้ว (ให้รออยู่ก่อน)
- (๖) ถ้าผู้บังคับบัญชายินยอมให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิมเป็นหนังสือ
- (๗) ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม (ไม่ผิดวินัยฐานนี้)

หมายเหตุ

วินัยฐานนี้ ก.กลางได้ปรับแก้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ อปท. ที่ต่างจากข้าราชการพลเรือน โดยเฉพาะในเรื่องสถานะของผู้ใช้อำนาจซึ่งเป็นฝ่ายการเมือง มี ๓ ประเด็น คือ

๑. เพิ่มคำว่า “หรือเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เข้ามา
๒. ไม่เปิดโอกาสให้เป็นดุลพินิจของผู้รับคำสั่งว่าจะทำบันทึกหรือไม่ แต่บังคับว่าต้องทำเป็นบันทึกให้ทบทวนเท่านั้น ไม่ให้มีทางเลือก ป้องกันข้อถกเถียงในอนาคต
๓. การยินยอมของผู้บังคับบัญชาด้วยวาจาจากก่อนข้างมีปัญหา เมื่อเกิดการฟ้องคดี จึงบังคับให้ “ต้องยินยอมเป็นหนังสือ” เท่านั้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในระบบวินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

ข้อสังเกต

การทำบันทึกนี้เป็นเฉพาะกรณีวินัย แต่หากเรื่องนั้นเป็นความผิดทางอาญาด้วย จะเป็นอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลสถิตยุติธรรมโดยแท้ ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ พุทธิดกรรมเดียวอาจผิดทั้งวินัยและอาญา แต่ปัจจุบัน ก.กลางได้นำหลักภาษิตกฎหมาย ที่ว่า “บุคคลไม่อาจถูกลงโทษหลายครั้งสำหรับการกระทำความผิดครั้งเดียว” หรือ “พฤติกรรมผิดครั้งเดียว ต้องรับโทษครั้งเดียว” มาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงโทษทางวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ฐานที่ ๙ ต้องไม่กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ตัวบท

ข้อ ๑๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิให้เป็นการกระทำข้ามชั้นผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

องค์ประกอบ

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหน้าที่นั้นข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ธุรการเสนอใบลาเพื่อให้นายกฯ อนุญาต โดยไม่ผ่านปลัดฯ ทั้งที่ปลัดปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงาน ทำให้ปลัดไม่ทราบความเป็นไปของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ลงโทษภาคทัณฑ์

ข้อยกเว้น

๑. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปสั่งให้กระทำ
๒. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว ไม่ผิดวินัยฐานนี้

ฐานที่ ๑๐ (ต้องไม่รายงานเท็จ)

ตัวบท

ข้อ ๑๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. ต้องมีการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา
๒. การรายงานนั้นมีข้อความเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรรายงาน

ตัวอย่าง

เจ้าพนักงานป้องกันฯ รัยอยู่เวรแทนเพื่อน ครั้นเวลา ๑๗.๓๐ น. หายตัวไปไม่กลับมาเข้าเวรอีกทั้งคืน โดยรายงานผู้บังคับบัญชาว่าท้องเสีย แต่รุ่งเช้าทำหนังสือชี้แจงหัวหน้าเวรว่าไม่มีเงินซื้อข้าว จึงกลับบ้านเพื่อหาเงิน ลงโทษภาคทัณฑ์

องค์ประกอบ

วรรคสอง

๑. ต้องมีการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา
๒. การรายงานนั้นมีข้อความเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรรายงาน
๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

/ตัวอย่าง...

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ทะเบียนเบิกค่าเช่าบ้าน โดยปลอมใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านและทำทะเบียนบ้านปลอม เพื่อให้ทางราชการหลงเชื่อ ได้เงินค่าเช่าบ้านไป ๒๑,๐๐๐ บาท ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ฐานที่ ๑๑ (ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม)ตัวบท

ข้อ ๑๖ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

องค์ประกอบ

๑. มีระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ
๒. ไม่ถือหรือปฏิบัติตามนั้น

ตัวอย่าง

๑. ช่างโยธา ลงชื่อในสมุดลงเวลามาปฏิบัติหน้าที่ราชการแทนเพื่อนซึ่งไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ลงโทษภาคทัณฑ์

๒. เจ้าหน้าที่ธุรการ แอบเข้าไปใช้โทรศัพท์ทางไกลในห้องนายกฯ โดยไม่ได้รับอนุญาต ลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น

ฐานที่ ๑๒ ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการตัวบท

ข้อ ๑๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อธิบาย

คำว่า

“อุทิศ” คือ สละให้ โดยใช้เวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ

“เวลาของตน” คือ รวมทั้งในและนอกเวลาราชการตามปกติ

“ทอดทิ้ง” คือ ไม่เอาเป็นธุระ ไม่เอาใจใส่ ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน

“ละทิ้ง” คือ ตัวไม่อยู่ในที่ทำงาน จะลงชื่อมาปฏิบัติราชการหรือไม่ก็ตาม

องค์ประกอบวรรคหนึ่ง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่นั้น

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ธุรการมีหน้าที่อยู่เวรสำนักงาน ระหว่างเวลา ๑๘.๓๐ - ๐๗.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น แต่ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เวรดังกล่าวหลังเวลา ๒๐.๐๐ น. ในสภาพมีเมฆสุม และลงเวลามาปฏิบัติหน้าที่เวรว่า ตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ น. ลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % ๒ เดือน (นอกจากนี้ยังผิดฐานรายงานเท็จ กับฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมด้วย)

องค์ประกอบวรรคสอง

ลักษณะที่ ๑

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่นั้นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
๓. เป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ป้องกันอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ ตกกลางคืนนอนไม่หลับได้กลับไปนอนที่บ้าน ตอน ๐๒.๓๐ น. ครั้นเวลา ๐๔.๔๕ น. สำนักงานถูกลอบวางเพลิงเสียหายทั้งหลัง ลงโทษไล่ออกจากราชการ

องค์ประกอบวรรคสอง

ลักษณะที่ ๒

๑. ละทิ้งหน้าที่ราชการ
๒. เป็นระยะเวลาติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวัน (พนักงานจ้าง/ลูกจ้าง เกินกว่าเจ็ดวัน)
๓. โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของ

ทางราชการ

ตัวอย่าง

๑. นักพัฒนาชุมชน ละทิ้งหน้าที่ราชการไป ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ และไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่อีกเลย ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๒. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ลาพักผ่อน ๕ วัน ระหว่างลาได้ส่งใบขอลาออกจากราชการเพื่อยื่นต่อนายกฯ เมื่อครบกำหนดลาพักผ่อน เจ้าหน้าที่ผู้นี้ก็หยุดราชการไป โดยไม่รอรับทราบคำสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการก่อน ลงโทษปลดออกจากราชการ

ฐานที่ ๑๓ (ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี)**ตัวบท**

ข้อ ๑๘ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการก่อกวนก่อกอง และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ประเภทเดียวกัน) ด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

/องค์ประกอบ...

องค์ประกอบ

๑. ไม่สุภาพเรียบร้อย (ระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ)
๒. ไม่รักษาความสามัคคี
๓. กลั่นแกล้งกัน
๔. ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ตัวอย่าง

(ไม่สุภาพเรียบร้อย)

เจ้าหน้าที่จัดเก็บฯ ใช้วาจาไม่สุภาพและแสดงกิริยาก้าวร้าวต่อปลัดฯ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา เนื่องจากไม่พอใจที่ไม่เสนอเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ในปีงบประมาณนั้น เพราะเจ้าหน้าที่ผู้นี้มีวินัยลาภิจ ลาป่วย ในรอบปี ที่แล้วมารวมกันเกินกว่า ๔๕ วัน ลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % ๒ เดือน

ตัวอย่าง

(ไม่รักษาความสามัคคี)

เจ้าหน้าที่ธุรการ ทำร้ายเพื่อนข้าราชการ โดยใช้กล่องเปล่าสำหรับใส่งานบันทึกข้อมูล คอมพิวเตอร์ ดีโหล่ซ้าย ๑ ที ดึงผมและกัดที่แขนซ้ายเป็นรอยฟกช้ำ โดยเพื่อนไม่ได้แสดงอาการโต้ตอบแต่อย่างใด ลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐% ๒ เดือน (กฎหมายเดิม)^๒

ตัวอย่าง

(ไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ)

เจ้าพนักงานป้องกันฯ โกรธเคืองช่างโยธาที่ขอยืมรถแล้วไม่ให้ เกิดการติดขัดในการประสานงาน ในหน่วยงาน และมีส่วนร่วมวางแผนเดินขบวนให้ตนเองไม่ต้องถูกสั่งให้ไปช่วยราชการที่อื่น ตามความต้องการของ นายกเทศมนตรี ลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐% ๒ เดือน (กฎหมายเดิม)

ฐานที่ ๑๔

ต้องไม่ดูหมิ่นประชาชนผู้ติดต่อราชการ

ตัวบท

ข้อ ๑๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การ สงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดู หมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

การดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

วรรคหนึ่ง

๑. ไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก ไม่ให้ความเป็นธรรม ไม่ให้การสงเคราะห์ ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง

๒. กระทำแก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

^๒มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๔๔

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ทะเบียน ไม่แนะนำประชาชนที่มาติดต่อกานทะเบียนให้ชัดเจน ทำให้ประชาชนต้องมาติดต่อราชการหลายครั้ง ลงโทษภาคทัณฑ์

องค์ประกอบวรรคสอง

๑. ดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงอย่างร้ายแรง
๒. เป็นการกระทำต่อประชาชนผู้ติดต่อราชการ
๓. กระทำโดยมีเจตนา (กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ)

ตัวอย่าง

ปลัดกล่าวกับชาวบ้านที่มาร้องเรียนการเก็บขยะไม่เรียบร้อยของพนักงานเก็บขยะ แต่ตกลงกันไม่ได้ ถูกชาวบ้านด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย ทำให้ปลัดโกรธและด่าตอบชาวบ้านผู้นั้นด้วยถ้อยคำหยาบคายเช่นเดียวกัน ลงโทษปลดออกจากราชการ

ฐานที่ ๑๕ (ต้องไม่กระทำการให้เสื่อมเกียรติ)**ตัวบท**

ข้อ ๒๐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องไม่กระทำการ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

องค์ประกอบ

๑. กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์
๒. อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

ตัวอย่าง

พยาบาลเทคนิค ฝ่ายศัลยกรรมกระดูกอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ป่วยซึ่งรู้จักมักคุ้นกันที่มาตรวจ ณ โรงพยาบาลโดยไม่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตน และได้รับเงินค่าตอบแทนครั้งละไม่เกิน ๕๐๐ บาท ลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐% ๔ เดือน (กฎหมายเดิม)

ฐานที่ ๑๖ (ต้องไม่เป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท)**ตัวบท**

ข้อ ๒๑ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องไม่เป็นผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

องค์ประกอบ

๑. ไม่เป็นผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือตำแหน่งที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน
๒. ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

อธิบาย

ประวีณ ณ นคร ได้ตอบคำถาม กรณีข้าราชการพลเรือนทำการค้าได้เพียงใดหรือไม่ว่า ต้องไม่เป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ นอกจากทางราชการจะสั่ง และอย่างไรเรียกว่า “ตัวกระทำการ”

ในห้างหุ้น...

ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น มีมติ ครม.ตาม น.ว. ๕/๒๔๘๘ ลง ๕ ธ.ค. ๒๔๘๘ สรุปว่า “สำหรับผู้ทำการค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งไม่มีทางจะใช้อิทธิพลในทางราชการ ก็ไม่ต้องห้ามตามมตินี้” ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงมติ ครม. ในเรื่องลักษณะนี้อีกหลายครั้ง แต่หลักการสำคัญยังคงเดิม และกลายมาเป็นวินัยฐานที่ ๑๖ ดังกล่าว

ฐานที่ ๑๗ (ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง)

ตัวบท

ข้อ ๒๒ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ก็จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการโดยอนุโลม

องค์ประกอบ

๑. ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง
๒. ต้องปฏิบัติตามมารยาททางการเมือง

อธิบาย

วินัยข้อนี้มีเจตนารมณ์ให้ข้าราชการประจำมีความเป็นกลางทางการเมือง แต่ไม่ตัดสิทธิข้าราชการประจำในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๙๙ ด้วย ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๒ ว่า ข้าราชการพลเรือนจะนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใด ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย และจะไปประชุมอันเป็นการประชุมของพรรคการเมืองนั้นเป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ในทางที่เกี่ยวกับประชาชน และในหน้าที่ราชการต้องกระทำตนเป็นกลางปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง และไม่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามทางการเมืองของข้าราชการพลเรือน ๑๑ ประการอีกด้วย

ฐานที่ ๑๘ (ต้องไม่ประพฤติชั่ว)

ตัวบท

ข้อ ๒๓ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

แนวทางการพิจารณา (ว่า ชั่วหรือไม่ ร้ายแรงหรือไม่)

๑. เกียรติของข้าราชการ
๒. ความรู้สึกของสังคม
๓. เจตนาในการกระทำ (มีจิตสำนึกในขณะกระทำ)

วรรคหนึ่ง (ประพฤติชั่วไม่ร้ายแรง ประพฤติตนไม่สำรวม)

ตัวอย่าง เช่น

๑. เสพสุรา
๒. ไม่ชำระหนี้
๓. ประพฤติตนในทำนองชู้สาว
๔. กระทำอนาจาร
๕. ปลอมแปลงเอกสาร เป็นต้น

วรรคสอง (ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง)

ลักษณะที่ ๑

เป็นการกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ลักษณะที่ ๒

เป็นการกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใด อันได้ชื่อว่าประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เช่น

๑. เสพสุรา มีเงื่อนไข ดังนี้
 - (๑) ดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
 - (๒) เมาสุราเสียราชการ
 - (๓) เมาสุราในที่ชุมนุมชนจนเกิดความเสียหาย
๒. เบิกเงินสวัสดิการเป็นเท็จ
๓. เรียกเงินเพื่อพาเข้าทำงาน
๔. ไม่ชำระหนี้
๕. ประพฤติตนในทำนองชู้สาว
๖. ยาเสพติด
๗. กระทำอนาจาร
๘. ทุจริตในการสอบ
๙. ปลอมแปลงเอกสาร
๑๐. กระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก
๑๑. ความผิดฐานล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เป็นต้น

กรณีศึกษาวิญญูฐานที่ ๑๘ คือ “ฐานประพฤตชั่ว” มี “แนวทางพิจารณา ๓ ประการ” ความผิดลักษณะเดียวกัน อาจเป็นได้ทั้งวินัยอย่างร้ายแรงและอย่างไม่ร้ายแรง โดยต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไปด้วย

ประพฤตชั่วอย่างไม่ร้ายแรง

๑. กรณีเสพสุรา

/เจ้าหน้าที่...

เจ้าหน้าที่ป้องกันฯ มีอาการมีนเมาสุรามาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ประมาณเดือนละ ๑-๒ ครั้ง บางครั้งส่งเสียงดังอะอะโวยวาย ก่อความรำคาญแก่เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาเคยกล่าวตักเตือนแล้ว ก็ยังไม่เชื่อฟัง ลงโทษภาคทัณฑ์

๒. กรณีไม่ชำระหนี้

นักพัฒนาชุมชน ทำสัญญากู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน ๕,๐๐๐ บาท แล้วไม่ชำระหนี้ เพื่อนบ้านจึงร้องเรียนต่อนายกฯ เมื่อนายกฯ สั่งให้ชำระก็ยังไม่ยอมชำระ เพื่อนบ้านจึงไปแจ้งความดำเนินคดี ต่อมาพี่สาวได้นำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระแทน ลงโทษภาคทัณฑ์

๓. กรณีประพฤติตนในทำนองชู้สาว

นักวิชาการศึกษา ไปมาหาสู่คบหาสมาคมในลักษณะสองต่อสองกับเพื่อนสาวร่วมงานทั้งกลางวันและกลางคืน เป็นเหตุให้ผู้อื่นเข้าใจว่ามีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว จนทะเลาะวิวาทกับภรรยา ลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % ๓ เดือน

๔. กรณีกระทำอนาจาร

นักวิเคราะห์นโยบายฯ จับมือถือแขนหญิงสาวที่ระเบียบบ้านของฝ่ายหญิง ผิดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ลงโทษภาคทัณฑ์

๕. กรณีปลอมแปลงเอกสาร

เจ้าหน้าที่ดับเพลิง อยู่เวรดับเพลิง ทำการปลอมแปลงลายมือชื่อหัวหน้าฯ ในใบแทนเวรเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าเวรแทนตน ลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % ๓ เดือน

ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๑. กรณีเสพสุรา

เจ้าหน้าที่จัดเก็บฯ นั่งดื่มสุราบนศาลารอรถกลางหมู่บ้านในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตั้งแต่เช้าจนมีนเมา ตะโกนร้องเพลงเสียงดังรบกวนชาวบ้านแล้วนอนหลับบนศาลานั้นตลอดทั้งวัน ชาวบ้านที่พบเห็นร้องเรียนนายกฯ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๒. กรณีเบิกเงินสวัสดิการเป็นเท็จ

หัวหน้าสำนักปลัด ทำรายงานเบิกค่ารถยนต์บรรทุกสิ่งของและสัมภาระออกจากที่พักสังกัดเดิมไปยังบ้านพักสังกัดใหม่ ทั้งที่ซื้อเท็จจริงไม่มีการจ้างรถยนต์บรรทุก แต่ได้ขอใบเสร็จรับเงินจากเอกชนมาประกอบการเบิก ลงโทษปลดออกจากราชการ

๓. กรณีเรียกเงินเพื่อพาเข้าทำงาน

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี หลอกลวงชาวบ้านว่าสามารถฝากบุตรหลานให้เข้ารับราชการได้ และเรียกรับเงินจากราษฎรหลายราย ๆ ละ ๑๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท ล่วงหน้าก่อน และเมื่อได้รับการบรรจุแล้วจะต้องจ่ายเพิ่มอีกครั้งหนึ่งที่เหลือ ทั้งที่ตนเองไม่มีหน้าที่รับบุคคลเข้าทำงาน ลงโทษปลดออกจากราชการ

๔. กรณีไม่ชำระหนี้

เจ้าหน้าที่ประจำสถานทูต กระทำหรือมีส่วนร่วมรู้เห็นกับภรรยาในการซื้อสินค้ากับชาวต่างชาติแล้วไม่ชำระหนี้ โดยนำสินค้าเข้าประเทศเพื่อหาผลประโยชน์ จนเกิดการร้องเรียน ลงโทษปลดออกจากราชการ

/๕.กรณี...

๕. กรณีประพาดิตนในทำนองชู้สาว

นายช่างโยธา แอบลักลอบได้เสียกับภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของเพื่อนข้าราชการ
ในสำนักงานเดียวกัน ลงโทษปลดออกจากราชการ

๖. กรณียาเสพติด

เจ้าพนักงานธุรการ ขอลากิจส่วนตัวไปกรุงเทพฯ แต่กลับลักลอบเดินทางไปต่างประเทศ และ
ถูกจับกุมฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท ๒ (ฝิ่น) ไว้ในครอบครอง และพยายามนำออกนอกราชอาณาจักร
เพื่อจำหน่าย ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๗. กรณีกระทำอนาจาร

เจ้าหน้าที่ป้องกันฯ หลอกอดีตนักศึกษาสาวฝึกงานว่า พี่ชายให้ไปพบโดยให้นั่งซ้อนท้าย
รถจักรยานยนต์ของตนไป แล้วออกอุบายจอดรถ เมื่อสบจังหวะได้โอบกอดขอให้ยอมเป็นภรรยา จากนั้นใช้กำลัง
ปลุกปล้ำ แต่อดีตนักศึกษาฝึกงานไม่ยอม ต่อสู้ ชัดขึ้น ดิ้นรน และวิ่งหนีเพื่อเอาตัวรอด จนหกล้มได้รับบาดเจ็บ
ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๘. กรณีทุจริตในการสอบ

บุคลากร ลักลอบนำเอกสารที่มีข้อความเกี่ยวกับความรู้ในการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้ง
ให้เป็นนักบริหารเข้าไปในห้องสอบแล้วชุกซ่อนไว้ใต้กระดาษคำตอบ ลงโทษปลดออกจากราชการ

๙. กรณีปลอมแปลงเอกสาร

นักพัฒนาชุมชน ลงลายมือชื่อในใบขอกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ทั้งในฐานะผู้กู้ พยาน
คู่สมรสผู้ให้ความยินยอม และผู้ค้ำประกัน ได้เงินไป ๗๔,๐๐๐ บาท ลงโทษให้ออกจากราชการ (กฎหมายเดิม)

๑๐. กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก

เจ้าหน้าที่ป้องกันฯ ถูกตำรวจจับกุมและดำเนินคดีอาญาข้อหาเมียเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑
(เฮโรอีน) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ๕๐ ปี ลงโทษไล่ออกจากราชการ

หมายเหตุ

บางตัวอย่างหรือบางกรณีศึกษา เป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการประเภทอื่น ด้วยเหตุที่การ
รายงานการดำเนินการทางวินัย ต้องรายงานไปที่ ก.จังหวัด^๓ (ก.จ.จ., ก.ท.จ., ก.เมืองพัทยา, ก.อบต.จังหวัด) และ
จบที่ ก.จังหวัด เพราะคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยตีความว่า “ก.จังหวัด เทียบเท่า ก.พ.” ดังนั้น กรณีศึกษาจึงไม่มี
ข้อมูลอยู่ที่ ก.กลาง เว้นแต่เป็นเรื่องหารือ หรือมีบางประเด็นเท่านั้น จึงจะเข้าสู่การพิจารณาของ ก.กลาง อีกครั้ง

แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีประกาศ ก.ธ. ให้การลงโทษทางวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐาน
เดียวกับข้าราชการพลเรือน และ ก.กลาง ให้นำแนวทางการลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนมาใช้กับข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่นด้วย

/ฐานที่ ๑๙...

^๓ ก.จังหวัด หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ.จ.)

คณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัด (ก.ท.จ.)

คณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา (ก.เมืองพัทยา)

คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัด (ก.อบต.จังหวัด)

ฐานที่ ๑๙ คุกคามทางเพศ^๔

ตัวบท

ข้อ ๒๓/๑ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศโดยกระทำการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้ต่อข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ โดยผู้ถูกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้นหรือทำให้ผู้ถูกระทำเดือดร้อน รำคาญ

(๑) กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะ ส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

(๒) กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

(๓) กระทำการด้วยอากัปกริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาณหรือสัญลักษณ์ใด ๆ เป็นต้น

(๔) การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

(๕) การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อน รำคาญ การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามวรรคหนึ่ง อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อธิบาย

ฐานล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ (ข้อ ๒๓/๑ ว.๑)

วรรค ๑ มี ๓ องค์ประกอบ (เพนวินัยไม่ร้ายแรง)

(๑) กระทำแกข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน

(๒) ทั้งในและนอกสถานที่ราชการ

(๓) โดยเขาไม่ยินยอม หรือรำคาญ

ด้วยลักษณะส่อไปในทางเพศ ดังต่อไปนี้

๑) กาย เช่น จูบ กอด จับ

๒) วาจา เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย หยอกล้อ หยาบคาย

๓) กิริยา เช่น ไซสายตาลวนลาม ทำสัญญาณ แสดงสัญลักษณ์

๔) การสื่อสาร เช่น ส่งภาพลามกอนาจาร จดหมาย ข้อความ

๕) พฤติกรรมอื่นที่ส่อไปในทางเพศซึ่งเขาไม่ประสงค์ รำคาญ

- ฐานล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๒๓/๑ ว. ๒)

วรรค ๒ มี ๔ องค์ประกอบ (เพนวินัยอย่างร้ายแรง)

(๑) กระทำแกข้าราชการ หรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน

/(๒) ทั้งในและ

^๔ วินัยฐานใหม่ แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศ ก.กลาง มาตราฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๒) ทั้งในและนอกสถานที่ราชการ
- (๓) โดยเขาไม่ยินยอม หรือรำคาญ ด้วยลักษณะต่อไปนี้ในทางเพศ ดังนี้
- ๑) กาย เช่น จูบ กอด จับ
 - ๒) วาจา เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย หยอกล้อ หยาบคาย
 - ๓) กิริยา เช่น ใช้นิ้วชี้ตาดวงลาม ทำสัญญาณ แสดงสัญลักษณ์
 - ๔) การสื่อสาร เช่น ส่งภาพลามกอนาจาร จดหมาย ขอความ
 - ๕) พฤติกรรมอื่นที่สื่อไปในทางเพศซึ่งเขาพึงไม่ประสงค์ รำคาญ
- (๔) อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง^๔

พนักงานจ้างตามภารกิจรายหนึ่งได้ล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศเพื่อนร่วมงาน เมื่อ ๒ ปีที่แล้ว ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์เดิม และเพื่อนร่วมงานระวังพนักงานงานคนดังกล่าว ถือว่าเป็นภัยต่อเพื่อนร่วมงาน (มีพฤติกรรม เมื่อ ๒ ปีที่แล้วจะปล้ำแม่บ้านในห้องน้ำ จนแม่บ้านวิ่งออกมาร้องขอความช่วยเหลือ และโอบกอดเอาแม่บ้านคนเดิมถึง ๒ ครั้ง จับมือถือแขนสุภาพสตรีและเอียงหน้าจะหอมแก้มเพื่อนร่วมงาน เฉพาะคนของสำนักปลัด ถึง ๔ คน แล้วถึงราชการอื่นอีกหลายคน) จนเพื่อนร่วมงานไม่ยอมให้อยู่ร่วมที่ทำงาน

๑. กอด จูบ จับ วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย หยอกล้อ หยาบคาย ใช้นิ้วชี้ตาดวงลาม ทำสัญญาณ แสดงสัญลักษณ์ ส่งภาพลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ขอความ สื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น หรือแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่สื่อไปในทางเพศต่อผู้ร่วมงาน ซึ่งผู้ถูกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ เป็นความผิดทางวินัยฐานล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ (ข้อ ๒๓/๑ วรรค ๑)

ถ้าเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๒๓/๑ วรรค ๒)

๒. เหตุแห่งการสั่งพักงาน (พักราชการ/ให้ออกจากราชการไว้ก่อน) เช่น ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญาเกี่ยวกับความประพฤติ และนายกฯ เห็นว่าอยู่ต่อไปจะเกิดการเสียหายแก่ราชการ [ข้อ ๑๔ (๑) (๒)] เป็นต้น

นายกฯ โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัดจะสั่งพักงาน (พักราชการ/ให้ออกจากราชการไว้ก่อน) ก็ได้ (ข้อ ๕๐ วรรค ๒, ข้อ ๑๙ วรรค ๑ ประกอบข้อ ๑๔ วรรค ๒)

ข้อสังเกต

๑. พฤติกรรมเช่นนี้ เคยมีการบันทึกไว้หรือไม่ว่า “หากกระทำอีกจะดำเนินการทางวินัยทันที” ถ้าเคยมี ตั้งกรรมการสอบสวนโดยไม่สอบข้อเท็จจริงได้

๒. ผู้เสียหายได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ ถ้าแจ้งและผู้ถูกแจ้งเข้ารับทราบข้อกล่าวหาต่อพนักงานสอบสวนแล้ว ต้องตั้งกรรมการสอบสวน โดยไม่ต้องสอบข้อเท็จจริง (วรรค ๔)

๓. เป็นวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีผลถึงขนาดกระทบต่อราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีผลกระทบอย่างร้ายแรง ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และเสนอ ก.จังหวัด เพื่อสั่งพักงานต่อไป

^๔ ตัวอย่างการตอบข้อคำถาม ผ่านแอปพลิเคชัน Line คำถามที่ ๑๕/๑๒/๖๖

บทที่ ๒ วิธีการก่อนการดำเนินการทางวินัย

ระบบวินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่อนุวัติข้าราชการพลเรือนนั้น จะมีลักษณะรวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ทั้งสารบัญญัติ คือ ส่วนที่เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติ คล้ายประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และวิธีสบัญญัติ คือ วิธีการหรือกระบวนการนำข้าราชการผู้ละเมิดสารบัญญัติ มาลงโทษ เปรียบได้กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นต้น ดังนั้น ในบทที่ ๑ ถือเป็น “สารบัญญัติ” และตั้งแต่บทนี้เป็นต้นไปจะกล่าวถึงวิธีสบัญญัติ โดยจะใช้วิธีการวางข้อกำหนด หรือ “ตัวบท” จากนั้นจะเป็นคำอธิบาย โดยแยกสาระ/ประเด็นหรือข้อแนะนำ ให้ชัดเจนเพื่อนำไปใช้อย่างถูกต้อง รูปแบบของแต่ละข้อ ดังนี้

๑. ตัวบท
๒. คำอธิบาย

ตัวบท

ข้อ ๒๔ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยให้กระทำโดย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติจิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยให้กระทำโดย การเอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่

เมื่อมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามวรรคห้า เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีการกล่าวหาที่ไม่ได้ระบุชื่อผู้กล่าวหา ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา แต่ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้นเพียงพอที่จะทราบว่าการกล่าวหาข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใด และข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมนั้นเพียงพอที่จะสืบสวนต่อไปได้

/(๒)มีข้อเท็จ...

(๒) มีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนต่อไปได้

ภายใต้บังคับวรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก หากความปรากฏแก่ผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีใช้ผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้บังคับบัญชาอื่นนั้นรายงานตามลำดับชั้นถึงผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็ว

การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น ตามวรรคห้า จะกระทำโดยแต่งตั้งกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงก็ได้

การกล่าวหาต้องกระทำเป็นหนังสือ ถ้าเป็นการกล่าวหาด้วยวาจาให้ผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับฟังการกล่าวหาจัดให้มีการทำบันทึกเป็นหนังสือ และให้ผู้กล่าวหาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการตามวรรคห้า

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคห้าแล้ว ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ โดยกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๒๖ วรรคสาม แต่ถ้าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามหมวด ๗

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อนี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย ในกรณีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

คำอธิบาย

วินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่นข้อนี้เป็นารเริ่มต้นก่อนเข้าสู่การดำเนินการทางวินัย โดยกล่าวถึง

๑. หน้าที่ผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวินัย
๒. วิธีแสวงหามูลความผิด
๓. การรับฟังบัตรสนเท่ห์
๔. การรับฟังคำบอกเล่า
๕. ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาที่ละเลย หรือไม่สุจริต

คำว่า “ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตามสายการปฏิบัติราชการทุกระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นต้นถึงชั้นสูงสุด เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าส่วน ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนัก รองปลัด ปลัด รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เป็นต้น

๑. หน้าที่ผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชา มี ๓ ด้าน คือ

(๑) เสริมสร้างและพัฒนาให้มีวินัย โดย

- ๑) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ๒) ให้การฝึกอบรม
- ๓) สร้างขวัญและกำลังใจ
- ๔) ให้การจูงใจ

/๕) เสริมสร้าง...

- ๕) เสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก พฤติกรรมในทางมีวินัยโดยประการอื่น
- (๒) ป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย โดย
- ๑) เอาใจใส่
 - ๒) สังเกตการณ์
 - ๓) ขจัดเหตุอันอยู่ในวิสัยที่จะทำได้
- (๓) ดำเนินการทางวินัยทันที เมื่อมีการกระทำผิดวินัย

๒. การแสวงหามูลความผิด

คำว่า “มูลความผิด” นั้น ไม่พบว่ามีตำราวินัยเล่มใดให้ความหมายไว้โดยเฉพาะ แต่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงคำว่า “มูล” ไว้ว่า คือ โคน ราก เค้า ต้น ที่ตั้ง และเดิม เป็นต้น เมื่อนำมาผสมกับคำว่า “ความผิด” แล้ว ในทางวินัยน่าจะหมายถึง “รากแห่งความผิด” “เค้าแห่งความผิด” หรือ “ต้นแห่งความผิด” ซึ่งดูจะใกล้เคียงมากที่สุด

ดังนั้น ในการสอนจึงขออนุญาต คำว่า “มูลความผิด” หมายถึง “เค้าแห่งความผิด” เมื่อมีความหมายดังกล่าวแล้ว จึงจำต้องพิสูจน์ทราบความจริงสุดท้ายว่า เป็นไปตามนั้นหรือไม่ หรือต้องดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างไรต่อไป

เค้าแห่งความผิดมาจากหลายช่องทาง เช่น

- (๑) การส่งเรื่องของหน่วยงานรัฐ (ยังไม่ดำเนินการใด ๆ มาก่อน ซึ่งไม่ใช่การชี้มูล)
 - (๒) การร้องเรียน (ปรากฏตัวผู้กล่าวหา)
 - (๓) บัตรสนเท่ห์ (ไม่ปรากฏตัวผู้กล่าวหา) หรือเกิดจากความสงสัยของผู้บังคับบัญชาเอง
- ทั้งหมดนี้ ถือว่า “ยังไม่มีพยานหลักฐาน”

เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ามีมูลความผิดหรือไม่ โดยต้องมีการแสวงหามูลความผิดในเรื่องนั้น

การแสวงหามูลความผิด ถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานนี้ด้วยการให้ “ตั้งกรรมการ” โดยออกคำสั่งได้

๓ แบบ คือ

- (๑) สืบสวนข้อเท็จจริง
- (๒) สอบสวนข้อเท็จจริง
- (๓) ตรวจสอบข้อเท็จจริง

ทั้ง ๓ แบบ มีจุดเน้นต่างกัน คือ การสืบสวน เน้นการเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน การสอบสวน เน้นการสอบปากคำ การตรวจสอบ เน้นการพิจารณาพยานหลักฐานที่มีอยู่ โดยจะใช้ถ้อยคำแบบใดก็ได้ เพราะเมื่อถึงคราวปฏิบัติจริงอาจใช้ทุกวิธีรวมกัน

๓. การรับฟังบัตรสนเท่ห์ ได้แก่ การรับฟังหนังสือร้องเรียนที่ไม่ปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือไม่ปรากฏตัวผู้ร้องเรียน หรือเป็นกรณีผู้บังคับบัญชาสงสัยเอง ซึ่งให้แสวงหามูลความผิดได้ เฉพาะกรณีต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือไม่ระบุชื่อผู้กล่าวหา ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา แต่ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงพอจะรู้ว่าเป็นใคร และข้อมูลนั้นเพียงพอให้สืบได้

/ (๒) ผู้บังคับ...

(๒) ผู้บังคับบัญชาสงสัย โดยมีพยานหลักฐานพอที่จะสืบได้

อนึ่ง หากความปรากฏแก่ผู้บังคับบัญชาอื่นที่ไม่ใช่ผู้บริหารท้องถิ่น ให้รายงานตามลำดับชั้นถึงผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็ว เพื่อดำเนินการแสวงหามูลความผิดต่อไป

๔. การรับฟังคำบอกเล่า

ในอดีตเมื่อมีคนมาเล่าเรื่องกล่าวหาผู้ใต้บังคับบัญชาว่ากระทำผิด ยังไม่มีข้อกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการอย่างไร เพราะการร้องนั้นผู้ร้องเรียนจะต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น แต่ปัจจุบันมาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดวิธีการดังกล่าวไว้ โดยกำหนดบังคับผู้บังคับบัญชาที่รับฟัง ให้จัดทำบันทึก (พิมพ์/เขียนเอง หรือมอบหมายใครก็ได้) แล้วให้ผู้เล่าเรื่องกล่าวหาลงลายมือชื่อเพื่อแสวงหามูลความผิดต่อไป และหากเป็นผู้บังคับบัญชาอื่นก็ต้องรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบโดยเร็วเช่นเดียวกัน

๕. ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาที่ละเอียดหรือไม่สุจริต

เนื่องจากเป็นหน้าที่ผู้บังคับบัญชาทุกคนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องที่กล่าวมาทั้งหมด ซึ่งต้องไม่ละเอียดหรือไม่สุจริต เพราะไม่เช่นนั้นแล้วความผิดจะตกอยู่กับผู้บังคับบัญชาผู้นั้นเสียเอง เช่น รู้อยู่ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย แต่มีพฤติการณ์ช่วยเหลือเพื่อไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้นั้นต้องรับโทษ อาจถือได้ว่าปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อนี้โดยมิชอบ เพื่อให้ผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

สำหรับผู้บังคับบัญชาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น (นายก หรือรองนายก ผู้รับมอบอำนาจ) ถือว่าไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี กำกับดูแลและดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทนั้น ๆ ต่อไป

นอกจากนั้น ผู้บังคับบัญชาคนดังกล่าวอาจต้องรับผิดชอบในทางอาญา เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากด้วย

ตัวบท

ข้อ ๒๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จักต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามหมวด ๘

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินเดือน

(๓) ลดขั้นเงินเดือน

(๔) ปลดออก

(๕) ไล่ออก

คำอธิบาย

ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องของวินัยและการรักษาวินัย ทั้ง ๑๙ ฐาน ที่กล่าวมาข้างต้นโดยเคร่งครัดตลอดเวลา หากมีการฝ่าฝืนต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่เป็นวินัยเล็กน้อย และ

/มีเหตุอัน...

มีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้ (ปัจจุบันยกเลิกการทำทัณฑ์บนในข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว) ทั้งนี้ จนกว่าจะออกจากราชการไป โดยการตาย เกษียณอายุ ลาออก ถูกสั่งให้ออก และถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

สำหรับสถานโทษทางวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีอยู่ ๕ สถาน ได้แก่ ๑. ภาคทัณฑ์ ๒. ตัดเงินเดือน ๓. ลดขั้นเงินเดือน ๔. ปลดออก ๕. ไล่ออก นอกจากนี้แล้ว “ไม่ถือว่ามี การลงโทษทางวินัย”

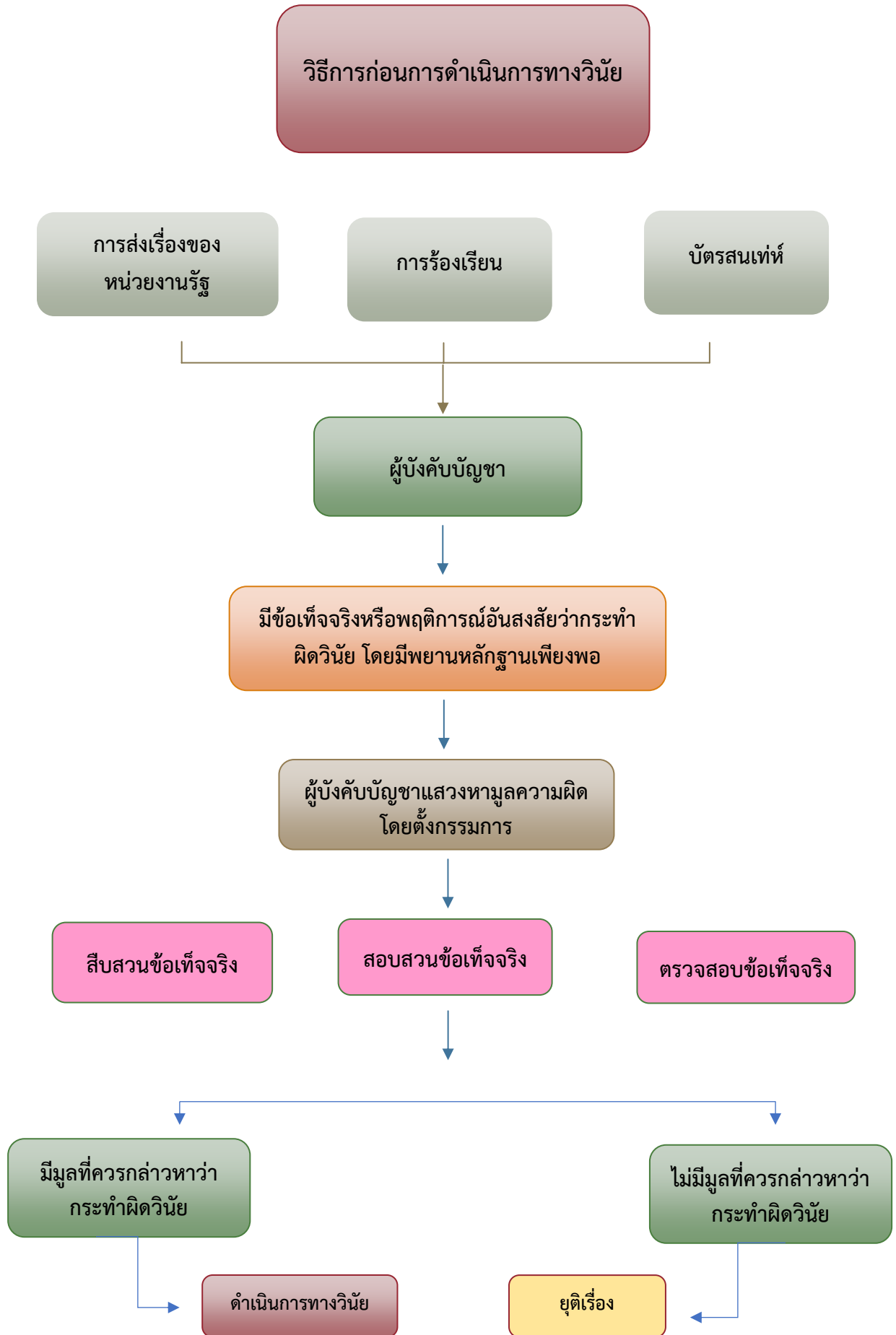
ข้อสังเกต

สถานโทษทางวินัยลำดับที่ ๓ คือ ลดขั้นเงินเดือน แต่สถานโทษนี้ของข้าราชการพลเรือนจะเป็น “ลดเงินเดือน” ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๘ วรรคสอง จะไม่มีคำว่า “ขั้น” เหมือนข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพราะการจ่ายเงินเดือนของข้าราชการทั้ง ๒ ประเภทต่างกัน โดยข้าราชการส่วนท้องถิ่น ยังใช้ระบบบัญชีเงินเดือนเช่นเดิม และมีการปรับมาเป็นระยะ ๆ เช่น .๕ ขั้น ๑ ขั้น ๑.๕ ขั้น ๒ ขั้น เป็นต้น ในขณะที่การจ่ายเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน จะจ่ายโดยคิดคำนวณเป็นร้อยละ (%) เช่น ๑% ๑.๕% ๒% เป็นต้น จึงไม่มีขั้นเงินเดือนเหมือนข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ส่วนสถานโทษทางวินัยพนักงานจ้างและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๔ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดค่าตอบแทน
- (๓) ลดค่าตอบแทน
- (๔) ไล่ออก

ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔๘ วรรคสอง

บทที่ ๓ การดำเนินการทางวินัย

ตัวบท

ข้อ ๒๖ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า โดยต้องแจ้งข้อกล่าวหา สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ซึ่งจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามหมวด ๖

ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธินำนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ดำเนินการสอบสวนตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควร โดยอาจมอบหมายให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาสอบสวนแทน หรือตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ได้

การสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๒๔ วรรคห้า หากได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งลงโทษตามข้อ ๘๔ โดยไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงอีกก็ได้

การดำเนินการตามวรรคสาม หากเป็นการตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ดำเนินการมีสาระสำคัญตามหมวด ๗ โดยอนุโลม

ถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามหมวด ๗

เมื่อดำเนินการตามวรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคหกแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๘๔ หรือข้อ ๘๕ แล้วแต่กรณี ถ้ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย จึงจะสั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือได้

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามวรรคหก ในเรื่องที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๖ (๔) หรือข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ และคณะกรรมการสอบสวนตามข้อดังกล่าวได้สอบสวนไว้แล้ว คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหก จะนำสำนวนการสอบสวนตามข้อดังกล่าวมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวน และทำความเข้าใจกับผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยถือว่าได้มีการสอบสวนตามวรรคหกแล้วก็ได้

คำอธิบาย

“การดำเนินการทางวินัย” ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง การกระทำทั้งหลายที่ดำเนินเป็นพิธีการตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ เมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ครอบคลุมในเรื่องเหล่านี้ คือ

๑. การตั้งเรื่องกล่าวหา
๒. การสืบสวนหรือสอบสวน

๓. การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

๔. การลงโทษหรืองดโทษ

๕. การดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณา เช่น การสั่งพักราชการ หรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (กรณีถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง) เป็นต้น

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น จะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางวินัย คือ

(๑) ผู้สืบสวน

(๒) ผู้สอบสวน

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

๒) กรรมการสอบสวน

(๓) ผู้เสนอแนะความผิดและโทษ

๑) ผู้ตรวจสำนวน

๒) ผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้พิจารณาความผิดและโทษ

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

๒) ก.จังหวัด (กรณีวินัยอย่างร้ายแรง)

(๕) ผู้สั่งลงโทษ หรืองดโทษ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น

๒. ฐานะและสิทธิของผู้ดำเนินการทางวินัย

(๑) ไม่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) มีสิทธิที่จะรายงานข้อเท็จจริง

(๓) มีสิทธิที่จะใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อเท็จจริง

(๔) มีสิทธิที่จะใช้ดุลพินิจเสนอแนะการลงโทษ

๓. บทบาทของผู้ดำเนินการทางวินัย แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ บทแข็ง บทกลาง และบทอ่อน มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) บทแข็ง ได้แก่

๑) ผู้ทำตามกฎหมาย

๒) ผู้ปราบปราม

๓) ผู้รักษาประโยชน์ของทางราชการ

๔) ผู้รักษาอาญาสิทธิ์

๕) ผู้แสวงหาประโยชน์

(๒) บทกลาง ได้แก่

ผู้รักษาความยุติธรรม

/(๓)บทอ่อน...

(๓) บทอ่อน ได้แก่

- (๑) ผู้ทำตามนโยบาย
- (๒) ผู้ประนีประนอม
- (๓) ผู้รักษาประโยชน์ของข้าราชการ
- (๔) ผู้รักษาตัวรอด
- (๕) ผู้แสวงบุญ

๔. ความหมายของแต่ละบทบาท

(๑) ผู้รักษากฎหมาย คือ

- ๑) มีทัศนคติที่จะทำตามกฎหมาย โดยไม่สนใจหลักการอื่นใด
- ๒) มุ่งแต่จะทำให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา
- ๓) มุ่งแต่จะพิจารณาความผิด โดยไม่สนใจที่จะหาความจริงและความยุติธรรม

(๒) ผู้รักษานโยบาย คือ

- ๑) มีทัศนคติที่จะรักษานโยบายของผู้ใหญ่ โดยไม่สนใจต่อหลักการอื่นใด
- ๒) มุ่งแต่จะทำให้เป็นไปตามนโยบายของผู้ใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา
- ๓) คอยฟังนโยบายของผู้ใหญ่ มากกว่าฟังข้อเท็จจริงในเรื่อง

(๓) ผู้ปราบปราม คือ

- ๑) มีทัศนคติที่จะเอาเรื่อง
- ๒) มุ่งแต่จะหาความผิดและหาทางลงโทษ โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะได้
- ๓) มุ่งแต่จะปราบปราม โดยไม่หาทางที่จะส่งเสริมวินัย

(๔) ผู้ประนีประนอม คือ

- ๑) มีทัศนคติที่ไม่อยากเอาเรื่อง
- ๒) มุ่งแต่จะให้มีการระงับเรื่อง มากกว่าที่จะให้ได้ความจริงและความยุติธรรม
- ๓) คำนึงบุคคลมากกว่าหลักการ

(๕) ผู้รักษาประโยชน์ของทางราชการ คือ

- ๑) มีทัศนคติที่จะขนทรายเข้าวัด
- ๒) มุ่งที่จะให้ทางราชการได้ประโยชน์มากที่สุด โดยไม่สนใจว่าผลจะตกแก่
ข้าราชการอย่างไร
- ๓) มุ่งแต่จะตัดปัญหายุ่งยากของทางราชการ โดยไม่คิดที่จะแก้ปัญหาให้
ข้าราชการ

(๖) ผู้รักษาประโยชน์ของข้าราชการ คือ

- ๑) มีทัศนคติที่จะให้ความคุ้มครอง ความเป็นธรรม และความมั่นคงของ
ข้าราชการ

มีความผิดเพียงคนเดียว

๒) ยึดหลักเช่นเดียวกับทางอาญาว่า ปล่อยคนทำผิด ๑๐๐ คน ดีกว่าลงโทษผู้ไม่

๓) มุ่งแต่จะใช้พรหมวิหาร ๒ คือ เมตตา และกรุณา เพื่อคุ้มครองข้าราชการ

(๗) ผู้รักษาอาญาสิทธิ์ คือ

๑) มีทัศนคติที่รู้สึกว่าเป็นผู้มีอำนาจที่จะบันดาลให้เป็นไปอย่างไรก็ได้

๒) มุ่งแต่จะใช้อำนาจรวบรัด

๓) ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล

(๘) ผู้รักษาตัวรอด คือ

๑) มีทัศนคติที่ไม่อยากเป็นศัตรูกับใคร

๒) มุ่งที่จะหลบเลี่ยง แบ่งรับแบ่งสู้ ไม่เอาตัวเข้าผูกพัน

๓) พยายามสร้างความสัมพันธ์กับผู้ถูกกล่าวหา

(๙) ผู้แสวงหาประโยชน์ คือ

๑) มีทัศนคติเห็นผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหยื่อ

๒) มุ่งที่จะหาประโยชน์ มากกว่าจะหาความจริงและความยุติธรรม

๓) มีความเอนเอียงไปข้างทางที่ตนจะได้ประโยชน์

(๑๐) ผู้แสวงบุญ คือ

๑) มีทัศนคติเห็นผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ตกทุกข์ได้ยากที่ควรช่วยเหลือเอาบุญ

๒) มุ่งที่จะหาทางช่วยเหลือ มากกว่าที่จะหาความจริงและความยุติธรรม

๓) มีความเอนเอียงเข้าข้างผู้ถูกกล่าวหา

(๑๑) ผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม คือ

๑) มีทัศนคติที่จะทำให้ถูกต้อง เป็นธรรม มีมโนธรรม คือ มีสติ รู้สำนึก ไม่มีอคติ

ไม่มีอุปทาน

๒) มุ่งที่จะแสวงหาความจริงและความยุติธรรม

๓) มุ่งที่จะพิจารณาทั้งในทางที่จะฟังว่าทำผิด และในทางที่จะฟังว่าไม่ได้ทำผิด

บทกลาง คือ บทบาทของผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม เป็นบทบาทที่ผู้ดำเนินการทางวินัยต้องยึดมั่น และนำไปปฏิบัติ

หลักการ (ข้อ ๒๖ หลักสำคัญในการดำเนินการทางวินัย)

๑. ก่อนที่ผู้บริหารท้องถิ่น จะสั่งลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชา จำเป็นต้องมีการสอบสวนทุกครั้ง หากสั่งลงโทษโดยไม่มีการสอบสวน คำสั่งลงโทษนั้นจะกลายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทันที เว้นเสียแต่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งเท่านั้น

ดังนั้น “การสอบสวน” ที่จะนำผลมาสั่งลงโทษทางวินัยได้ ต้องมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

(๑) ต้องแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

//(๒)ต้องสรุป...

(๒) ต้องสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มี

(๓) ต้องให้โอกาสชี้แจง รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

ทั้ง ๓ ประการนี้ ถือเป็น “หัวใจของการสอบสวนทางวินัย”

๒. การสอบสวนทางวินัย แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ การสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
การสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) การสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสอบสวนตามวิธีที่
เห็นสมควร โดย

๑) มอบหมายให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ได้บังคับบัญชาสอบสวนแทน ด้วยการ
บันทึกมอบหมาย

๒) ตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แล้วใช้กระบวนการที่มี
สาระสำคัญเช่นเดียวกับวินัยอย่างร้ายแรง

๓) ตั้งกรรมการสืบสวน/สอบสวน/ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง และกรรมการได้มีการ
๑. แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาแล้ว
๒. สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้ว
๓. ให้โอกาสชี้แจง/นำสืบแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถ
นำผลนั้นไปพิจารณาได้โดยไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงอีก หากเห็นว่า

- ไม่ได้กระทำความผิด ให้ส่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ
- กระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ (กรณี
จะลงโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน) หรือออกคำสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน (ตาม
ความเห็นของผู้บริหารท้องถิ่น)

- กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (แม้เพียงฝ่ายเดียว) ให้ผู้บริหารท้องถิ่น
ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง (ตามแบบ สว.๑) ใหม่ ให้ถูกต้องต่อไป

สถานโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง มี ๓ สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน

(๒) การสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) ตามแบบ สว.๑ เพียงวิธีเดียวเท่านั้น และคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น
ต้องทำการสอบสวนไปตามลำดับ ดังที่กำหนดในหมวด ๗ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา จะใช้วิธีอื่นต่างจากนี้ไม่ได้
และเมื่อสอบสวนแล้วเสร็จ หากเห็นว่า

- ไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา (ทั้งกรรมการสอบสวน และผู้บริหารท้องถิ่น)
ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ

- กระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ (กรณีจะลงโทษ
ภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน) หรือออกคำสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน (ตามความเห็น
ของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเป็นวินัยไม่ร้ายแรง) ก่อนรายงานไปยัง ก.จังหวัด

/เป็นความผิด...

- เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะลงโทษปลดออก/ไล่ออก (แม้เห็นเพียงฝ่ายเดียว) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นลงความเห็นแล้วให้รายงานไปยัง ก.จังหวัดเพื่อขอความเห็นชอบก่อนออกคำสั่งลงโทษ ตามมติ ก.จังหวัด

สถานโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง มี ๒ สถาน คือ ปลดออก และไล่ออกจากราชการ

๓. กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องไม่เสื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยฯ/หย่อนความสามารถ/บกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่/ประพฤติตนไม่เหมาะสมไว้แล้ว คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง จะใช้สำนวนที่มีการสอบสวนไว้แล้วนั้นเสนอลงโทษทางวินัยได้

๔. ในการชี้แจงและให้ปากคำของตน ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธินำนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังได้ (เข้าฟังอย่างเดียว)

ตัวบท

ข้อ ๒๗ ให้กรรมการสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

คำอธิบาย (ข้อ ๒๗ อำนาจหน้าที่ของกรรมการสอบสวน)

ตามปกติประธานกรรมการสอบสวน จะเป็นผู้ลงนามในหนังสือ

๑. แจ้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน/บริษัท

๑) ชี้แจงข้อเท็จจริง

๒) ส่งเอกสาร/หลักฐาน

๓) ส่งบุคคลในสังกัดมาชี้แจง

๒. เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลใด ๆ

๑) มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ

๒) ให้ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ข้อสังเกต

กรรมการสอบสวนวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น ไม่มีสถานะเป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เมื่อแจ้งให้ชี้แจง ให้ส่ง หรือให้มา แต่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ตอบ ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนทุกเหตุการณ์/ทุกครั้ง

/ตัวบท...

ตัวบท

ข้อ ๒๘ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการ หรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๒๔ และดำเนินการทางวินัยตามมาตรฐานทั่วไปนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ เว้นแต่กรณีผลการสืบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนก็ให้งดโทษเสีย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามข้อ ๒๖ วรรคหก ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวจะสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนมิได้

คำอธิบาย (ข้อ ๒๘ การดำเนินการทางวินัยผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว)

๑. ก่อนออกจากราชการ

(๑) ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑) ต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือ

๒) ต่อผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมาย หรือ

๓) ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นกล่าวหาเองเป็นหนังสือ

(๒) ถูกฟ้องคดีอาญา

(๓) ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา

๒. แม้ผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว (เว้นแต่ออกเพราะตาย) ผู้บริหารท้องถิ่น มีอำนาจตั้งกรรมการสืบสวน สอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และหากมีมูลความผิดก็สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) ได้ เสมือนหนึ่งว่ายังไม่ออกจากราชการ

๓. หากผลการสอบสวนพิจารณาจะสั่งลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน) ให้งดโทษเสีย

หากจะลงโทษเป็นวินัยอย่างร้ายแรง (ปลดออก/ไล่ออก) ให้ขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด แล้วออกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง (ปลดออก/ไล่ออก) ณ วันออกคำสั่ง แต่ให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการสุดท้ายนั้น

๔. ผู้ที่ออกจากราชการกรณีนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าว จะออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนมิได้ (เพียงออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงอย่างเดียว ไม่หมายถึงให้สอบสวนเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน แต่อย่างไร)

ข้อสังเกต

กรณีผู้บริหารท้องถิ่นปล่อยเวลาล่วงเลยจนไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ออกจากราชการได้นั้น ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบ เว้นแต่เกิดจากเหตุการณ์นอกเหนือการบังคับของตนโดยแท้เท่านั้น

ตัวบท

ข้อ ๒๙ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิด หรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๒๔ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามข้อ ๒๖ วรรคหก ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามมาตราฐานทั่วไปนี้ต่อไปได้

ในกรณีสั่งให้ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หรือสั่งให้ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนออกจากราชการด้วยเหตุอื่นที่มีใช่เป็นการลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ผู้นั้นมีสถานภาพเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นตลอดระยะเวลาระหว่างที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

การออกคำสั่งตามข้อนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัดก่อน

เงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือนและเงินช่วยเหลืออย่างอื่น และการจ่ายเงินดังกล่าวของผู้ถูกสั่งพักราชการ และผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น สำหรับผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ถ้าไม่มีกฎหมายหรือระเบียบดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการ ระยะเวลาให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

คำอธิบาย (ข้อ ๒๙ การสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน ระหว่างถูกสอบสวนวินัยร้ายแรง)

๑. ผู้ใดถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา (เว้นแต่ประมาท/ลหุโทษ) ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอผลการสอบสวน/พิจารณา โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัดได้ และให้นำมาตรฐานให้ออกมาใช้

/๒.ถ้าผลออก..

๒. ถ้าผลออกมาไม่ผิด หรือผิดไม่ถึงกับออก ให้ส่งกลับในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งระดับเดียวกัน
๓. ระหว่างถูกสั่งพัก/ให้ออกไว้ก่อน หากพบว่าทำผิดวินัยร้ายแรงในเรื่องอื่น ให้สืบสวน สอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และดำเนินการทางวินัยได้ตามปกติ
๔. เมื่อส่งกลับ ให้มีสถานภาพเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นตลอดเวลาที่ต้องออกไปนั้น
๕. การจ่ายเงินเดือนและสวัสดิการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
๖. การสั่งพักราชการตำแหน่งไม่ว่าง ส่วนการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตำแหน่งว่าง

ตัวบท

ข้อ ๓๐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำผิดวินัยกับข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้อื่น (ประเภทเดียวกัน) และผู้นั้นมิใช่ตัวการสำคัญ อาจได้รับการกันเป็นพยาน และการคุ้มครองพยานตามหมวดนี้ ไม่ว่าจะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในเรื่องดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ถ้าผู้นั้น

(๑) ได้ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำในการกระทำผิดวินัยที่ได้กระทำมาต่อบุคคลหรือ คณะบุคคลผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ และข้อมูลหรือ ถ้อยคำนั้นเป็นเหตุให้มีการดำเนินการทางวินัยกับตัวการสำคัญในเรื่องนั้นได้

(๒) ได้ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำในการกระทำผิดวินัยที่ได้กระทำมาต่อบุคคลหรือ คณะบุคคลผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ ซึ่งไม่อาจแสวงหา ข้อมูลหรือพยานหลักฐานอื่นใด เพื่อดำเนินการทางวินัยแก่ตัวการสำคัญในเรื่องนั้นได้

ข้อ ๓๑ การกันเป็นพยาน การสิ้นสุดการกันเป็นพยาน การคุ้มครองพยาน การสิ้นสุดการคุ้มครอง พยาน เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น โดยต้องทำเป็นหนังสือ

ข้อ ๓๒ การให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำตามข้อ ๓๐ ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่เป็นการ เปิดเผยความลับของทางราชการ และไม่เป็นการกระทำข้ามชั้นผู้บังคับบัญชาเหนือตน

กรณีผู้บังคับบัญชาอื่นซึ่งมิใช่ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับข้อมูล ให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๓๓ การพิจารณากันข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพยาน ต้องมิได้เกิดจากการล่อลวง ชูเชื้อ ให้ ลัญญา หรือกระทำการอื่นใดโดยมิชอบแก่ผู้ถูกกันเป็นพยานเพื่อชักจูงให้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในเรื่องที่กล่าวหา นั้น

ข้อ ๓๔ ในระหว่างการสอบสวน หากคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ามีเหตุอันสมควรที่จะกันผู้ถูก สอบสวนรายใดเป็นพยาน ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานไปยังผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็วเพื่อสั่งกันผู้นั้นเป็น พยาน ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนต้องมีมติโดยต้องระบุเหตุผลแห่งการพิจารณาไว้ด้วยว่าสมควรกันผู้ถูกสอบสวน รายนั้นเป็นพยานเพราะเหตุใด กรณีเช่นนี้ให้ถือว่ากระทำการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกันเป็นพยานเป็นอันยุติ เว้นแต่มี กรณีตามข้อ ๓๖

/ข้อ ๓๕ ภายใต้...

ข้อ ๓๕ ภายใต้บังคับข้อ ๓๐ เมื่อความปรากฏแก่ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งได้มีการตรวจสอบพิจารณาแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นอาจกันข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นเป็นพยานก็ได้

ข้อ ๓๖ หากผู้ถูกกันเป็นพยาน ตามข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ แล้วแต่กรณี ไม่มาให้ถ้อยคำต่อบุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือให้ถ้อยคำแต่ไม่เป็นประโยชน์ หรือให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือกลับคำให้การ คณะกรรมการสอบสวนต้องรายงานผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้การกันผู้นั้นเป็นพยานสิ้นสุดลง และให้ดำเนินการทางวินัยผู้นั้นต่อไป

ข้อ ๓๗ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งการกันเป็นพยาน และการสิ้นสุดการกันเป็นพยานให้ผู้ถูกกันเป็นพยานและบุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการทราบ แล้วส่งให้ประธานกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวนด้วย

คำอธิบาย

การกันข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพยานในการดำเนินการทางวินัย มีหลักการ ดังนี้

๑. มีการกระทำผิดวินัยร่วมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
๒. ทั้ง ๒ คน ต่างเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประเภทและสังกัดเดียวกัน
๓. คนหนึ่งเป็น “ตัวการสำคัญ” คือ เป็นผู้ชักชวน โน้มน้าว ล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยประการที่อีกคนหนึ่งต้องปฏิบัติตามโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หมายความว่า การปฏิบัติตามนั้นต้องถึงขนาดที่ไม่สามารถอยู่ในวิสัยที่จะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ กล่าวคือ ไม่อาจบังคับตัวเองได้ ต้องปฏิบัติตามเท่านั้น
๔. จะกันเป็นพยานได้ ต้องมีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้ คือ
 - (๑) ผู้นั้นให้ข้อมูลจนสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ตัวการสำคัญได้ หรือ
 - (๒) แสวงหาข้อมูลจากที่อื่นไม่ได้แล้ว นอกจากข้อมูลของผู้นั้น
๕. ช่วงที่ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถกันเป็นพยานได้ ได้แก่
 - (๑) ก่อนตั้งกรรมการสอบสวน เหตุแห่งการกันเป็นพยานปรากฏแก่ผู้บริหารท้องถิ่น
 - (๒) หลังตั้งกรรมการสอบสวน ได้รับรายงานจากคณะกรรมการสอบสวน โดยมีการระบุเหตุผล เมื่อกันเป็นพยานแล้วให้ยุติการดำเนินการทางวินัยผู้นั้น
๖. การกันเป็นพยาน ต้องไม่เกิดจาก
 - (๑) การล่อลวง
 - (๒) การชูเชิญ
 - (๓) การให้สัญญา
 - (๔) การอื่นใดที่มีขอบเพื่อจูงใจ
๗. การกัน การยกเลิก เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น โดยต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วส่งให้ประธานกรรมการ รวมไว้ในสำนวน
๘. กรณีผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีใช้ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับข้อมูล ต้องรายงานตามลำดับเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการต่อไป
๙. การให้ข้อมูลของผู้ถูกกันเป็นพยาน ให้ถือว่า

/(๑)เป็นการ...

- (๑) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- (๒) ไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ
- (๓) ไม่เป็นการกระทำข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา

๑๐. กรณีผู้จะถูกกัน หรือได้รับการกันเป็นพยาน

- (๑) ไม่มาให้ถ้อยคำ
- (๒) มา แต่ไม่ให้ถ้อยคำ
- (๓) ให้ถ้อยคำ แต่ไม่เป็นประโยชน์
- (๔) ให้ถ้อยคำเท็จ
- (๕) กลับคำให้การ

ให้กรรมการสอบสวนรายงานผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อดำเนินการทางวินัยผู้นั้นต่อไป

บทที่ ๔ การกันเป็นพยานและการคุ้มครองพยาน

การคุ้มครองพยาน

ตัวบท

ข้อ ๓๘ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ให้การคุ้มครองพยาน ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เปิดเผยชื่อ หรือข้อมูลใด ๆ ที่จะทำให้ทราบว่ามีใครเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำ

(๒) ไม่ใช้อำนาจไม่ว่าในทางใด หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการกลั่นแกล้งหรือไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจมีผลทำให้กระทบสิทธิหรือหน้าที่ของผู้นั้นในทางเสียหาย

(๓) มิให้ผู้นั้นถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกข่มขู่เพราะเหตุที่มีการให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำ

ข้อ ๓๙ ในกรณีข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดร้องขอเป็นหนังสือให้คุ้มครองพยาน ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจะพิจารณาดำเนินการอื่นใดที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อให้ผู้นั้นได้รับการคุ้มครองแล้วจึงปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการตามที่กฎหมายบัญญัติในภายหลังก็ได้

ข้อ ๔๐ ภายใต้บังคับข้อ ๓๙ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดซึ่งเป็นพยานเห็นว่าผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นยังมีไม่ได้ให้การคุ้มครอง หรือให้การคุ้มครองยังไม่เพียงพอ ในกรณีเป็นผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเป็นหนังสือถึงผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปก็ได้

ข้อ ๔๑ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับคำร้องตามข้อ ๔๐ หรือความปรากฏแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ถ้ามีมูลน่าเชื่อว่าเป็นไปตามที่พยานกล่าวอ้าง ต้องให้การคุ้มครองพยานทันที หากมีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยในชีวิต ผู้บริหารท้องถิ่นอาจสั่งให้พยานผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดโดยความสมัครใจของพยานโดยเร็วก็ได้

ข้อ ๔๒ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นพยานผู้ใดเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นยังมีไม่ได้ให้การคุ้มครองตามหมวดนี้ หรือให้การคุ้มครองยังไม่เพียงพอ ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อ ก.จังหวัดก็ได้

เมื่อ ก.จังหวัดได้รับหนังสือตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้ามีมูลน่าเชื่อว่าเป็นไปตามที่พยานกล่าวอ้าง ก.จังหวัด อาจมีมติให้พยานผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด แล้วแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อทราบ โดยอาจปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการที่กฎหมายกำหนดในภายหลังก็ได้

ข้อ ๔๓ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๔๙ วรรคสี่ ให้ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติให้ผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่ดำเนินการตามข้อ ๔๒ ให้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือในกรณีที่เห็นสมควร ให้ ก.จังหวัดมีมติแจ้งผู้ควบคุม หรือกำกับดูแลดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๔๔ การให้ความคุ้มครองพยานตามหมวดนี้ ให้พิจารณาดำเนินการในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ และให้เริ่มตั้งแต่มีการให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำ จนกว่าจะมีการสั่งยุติเรื่อง หรือการดำเนินการทางวินัยแก่ตัวการสำคัญแห่งการกระทำผิดเสร็จสิ้น และเหตุแห่งการคุ้มครองพยานหมดสิ้นไป ให้ ก.จังหวัดมีมติให้ผู้ได้รับการคุ้มครองพยานกลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิม

คำอธิบาย

การคุ้มครองพยานเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นในระบบวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ ปราศจากภยันตรายอันเกิดจากการถูกข่มขู่คุกคาม ของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลในเรื่องที่มีการดำเนินการทางวินัยนั้นลดน้อยลงหรือไม่มีเลย ซึ่งจะช่วยให้พยานกล้าที่จะให้ข้อมูล หรือให้ถ้อยคำตามจริง

คำว่า “พยาน” ในความหมายที่ผู้บังคับบัญชาจะให้การคุ้มครองตามหลักเกณฑ์นี้ได้ ต้องเป็นผู้ได้บังคับบัญชาเท่านั้น

ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นดังกล่าวแล้วคือ ตั้งแต่หัวหน้างาน ถึงผู้บริหารท้องถิ่น จะมีหน้าที่คุ้มครองพยานเช่นเดียวกัน โดย

๑. ไม่เปิดเผยข้อมูลพยาน
๒. ไม่ใช้อำนาจกลั่นแกล้งใด ๆ
๓. ไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง ข่มขู่

การคุ้มครองพยานจะเกิดขึ้นได้ ก็แต่โดยที่พยานผู้นั้นยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

เมื่อผู้บังคับบัญชาลำดับใดได้รับคำขอเป็นหนังสือแล้ว เห็นว่าจำเป็นจะต้องให้การคุ้มครองไปก่อนค่อยดำเนินการตามกฎหมายในภายหลังก็ได้ (กรณีที่ถูกกำหนดให้ต้องทำอะไรก่อน แต่อาจชักช้าจึงคุ้มครองพยานแล้วมาดำเนินการสิ่งนั้นในภายหลัง เช่น การสั่งให้ไปช่วยราชการ เป็นต้น)

หากพยานผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นที่ตนเองยื่นคำร้องยังไม่คุ้มครอง หรือคุ้มครองไม่พอ สามารถยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้อีก และเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ามิมีมูลน่าเชื่อ จะสั่งให้พยานผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดโดยเร็วก็ได้ ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่คุ้มครองหรือคุ้มครองไม่พอ พยานอาจยื่นคำร้องต่อไปยัง ก.จังหวัด เพื่อมีมติให้ไปช่วยราชการที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด (แล้วไปดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดในภายหลัง ถ้ามี)

กรณีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดได้ ซึ่งเป็นกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ดำเนินการใด ๆ ถือว่าไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือกรณีมีเหตุอันสมควร ก.จังหวัด จะมีมติแจ้งผู้ควบคุม หรือกำกับดูแลดำเนินการตามกฎหมายจัดตั้ง อปท.รูปแบบนั้น ๆ ต่อไป (ซึ่งอาจร้ายแรงถึงขั้นถอดถอนและดำเนินคดีอาญาก็ได้)

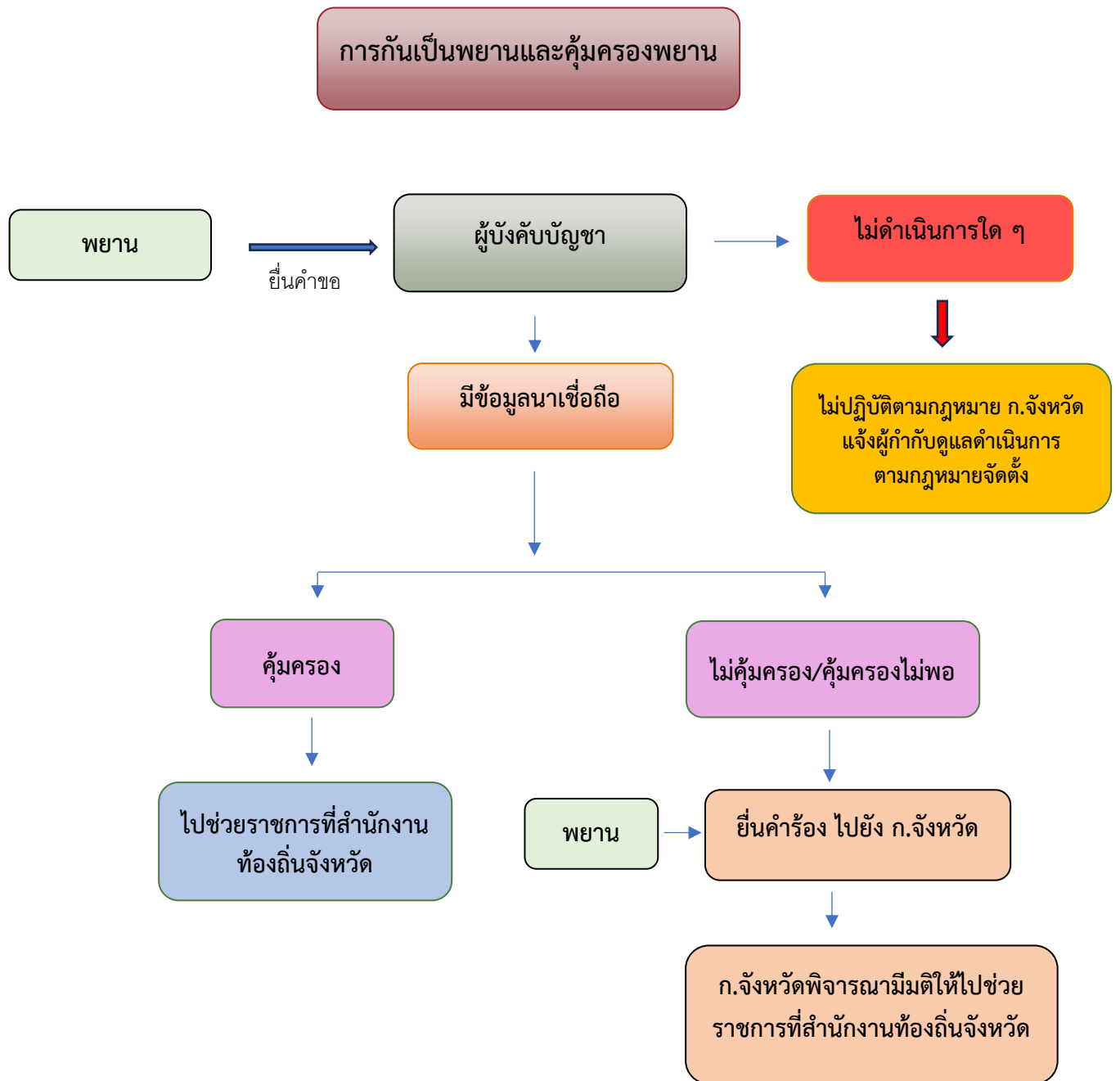
/หลักการเน้น...

หลักการเน้นหนักในเรื่องการให้ความคุ้มครองพยาน ต้องกระทำในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ ตั้งแต่เริ่มให้การ หากล่าช้าพยานอาจได้รับอันตรายถึงชีวิต ส่วนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ ต้องกลับไปดำเนินการในภายหลังเพื่อให้ครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด

การคุ้มครองพยาน จะสิ้นสุดลง เมื่อ

๑. มีการสั่งยุติเรื่องที่สอบสวน
๒. ดำเนินการทางวินัยตัวการสำคัญเสร็จสิ้น
๓. และเหตุคุ้มครองพยานหมดสิ้นไป

กรณี ก.จังหวัด มีมติให้ไปช่วยราชการที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ต้องมีมติให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิม

บทที่ ๕ การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง

การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง

ตัวบท

ข้อ ๔๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิด และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว

(๒) กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และได้รับสารภาพในเรื่องที่ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามหมวด ๔ หรือคณะกรรมการสอบสวนตามหมวด ๗ และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพไว้เป็นหนังสือแล้ว

ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๘๔ โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๔๖ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยศาลมิได้มีการรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ หรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน และผู้บริหารท้องถิ่นได้สืบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามหมวด ๔ หรือคณะกรรมการสอบสวนตามหมวด ๗ และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพไว้เป็นหนังสือแล้ว

ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๘๕ วรรคหนึ่ง โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๔๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กระทำหรือละเว้นกระทำการใดจนมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด แต่ให้รอกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแล้วแต่ให้รอการลงโทษไว้ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว

/(๒) มีกรณี...

(๒) มีกรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือให้ ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามหมวด ๔ หรือคณะกรรมการสอบสวนตามหมวด ๗ และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพไว้เป็นหนังสือแล้ว

ถือเป็นการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งให้ออกจากราชการตามหมวด ๒ ของ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้

คำอธิบาย

คำว่า “การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง” เคยกล่าวไว้แล้วว่า “ไม่ใช่ชัดเจน” เพราะได้มีการกำหนดว่า “ชัดแจ้ง” มีอะไรบ้าง ถือเป็นการแบ่งเบาภาระในการแสวงหาข้อเท็จจริงของผู้บริหารท้องถิ่นในการสั่งลงโทษหรือให้ออกจากราชการบางลักษณะ

ตามปกติเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งลงโทษทางวินัยผู้ใต้บังคับบัญชา หรือสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ออกจากราชการในบางลักษณะ ต้องมีการ “สอบสวน” เสียก่อน จึงจะสามารถสั่งลงโทษหรือให้ออกจากราชการได้ แต่ถ้าเป็นความผิดหรือการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้งแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นอาจใช้ดุลพินิจไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวน แล้วสั่งลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการในบางลักษณะได้ทันที

แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าในเรื่องนั้นมีบางประเด็นที่ต้องการทราบเพิ่มเติม ก็สามารถสอบสวนต่อไปได้ตามปกติ เพราะเป็นดุลพินิจในการเลือกของผู้บริหารท้องถิ่น

สำหรับ “การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง” จะแยกอธิบายเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

๒. การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง

หลักการสำคัญของ “ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง” มี ๒ ประการ ได้แก่

๑. ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง มีดังนี้

(๑) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดอาญา (ไม่ถึงกับจำคุก) และผู้บริหารท้องถิ่น เห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว

(๒) กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และรับสารภาพเป็นหนังสือต่อ

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

๒) ผู้สืบสวนสอบสวน

๓) กรรมการสอบสวน

กรณีดังกล่าวผู้บริหารท้องถิ่นเลือกที่จะสอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ แล้วออกคำสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ได้ทันที ก่อนรายงานไปยัง ก.จังหวัด เพื่อพิจารณา

๒. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีดังนี้

(๑) ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก (จริง) โดยไม่รอกำหนดโทษ หรือรอกำหนดโทษ เว้นแต่ ประมาทหรือลหุโทษ

/ (๒) ละทิ้งหน้าที่...

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และรับสารภาพเป็นหนังสือต่อ

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

๒) ผู้สืบสวนสอบสวน

๓) กรรมการสอบสวน

กรณีนี้ผู้บริหารท้องถิ่นเลือกที่จะสอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ แล้วมีความเห็นเสนอไปยัง ก.จังหวัดให้ลงโทษปลดออก/ไล่ออก เมื่อ ก.จังหวัดเห็นชอบ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงค่อยมาออกคำสั่งตามมติ ก.จังหวัด อีกครั้ง

หลักการสำคัญของ “การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง” มีดังนี้

๑. มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด แต่ให้รอ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าชัดแล้ว

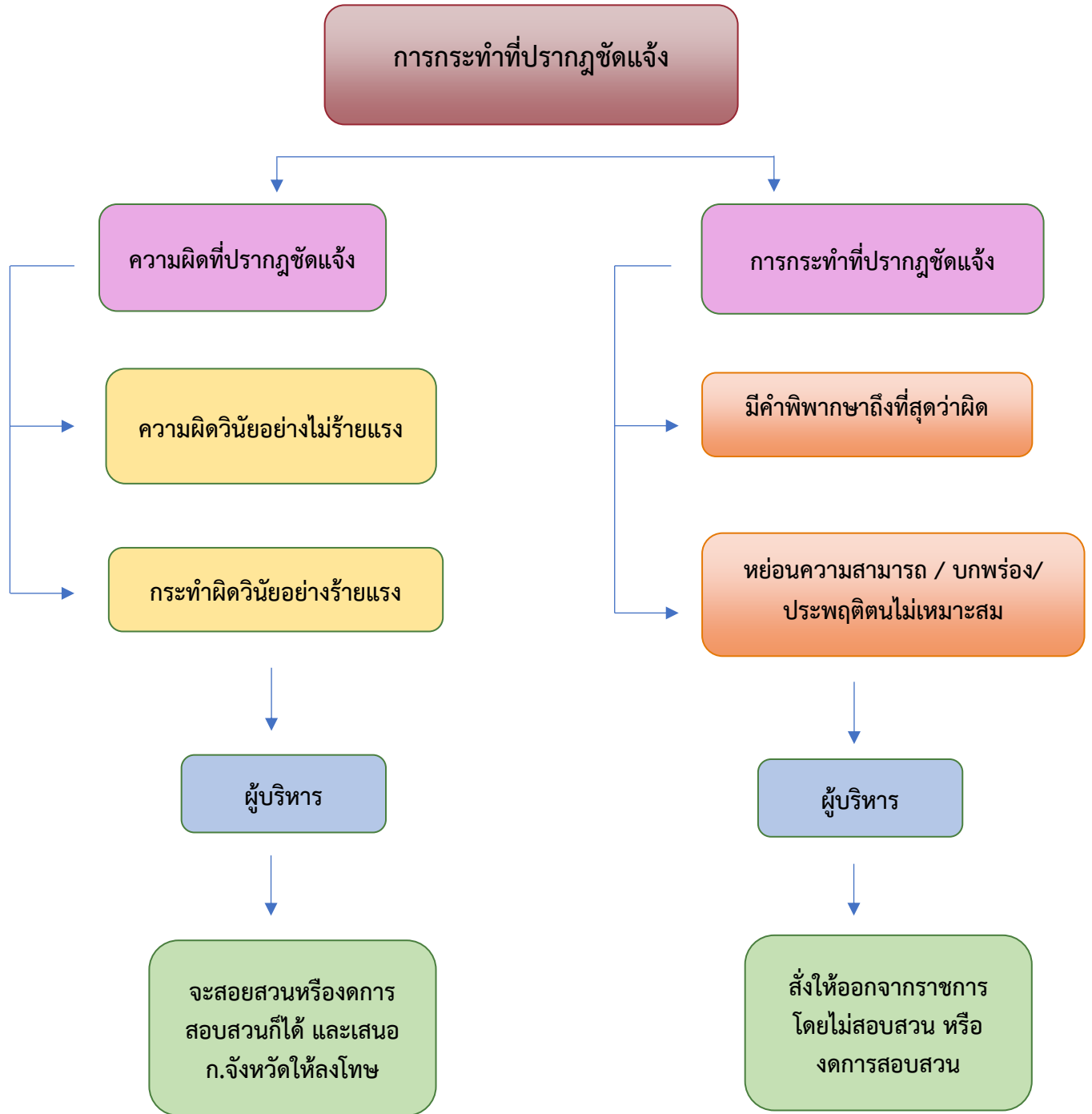
๒. หย่อนความสามารถ/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม และรับสารภาพเป็นหนังสือต่อ

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ผู้สืบสวนสอบสวน

(๓) กรรมการสอบสวน

ถือเป็นการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งให้ออกจากราชการเพราะหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็สามารถดำเนินการได้ เพราะเป็นดุลพินิจดังกล่าวแล้ว

บทที่ ๖ การสอบสวนพิจารณา

ตัวบท (การสอบสวนพิจารณาต้องดำเนินการตามหมวด ๗ นี้)

ข้อ ๔๘ เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม การสอบสวนพิจารณาข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อ ๒๖ วรรคหก หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้เป็นไปตามหมวดนี้

คำอธิบาย

ก่อนจะกล่าวถึงการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงในบทนี้เป็นต้นไป จะขอทบทวนถึง “การตั้งเรื่องกล่าวหา” เมื่อพบมูลการกระทำผิดทางวินัย เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการตั้งเรื่องกล่าวหาทั้งวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและอย่างร้ายแรง ดังนี้

๑. การตั้งเรื่องกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการสอบสวนตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรตามมาตรฐานทั่วไป โดยผู้บริหารท้องถิ่น ต้องดำเนินการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่

(๑) บันทึกข้อความมอบหมายให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา (ปกติจะมอบเพียงหนึ่งคน) สอบสวนแทน แล้วให้รายงานมาเพื่อพิจารณาออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามความหนักเบาของพฤติกรรม

(๒) ตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง โดยมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงโดยอนุโลม (รายละเอียดอาจดำเนินการน้อยกว่า เน้นเฉพาะสาระสำคัญ)

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่น ตั้ง

- ๑) กรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
- ๒) กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
- ๓) กรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

กรรมการข้อเท็จจริงข้างต้น ได้ดำเนินการครบถ้วนตามหลัก ๓ ประการ คือ

- ๑) แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา
- ๒) สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
- ๓) ให้โอกาสชี้แจง/นำสืบแก้ข้อกล่าวหา

ผู้บริหารท้องถิ่น สามารถนำผลนั้นมาพิจารณาออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน โดยไม่ต้องกลับไปตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงอีกก็ได้ ถือเป็นดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่นโดยแท้

ทั้งหมดนี้ถือเป็นการตั้งเรื่องกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

/๒.การตั้งเรื่อง...

๒. การตั้งเรื่องกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ตั้งแต่ ๔๙-๘๓ นั่นคือ การสอบสวนพิจารณา โดยใช้แบบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) เพียงอย่างเดียว การสอบสวนที่ใช้แบบ สว.๑ ร่วมกัน มี ๔ ประการ คือ

- (๑) วินัยอย่างร้ายแรง
- (๒) หย่อนความสามารถ
- (๓) บกพร่องในหน้าที่
- (๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

คำแนะนำ

เมื่อมีความจำเป็นต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (สว.๑) ต้องคำนึงไว้ก่อนว่า จะนำไปใช้สอบสวนในเรื่องใด คือ วินัยร้ายแรง หย่อนความสามารถ บกพร่อง ประพฤติตนไม่เหมาะสม ดังนี้

๑. จะใช้สอบวินัยอย่างร้ายแรง ให้ขีดเครื่องหมาย / หย่อนความสามารถ / บกพร่อง / ประพฤติตนไม่เหมาะสม ออกเสียสิ้น

๒. ในทางกลับกัน หากจะใช้สอบให้ออกเพราะบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ต้องขีดเครื่องหมาย / วินัยอย่างร้ายแรง / หย่อนความสามารถ / ประพฤติตนไม่เหมาะสม ออกให้หมด

๓. ตรงเรื่อง..คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน..ควรใส่เรื่อง เช่น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน..วินัยอย่างร้ายแรง หรือให้ออกเพราะหย่อนความสามารถ หรือบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือประพฤติดตนไม่เหมาะสม ไว้ด้วย

๔. หากไม่ได้ระบุข้อความไว้ตามข้อ ๓. จะต้องบรรยายความให้ชัดเจนในเนื้อหาว่าสอบสวนเรื่องอะไร คือ วินัยอย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถ หรือบกพร่อง หรือประพฤติดตนไม่เหมาะสม โดยบรรยายความให้ละเอียดว่า..ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร เป็นต้น

๕. ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ต้องใส่ให้ครบ เช่น

นายดำ สีขาว พนักงานเทศบาล..ตำแหน่ง...ระดับ....

๖. การอ้างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในคำสั่ง ต้องอ้างให้ถูกต้อง และชัดเจน เช่น

- (๑) อบจ. อ้างมาตรา ๑๕
- (๒) เทศบาล อ้างมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๓
- (๓) เมืองพัทยา อ้างมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๘
- (๔) อบต. อ้างมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๕

๗. หลักเกณฑ์การสอบสวน ต้องอ้าง “ประกาศ ก.จังหวัด.....(ใส่ชื่อจังหวัด) เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย (พ.ศ.๒๕๕๘/๒๕๕๙) ข้อ ๒๖ วรรคหก” ห้ามอ้าง “มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘” โดยเด็ดขาด

๘. ชื่อและตำแหน่งระดับของคณะกรรมการสอบสวน ต้องใส่ให้ครบ เช่น

นายแดง ดำเหลือง ปลัดเทศบาล..นักบริหาร ระดับ...ประธานกรรมการ เป็นต้น

/๙.ย่อหน้าสุด...

๙. ย่อหน้าสุดท้าย ควรขีดข้อความ / ที่ไม่ต้องการออก ให้ตรงกับย่อหน้าแรก
เจตนากรณีในการสอบสวนพิจารณาตามหมวดนี้ มี ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อให้ได้ความจริง
๒. เพื่อให้เกิดความยุติธรรม

จะสังเกตเห็นว่า หลักการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ตั้งแต่ข้อ ๔๙-๘๓ ได้ถูกนำไปใช้ในการสอบสวนเรื่องอื่น ๆ อีกจำนวนมาก

ตัวบท (องค์ประกอบและคุณสมบัติกรรมการสอบสวน)

ข้อ ๔๙ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แต่งตั้งจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัด กรณีมีเหตุผลความจำเป็น หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนพิจารณา หรือเพื่อความยุติธรรม การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอาจแต่งตั้งจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดยได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดก็ได้ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แต่งตั้งอย่างน้อยจำนวนสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการ ซึ่งมีตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ตามที่ ก.กลางกำหนด โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการสอบสวนต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือมีประสบการณ์ด้านการดำเนินการด้านวินัยอย่างน้อยหนึ่งคน

ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน หรือลูกจ้างประจำหรือพนักงานจ้างตามภารกิจที่มีคุณสมบัติตามวรรคสอง ด้วยก็ได้ และให้นำข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕ และข้อ ๕๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อความปรากฏแก่ ก.จังหวัดว่าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับผู้ถูกกล่าวหา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับผู้ถูกกล่าวหา ให้ ก.จังหวัดตรวจสอบ หากพบว่าเป็นความจริง ให้แจ้งขอความยินยอมจากต้นสังกัดแล้วพิจารณาและมีมติคัดเลือกคณะกรรมการสอบสวนเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งแต่งตั้งตามมติ

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสี่ สอบสวนแล้วเสร็จ ให้ทำรายงานการสอบสวนเสนอไปยัง ก.จังหวัดพิจารณา เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาแล้วมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แม้ภายหลังประธานกรรมการจะมีตำแหน่งระดับต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

คำอธิบาย

หลักในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จะปรากฏอยู่ในข้อนี้ กล่าวคือ

๑. ต้องพิจารณาข้าราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดเป็นอันดับแรก

๒. หากมีเหตุผลความจำเป็น หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือเพื่อความยุติธรรม เช่น ใน อปท.นั้น ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกือบทั้งหมด หรือผู้ที่ไม่ถูกกล่าวหาแต่อาจอยู่ในข่ายเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอบสวน หรือไม่มีผู้ที่มีคุณสมบัติควรเป็นกรรมการสอบสวนเลย เป็นต้น อาจขอยืมตัวกรรมการสอบสวนจาก

/๑)ข้าราชการ...

๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นสังกัดอื่น ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา หรือพนักงานส่วนตำบล (ยืมตัวข้ามจังหวัดได้ หากสะดวกมาปฏิบัติกร สอบสวน)

๒) ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภท เช่น ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ หรือครู เป็นต้น ที่ไม่ใช่ข้าราชการทหาร ซึ่งต้องได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดของผู้ที่จะขอตัวก่อน ไม่ควรออกคำสั่งก่อนได้รับความยินยอม อาจเป็นประเด็นตามมาภายหลัง

๓. ผู้จะให้การยินยอม ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น หรือนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ราชการในหน่วยงานของผู้นั้น เมื่อบุคคลดังกล่าว อนุญาตแล้วเป็นอันใช้ได้ ตามหนังสือสำนักงาน ก.กลาง ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๒๐๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘

๔. สำหรับตำแหน่งระดับของประธานกรรมการสอบสวน หลักการตามหนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ ว ๔๑ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ต้องเป็นดังนี้

- ตำแหน่งระดับสูง นอกจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังสามารถแต่งตั้งจาก ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เช่น ข้าราชการพลเรือน ครู และตำรวจ ที่มีตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้

- ตำแหน่งตั้งแต่ระดับกลางลงมา ต้องเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น
- ข้าราชการประเภทอื่นร่วมเป็นกรรมการสอบสวนได้ทุกตำแหน่งระดับ

หมายเหตุ

หากขั้นตอนของ ก.กลาง เสร็จเรียบร้อย คาดว่าในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป จะมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งระดับของประธานกรรมการสอบสวนครั้งใหม่ เพื่อให้การสอบสวนทางวินัยสามารถดำเนินต่อไปได้

๕. แต่งตั้งได้จำนวนอย่างน้อย ๓ คน

๖. คนหนึ่งเป็นประธาน และอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

๗. หนึ่งในคณะกรรมการสอบสวน จะต้องม่

(๑) นิติกร

(๒) จบปริญญาทางกฎหมาย

(๓) ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย (หลักสูตร ๕ วัน)

(๔) มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยอย่างน้อยหนึ่งคน

๘. หากมีความจำเป็นจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ โดยแต่งตั้งจาก

(๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

(๒) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(๓) ข้าราชการฝ่ายพลเรือน (ข้าราชการพลเรือน ครู ตำรวจ เป็นต้น)

(๔) ลูกจ้างประจำ

(๕) พนักงานจ้างตามภารกิจ

ซึ่งเลขานุการจะต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคุณสมบัติของกรรมการสอบสวน โดยเลขานุการอาจ ถูกคัดค้าน คัดค้านตัวเอง หรือถูกเปลี่ยนแปลงได้ด้วย

๙. เมื่อความปรากฏแก่ ก.จังหวัดในช่องทางใดก็ตาม ว่า

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับผู้ถูกกล่าวหา หรือ

(๒) ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับผู้ถูกกล่าวหา

๑๐. ก.จังหวัด ต้องตรวจสอบซึ่งอาจใช้วิธีใดก็ได้เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าเป็นคู่กรณีหรือกระทำความผิดร่วมกันจริงหรือไม่ (มติ ก.จังหวัดเท่านั้นที่จะชี้ขาดว่าเป็นหรือไม่เป็น) หากพบว่าเป็นความจริง ก.จังหวัดต้องแจ้งขอความยินยอมจากต้นสังกัดของผู้ที่จะคัดเลือก เมื่อได้รับความยินยอมแล้วต้องพิจารณาและมีมติคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการสอบสวนแล้วส่งรายชื่อขึ้นไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งแต่งตั้งตามมติต่อไป

๑๑. การแจ้งขอความยินยอมจากต้นสังกัดดังกล่าว ก.กลาง มิได้กำหนดรูปแบบหรือวิธีการไว้ จึงเป็นดุลพินิจของ ก.จังหวัด ที่จะดำเนินการให้ได้มาซึ่งยินยอมตามที่เห็นสมควร

๑๒. เมื่อกรรมการที่ ก.จังหวัด เลือกชุดนี้สอบสวนแล้วเสร็จให้ผู้บริหารท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนก่อนเสนอไปยัง ก.จังหวัดเพื่อพิจารณา (แทนผู้บริหารท้องถิ่น)

๑๓. เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติเป็นประการใด ผู้บริหารท้องถิ่นต้องออกคำสั่งตามนั้น

๑๔. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว แม้ภายหลังตำแหน่งระดับของประธานกรรมการจะต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น ให้สอบสวนต่อไป เช่น ผู้ถูกกล่าวหาได้เลื่อนระดับสูงขึ้น เป็นต้น

ตัวบท (ข้อความที่ต้องระบุในคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน แบบ สว.๑)

ข้อ ๕๐ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องระบุชื่อและตำแหน่งระดับของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อและตำแหน่งระดับของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน และผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี) ทั้งนี้ ให้มีสาระสำคัญตามแบบ สว.๑ ทำยมาตรฐานทั่วไปนี้

การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งระดับของผู้ได้รับแต่งตั้ง ไม่กระทบถึงการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง

คำอธิบาย

ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ให้ใช้แบบ สว.๑ เท่านั้น) จะต้องระบุข้อความ ๓ ประการดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ (นามสกุล) ตำแหน่งและระดับของผู้ถูกกล่าวหา

๒. เรื่องที่กล่าวหา (หมายถึง ทำผิดเรื่องอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ฐานความผิด)

๓. ชื่อ (นามสกุล) ตำแหน่งและระดับของกรรมการสอบสวน

สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการ หากมีความจำเป็นจะแต่งตั้งเพิ่มก็ได้ โดยต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๔๙ ดังได้กล่าวไปแล้วด้วย

เมื่อแต่งตั้งกรรมการโดยชอบแล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและระดับของกรรมการสอบสวน หากมีผลกระทบใด ๆ ต่อคำสั่งที่สมบูรณ์ไปแล้วไม่ กรรมการชุดเดิม ต้องทำการสอบสวนต่อไป

/ตัวบท...

ตัวบท (การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แบบ สว.๑)

ข้อ ๕๑ เมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ถ้าได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ กรณีไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวน และส่งหลักฐานการรับทราบ หรือถือว่ารับทราบตาม (๑) พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการ และให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

คำอธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และมีการออกเลขที่/วันที่ออกคำสั่งแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่น (ข้าราชการผู้เป็นเจ้าของเรื่อง) มีหน้าที่ ๒ ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว โดย

(๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ/วันที่รับทราบ ไว้เป็นหลักฐาน (และเพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลายื่นคำคัดค้านกรรมการสอบสวนด้วย) แล้วมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไว้ ๑ ฉบับ

(๒) ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ผู้แจ้งต้องทำบันทึกเหตุนั้น ลงวันที่ที่แจ้ง/สถานที่ที่แจ้ง/ลายมือชื่อผู้แจ้ง/พยานรู้เห็น ๑ คนขึ้นไป ไว้เป็นหลักฐาน ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแล้วในวันที่แจ้งนั้น

(๓) กรณีที่ไม่อาจแจ้งคำสั่งโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็น ให้ส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ไปยังที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานราชการ เมื่อพ้น ๑๕ วันนับแต่วันส่งถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแล้ว

๒. ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งให้กรรมการสอบสวนทุกคน และ

(๑) ส่งหลักฐานการรับทราบ หรือถือว่ารับทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหาข้างต้น

(๒) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาทั้งหมด

ให้ประธานกรรมการสอบสวน โดยประธานกรรมการสอบสวนต้องลงลายมือชื่อ/วันเดือนปีที่รับทราบ ไว้เป็นหลักฐาน (และเพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาการสอบสวนด้วย เพราะเมื่อประธานลงชื่อรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ระยะเวลาการสอบสวน จะเริ่มนับ ๑ ๒ ๓ ...ทันที)

ตัวบท (การประชุมครั้งแรก)

ข้อ ๕๒ เมื่อได้รับเรื่องตามข้อ ๕๑ (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการดำเนินการประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาวางแผนทางการสอบสวนต่อไป

/คำอธิบาย...

คำอธิบาย

หลังจากประธานกรรมการสอบสวน ได้รับ

๑. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๒. หลักฐานการรับทราบ หรือถือว่ารับทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนของผู้ถูกกล่าวหา

๓. เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

และลงชื่อ/วันที่ รับทราบคำสั่งแล้ว ประธานกรรมการสอบสวนต้องนัดประชุมครั้งแรก (ควรนัดเป็นหนังสือ) เพื่อวางแผนทางการสอบสวน เช่น

(๑) ติกรอบการสอบสวนตามคำสั่งในแบบ สว.๑

(๒) กำหนดกลุ่มผู้จะถูกสอบสวนว่า จะสอบผู้ใดบ้าง สอบเมื่อไร ที่ไหน ในฐานะพยานฝ่ายใด

(๓) จะสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาอย่างไร ที่ไหน และเมื่อใด

(๔) จะรวบรวมพยานเอกสาร/พยานหลักฐาน อย่างไร

ตัวบท (องค์ประชุมและการลงมติ)

ข้อ ๕๓ การประชุมคณะกรรมการสอบสวน ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่การประชุมตามข้อ ๖๑ และข้อ ๗๕ ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

การประชุมคณะกรรมการสอบสวน ต้องมีประธานกรรมการอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในกรณีจำเป็น ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

การลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการสอบสวนให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คำอธิบาย

การนับองค์ประชุมคณะกรรมการสอบสวน แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. องค์ประชุมปกติ

๒. องค์ประชุมพิเศษ

ขยายความ

๑. องค์ประชุมปกติ หมายถึง การประชุมหรือการสอบสวนทั่ว ๆ ไป ที่มีการประชุม หรือมีการสอบสวนทุกครั้ง กรรมการสอบสวนต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ตั้งไว้ จึงจะถือเป็นองค์ประชุม เช่น มีกรรมการ ๓ คน ต้องเข้าประชุม ๒ คน มีกรรมการ ๕ คน ต้องเข้าประชุม ๓ คน เป็นต้น

๒. องค์ประชุมพิเศษ หมายถึง การประชุมเพื่อแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) กับการประชุมเพื่อพิจารณาลงมติ (จัดทำ สว.๖) กรรมการสอบสวนต้องเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และไม่น้อยกว่า ๓ คน จึงจะถือเป็นองค์ประชุม เช่น มีกรรมการ ๓ คน ต้องเข้าประชุมทุกคน มีกรรมการ ๗ คน ต้องเข้าประชุม ๔ คน เป็นต้น

หมายเหตุ ๑

กรรมการที่ไม่ประชุม หรือไม่อยู่ในที่สอบสวนไม่สามารถลงชื่อในการประชุมหรือในการสอบสวน
ครั้งนั้นได้

การประชุมตามปกติเบิกเงินสมนาคุณได้ ครั้งละ ๒๕๐ บาท

การประชุมพิเศษเบิกเงินสมนาคุณได้ ครั้งละ ๓๐๐ บาท

ทั้งนี้ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการประชุมครั้งแรก และเบิกจากหน่วยงานเจ้าของคำสั่งแต่งตั้ง
กรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

การประชุมทุกครั้ง ประธานกรรมการต้องร่วมประชุมด้วย หากเข้าประชุมไม่ได้ ให้กรรมการที่มา
ประชุมเลือกกันเองทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

เมื่อลงมติให้ถือเสียงข้างมาก หากคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเพิ่มอีก ๑ เสียง เพื่อชี้ขาด

หมายเหตุ ๒

คำว่า “คู่กรณี” มีความหมายเพียงใด

มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๔
วรรคสาม กำหนดไว้ ดังนี้

๑. บุคคลผู้มีเหตุทะเลาะวิวาท ร้องเรียน ฟ้องร้องซึ่งกันและกัน หรือ

๒. เป็นคู่หมั้น

๓. เป็นคู่สมรส

๔. เป็นบุพการี ทุกชั้น

๕. เป็นผู้สืบสันดาน ทุกชั้น

๖. เป็นพี่น้อง นับเพียงสามชั้น

๗. เป็นลูกพี่ลูกน้อง นับเพียงสามชั้น

๘. เป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน นับเพียงสองชั้น

๙. เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม

๑๐. เป็นหรือเคยเป็นผู้พิทักษ์

๑๑. เป็นหรือเคยเป็นผู้แทน

๑๒. เป็นหรือเคยเป็นตัวแทน

๑๓. เป็นเจ้านี่

๑๔. เป็นลูกหนี้

๑๕. เป็นนายจ้างของคู่กรณี หรือ

๑๖. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันจะทำให้การพิจารณาไม่เป็นธรรม

ทั้งหมดนี้ ถือเป็น “คู่กรณี” ที่ ก.จังหวัด ต้องพิจารณาและมีมติคัดเลือกกรรมการสอบสวน
เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนตามมติ

ตัวบท (การคัดค้าน และการสั่งคำคัดค้านกรรมการสอบสวน)

ข้อ ๕๔ ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๒) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาของผู้กล่าวหา

(๕) มีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

การคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือทราบเหตุแห่งการคัดค้าน โดยแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและความเป็นธรรมอย่างไร ในการนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งสำเนาหนังสือคัดค้าน และแจ้งวันที่ได้รับหนังสือคัดค้านดังกล่าวให้ประธานกรรมการทราบแล้วรวมไว้ในสำนวนสอบสวนด้วย

ในการพิจารณาเรื่องการคัดค้าน ผู้ซึ่งถูกคัดค้านอาจทำคำชี้แจงได้ หากผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าหนังสือคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้ซึ่งถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน หากเห็นว่าหนังสือคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ให้สั่งยกคำคัดค้านนั้น โดยให้สั่งการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน ทั้งนี้ ให้แสดงเหตุผลในการพิจารณาสั่งการดังกล่าวด้วย พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านทราบ แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวนโดยเร็ว การสั่งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่สั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในสิบห้าวันตามวรรคสาม ให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และให้เลขานุการกรรมการสอบสวนรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามข้อ ๕๖ ต่อไป

การพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีกรรมการสอบสวนตามข้อ ๔๙ วรรคสี่ ถูกคัดค้านหรือเห็นว่าตนมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านให้ดำเนินการตามวรรคสอง โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้องเสนอคำคัดค้านไปยัง ก.จังหวัด ภายในเจ็ดวันนับแต่รับหนังสือคัดค้าน ก.จังหวัดต้องพิจารณาคำคัดค้านโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้านจากผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใดให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น หาก ก.จังหวัดไม่พิจารณาและมีมติภายในสามสิบวัน ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ให้ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติคัดเลือกกรรมการสอบสวนแทนผู้นั้น

ในกรณีมีคำคัดค้านตามวรรคสอง วรรคหก และข้อ ๕๕ ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวจนกว่าผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาสั่งคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาสั่งคำคัดค้านให้ทราบ

คำอธิบาย

เมื่อลงนามรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว หากผู้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรรมการสอบสวนทั้งหมดหรือคนใดคนหนึ่ง มีเหตุดังต่อไปนี้

๑. รู้เห็นเหตุการณ์ขณะทำผิด
๒. มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องนั้น
๓. โกรธเคืองผู้ถูกกล่าวหา
๔. เป็นผู้กล่าวหาเอง เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน เป็นพี่น้องของผู้กล่าวหา
๕. เหตุอื่นที่จะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

หากมีครบทุกข้อ หรือเพียงข้อหนึ่งข้อใด ผู้นั้นมีสิทธิคัดค้านกรรมการทั้งคณะ หรือเฉพาะรายการคัดค้านกรรมการสอบสวน มี ๒ กรณี คือ

๑. การคัดค้านกรรมการสอบสวนที่ผู้บริหารท้องถิ่นเลือกและแต่งตั้งเอง ต้องดำเนินการตามลำดับ

ดังนี้

(๑) ทำเป็นหนังสือ

(๒) ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น (ที่ออกคำสั่ง)

(๓) ภายใน ๗ วัน นับแต่

๑) ลงนามรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ

๒) ทราบเหตุแห่งการคัดค้าน

(๔) ต้องมีข้อเท็จจริงที่จะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและความเป็นธรรมอย่างไร

(๕) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือคัดค้านแล้ว ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑) ส่งสำเนาหนังสือคัดค้าน

๒) แจ้งวันที่รับหนังสือคัดค้านให้ประธานทราบ

๓) ประธานกรรมการสอบสวนต้องรวมไว้ในสำนวน

(๖) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นจะพิจารณาคำคัดค้านนั้น ผู้ถูกคัดค้านจะทำคำชี้แจงเสนอ

ผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถพิจารณาสั่งการได้ ๒ ประการ คือ

๑) หากเห็นว่ามิเหตุผลรับฟังได้ ต้องสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการ

สอบสวน

๒) หากเห็นว่าไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ต้องสั่งยกคำคัดค้านนั้นเสีย การสั่ง

ยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

(๘) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องการสั่งการภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับหนังสือคัดค้าน โดยต้อง

แสดงเหตุผลในการสั่งไว้ด้วย

(๙) เมื่อสั่งการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบเป็นหนังสือ และส่งให้

กรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวนโดยเร็ว

//(๑๐)กรณี...

(๑๐) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่สั่งการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน ให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ให้เลขานุการกรรมการสอบสวนรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบโดยเร็ว เพื่อเปลี่ยนตัวกรรมการสอบสวนต่อไป

(๑๑) การพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ไม่กระถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

๒. การคัดค้านกรรมการสอบสวนที่ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติคัดเลือก หรือกรรมการที่ ก.จังหวัดเลือกเห็นว่าตนมีเหตุอันอาจถูกคัดค้าน ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับที่ผู้บริหารท้องถิ่นเลือกและแต่งตั้งเอง เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องส่งคำคัดค้านนั้นไปยัง ก.จังหวัด

(๒) ภายใน ๗ วันนับแต่ได้รับหนังสือคัดค้าน

(๓) ก.จังหวัดต้องพิจารณาคำคัดค้านโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่ได้รับคำคัดค้าน

จากผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณามีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติตามมตินั้น

(๕) กรณี ก.จังหวัด ไม่พิจารณาภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับคำคัดค้านจากผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ให้ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติคัดเลือกกรรมการสอบสวนแทนกรรมการผู้ที่พ้นนั้น

กรรมการผู้ใดถูกคัดค้าน หรือคัดค้านตัวเอง ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว จนกว่าจะได้รับแจ้งจากผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี

กรรมการที่พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน เพราะล่วงพ้นระยะเวลา ๑๕ วัน ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้พิจารณาสั่งการใด ๆ หรือล่วงพ้นระยะเวลา ๓๐ วัน ซึ่ง ก.จังหวัดมิได้พิจารณามีมติใด ๆ ห้ามมิให้ร่วมทำการสอบสวน จะทำให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไป เพราะเป็นผู้อื่นที่ห้ามอยู่ในที่สอบสวนไปแล้ว

ตัวบท (กรรมการคัดค้านตัวเอง)

ข้อ ๕๕ ในกรณีผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านตามข้อ ๕๔ วรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นรายงานผู้บริหารท้องถิ่นตามข้อ ๕๔ วรรคสอง และให้นำข้อ ๕๔ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำอธิบาย

ตามปกติแล้วผู้ที่ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท่านั้นที่จะมีสิทธิคัดค้านกรรมการสอบสวน แต่เพื่อให้โอกาสผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนคัดค้านตนเองได้ หากเห็นว่าตนเองมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดใน ๕ เหตุดังกล่าวแล้วในบทก่อน โดยผู้นั้นต้อง

๑. ทำหนังสือรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ

๒. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่

(๑) ลงนามรับทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน หรือ

(๒) ทราบเหตุแห่งการคัดค้าน

๓. หยดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว จนกว่าผู้บริหารท้องถิ่นจะพิจารณาสั่งคำคัดค้านตนเองและแจ้งผลให้ทราบ

(๑) หากผู้บริหารท้องถิ่นสั่งยกคำคัดค้าน ผู้นั้นต้องทำหน้าที่กรรมการสอบสวนต่อไป

(๒) ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าคำคัดค้านตนเองนั้นมีน้ำหนักรับฟังได้ และเปลี่ยนแปลงตัวกรรมการเป็นผู้อื่นแทน ก็ขาดจากการเป็นกรรมการสอบสวน

๔. กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่พิจารณาสั่งการใด ๆ เลย เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นรับรายงานเหตุคัดค้าน กรรมการผู้คัดค้านตนเองได้ขาดจากการเป็นกรรมการสอบสวนโดยผลของกฎหมายแล้ว ไม่อาจไปนั่งร่วมทำการสอบสวนได้อีก เพราะเป็นบุคคลอื่น หากไปนั่งร่วมทำการสอบสวน จะทำให้การสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วน ไม่อาจนำมาฟังลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้

ตัวบท (การเปลี่ยนคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน สว.๑)

ข้อ ๕๖ ภายใต้บังคับข้อ ๔๙ เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ามีเหตุอันสมควร หรือจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยน เพิ่ม หรือลดจำนวนผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการได้โดยต้องแสดงเหตุแห่งการสั่งนั้นไว้ด้วย และให้นำข้อ ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

คำอธิบาย

ตามหลักการเดิม เมื่อมีการแต่งตั้งกรรมการสอบสวนโดยชอบแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะยกเลิกคำสั่งนั้นด้วยตนเองมิได้ หากมีการร้องทุกข์ ก.จังหวัดเท่านั้น จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้ยกเลิกคำสั่งหรือไม่ เมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

หลักการตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ได้นำข้อ ๓๑ วรรคเจ็ด เดิม ที่กำหนดว่า “เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว จะยกเลิกมิได้” ไปกำหนดไว้ในข้อ ๗๖ วรรคสี่ และใช้ถ้อยคำไม่แข็งกระด้างเกินไปว่า “การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในเรื่องใดไปแล้ว จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้นอีกมิได้..” ซึ่งมีความหมายไม่แตกต่างแม้ในระบบวินัยของข้าราชการในเรื่องนี้ก็มิมีนัยเดียวกัน

เมื่อยกเลิกคำสั่งที่ออกไปแล้วไม่ได้ กฎจึงกำหนดวิธีแก้ไขไว้ ดังนี้

๑. ถ้าผู้บริหารท้องถิ่น เห็นว่า

(๑) มีเหตุอันสมควร หรือ

(๒) มีความจำเป็นที่จะต้อง

๑) เปลี่ยนตัวกรรมการ

๒) เพิ่มจำนวนกรรมการ

๓) ลดจำนวนกรรมการ

๒. ให้สามารถกระทำได้ โดยต้องแสดงเหตุผลในการสั่งไว้ด้วย

๓. การออกคำสั่งดังกล่าว ต้องออกคำสั่งตามแบบ สว.๑ ใหม่ อีก ๑ คำสั่งเหมือนการออกคำสั่งครั้งแรก แล้วใช้ชื่อคำสั่งว่า

(๑) เรื่อง เปลี่ยนแปลงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง)

(๒) เรื่อง เพิ่มจำนวนกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง)

(๓) เรื่อง ลดจำนวนกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง)

๔. ต้องท้าวความคำสั่งเดิมทุกครั้ง เช่น

ตามที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด...ได้มีคำสั่ง ที่.../๒๕๖๗ ลงวันที่...สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) นาย..นาง..นางสาว..ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด... ตำแหน่ง.....มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในเรื่อง..... นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่า.....(ยกเหตุอันสมควร/จำเป็น)

- จึงเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน จาก...ลำดับที่...เป็น...ตำแหน่งระดับ...

- จึงเพิ่มกรรมการสอบสวน ลำดับที่ ๔ เป็น...ตำแหน่งระดับ...

- จึงลดกรรมการสอบสวน โดยตัดกรรมการ ลำดับที่ ๔ และลำดับที่ ๕ ออก

ข้อความนอกนั้น คงเดิม

สั่ง ณ วันที่ (ปัจจุบัน)

๕. หลังจากออกคำสั่งแล้วต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบอีกครั้ง

๖. การออกคำสั่งดังกล่าวไม่กระทบการสอบสวนที่สอบสวนไปแล้ว

ตัวบท (หน้าที่กรรมการสอบสวน ตามข้อ ๔๘-๘๓)

ข้อ ๕๗ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่สอบสวนตามหมวดนี้ เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน ในการนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา และจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้งด้วย

ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน

คำอธิบาย

หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน มีดังนี้

๑. ต้องสอบสวนตามกระบวนการทางวินัยที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๘-๘๓

๒. แสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา

๓. ดูแลให้เกิดความยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน

๔. รวบรวมประวัติของผู้ถูกกล่าวหา

๕. รวบรวมความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

๖. จัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนทุกครั้ง

๗. ห้ามบุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน

/ตัวบท...

ตัวบท (ระยะเวลาการสอบสวน)

ข้อ ๕๘ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

- (๑) ดำเนินการประชุมตามข้อ ๕๒ แล้วแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๐ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- (๒) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเท่าที่มี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจดำเนินการตาม (๑) แล้วเสร็จ
- (๓) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อำนาจดำเนินการตาม (๒) แล้วเสร็จ
- (๔) รวบรวมพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหาให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจดำเนินการตาม (๓)
- (๕) ประชุมพิจารณาลงมติและทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจดำเนินการตาม (๔) แล้วเสร็จ

ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งขยายระยะเวลาการดำเนินการได้ไม่เกินสองครั้ง ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน

การสอบสวนเรื่องใดที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก.จังหวัดทราบ เพื่อติดตามเร่งรัดการสอบสวนต่อไป

คำอธิบาย

ระยะเวลาการสอบสวนทางวินัยกำหนดไว้ปกติ ๑๒๐ วัน ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน รวมเป็น ๑๘๐ วัน ดังนี้

๑. เมื่อประธานกรรมการลงชื่อรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน วันรุ่งขึ้นให้นับ ๑ ๒ ๓ ต่อเนื่องไปเรื่อยโดยไม่หยุดนับ
๒. ต่อจากนั้นภายใน ๑๕ วัน ต้องนัดประชุมครั้งแรก และแจ้ง สว.๒ (แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ)
๓. ภายใน ๓๐ วันจากนั้น ต้องแจ้ง สว.๓ (แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา)
๔. หลังจากนั้นภายใน ๓๐ วัน ต้องรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหา
๕. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน ต้องประชุมลงมติเพื่อทำ สว.๖ (รายงานการสอบสวน) เสนอผู้บริหารท้องถิ่น
๖. หากการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ประธานกรรมการต้องรายงานเหตุไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเสนอให้ ก.จังหวัดติดตามเร่งรัดต่อไป

ระยะเวลาการสอบสวนทางวินัยนั้นถือเป็นระยะเวลาเร่งรัด แม้จะครบกำหนดแล้ว หากสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จต้องสอบสวนต่อไปให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แม้ล่วงเลยเวลาไปแล้ว ก็ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไปแต่อย่างใด

/หมายเหตุ...

หมายเหตุ

ระยะเวลาในการสอบสวนแต่ละช่วง เช่น ๑๕ วันบ้าง ๓๐ วันบ้าง กำหนดไว้เพื่อให้กรรมการสอบสวนวางแผนเกี่ยวกับระยะเวลาดังกล่าวให้ดี แต่ไม่ควรกังวลจนเกินไป เพราะอาจถ่วงกันได้ แต่ต้องคำนึงถึง ๑๒๐ วัน และ ๑๘๐ วัน เป็นหลัก

ตัวบท (การใช้พยานหลักฐาน)

ข้อ ๕๙ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้กรรมการสอบสวนบันทึกไว้ด้วยว่า ได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวน หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ถ้าหาต้นฉบับเอกสารไม่ได้เพราะสูญหาย หรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น จะให้นำสำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้

คำอธิบาย

พยานที่ใช้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวนทางวินัยจะมีหลายประเภท เช่น พยานเอกสาร วัตถุพยาน หรือพยานบุคคล เป็นต้น

เมื่อจำเป็นต้องนำพยานเอกสาร หรือวัตถุพยานขึ้นใดชิ้นหนึ่งเข้าสู่สำนวนการสอบสวน กรรมการสอบสวนจำต้องระบุแหล่งที่มาของพยานนั้น ๆ ว่า

๑. ได้มาอย่างไร

๒. ได้มาจากผู้ใด

๓. ได้มาเมื่อใด

ด้วยการบันทึกเหตุการณ์การได้มาให้ปรากฏในบันทึกการสอบสวนประจำวัน เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนทางวินัยในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่า

พยานเอกสาร ให้ใช้

๑. ต้นฉบับ

๒. หากนำต้นฉบับมาไม่ได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการ หรือผู้รับผิดชอบรับรองก็ได้

แต่ถ้าเป็นกรณีต้นฉบับ

๑. สูญหาย หรือ

๒. ถูกทำลาย หรือ

๓. โดยประการอื่น

จะให้นำสำเนา หรือพยานบุคคลมาสืบถึงความมีอยู่จริงของเอกสารนั้นก็ได้ (ต่างจากคดีแพ่งที่จะนำพยานบุคคลมาสืบหักล้างพยานเอกสารไม่ได้ ถ้ากฎหมายกำหนดให้ต้องใช้เอกสารเท่านั้น)

ตัวบท (การแจ้ง สว.๒)

ข้อ ๖๐ เมื่อได้พิจารณาเรื่องที่ถูกกล่าวหาและวางแนวทางการสอบสวนตามข้อ ๕๒ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งเป็นหนังสือด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตลอดจนอรรถพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๑

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๒ ทำมาตรฐานทั่วไปนี้ โดยทำเป็นสองฉบับ เพื่อมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร แล้วบันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดวินัยกรณีใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างไร หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่รับสารภาพ ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพ รวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาโดยละเอียด จะทำการสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๗๕ และข้อ ๗๖ ต่อไป

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาแล้วดำเนินการตามข้อ ๖๑ ต่อไป

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหามาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ถ้าได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ กรณีไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ หรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ การแจ้งข้อกล่าวหาในกรณีเช่นนี้ ให้ทำบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๒ เป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับโดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ แม้จะไม่ได้รับแบบ สว.๒ คืน ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามวรรคห้า

/คำอธิบาย...

คำอธิบาย

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้มีการประชุมครั้งแรกเพื่อวางแนวทางการสอบสวนเสร็จแล้ว คณะกรรมการสอบสวน ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. เรียกผู้ถูกกล่าวหาามาเพื่อแจ้ง สว.๒ (แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) วัน/เดือน/ปี ที่แจ้ง

(๒) คณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่ง...ที่...(ท้าวความเดิม)

(๓) ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ให้...(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา) ทราบเท่าที่ปรากฏตามเรื่อง กล่าวหา ดังนี้

๑) ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด

๒) ทำเมื่อใด

๓) ทำอย่างไร เป็นต้น

ในขั้นนี้จะไม่ใส่ “ฐานความผิดทางวินัย” (๑๙ ฐาน) ไว้ใน สว.๒ เช่นเดียวกับ สว.๑ (คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน)

๒. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า เขามีสิทธิได้รับแจ้ง สว.๓ เป็นหนังสือ

๓. แจ้งว่า เขาสามารถอ้างหรือนำพยานหลักฐานมาสู้หักล้างแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

๔. กรรมการต้องร่วมแจ้งและลงลายมือชื่อในบันทึก สว.๒ ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

การแจ้ง สว.๒ มี ๓ วิธี คือ

๑. แจ้งโดยตรง

๒. บันทึกเหตุการณ์

๓. แจ้งทางไปรษณีย์

ขยายความ

๑. แจ้งโดยตรง มีขั้นตอน ดังนี้

(๑) ทำ สว.๒ เป็น ๒ ฉบับ

(๒) มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ

(๓) เก็บไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

(๔) ให้คณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร แล้วบันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐาน

๑) กรณีผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพ ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า

ก. เป็นความผิดวินัยกรณีใด หรือ

ข. หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ หรือ

ค. บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือ

ง. ประพฤติตนไม่เหมาะสมต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

/อย่างไร...

อย่างไร (ข้อ ข.-ง. เป็นกรณีสอบสวนเพื่อให้ออกจากราชการ ที่มีใช่เป็นการสอบสวนทางวินัย)

๒) หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่รับสารภาพ

ก. ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพ

ข. เหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี)

ค. สาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย (ใช้แบบ สว.๔)

๓) กรณีรับสารภาพเช่นนี้ คณะกรรมการจะไม่ทำการสอบสวนต่อไปก็ได้ (เป็นดุลพินิจของกรรมการ) แล้วประชุมพิจารณาลงมติโดยจัดทำ สว.๖ (รายงานการสอบสวน) เสนอผู้บริหาร ท้องถิ่นได้เลย โดยไม่ต้องดำเนินการ สว.ต่าง ๆ ที่เหลือ

๔) แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพแล้ว แต่ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าควรจะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาโดยละเอียด จะทำการสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้

(๕) กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้ง สว.๓ ต่อไป

๒. บันทึกเหตุการณ์

เป็นกรณีผู้ถูกกล่าวหามาปรากฏตัวต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ สว.๒ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำบันทึกเหตุการณ์ ลงวันที่/เดือน/ปี ที่แจ้ง สถานที่ที่แจ้ง

(๒) ลงลายมือชื่อพยาน (ตั้งแต่ ๑ คน) รู้เห็นการแจ้งนั้น

(๓) ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ

แล้วเก็บไว้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวน

๓. แจ้งทางไปรษณีย์

เป็นกรณีที่มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่อาจแจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงได้

(๒) มีเหตุจำเป็นอื่น

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบ สว.๒

ให้คณะกรรมการสอบสวน ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส่ง สว.๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา

๑) ณ ที่อยู่ตามหลักฐานของทางราชการ หรือ

๒) สถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งไว้

(๒) มีหนังสือสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา หรือไม่

(๓) กรณีส่งทางไปรษณีย์นี้ให้ทำ สว.๒ เป็น ๓ ฉบับ

๑) เก็บไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ

๒) ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา ๒ ฉบับ เพื่อ

/ก.ให้ผู้ถูก...

ก. ให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้ ๑ ฉบับ

ข. ให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่รับทราบ แล้วส่งกลับคืน

มารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ

(๔) เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์ แม้จะไม่ได้รับ สว.๒ ค็นก็ตาม ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบแล้ว

(๕) ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเพื่อแจ้ง สว.๓ ต่อไป

ตัวบท (การแจ้ง สว.๓)

ข้อ ๖๑ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๖๐ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ หรือไม่ อย่างไร แล้วให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาโดยระบุข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างไร และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้

การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๓ ทำมาตรฐานทั่วไปนี้ โดยทำเป็นสองฉบับ เพื่อมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจง ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติม รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

การนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะนำพยานหลักฐานมาเอง หรือจะอ้างพยานหลักฐานแล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ ๗๕ และข้อ ๗๖ ต่อไป

/ในกรณี...

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหามาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบหรือไม่มารับทราบ ถ้าได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ กรณีไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ หรือสถานที่ติดต่อของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนัดมาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาภายในกำหนดเวลา การแจ้งในกรณีนี้ ให้ทำบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๓ เป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ แม้จะไม่ได้รับแบบ สว.๓ คืน หรือไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำตามนัด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้ว และไม่ประสงค์ที่จะแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม จะสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๗๕ และข้อ ๗๖ ต่อไป แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาขอให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๗๖ โดยมีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอ

คำอธิบาย

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (แบบ สว.๒) แล้ว ให้ประชุมเพื่อพิจารณาว่าพยานหลักฐานใดสนับสนุนว่า

๑. ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด
๒. ทำเมื่อใด
๓. ทำอย่างไร
๔. ผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือ
๕. หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ หรือ
๖. บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือ
๗. ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือไม่ อย่างไร

(ข้อ ๕-๗ เป็นกรณีการสอบสวนเพื่อให้ออกจากราชการ ที่มีใช้เป็นการสอบสวนทางวินัย)

๘. สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) เท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุ

- (๑) วัน เวลา สถานที่
- (๒) ลักษณะการกระทำที่เป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา
- (๓) จะระบุชื่อพยานบุคคลหรือไม่ก็ได้

การแจ้ง สว.๓ (แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา) ให้บันทึกซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. วัน/เดือน/ปี ที่แจ้ง
๒. คณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่ง...ที่...(ทำความเดิม)
๓. ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ให้...(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา) ทราบตามบันทึกในแบบ สว.๒...ลงวันที่...เดือน...พ.ศ. นั้น
๔. บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวน ได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสร็จแล้ว จึงขอแจ้ง สว.๓ ดังนี้

(๑) ข้อกล่าวหา ว่า

- ๑) กรณีใด เป็นความผิดวินัยตามข้อใด หรือ
- ๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ หรือ
- ๓) บกพร่องในหน้าที่ หรือ
- ๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่

อย่างไร (ข้อ ๒-๔ เป็นกรณีการสอบให้ออกจากราชการ มิใช่เป็นการสอบสวนทางวินัย)

(๒) สรุปพยานหลักฐาน

๑) เท่าที่มีให้ทราบ โดย

- ก. ระบุวัน เวลา
- ข. ระบุสถานที่
- ค. ลักษณะการกระทำ เป็นต้น

(๓) ในขั้นนี้ ต้องเริ่มใส่ "ฐานความผิดทางวินัย" (๑๘ ฐาน) ไว้ใน สว.๓ ได้แล้ว

๕. คณะกรรมการสอบสวนที่ร่วมแจ้ง สว.๓ ต้องลงลายมือชื่อให้ครบ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

๖. ผู้ถูกกล่าวหาทราบ สว.๓ และรับบันทึก ๑ ฉบับ เมื่อ...เดือน...พ.ศ. แล้วลงลายมือชื่อเมื่อดำเนินการแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่า

๑. จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือไม่
๒. ถ้าเขาประสงค์ คณะกรรมการสอบสวนต้องให้โอกาส ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับ สว.๓
๓. ให้โอกาสให้ถ้อยคำเพิ่มเติม
๔. ให้โอกาสนำสืบแก้ข้อกล่าวหา
๕. หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ คณะกรรมการต้อง

สอบปากคำและให้เขานำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

การนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา

๑. จะนำพยานหลักฐานมาเอง หรือ
๒. อ้างพยานหลักฐานแล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกมา ก็ได้

/เมื่อคณะ...

เมื่อคณะกรรมการสอบสวน ได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้ประชุมและพิจารณาลงมติ เพื่อจัดทำ สว.๖ ต่อไป

การแจ้ง สว.๓ มี ๓ วิธี คือ

๑. แจ้งโดยตรง
๒. บันทึกเหตุการณ์
๓. แจ้งทางไปรษณีย์

ขยายความ

๑. แจ้งโดยตรง มีขั้นตอน ดังนี้

- (๑) ทำ สว.๓ เป็น ๒ ฉบับ
- (๒) มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ
- (๓) เก็บไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ วันเดือนปี ที่รับทราบไว้

เป็นหลักฐาน

๒. บันทึกเหตุการณ์ เป็นกรณีผู้ถูกกล่าวหา

- (๑) มาปรากฏตัวต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ สว.๓
- (๒) ไม่มารับทราบ (ดำเนินการได้ ๒ วิธี)

ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

๑. ทำบันทึกเหตุการณ์ ลงวันที่/เดือน/ปี ที่แจ้ง สถานที่ที่แจ้ง
๒. ลงลายมือชื่อพยาน (ตั้งแต่ ๑ คน) ที่รู้เห็นการแจ้งนั้น
๓. ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบแล้วเก็บไว้เป็นหลักฐานในสำนวนการ

สอบสวน

๓. แจ้งทางไปรษณีย์ เป็นกรณีมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- (๑) ไม่อาจแจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรง
- (๒) มีเหตุจำเป็นอื่น
- (๓) ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบ สว.๓ (ดำเนินการได้ ๒ วิธี)

ให้คณะกรรมการสอบสวน ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส่ง สว.๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา

- ๑) ณ ที่อยู่ตามหลักฐานของทางราชการ หรือ
- ๒) สถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งไว้

(๒) มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนัดมาให้ถ้อยคำ และนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

ภายในกำหนด

(๓) กรณีนี้ให้ทำ สว.๓ เป็น ๓ ฉบับ

- ๑) เก็บไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ
- ๒) ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา ๒ ฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหา

/ก.เก็บไว้...

ก. เก็บไว้ ๑ ฉบับ

ข. ลงลายมือชื่อ วันเดือนปีที่รับทราบ แล้วส่งกลับคืนมารวมไว้ใน

สำนวนอีก ๑ ฉบับ

๓) เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์

ก. แม่จะไม่ได้รับ สว.๓ คืน

ข. ไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหา

ค. ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามนัด

ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับ สว.๓ แล้ว และไม่ประสงค์ที่จะแก้ช้อกล่าวหา

กรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวน จะไม่สอบสวนต่อไป แล้วดำเนินการประชุมพิจารณาลงมติ และจัดทำ สว.๖ เลขก็ได้

(๔) ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นสมควรเพื่อทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม จะสอบสวนต่อไปก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

(๕) ก่อนคณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนต่อผู้บริหารท้องถิ่น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเหตุผลอันสมควรมา

๑) ขอให้ถ้อยคำ

๒) ขอยื่นคำชี้แจงแก้ช้อกล่าวหา

๓) ขอนำสืบแก้ช้อกล่าวหา

คณะกรรมการสอบสวน ต้องให้โอกาสตามขอ

หมายเหตุ

การแจ้ง สว.๒ และ สว.๓ ซึ่งมีวิธีแจ้งอยู่ ๓ วิธี ผู้แจ้งควรดำเนินการด้วยวิธีการตามลำดับ ๑ ๒ และ ๓ เมื่อแจ้งด้วยวิธีในลำดับต้นไม่ได้ จึงใช้วิธีในลำดับถัดไป

ตัวบท (การรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม)

ข้อ ๖๒ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๖๑ เสร็จแล้ว ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้บริหารท้องถิ่นตามข้อ ๗๖ ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจำเป็นต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนช้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนช้อกล่าวหาเท่านั้น ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำอธิบาย

การรวบรวมพยานหลักฐานในขั้นของการสอบสวนเพิ่มเติม หมายถึง ได้มีการรวบรวมพยานหลักฐานตาม สว.๓ ตามปกติเสร็จแล้ว ก่อนจะเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้บริหารท้องถิ่น ถ้าคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่า

/๑.มีความจำ...

๑. มีความจำเป็นต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้สามารถกระทำได้
๒. ถ้าพยานหลักฐานนั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
๓. ต้องสรุป สว.๓ เพิ่มเติมอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
๔. พร้อมทั้งให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง หรือนำสืบแก้เฉพาะในส่วนที่เพิ่มเติมขึ้น

ตัวบท (การชี้แจงเพิ่มเติม)

ข้อ ๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจง หรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำ หรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม ต่อคณะกรรมการสอบสวนก่อนการสอบสวนแล้วเสร็จ เมื่อการสอบสวนแล้วเสร็จและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นคนใหม่ตามข้อ ๗๔ ผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้รับคำชี้แจงนั้นรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

คำอธิบาย

แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้ชี้แจง หรือให้ถ้อยคำเสร็จสิ้นไปแล้ว แต่หากมีความจำเป็นที่จะเพิ่มเติมยังสามารถกระทำในชั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ (ในชั้น ก.จังหวัด ก็มีการเพิ่มเติมตามมติ ก.จังหวัดได้) ซึ่งมี ๓ ลักษณะ คือ

๑. ยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม
๒. ขอให้ถ้อยคำเพิ่มเติม
๓. นำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม

โดยสิทธิดังกล่าวของผู้ถูกกล่าวหา มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ก่อนคณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้บริหารท้องถิ่น โดยยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนนั่นเอง
๒. หลังคณะกรรมการเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้บริหารท้องถิ่นแล้วและอยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งการของผู้บริหารท้องถิ่น
๓. กรณีมีการโอน (ย้าย) ไปอยู่สังกัดใหม่ในระหว่างการสอบสวน ซึ่งสังกัดเดิมได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ แต่ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ยังไม่ได้พิจารณาสั่งการ
๔. การยื่นตามข้อ ๒ และ ๓ ให้ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาสั่งการสำนวนนั้น
๕. ในกรณีการยื่นเพิ่มเติมทั้ง ๓ ขั้นตอน ผู้ที่รับต้องรวมไว้ในสำนวนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ตัวบท (เน้นองค์ประชุม)

ข้อ ๖๔ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด จึงจะสอบสวนได้

คำอธิบาย

ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๕๓ ว่า องค์ประชุมนั้นจะต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด จึงถือว่าเป็นองค์ประชุม และเพื่อเน้นในเรื่องดังกล่าว จึงมีการ

/ย้ำเตือน...

ย้ำเตือนในข้อนี้ก็คือว่า ในการสอบปากคำต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะสอบสวนได้ ถ้าน้อยกว่ากึ่งหนึ่งไม่อาจสอบสวนได้เลย หากสอบสวนทั้งที่กรรมการสอบสวนมีไม่ถึงกึ่งหนึ่ง การสอบสวนในวันนั้น หรือครั้งนั้นย่อมเสียไปไม่อาจใช้ฟังลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้

หมายเหตุ

กรรมการที่ลงลายมือชื่อในบันทึกการให้ถ้อยคำ ต้องร่วมนั่งสอบสวนอยู่ด้วย จึงจะสามารถลงลายมือชื่อได้

ตัวบท (ข้อห้ามเวลาสอบปากคำ)

ข้อ ๖๕ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนผู้ใดกระทำการ ล่อลวง ชู่เชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใดเพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ

คำอธิบาย

ในการสอบปากคำ ห้ามกรรมการสอบสวนผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

๑. ล่อลวง

๒. ชู่เชิญ

๓. ให้สัญญา หรือ

๔. กระทำการใด

เพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ถ้อยคำ

หากมีการกระทำดังกล่าวข้างต้น จะทำให้การสอบสวนครั้งนั้นเสียไปเฉพาะส่วนนั้น เช่น ให้สัญญาว่าจะเสนอให้มีการกักผู้กระทำผิดวินัยรายหนึ่งเป็นพยาน โดยจะไม่ดำเนินการทางวินัยเพื่อให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ เป็นต้น

ตัวบท (วิธีสอบปากคำ)

ข้อ ๖๖ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ซึ่งจะถูกสอบปากคำเข้ามาในที่สอบสวนคราวละหนึ่งคน ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวนเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้บันทึกถ้อยคำมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๔ หรือแบบ สว.๕ ทำมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแต่กรณี เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง หรือจะให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำรับว่าถูกต้องแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวนลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้า ให้กรรมการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ใช้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำห้ามมิให้ขูดลบหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ใช้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตกเติม

ในกรณี...

ในกรณีผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น
 ในกรณีผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ให้นำมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
 พยานิษย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำอธิบาย

วิธีการสอบปากคำ ให้คณะกรรมการสอบสวน ดำเนินการ ดังนี้

๑. เรียกผู้จะถูกสอบสวนนั้นเข้ามาทีละคน
๒. ห้ามมิให้ผู้อื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่
 - (๑) ทนายความ หรือ
 - (๒) ที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือ
 - (๓) บุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนอนุญาตเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน
๓. ให้บันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา นั้น ตามแบบ สว.๔
๔. ให้บันทึกถ้อยคำพยาน (ทุกฝ่าย) ตามแบบ สว.๕
๕. เมื่อบันทึกถ้อยคำเสร็จ
 - (๑) ให้อ่านให้ผู้ขึ้นฟัง หรือ
 - (๒) ให้ผู้ขึ้นอ่านเอง
๖. หากผู้ขึ้นรับว่าถูกต้อง ให้ผู้ขึ้นและผู้บันทึก รวมทั้งกรรมการสอบสวนที่ร่วมสอบทุกคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
๗. หากบันทึกมีหลายหน้า ให้กรรมการสอบสวน ๑ คน (เป็นอย่างน้อย) และผู้ให้ถ้อยคำนั้นลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า
๘. ห้ามมิให้ขูดลบหรือขีดข้อความทับ
๙. ถ้าจะต้องแก้ไข ให้ใช้วิธีขีดฆ่าแล้วตักเติม แล้วให้กรรมการสอบสวนที่ร่วมสอบสวน ๑ คน (เป็นอย่างน้อย) และผู้ให้ถ้อยคำนั้นลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง
๑๐. กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกนั้นเอง
๑๑. ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ให้นำมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพยานิษย์มาใช้บังคับ กล่าวคือ ให้ใช้
 - (๑) ลายพิมพ์นิ้วมือ
 - (๒) แงงไต
 - (๓) ตราประทับ หรือ
 - (๔) เครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น แทนการลงลายมือชื่อ

ตัวบท (การตัดพยาน)

ข้อ ๖๗ ในกรณีคณะกรรมการ

สอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด

ในกรณีพยานมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่มา หรือคณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๕๗ และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๗๖

คำอธิบาย

พยานต้องมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด การตัดพยานนั้น ให้ใช้ในกรณีต่อไปนี้

๑. พยานมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ
๒. พยานไม่มา
๓. เรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร

คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบ (ตัด) พยานนั้นก็ได้ โดยบันทึกเหตุนั้นไว้ แล้วพิจารณาลงมติเพื่อจัดทำ สว.๖ ต่อไป

ตัวบท (การงดพยาน)

ข้อ ๖๘ คณะกรรมการสอบสวนต้องสอบสวนให้หมดประเด็น ในกรณีที่เห็นว่าการสอบสวนพยานหลักฐานใดจะให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ คณะกรรมการสอบสวนจะมีมติงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๕๗ และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๗๖

คำอธิบาย

หลักในการสอบสวน คือ “ต้องสอบให้หมดประเด็น” หรือ “สอบให้สิ้นกระแสความ”

ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า

๑. พยานหลักฐานฐานใดที่จะให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือ
๒. มิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ

จะมีมติงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นก็ได้ (เป็นดุลพินิจ) โดยบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวน แล้วพิจารณาลงมติเพื่อจัดทำ สว.๖ ต่อไป

หมายเหตุ

การ “สอบให้หมดประเด็น” หรือ “สอบให้สิ้นกระแสความ” หมายถึง หากมีประเด็น หรือมีการพาดพิงต่อกันเป็นทอด ๆ คณะกรรมการสอบสวนจะต้องสอบทุกประเด็น หรือสอบบุคคลที่ถูกพาดพิงทุกคน หากไม่สอบสวน จะต้องปิดประเด็นให้ได้ว่า เพราะเหตุใดจึง “ตัด” หรือ “งด” ประเด็นหรือพยานที่มีการกล่าวอ้างพาดพิงนั้น เพื่อเป็นการ “ปิดประเด็น” การสอบสวน เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว การสอบสวนจะไม่หมดประเด็น หรือไม่สิ้นกระแสความ ซึ่งอาจทำให้ไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมตามเจตนารมณ์ของการสอบสวนอย่างแท้จริง

/ตัวบท...

ตัวบท (รวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่)

ข้อ ๖๙ ในกรณีจะต้องสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือส่วนราชการนอกการบังคับบัญชาของผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการสอบสวนจะรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น สอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานแทนก็ได้ โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขอให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้นเลือกข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่อยู่ในบังคับบัญชาตามที่เห็นสมควรอย่างน้อยจำนวนสามคนมาเป็นคณะทำการสอบสวน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะทำการสอบสวนมีฐานะเป็นคณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรฐานทั่วไปนี้ และให้นำข้อ ๕๓ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๗ วรรคสอง ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ และข้อ ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำอธิบาย

การรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวน สามารถกระทำได้ ๒ วิธี คือ

๑. คณะกรรมการสอบสวน ไปทำการสอบสวนเอง
๒. ส่งประเด็นให้ปลายทางสอบสวนแทน

ขยายความ

เป็นการสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐาน ที่มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. ต่างท้องที่
๒. ส่วนราชการภายนอก

ซึ่งเป็นกรณีที่สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธีดังกล่าว ได้แก่

๑. คณะกรรมการสอบสวนเดินทางไปสอบสวนเอง
 - (๑) เป็นกระบวนการสอบสวนตามปกติ
 - (๒) ให้คณะกรรมการสอบสวนเดินทางไปดำเนินการด้วยตนเอง
 - (๓) ขออนุญาตเดินทางไปราชการตามระเบียบ
๒. ส่งประเด็นให้ปลายทางสอบสวนแทน
 - (๑) เป็นกรณีที่มีความจำเป็นซึ่งคณะกรรมการสอบสวนไม่อาจไปสอบสวนเองได้ เช่น

ไกลด้วยระยะทาง เป็นต้น

(๒) คณะกรรมการสอบสวนต้องกำหนดประเด็น หรือข้อสำคัญที่จะสอบสวน

(๓) ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อขอให้

๑) ผู้บริหารท้องถิ่นอื่น

๒) หัวหน้าส่วนราชการ หรือ

๓) หัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น สอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานแทน

/(๔) ให้ผู้บริหาร...

(๔) ให้ผู้บริหารท้องถิ่น ขอให้

๑) ผู้บริหารท้องถิ่นอื่น

๒) หัวหน้าส่วนราชการ หรือ

๓) หัวหน้าหน่วยงานในท้องถิ่นนั้นเลือก

(๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นนั้น หรือ

(๒) ข้าราชการฝ่ายพลเรือน

ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา อย่างน้อย ๓ คน เป็น "คณะกรรมการสอบสวน"

(๕) คณะกรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นคณะกรรมการสอบสวน

(๖) ให้นำวิธีการของคณะกรรมการสอบสวนมาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ

๑) มีการนับองค์ประชุม

๒) ห้ามบุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน

๓) การสอบสวนต้องครบองค์ประชุม

๔) ข้อห้ามในการสอบปากคำ

๕) วิธีการสอบสวน

๖) การตัดพยาน

ตัวบท (สอบพบเรื่องอื่น)

ข้อ ๗๐ ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการในเรื่องอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็ว ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรายงาน ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้ทำการสอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามหมวดนี้

คำอธิบาย

ตามปกติคณะกรรมการสอบสวนจะทำการสอบสวนเฉพาะในเรื่องกล่าวหาที่ระบุอยู่ใน สว.๑ เท่านั้น สอบสวนนอกเรื่องที่ระบุไม่ได้

๑. ถ้าสอบสวนแล้วพบว่า ผู้ถูกกล่าวหา

(๑) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๒) หย่อนความสามารถ

(๓) บกพร่อง หรือ

(๔) ประพฤตินั้นไม่เหมาะสม

/ในเรื่องอื่น...

- ในเรื่องอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (สว.๑)
๒. ประธานกรรมการสอบสวนต้องรายงานผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็ว
 ๓. หากผู้บริหารท้องถิ่นเห็นด้วยกับรายงาน ให้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่อีก ๑ คำสั่ง โดย
 - (๑) ใช้กรรมการคณะเดิม หรือ
 - (๒) ใช้กรรมการคณะใหม่
 ๔. ให้คณะกรรมการสอบสวนที่ตั้งขึ้นใหม่ สอบสวนต่อไปตามปกติ

ตัวบท (สอบพาดพิงผู้อื่น)

ข้อ ๗๑ ในกรณีการสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้อื่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่าผู้ที่ถูกพาดพิงนั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้ทำการสอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามหมวดนี้ กรณีเช่นนี้ให้ใช้พยานหลักฐานที่ได้สอบสวนมาแล้วประกอบการพิจารณาได้ แต่หากผู้ถูกพาดพิงเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยแยกเป็นสำนวนการสอบสวนใหม่ ให้นำสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสำนวนการสอบสวนเดิมรวมในสำนวนการสอบสวนใหม่ หรือบันทึกให้ปรากฏว่านำพยานหลักฐานใดจากสำนวนการสอบสวนเดิมมาประกอบการพิจารณาในสำนวนการสอบสวนใหม่ด้วย

คำอธิบาย

ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนระบุชื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดเป็นผู้ถูกกล่าวหา ก็จะสามารถเฉพาะผู้นั้นในฐานะเป็นผู้ถูกกล่าวหา จะสอบผู้อื่นในฐานะ “ผู้ถูกกล่าวหา” ไม่ได้โดยเด็ดขาด เว้นเสียแต่ว่าจะสอบในฐานะเป็นพยานเท่านั้น

๑. แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะกรรมการสอบสวนทำหน้าที่สอบสวนได้สักระยะหนึ่ง จะพบว่ามีการพาดพิงถึง

- (๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้อื่น
- (๒) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๓) ข้าราชการตามกฎหมายอื่น

ที่มีได้ถูกระบุชื่อว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคำสั่ง สว.๑ มาแต่ต้น

๒. ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่าผู้นั้นร่วมกระทำผิดด้วยหรือไม่

/๓.ถ้าเห็นว่า...

๓. ถ้าเห็นว่ามีส่วนร่วม ประธานกรรมการสอบสวนต้องรายงานผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา
ดำเนินการตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

๔. ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า

(๑) มีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๒) หย่อนความสามารถ

(๓) บกพร่อง

(๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

ให้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่อีก ๑ คำสั่ง โดย

๑) ใช้กรรมการคณะเดิม หรือ

๒) ใช้กรรมการคณะใหม่ก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

๕. คณะกรรมการสอบสวนชุดใหม่นี้ สามารถใช้พยานหลักฐานที่สอบสวนมาแล้วประกอบการ
พิจารณาได้

๖. หากเป็น

(๑) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือ

(๒) ข้าราชการตามกฎหมายอื่น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อดำเนินการต่อไป

๗. กรณีแยกการสอบสวนเป็นสำนวนใหม่

(๑) ให้นำสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสำนวนเดิมรวมในสำนวนใหม่ หรือ

(๒) บันทึกว่าได้นำพยานหลักฐานใดในสำนวนเดิมมารวมไว้ในสำนวนใหม่

ตัวบท (สอบหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม แล้วพบวินัย)

ข้อ ๗๒ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนเพื่อสอบสวน
ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดในเรื่องที่ผู้นั้นหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่
ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออก
จากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าการสอบสวนเรื่องนั้นมีมูลว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นเห็นควรสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้นั้นตามข้อ ๒๖ วรรคหก
ให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ กรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๖ วรรคหก จะนำสำนวนการ
สอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
มาประกอบการพิจารณาก็ได้

คำอธิบาย

๑. ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งกรรมการสอบสวน ในเรื่อง

(๑) หย่อนความสามารถ

(๒) บกพร่อง หรือ

/ (๓) ประพฤติ...

(๓) ประพจน์ไม่เหมาะสม

๒. และเห็นว่ามิมีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรแต่งตั้งกรรมการสอบสวน

๓. ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง อีก ๑ คำสั่ง และให้คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนไปตามปกติ

๔. คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงดังกล่าว จะนำสำนวนการสอบสวนที่สอบเพราะหย่อน/บกพร่อง/ประพจน์ไม่เหมาะสมมาประกอบการพิจารณาทางวินัยก็ได้

ตัวบท (นำคำพิพากษาถึงที่สุดมาใช้กับวินัยต้องแจ้ง สว.๓)

ข้อ ๗๓ ในกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด หรือต้องรับผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา ถ้าคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาโดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

คำอธิบาย

กรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดนั้น ถ้า

๑. คณะกรรมการเห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาชัดแล้ว
๒. ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
๓. โดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลักฐานอื่น
๔. แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าให้นำคำพิพากษามาใช้
๕. แล้วแจ้ง สว.๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

ตัวบท (โอนสังกัดระหว่างสอบสวน)

ข้อ ๗๔ ในระหว่างการสอบสวน แม้จะมีการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปอยู่นอกการบังคับบัญชาของผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จแล้วทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๑ และข้อ ๘๒ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ถูกกล่าวหา ทั้งนี้ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๑ และข้อ ๘๒ พร้อมทั้งพิจารณาและดำเนินการตามข้อ ๗๗ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณีต่อไป

คำอธิบาย

การโอน (ย้าย) สังกัดของข้าราชการเป็นสิ่งที่อันพึงสามารถกระทำได้ เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ แม้จะอยู่ในระหว่างถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยก็ตาม ผู้บังคับบัญชาจะอ้างเป็นเหตุมิให้โอน (ย้าย) หาได้ไม่ เพราะถึงได้โอน (ย้าย) สังกัดใหม่ไป คณะกรรมการสอบสวนที่ผู้บังคับบัญชา /สังกัด...

สังกัดเดิมได้แต่งตั้งไว้แล้ว ต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อไปตามปกติ

ดังนั้น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไว้แล้วก่อนการโอน (ย้าย) สังกัด จึงต้องอยู่ในเงื่อนไขและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแล้ว
๒. เมื่อเงื่อนไขตามกฎหมายครบถ้วน ข้าราชการส่วนท้องถิ่นยื่นความประสงค์ขอโอน (ย้าย) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องอนุญาต เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ
๓. ผู้บริหารท้องถิ่นจะอ้างเหตุที่ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเพื่อมิให้โอน (ย้าย) ไม่ได้

๔. คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ
๕. จากนั้นให้ทำรายงานการสอบสวน (สว.๖) พร้อมกับทำสำนวนการสอบสวน
๖. เสนอผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับ
 - (๑) คุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน ถูกต้องหรือไม่ (อีกครั้ง)
 - (๒) มีการสอบสวนตอนใดทำไมไม่ต้องบ้าง
 - (๓) คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้ง สว.๓ หรือไม่
 - (๔) การสอบสวนที่เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้กระทำ มีบ้างหรือไม่

ซึ่งบางกรณีผู้บริหารท้องถิ่นต้องส่งให้แก้ไขโดยเร็ว

๗. เมื่อถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดเดิมต้องส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ (โดยไม่ต้องแสดงความเห็น)

๘. ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ ต้องตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับ
 - (๑) คุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน ถูกต้องหรือไม่
 - (๒) มีการสอบสวนตอนใดทำไมไม่ต้องบ้าง
 - (๓) คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้ง สว.๓ หรือไม่
 - (๔) การสอบสวนที่เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้กระทำ มีบ้างหรือไม่

ซึ่งบางกรณีผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ต้องส่งกลับไปให้สังกัดเดิมแก้ไขโดยเร็ว

๙. เมื่อสำนวนการสอบสวนถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องพิจารณาสั่งการ (ลงโทษ) ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในข้อ ๗๗ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ต่อไป

ตัวบท (กรรมการประชุมพิจารณาลงมติ)

ข้อ ๗๕ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้วเสร็จแล้ว ให้ประชุมพิจารณาลงมติ ดังนี้

- (๑) ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด และควรได้รับโทษสถานใด

(๒) ผู้ถูกกล่าวหาหยาบความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ หรือไม่ อย่างไร

(๓) กรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามข้อ ๘ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ หรือไม่ อย่างไร

คำอธิบาย

เมื่อได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการสอบสวนต้องประชุมพิจารณาเพื่อลงมติว่า

๑. ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่

- (๑) ถ้าผิด เป็นความผิดทางวินัยกรณีใด
- (๒) ตามข้อใด (ฐานความผิดใด ร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง)
- (๓) ควรได้รับโทษสถานใด

(กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดทางวินัยตามข้อกล่าวหา เห็นควรยุติเรื่อง เพราะเหตุใด ให้มีความเห็นด้วย)

๒. ผู้ถูกกล่าวหา

- (๑) หยาบความสามารถ
- (๒) บกพร่อง หรือ
- (๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

หรือไม่ อย่างไร (หากพบกรณีตามข้อ ๒ นี้ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องออกสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่อีก ๑ คำสั่ง เว้นแต่เป็นการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง)

๓. กรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่

- (๑) การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่ฟังลงโทษปลด/ไล่ออก
- (๒) ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเกิดการเสียหาย หรือไม่ อย่างไร

ตัวบท (การทำรายงานการสอบสวน สว.๖)

ข้อ ๗๖ เมื่อได้ประชุมพิจารณาลงมติตามข้อ ๗๕ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนทำรายงานการสอบสวนซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๖ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้ เสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย รายงานการสอบสวนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีอย่างใดบ้าง ในกรณีไม่ได้สอบสวนพยานตามข้อ ๖๗ และข้อ ๖๘ ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาให้อภัยคำรับสารภาพ ให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ไว้ด้วย

/ (๒) วินิจฉัย...

(๒) วิจัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา กับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา

(๓) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด และควรได้รับโทษสถานใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะพึงลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามข้อ ๘ ของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่ อย่างไร

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้บริหารท้องถิ่น และให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในเรื่องใดไปแล้ว จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้นอีกมิได้ เว้นแต่กรณีตามข้อ ๗๘ วรรคสอง

คำอธิบาย

หลังจากคณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมพิจารณาลงมติแล้ว ต้อง

๑. ทำรายงานการสอบสวน (สว.๖)

๒. เสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๓. กรรมการสอบสวนผู้ใดเห็นแย้ง ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับ สว.๖ ถือเป็นส่วนหนึ่งของ สว.๖ ด้วย

๔. เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำ

(๑) รายงานการสอบสวน (สว.๖)

(๒) สำนวนการสอบสวน

(๓) สารบาญ

เสนอผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

๕. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องใดแล้ว จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้นอีกมิได้ (กฎเดิมใช้คำว่า “เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว จะยกเลิกมิได้” ซึ่งมีความหมายคล้ายกันได้แก่ แต่งตั้งถูกคน และถูกเรื่อง ซึ่งเป็นข้อกำหนดห้ามผู้บริหารท้องถิ่น ยกเลิก แม้แนวทางของ ก.พ.ก็เช่นเดียวกัน) เว้นแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อสอบเพิ่มเติม แต่คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมทำการสอบสวนไม่ได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความจำเป็น

๖. รายงานการสอบสวน (สว.๖) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีอะไรบ้าง โดยแบ่งกลุ่มออกเป็นฝ่าย ได้แก่

๑) ฝ่ายกล่าวหา

๒) ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา

๓) ฝ่ายเป็นกลาง เช่น ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการพิเศษ เป็นต้น

กรณีตัดหรืองดพยาน ต้องรายงานเหตุนี้ให้ปรากฏใน สว.๖ ด้วย
กรณีผู้ถูกกล่าวหาไร้สารภาพ ให้บันทึกเหตุผลไว้ด้วย

(๒) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน ด้วยการชั่งน้ำหนักความน่าเชื่อถือระหว่าง

- กล่าวหา
- ๑) พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา รวมถึงพยานเป็นกลางที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
 - ๒) พยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา รวมถึงพยานเป็นกลางที่หักล้างข้อกล่าวหาด้วย

เชื่อพยานหลักฐานของฝ่ายใด เพราะเหตุใด

(๓) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่า ผู้ถูกกล่าวหา

- ๑) กระทำผิดวินัยหรือไม่
 - ก. ถ้าผิด เป็นความผิดทางวินัยกรณีใด
 - ข. ตามข้อใด (ฐานความผิดใด ไม่ร้ายแรงหรือร้ายแรง)
 - ค. ควรได้รับโทษสถานใด

(กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดทางวินัยตามข้อกล่าวหา เห็นควรยุติเรื่อง เพราะเหตุใด ให้ลงความเห็นไว้ด้วย)

๒) หย่อนความสามารถ

๓) บกพร่อง หรือ

๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

หรือไม่ อย่างไร (ใน (๒)-(๔) ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเห็นด้วย ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่อีก ๑ คำสั่ง)

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

- ๑) แต่การสอบสวนยังฟังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดหรือไล่ออกจากราชการ
- ๒) ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ หรือไม่ อย่างไร

ตัวบท (ผู้บริหารท้องถิ่นตรวจและสั่งสำนวน)

ข้อ ๗๗ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๑ และข้อ ๘๒ แล้วดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการตามข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ สมควรยุติเรื่อง หรือกระทำผิดที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาและสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับสำนวนการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน

/ (๒) ในกรณี...

(๒) ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ และไม่ว่าผู้บริหารท้องถิ่นจะเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ตาม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดเพื่อพิจารณาตามข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับสำนวนการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน

การพิจารณาดำเนินการของผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงความเห็นเป็นหนังสือ กรณีเห็นแย้งให้อ้างเหตุผลประกอบด้วย

อธิบาย

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ ต่อจากนั้นผู้บริหารท้องถิ่นต้องตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของสำนวน ดังต่อไปนี้

๑. ตรวจสอบตามข้อ ๗๙ เกี่ยวกับองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน ดังนี้

(๑) ประธานกรรมการสอบสวนมีตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่ (ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ให้เป็นตามหนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๕/ว ๒๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ สำระสำคัญคือ ข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นประธานกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้ทุกตำแหน่งระดับ)

(๒) คณะกรรมการสอบสวน มีครบถ้วน (อย่างน้อย ๓ คน) หรือไม่

(๓) ในจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด มี

๑) ผู้เป็นนิติกร

๒) ผู้จบปริญญาทางกฎหมาย

๓) ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย (หลักสูตร ๕ วัน) หรือ

๔) ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย (๑ สำนวนขึ้นไป)

อย่างน้อย ๑ คน หรือไม่

(๔) กรณีขออัยมัตกรรมการสอบสวนจากต่างสังกัด มีหนังสือยินยอมหรือไม่ (ยินยอมก่อนหรือหลังวันออกคำสั่งแต่งตั้ง)

ประเด็นตามข้อนี้ หากไม่ถูกต้อง ครบถ้วน จะทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) ใหม่ ให้ถูกต้อง

๒. ตรวจสอบตามข้อ ๘๐ ว่า การสอบสวนตอนใดซึ่งทำไม่ถูกต้อง ทำให้เสียไปเฉพาะส่วน ในกรณีดังนี้

(๑) องค์กรประชุมไม่ครบ

(๒) การสอบปากคำไม่ถูกต้อง ในเรื่องต่อไปนี้

๑) มีบุคคลอื่นร่วมสอบสวน

๒) มีการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือทำการจูงใจให้ให้ถ้อยคำ

๓) มีบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน

รวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ ในรูปของ “คณะกรรมการสอบสวน” ให้นำไปใช้ด้วย

กรณีตามข้อนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

๓. คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้ง สว.๓ หรือไม่ได้นัดหมายให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว พร้อมทั้งให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง/นำสืบแก้ด้วย

๔. มีการสอบสวนตอนใดนอกจากที่กล่าวมา ทำให้ไม่ถูกต้องบ้าง หากเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไข/ดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่หากไม่สำคัญจะสั่งให้แก้ไขหรือไม่ก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของสำนวนการสอบสวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. กรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา

(๑) ไม่ได้กระทำความผิด หรือ

(๒) ไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการ เพราะ

๑) หย่อนความสามารถ

๒) บกพร่อง หรือ

๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

สมควรยุติเรื่อง

๒. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาสั่งการ ดังต่อไปนี้

(๑) หากเห็นด้วยกับคณะกรรมการสอบสวน ให้บันทึกทำรายงานการสอบสวนเป็นหนังสือว่า “เห็นชอบ” หรือ “ดำเนินการตามเสนอ” เป็นต้น

(๒) หากเห็นแย้ง เช่น คณะกรรมการสอบสวน มีความเห็นว่า เห็นควรยุติเรื่อง ว่ากล่าวตักเตือน ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน (วินัยอย่างไม่มีร้ายแรง)

แต่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าจะให้ลงสถานโทษหรือระดับโทษที่หนักขึ้นหรือเบาลงจากที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอมาก็ได้ โดยบันทึกอ้างเหตุผลประกอบความเห็นแย้งไว้เป็นหนังสือด้วยว่า เพราะเหตุใด อย่างไร เป็นต้น

เช่น คณะกรรมการสอบสวนเสนอว่าเห็นควรให้ลงโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ เนื่องจากเป็นการกระทำผิดวินัยครั้งแรก จึงควรลดโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือแทน แต่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า “ให้ลงโทษภาคทัณฑ์ เพราะพฤติกรรมการดังกล่าวจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับผู้อื่นได้” เป็นต้น

กล่าวคือ ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นควรลงโทษสถานใดก็ได้ (ในระดับวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนไม่ผูกพันผู้บริหารท้องถิ่นให้ต้องเห็นตาม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเหตุผลและคำอธิบาย

/ผู้บริหาร...

ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งการดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับสำนวนจาก คณะกรรมการสอบสวน

๓. ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา

(๑) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหา

๑) ได้กระทำผิดวินัยหรือไม่

๒) ถ้าผิด เป็นวินัยอย่างร้ายแรง หรืออย่างไรร้ายแรง

๓) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นพ้องกับคณะกรรมการสอบสวน ให้บันทึกความเห็น เป็นหนังสือท้ายรายงานการสอบสวนว่า “เห็นชอบ”

๔) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นแย้ง ต้องบันทึกเป็นหนังสือท้ายรายงานการ สอบสวน โดยอ้างเหตุผลประกอบด้วย

๔. คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้บริหารท้องถิ่นแม้เพียงฝ่ายเดียวเห็นว่าเป็นวินัยอย่างร้ายแรง ต้องลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่สามารถออกคำสั่งลงโทษได้

(๒) ให้บันทึกท้ายรายงานการสอบสวนว่า “รายงาน ก.จังหวัดเพื่อพิจารณา”

(๓) ส่งสำนวนการสอบสวนไปยัง ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้รับสำนวนจาก

คณะกรรมการสอบสวน

(๔) รอจนกว่า ก.จังหวัดจะมีมติเห็นชอบ หรือเห็นเป็นอย่างอื่น

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องออกคำสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นในภายหลัง

การที่ผู้บริหารท้องถิ่นส่งเรื่องไปยัง ก.จังหวัดดังกล่าว เพื่อให้ ก.จังหวัดพิจารณาว่า

๑. เห็นชอบตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอหรือไม่ อย่างไร

๒. หย่อนความสามารถ

๓. บกพร่อง หรือ

๔. ประพฤติตนไม่เหมาะสม

หรือไม่ อย่างไร

ตัวบท (ผู้บริหารท้องถิ่นให้สอบเพิ่ม)

ข้อ ๗๘ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมประการใด ให้กำหนดประเด็น พร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเพื่อดำเนินการสอบสวนได้ตามความจำเป็น โดยอาจกำหนดมาตรการเร่งรัดการสอบสวนเพิ่มเติมตามความเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมไม่อาจทำการสอบสวนได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นเห็นเป็น การจำเป็น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ขึ้นทำการสอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นตาม วรรคหนึ่งก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นำข้อ ๔๙ และข้อ ๕๐ มาใช้โดยอนุโลม

/ให้คณะ...

ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วให้ส่งพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติม ไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพิ่มเติมโดยไม่ต้องทำความเห็น

อธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณารายงานและสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าการสอบสวนยังไม่หมดประเด็น หรือยังไม่สิ้นกระแสความ หรือพบว่ามีสิ่งใดที่ต้องการทราบเพิ่มเติม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. กำหนดประเด็น
๒. พร้อมส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
๓. ไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม
๔. ในกรณี

(๑) คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมสอบสวนไม่ได้ เช่น

- ๑) ตาย
- ๒) พ้นจากราชการ
- เป็นต้น หรือ

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความจำเป็น

ผู้บริหารท้องถิ่น จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ โดยต้องคำนึงถึง

- ๑) คุณสมบัติ
- ๒) องค์ประกอบของกรรมการสอบสวน
- ๓) รูปแบบ สว.๑ ในการออกคำสั่งแต่งตั้งด้วยให้สอบสวนได้ตามความจำเป็น

๕. ผู้บริหารท้องถิ่นจะกำหนดมาตรการเร่งรัดการสอบสวนตามสมควรก็ได้ เช่น กำหนดเวลาแล้วเสร็จ
๖. ให้คณะกรรมการสอบสวน ทำการสอบสวนให้เร็วเสร็จโดยเร็ว (กรณีไม่มีการกำหนดเวลาไว้)
๗. ระยะเวลาการสอบสวนเพิ่มเติมไม่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาการสอบสวนตามปกติเดิม (๑๒๐ วัน)
๘. เมื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นครั้งนี้สอบสวนเพิ่มเติมตามประเด็นหรือข้อสำคัญเสร็จแล้ว

ให้ส่งพยานหลักฐานที่ได้ให้ผู้บริหารท้องถิ่น

๙. โดยไม่ต้องทำความเห็น (ห้ามทำ)

ตัวบท (การสอบสวนเสียไปทั้งหมด)

ข้อ ๗๙ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในข้อ ๔๙ ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

อธิบาย

แม้การสอบสวนจะแล้วเสร็จ แต่หากปรากฏว่าการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่เป็นไปตามข้อ ๔๙ กล่าวคือ

/๑.องค์ประกอบ...

๑. องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้อง เช่น

- (๑) กรรมการมีเพียง ๒ คน
- (๒) ไม่มีผู้ถูกแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการสอบสวน
- (๓) ประธานกรรมการสอบสวนมีระดับตำแหน่งต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา
- (๔) คุณสมบัติของประธานกรรมการสอบสวนไม่เป็นไปตามที่ ก.กลางกำหนด
- (๕) มีข้าราชการฝ่ายทหารร่วมเป็นกรรมการ
- (๖) มีผู้ที่มิได้เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือมิได้เป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนร่วมเป็น

(ในวันออกคำสั่ง)

กรรมการ เช่น

- ๑) ผู้บริหาร/รองผู้บริหารท้องถิ่น
- ๒) ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น
- ๓) สมาชิกสภาท้องถิ่น
- ๔) พนักงานจ้าง/ลูกจ้าง (เว้นแต่มีคุณสมบัติและเป็นได้เพียงผู้ช่วยเลขานุการ)
- ๕) เอกชน เป็นต้น

(๗) กรรมการที่ขอยืมตัวจากต่างสังกัด แต่ไม่มีหนังสือยินยอม (หรืออาจออกคำสั่งก่อนได้รับความยินยอม)

๒. คุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวนคนนั้นไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่มี

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร
- (๒) ผู้จบปริญญาทางกฎหมาย
- (๓) ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย (หรือหลักสูตร ๕ วัน) หรือ
- (๔) ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยแม้แต่คนเดียว
- (๕) ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสอบสวน ไม่มีคุณสมบัติตาม (๑) - (๔) ข้างต้น

(หากมีการแต่งตั้ง)

๓. ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับผู้ถูกกล่าวหา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับผู้ถูกกล่าวหา แต่ ก.จังหวัดมิได้พิจารณาและมีมติคัดเลือกคณะกรรมการสอบสวนให้ (ผู้บริหารท้องถิ่นเลือกกรรมการเอง โดยไม่ผ่าน ก.จังหวัดคัดเลือก)

กรณีในข้อ ๑-๓ ให้ผลการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้วทั้งหมดเสียไป ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถใช้สำนวนดังกล่าวพิจารณาลงโทษทางวินัยได้

ดังนั้น

๑. ผู้บริหารท้องถิ่นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง
๒. จากนั้นคณะกรรมการสอบสวนต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนใหม่

/ด้วยท...

ตัวบท (การสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วน)

ข้อ ๘๐ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไปเฉพาะ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่ครบตามข้อ ๕๓ วรรคหนึ่ง

(๒) การสอบปากคำบุคคล ดำเนินการไม่ถูกต้องตามข้อ ๕๗ วรรคสอง ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ วรรคหนึ่ง และข้อ ๖๙

ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

อธิบาย

สาเหตุที่ทำให้ผลการสอบสวนเสียไป มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. ผลการสอบสวนเสียไปทั้งหมด (ดังกล่าวข้างต้น)

๒. การสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วน

สาเหตุบางประการที่ทำให้ผลการสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วน ได้แก่

(๑) การประชุมหรือการสอบสวนที่องค์ประชุมไม่ครบ คือ

๑) การประชุมปกติทั่ว ๆ ไป มีกรรมการเข้าร่วมประชุมน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เช่น

ก. ตั้งกรรมการ ๓ คน มีกรรมการเข้าเพียง ๑ คน (ต้องเข้า ๒ คน ขึ้นไป)

ข. ตั้งกรรมการ ๕ คน มีกรรมการเข้าเพียง ๒ คน (ต้องเข้า ๓ คน ขึ้นไป)

ค. ตั้งกรรมการ ๗ คน มีกรรมการเข้าเพียง ๓ คน (ต้องเข้า ๔ คน ขึ้นไป)

๒) ประชุมเพื่อแจ้งสว.๓ และมีมติจัดทำ สว.๖ มีกรรมการเข้าประชุมน้อยกว่า

๓ คน และน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เช่น

ก. ตั้งกรรมการ ๓ คน มีกรรมการเข้าประชุมเพียง ๒ คน (ต้องเข้าทั้ง ๓ คน)

ข. ตั้งกรรมการ ๗ คน มีกรรมการเข้าประชุม ๓ คน (ต้องเข้า ๔ คน ขึ้นไป)

ค. ตั้งกรรมการ ๙ คน มีกรรมการเข้าประชุม ๔ คน (ต้องเข้า ๕ คน ขึ้นไป)

(๒) การสอบปากคำไม่ถูกต้อง ดังนี้

๑) มีบุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน

๒) องค์ประชุมคณะกรรมการสอบสวนไม่ครบ

๓) กรรมการสอบสวนล่องลง ชู่เช้ญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยประการอื่นให้ให้ปากคำ

๔) มีผู้อื่นอยู่ในที่สอบสวน

๕) การรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ไม่ถูกต้อง

กรณีการสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วนดังกล่าว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

/ตัวบท...

ตัวบท (กรรมการไม่แจ้ง สว.๓)

ข้อ ๘๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือไม่ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง หรือนัดมาให้ถ้อยคำ หรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๑ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง ให้ถ้อยคำ และนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๖๑ ด้วย

อธิบาย

รายงานการสอบสวนที่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) กล่าวคือ

๑. ไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบ
 ๒. ไม่ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ
 ๓. ไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง
 ๔. ไม่นัดมาให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา
- ให้ผู้บริหารท้องถิ่น
๑. สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว
 ๒. ต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย

ตัวบท (ไม่ได้สอบสวนสาระสำคัญอันจะเสียความเป็นธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขโดยเร็ว)

ข้อ ๘๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้องตามหมวดนี้ นอกจากที่กำหนดในข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ และข้อ ๘๑ ถ้าการสอบสวนตอนนั้นเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการตอนนั้นให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่ถ้าการสอบสวนตอนนั้นมิใช่สาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือไม่ก็ได้

อธิบาย

นอกจากที่กล่าวถึงการสอบสวนทั้งหมดเสียไป และการสอบสวนเสียไปเฉพาะส่วนข้างต้นแล้วนั้น

๑. การสอบสวนตอนใดที่เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว
๒. ถ้าไม่ใช่สาระสำคัญ เป็นดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่นจะให้แก้ไขดำเนินการหรือไม่ก็ได้

ตัวบท (การนับระยะเวลาทางวินัย)

ข้อ ๘๓ การนับระยะเวลาตามมาตรฐานทั่วไปนี้ สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา แต่ถ้าเป็นกรณีขยายเวลา ให้นับวันต่อจากวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเดิมเป็นวันเริ่มระยะเวลาที่ขยายออกไป ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

อธิบาย

ระยะเวลาหรือเงื่อนไขเวลาทางวินัย มี ๒ ประเภท คือ

๑. ระยะเวลาบังคับ เมื่อพ้นแล้วไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ได้แก่

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่พ้นจากราชการไปแล้วเกิน ๑๘๐ วัน ออกคำสั่งแต่งตั้งไม่ได้ (ตามข้อ ๒๘ วรรคสอง)

(๒) ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำคัดค้านกรรมการสอบสวน เกิน ๗ วัน ไม่ได้ (ตามข้อ ๕๔ วรรคสอง)

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งคำคัดค้านเกิน ๑๕ วัน หรือ ก.จังหวัดพิจารณาคัดค้านเกิน ๓๐ วัน ไม่ได้ (ตามข้อ ๕๔ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคหก)

๒. ระยะเวลาเร่งรัด (นอกเหนือจากข้อ ๑) แม้จะพ้นระยะเวลาแล้วก็ต้องดำเนินการต่อไปให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

การนับระยะเวลา

๑. ระยะเวลาเริ่มต้น ให้นับถัดจากวันแรก (นับวันรุ่งขึ้น) เป็น ๑..๒..๓..เรื่อยไป

๒. ถ้าขยายเวลา ให้นับต่อจากวันสุดท้ายของเวลาเดิม

๓. ระยะเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้าย

๔. เมื่อเริ่มนับระยะเวลาแล้ว ให้นับอย่างต่อเนื่อง จนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จ

ตัวบท (ลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง)

ข้อ ๘๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณี ให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยถือว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้

กรณีการกระทำในเรื่องเดียวกัน แต่เป็นความผิดวินัยหลายฐานความผิด ให้สั่งลงโทษในสถานโทษที่หนักที่สุดเพียงสถานเดียวแห่งการกระทำนั้น

ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจลงโทษตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือนข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้ ดังนี้

(๑) ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % และเป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน

/(๒)ลดขั้นเงิน...

(๒) ลดชั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งชั้น

อธิบาย

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งลงโทษ ใน ๓ ระดับ ได้แก่

๑. ภาคทัณฑ์

๒. ตัดเงินเดือน

๓. ลดชั้นเงินเดือน

ตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควร ให้เหมาะสมกับความผิด เหตุลดหย่อนโทษที่เป็นดุลพินิจของผู้สั่งลงโทษ เช่น

๑. เป็นผู้มีความประพฤติดี

๒. ไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อน

๓. มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นเสมอมา

๔. ได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ เป็นประจำ

๕. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารีย์ต่อคนรอบข้างเป็นนิจ

๖. เป็นสนใจในการฝึกอบรมและนำความรู้กลับมาพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง

เป็นต้น

โทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะ

๑. กรณีผิดวินัยเล็กน้อย

๒. จะตัดเงินเดือน แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน

โทษภาคทัณฑ์ เพราะเป็นความผิดวินัยเล็กน้อย แต่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ จะ

๑. งดโทษ แล้ว

๒. ให้ออกกล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ (ด้วยวาจาไม่ได้) ก็ได้ เป็นดุลพินิจ

สังเกตเห็นว่า ข้อนี้ได้ตัดคำว่า “ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ” จากของเดิมทิ้งไป เนื่องจากข้าราชการ ฝ่ายพลเรือน คือ ข้าราชการตำรวจ และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เท่านั้น ที่จะมีภูมว่าด้วย “ทำทัณฑ์บน” เช่น ทัศนกรรม กักขัง แต่ข้าราชการประเภทอื่นไม่มีโทษเหล่านี้ โดยเฉพาะข้าราชการส่วนท้องถิ่น

การว่ากล่าวตักเตือน มี ๒ ประเภท คือ

๑. การว่ากล่าวตักเตือนทางวินัย (ตามข้อ ๘๔ นี้) ต้องรายงานไป ก.จังหวัด ซึ่งอาจมีมติให้ลงโทษ ก็ได้ เพราะการว่ากล่าวตักเตือน ไม่เป็นโทษทางวินัย

๒. การว่ากล่าวตักเตือนทางบริหาร ไม่ต้องรายงานไป ก.จังหวัด (อาจไม่มีการสอบสวน และ ไม่ควรมีคำว่า “ผิดวินัย” ในบันทึก) ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น สามารถกระทำได้ในหน้าที่ของตน ไม่มีผลกระทบ ทางกฎหมาย และมีได้เกิดจากกฎหมายบุคคล)

การกระทำผิดในเรื่องเดียว แต่บางครั้งอาจเข้าองค์ประกอบหลายฐานความผิด ลักษณะนี้ให้ ลงโทษเพียงบทเดียวที่หนักที่สุด เช่น

/พฤติกรรม...

พฤติกรรมเดียว แต่ผิดวินัย

๑. ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ เห็นควรลงโทษภาคทัณฑ์
 ๒. ชักคำสั่งผู้บังคับบัญชา เห็นควรลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๓ เดือน
 ๓. ประพฤติชั่ว เห็นควรลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นต้น
- กรณีนี้ต้องออกคำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ในพฤติกรรมที่กระทำผิดวินัยในเรื่องเดียวกันนั้น ในกรณีที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจลงโทษเกี่ยวกับเงิน ดังนี้
๑. ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่ง ไม่เกิน ๕ % ไม่เกิน ๓ เดือน (ตัดน้อยกว่านี้ได้)
 ๒. ลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่ง ไม่เกิน ๑ ขั้น (ลดน้อยกว่านี้ได้ หากพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ครั้ง/ปี จะลดครั้งขึ้นก็ได้ เพราะก่อนนั้นเลื่อนขั้นเงินเดือนปีละ ๑ ครั้ง)

ตัวบท (ลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง)

ข้อ ๘๕ ในกรณีคณะกรรมการสอบสวนที่แต่งตั้งตามข้อ ๒๖ วรรคหก หรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณี เห็นว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุวินัยซึ่งผู้นั้นสังกัดอยู่พิจารณาทำความเห็นเสนอ ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลงโทษต่ำกว่าปลดออกจากราชการ และเมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออกตามข้อนี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ อนุวินัยตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เป็นกรรมการใน ก.จังหวัด หรืออนุอูธรณ์ ตามข้อ ๙ วรรคสาม ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ.๒๕๕๘ และให้ ก.จังหวัดแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธาน

(๒) นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัด จำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้แทน อปท.ในจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยรองผู้บริหารท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน และข้าราชการส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน (แยกแต่ละประเภทของ อปท.)

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวนสองคน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคล หรือด้านการดำเนินการทางวินัย

(๕) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หนึ่งคนเป็นเลขานุการ (ตามประเภท คือ ก.จ.จ. และ ก.เมืองพัทยา ส่วน ก.ท.จ.และ ก.อบต.จังหวัด มีข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัด เป็นเลขานุการ)

การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปมติ ก.จังหวัด

ก. จังหวัดอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายเลขานุการกรรมการสอบสวนให้เป็นผู้นำเสนอรายงานการดำเนินการทางวินัยในการประชุมของอนุฯ หรือของ ก.จังหวัด เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ แต่ห้ามมิให้ผู้นั้นพิจารณาหรือแสดงความเห็นในการประชุม

กรณี ก.จังหวัดมีมติแล้ว แต่ยังมีได้มีการปฏิบัติตามมติ ผู้จะถูกลงโทษได้โอนไปสังกัดใหม่ ให้ ก.จังหวัดสังกัดเดิมส่งรายงานการดำเนินการทางวินัย พร้อมมติไปยัง ก.จังหวัดสังกัดใหม่เพื่อพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัยสังกัดใหม่พิจารณาทำความเห็นเสนออีก

หมายเหตุ

๑. ก.จังหวัด ได้แก่

- (๑) คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ.จ.)
- (๒) คณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัด (ก.ท.จ.)
- (๓) คณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา (ก.เมืองพัทยา)
- (๔) คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัด (ก.อบต.จังหวัด)

๒. อนุวินัย ชื่อเต็มคือ คณะอนุกรรมการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการ ใน ก.จังหวัด

๓. อนุอุทธรณ์ ชื่อเต็มคือ คณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ ใน ก.จังหวัด

บทที่ ๗

การลงโทษทางวินัยและการรายงานการดำเนินการทางวินัย

อธิบาย

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ถ้า

๑. คณะกรรมการสอบสวน หรือ
๒. ผู้บริหารท้องถิ่น
(แม้เพียงฝ่ายเดียว)

เห็นว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้น

๑. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๒. สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอเรื่องไปยัง ก.จังหวัดที่ผู้นั้นสังกัด (ในวันเสนอ)
๒. ให้ ก.จังหวัดส่งเรื่องนั้นให้อนุวินัยพิจารณาให้ความเห็นเสนอ
๓. ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนสามารถลดโทษเหลือเป็นปลดออกได้ (ต่ำกว่าปลดไม่ได้

เพราะเป็นวินัยอย่างร้ายแรง)

๔. เมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น (แม้ผู้บริหารท้องถิ่นจะไม่เห็นด้วยกับมติของ ก.จังหวัดก็ตาม)

๕. ผู้ถูกลงโทษปลดออกจากราชการ มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนลาออกจาก

ราชการ

อนุวินัยใน ก.จังหวัด ต้อง

๑. ไม่เป็นกรรมการใน ก.จังหวัด (ประเภทเดียวกัน)
๒. ไม่เป็นอนุอูธรณ์ ใน ก.จังหวัด (ประเภทเดียวกัน)
๓. ให้ ก.จังหวัดแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) รอง ผวจ./หน.ส่วนราชการประจำจังหวัดที่ ผวจ.มอบหมาย
- (๒) นอภ./หน.ส่วนราชการ/หน.หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัด ๑ คน
- (๓) ผู้แทน อปท.ในจังหวัด (ประเภทเดียวกัน) ได้แก่

- ๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ๑ คน (อบจ.คือ รองฯ)
- ๒) ข้าราชการท้องถิ่น ๑ คน

- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการบริหารงานบุคคล/ด้านการ

ดำเนินการทางวินัย ๒ คน โดยต้อง

- ๑) มีสัญชาติไทย
- ๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปีบริบูรณ์

/๓) ไม่เป็นข้า...

๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
 ๔) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
 หรือ อปท.

๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 ๖) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น
 ๗) ไม่เป็นเจ้าของที่ดิน/ผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง เป็นผู้มีชื่อในทะเบียน
 บ้านในเขตจังหวัดนั้นติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเสนอชื่อ

(๕) ข้าราชการกรม สด. ๑ คน เป็นเลขานุการ (อบจ.ได้แก่ ขรก.อบจ.)

๔. การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งของอนุวินัย ให้เป็นไปตามมติ ก.จังหวัด

ปัจจุบันฝ่ายเลขานุการ ก.จังหวัดมีอัตรากำลังค่อนข้างจำกัด ในขณะที่มีรายงานการดำเนินการ
 ทางวินัยของ อปท. เป็นจำนวนมาก ประกอบกับมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการ
 ดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดระยะเวลาการพิจารณาของอนุวินัย+ก.จังหวัด เพียง ๙๐ วัน (ระยะเวลา
 เร่งรัด) ก.กลาง จึงกำหนดมาตรการแก้ปัญหาไว้ กล่าวคือ

ก.จังหวัด อาจ

๑. แต่งตั้ง หรือ

๒. มอบหมาย

ให้เลขานุการคณะกรรมการสอบสวน (ชุดทำหน้าที่สอบ)

๑. เป็นผู้นำเสนอรายงานการดำเนินการทางวินัย ในการประชุมของ

(๑) อนุวินัย หรือ

(๒) ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี

๒. เป็นผู้นำเสนอรายงานการดำเนินการทางวินัย (อาจรวมถึงเนื้อหาการอุทธรณ์) ในการประชุมของ

(๑) อนุอุทธรณ์ หรือ

(๒) ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี

๓. เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

๔. แต่ห้ามผู้นั้น

(๑) พิจารณา หรือ

(๒) แสดงความเห็น ในการประชุม

ในกรณี ก.จังหวัดมีมติแล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นยังมิได้ปฏิบัติตามมติ ปรากฏว่า ผู้จะถูกลงโทษ
 ตามมติ ก.จังหวัด ได้โอนไปสังกัดใหม่ (นอกเขตจังหวัด/ต่างประเภท อปท.) ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ ก.จังหวัดสังกัดเดิม

(๑) ส่งรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๒) พร้อมทั้งมติของ ก.จังหวัด (สังกัดเดิม)

๒. ไปยัง ก.จังหวัดสังกัดใหม่ เพื่อพิจารณามีมติอีกครั้ง

/๓.โดย ก.จังหวัด...

๓. โดย ก.จังหวัดสังกัดใหม่ไม่ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัย (สังกัดใหม่) พิจารณาทำความเห็นเสนออีก
หมายเหตุ

๑. หากเป็นการโอนในเขตจังหวัดเดียวกัน/ประเภทเดียวกัน ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่ สามารถ
 ปฏิบัติตามมติได้

๒. แต่ถ้าเป็นการโอน

(๑) ในเขตจังหวัดเดียวกัน แต่ต่างประเภท อปท.

(๒) นอกเขตจังหวัด/ต่างประเภท อปท.

(๓) นอกเขตจังหวัด/ประเภทเดียวกัน

ให้ ก.จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการส่งเรื่อง (หากเรื่องค้างอยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่น ๆ นั้นต้องส่ง
 เรื่องกลับมายัง ก.จังหวัดที่มีมติ และควรระบุสาเหตุที่ยังมิได้มีการสั่งหรือปฏิบัติตามมติให้ก.จังหวัดทราบด้วย)

ตัวบท (วิธีการออกคำสั่งลงโทษ)

๑ ข้อ ๘๖ การลงโทษข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด
 และมีให้เป็นไปโดยพยาบาท โดยอคติ หรือโดยโหดจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงให้

๑ ข้อ ๘๖ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน
 การลงโทษทางวินัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘๖ วรรคสอง และข้อ ๘๗ วรรคเจ็ด ของประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษ
 ทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๘๖/๑ ข้อ ๘๖/๒ ข้อ ๘๖/๓ ข้อ ๘๖/๔ ข้อ ๘๖/๕ ข้อ ๘๖/๖

ข้อ ๘๖/๗ ข้อ ๘๖/๘ ข้อ ๘๖/๙ และข้อ ๘๖/๑๐ ของประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดปทุมธานี เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๘๖/๑ การสั่งยุติเรื่องให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณา ตามแบบทำย
 ประกาศนี้ และให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๘๖/๒ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก ให้ทำเป็นคำสั่ง ตามแบบทำยประกาศนี้ และให้ลง
 ลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่ง พร้อมทั้งสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลาในการอุทธรณ์ไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

ข้อ ๘๖/๓ การสั่งลงโทษ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันหรือระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่ง

(๒) การสั่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน ให้มีผลตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่ง ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัด หรือเงินเดือนที่จะต้องลด มีเศษไม่ถึง
 สิบบาทให้ปัดเศษทิ้ง

(๓) การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้มีผลตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เรื่อง หลักเกณฑ์
 และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๘๖/๔ การสั่งงดโทษตามข้อ ๘๔ วรรคสอง ให้ทำเป็นคำสั่ง และให้ระบุไว้ในคำสั่งด้วยว่า ให้ว่ากล่าวตักเตือน ตามแบบทำยประกาศนี้

ข้อ ๘๖/๕ การสั่งงดโทษตามข้อ ๒๘ วรรคสี่ สำหรับกรณีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งออกจากราชการไปแล้วแต่มีกรณีถูก
 กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อ ๒๘ และผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายกองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดสั่งงดโทษตามแบบทำยประกาศนี้

ข้อ ๘๖/๖ เมื่อได้มีคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษแล้ว ให้ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว และให้ผู้ถูกลง
 โทษหรือผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานและมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกลง
 โทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็น
 หลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ

ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ทราบตามวรรคหนึ่งได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูก
 กล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่ง
 ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแล้ว

ข้อ ๘๖/๗ ในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ชัดเจนว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยโดยมีข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวน พยานหลักฐาน และเหตุผลที่สนับสนุน ข้อกล่าวหาอย่างไร เป็นการกระทำผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด

การลงโทษตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นคำสั่ง และระเบียบสิทธิในการอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ ไว้ในคำสั่งด้วย วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนเดือนตามข้อ ๘๔ หรือข้อ ๘๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ห้ามมิให้สั่งลงโทษย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่การสั่งลงโทษผู้ถูกสั่งพักราชการ หรือ

/ถูกสั่งให้...

มีคำสั่งใหม่ โดยให้สั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมแล้วสั่งใหม่ให้เป็นไปตามนั้น

คำสั่งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้ โดยอย่างน้อยให้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) อ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิมก่อนมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๒) อ้างถึงมติของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่น ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี โดยแสดงสาระสำคัญ โดยสรุปไว้ด้วย

(๓) สั่งให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมตาม (๑) และมีคำสั่งใหม่ให้เป็นไปตาม (๒)

(๔) ระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว

ข้อ ๘๖/๘ ในกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษเป็นปลดออกหรือเพิ่มโทษเป็นไล่ออก จะสั่งให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๘๖/๙ ในกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษเพื่อจะสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการและสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี การสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ให้สั่งให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเดิมก่อน กรณีไม่สามารถแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ ให้แต่งตั้งในตำแหน่งอื่นในประเภทและระดับเดียวกันที่ว่าง หากไม่มีตำแหน่งในประเภทและระดับเดียวกันว่าง ให้คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติกำหนดตำแหน่งอื่นในประเภทและระดับเดียวกัน แล้วแต่งตั้งในตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

ในกรณีที่ไมอาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ เพราะเหตุก่อนที่จะมีคำสั่งใหม่นั้น ผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตาย หรือออกจากราชการเนื่องจากเหตุอื่น ให้สั่งงดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง แล้วแต่กรณี แล้วให้แสดงเหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

ในคำสั่งใหม่ให้ระบุด้วยว่าเงินเดือนระหว่างที่ถูกไล่ออกหรือปลดออกให้เบิกจ่ายให้ผู้นั้น ตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๘๖/๑๐ ในกรณีที่คำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ถ้ามีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้ระบุการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณียกโทษ ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษทางวินัยมาก่อน และให้ผู้นั้นกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนมีการลงโทษ ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ตัด

หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(๒) ถ้าเป็นกรณีงดโทษ ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(๓) ถ้าเป็นกรณีที่มีผลให้ยังคงต้องลงโทษผู้นั้นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มโทษหรือลดโทษก็ตาม ให้ดำเนินการดังนี้

(ก) ถ้าเป็นการเพิ่มโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินเดือนที่จะตัดหรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่จะลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม และให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(ข) ถ้าเป็นการเพิ่มโทษจากโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนเป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้คืนเงินที่ตัดหรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(ค) ถ้าเป็นการลดโทษให้เป็นโทษภาคทัณฑ์ ให้ลงโทษให้เป็นไปตามนั้น ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(ง) ถ้าเป็นการลดโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดตามอัตราโทษใหม่ จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม และให้คืนขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(จ) ถ้าเป็นการเพิ่มหรือลดอัตราโทษของโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่จะลด ตามอัตราโทษใหม่จากขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม ในกรณีจำนวนเงินที่จะต้องตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่จะลดตามคำสั่งลงโทษใหม่ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ได้ถูกตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดตามคำสั่งลงโทษเดิม ให้คืนเงินที่ตัด หรือขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนที่ลดไว้แก่นั้นให้ผู้นั้น”

ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามหมวด ๓ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ และให้ทำคำสั่งตามแบบ ลท.๑ แบบ ลท.๒ หรือแบบ ลท.๓ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

(๒) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตามข้อ ๘๕ หรือการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่ให้เป็นไปตามหมวด ๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ และให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามแบบ ลท.๔ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

(๓) การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นไล่ออก หรือปลดออกจากราชการตามข้อ ๘๕ หรือเป็นโทษไล่ออก หรือปลดออกจากราชการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ ทั้งนี้ การส่งย้อนหลังดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ที่ผู้ถูกลงโทษได้รับไปแล้ว

(๕) การสั่งลดโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการตามข้อ ๘๕ หรือโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ จะสั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ตามข้อ ๘๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามแบบ ลท.๕ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

(๗) การสั่งยกโทษ งดโทษ ลดโทษ หรือเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ตามข้อ ๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกรณีผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามแบบ ลท.๖ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

(๘) การสั่งยกโทษ งดโทษ ลดโทษ หรือเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ตามข้อ ๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกรณีผิดวินัยอย่างร้ายแรง และการสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามแบบ ลท.๗ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

(๙) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้ทำเป็นคำสั่งมีสาระสำคัญแสดงเลขที่ และวัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่งเดิม ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อความที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว

อธิบาย

วิธีการลงโทษข้าราชการท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นที่สั่งลงโทษ ต้องสั่งลงโทษ

๑. ให้เหมาะสมกับความผิด

๒. มิให้เป็นไปโดย

(๑) พยาบาท

(๒) อคติ

(๓) โทสะจริต

(๔) ลงโทษผู้ไม่มีความผิด

/ในคำสั่ง...

๓. ในคำสั่งลงโทษ ต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัย โดย

(๑) มีข้อเท็จจริงที่ได้จาก

- ๑) การสอบสวน
- ๒) พยานหลักฐาน
- ๓) เหตุผลที่สนับสนุนข้อกล่าวหาอย่างไร
- ๔) เป็นการกระทำผิดวินัยกรณีใด
- ๕) ตามข้อใด

๔. วิธีการออกคำสั่งลงโทษ

- (๑) ให้ทำเป็นคำสั่ง
- (๒) ระบุสิทธิในการอุทธรณ์
- (๓) ระบุระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ไว้ในคำสั่งด้วย

วิธีการออกคำสั่งลงโทษ จะมีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน

- (๑) ที่ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งเอง
- (๒) ที่ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งตามมติ ก.จังหวัด
- (๓) ห้ามมิให้สั่งลงโทษให้มีผลย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่งลงโทษ เว้นแต่
 - ๑) ถูกสั่งพักราชการ หรือ
 - ๒) ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่/กลับเข้ารับราชการก่อน แล้วจึงออกคำสั่งลงโทษ ณ วันที่ปัจจุบัน ทั้งนี้ ให้มีผลในเดือนถัดไป (โดยไม่ต้องระบุวันที่)

ภาคทัณฑ์ ใช้แบบ ลท.๑

ตัดเงินเดือน ใช้แบบ ลท.๒

ลดขั้นเงินเดือน ใช้แบบ ลท.๓

๒. ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

- (๑) ห้ามมิให้ออกคำสั่งให้มีผลย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่
 - ๑) ถูกสั่งพักราชการ หรือ
 - ๒) ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งปลดออก/ไล่ออก ตั้งแต่วันพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น แล้วแต่กรณี

๓) กรณีขาดราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย ให้ไล่ออก (ห้ามปลด) ตั้งแต่วัน (เริ่ม) ละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น (ประกอบมติ ครม.เมื่อ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ตาม ว.๒๓๔ ลง ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖)

ต้องสั่งให้มีผล ตั้งแต่

๔) กรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ปกติ

ก. วันต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด หรือ

ข. วันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด

ค. วันถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วแต่กรณี

๕) กรณีต้องออกคำสั่งใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่

ก. ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่งเดิม

ข. ถ้าวันออกตามคำสั่งเดิมไม่ถูกต้อง ต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่

ควรต้องออกตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

๖) กรณีออกจากราชการไปแล้วเพราะเหตุอื่นซึ่งไม่ใช่โทษทางวินัย ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ ต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ควรลงโทษตามกรณีนั้นขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๗) กรณีผู้นั้น

ก. ถูกสั่งลงโทษปลด/ไล่ออก (ในกรณีอื่น)

ข. ถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่น

ค. ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการไปก่อนแล้ว

ให้สั่งลงโทษปลด/ไล่ออก ย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการนั้น

๘) กรณีเกษียณอายุราชการ ต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์

๙) กรณีใดที่มีเหตุสมควรสั่งลงโทษย้อนหลัง ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิอันชอบธรรมของผู้ถูกสั่งลงโทษนั้น

ปลดออก/ไล่ออก ใช้แบบ ลท.๔

(๒) การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นไล่ออกหรือปลดออก ให้สั่งตาม (๑) โดยอนุโลม

(๓) การสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์ ต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ แต่ไม่กระทบสิทธิและประโยชน์ที่ผู้นั้นรับไปแล้ว

(๔) การสั่งลดโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑ โดยอนุโลม

(๕) คำสั่งเพิ่ม/ลด/งด/ยกโทษ ตามมติ ก.จังหวัด ให้ใช้แบบ ลท.๕

(๖) คำสั่งยก/งด/ลด/เพิ่มโทษ ตามมติ ก.จังหวัดที่พิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งเป็นกรณีวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ให้ใช้แบบ ลท.๖

(๗) คำสั่งยก/งด/ลด/เพิ่มโทษ ตามมติ ก.จังหวัดที่พิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งเป็นวินัยอย่างร้ายแรง และสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ให้ใช้แบบ ลท.๗

(๘)การแก้ไข...

(๘) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งลงโทษ

- ๑) ให้ทำคำสั่งเป็นอีก ๑ คำสั่ง
- ๒) มีสาระสำคัญแสดงเลขที่ วัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่งเดิม
- ๓) ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง
- ๔) ข้อความที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว

ตัวบท (การพิจารณาของ ก.จังหวัด)

ข้อ ๘๗ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยสั่งลงโทษ หรืองดโทษ ตามข้อ ๘๔ หรือสั่งยุติเรื่องแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยัง ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุวินัยตามข้อ ๘๕ วรรคสาม ทำความเห็นเสนอ และ ก.จังหวัดต้องพิจารณาเมื่อมีมติให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่เลขานุการ ก.จังหวัดได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยจากผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นซึ่งอนุวินัย และ ก.จังหวัด ไม่อาจพิจารณาเมื่อมีมติให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุอันจำเป็นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ก.จังหวัด อาจมีมติในคราวเดียวให้เลขานุการ ก.จังหวัดส่งรายงานการดำเนินการทางวินัยไปให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ ก่อนการพิจารณาและมีมติของ ก.จังหวัดก็ได้

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาเห็นว่าการลงโทษ หรืองดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง ตามวรรคหนึ่ง เป็นการไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม และมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของอนุวินัย หรือของ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ต้องแสดงเหตุผลให้ปรากฏเป็นหนังสือในรายงานการประชุมด้วย

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้สั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง ตามข้อ ๘๕ วรรคหนึ่ง ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการ ตามข้อ ๖ (๔) หรือข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้รายงานการดำเนินการทางวินัย หรือการสอบสวน หรือการให้ออกจากราชการต่อ ก.จังหวัดเพื่อทราบ

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้มีคำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ถ้าเพิ่มโทษเป็นสถานโทษที่หนักขึ้น หรือลดโทษเป็นสถานโทษที่เบาลง หรืองดโทษ หรือยกโทษ คำสั่งลงโทษเดิมให้เป็นอันยกเลิก ถ้าลดโทษเป็นอัตราโทษที่เบาลง อัตราโทษส่วนที่เกินก็ให้เป็นอันยกเลิก ในกรณีที่คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนเป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษส่วนที่เกินเป็นอันยกเลิก ให้คืนเงินเดือนที่ได้ตัด หรือลดลงไปแล้วตามคำสั่งที่เป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษส่วนเกินที่เป็นอันยกเลิกนั้นให้แก่ผู้ถูกลงโทษ

อธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไปแล้ว โดยสั่ง

๑. ลงโทษ
๒. งดโทษ

๓. ยุติเรื่อง

ผู้บริหารท้องถิ่นต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัด ทุกเรื่อง

เมื่อ ก.จังหวัดได้รับรายงานแล้ว

๑. ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัย

๒. อนุวินัยต้องทำความเห็นเสนอ

๓. ระยะเวลาพิจารณาของอนุวินัย และ ก.จังหวัด รวมกัน ๙๐ วัน (ระยะเวลาเร่งรัด) นับแต่วันที่
เลขานุการ ก.จังหวัด ได้รับเรื่องจากผู้บริหารท้องถิ่น

(๑) เลขาน ก.จ.จ. ได้แก่ ปลัด อบจ.

(๒) เลขาน ก.เมืองพัทยา ได้แก่ ปลัดเมืองพัทยา

(๓) เลขาน ก.ท.จ./ก.อบต.จังหวัด ได้แก่ ท้องถิ่นจังหวัด

๔. กรณีมีเหตุผลจำเป็น ไม่อาจพิจารณามีมติให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

(๑) ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

(๒) ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน

(๓) ต้องบันทึกในรายงานการประชุมเกี่ยวกับ

๑) เหตุผลความจำเป็น

๒) ระยะเวลาที่ขยาย (โดยไม่ต้องขอต่อผู้ใด)

(๔) ระยะเวลา ๙๐ วัน อนุวินัย และ ก.จังหวัดต้องถ่วงเฉลี่ยกันเอง (เป็นระยะเวลาเร่งรัด

ไม่ใช่ระยะเวลาบังคับ)

๕. ก.จังหวัด

(๑) อาจมีมติไว้ในคราวเดียว

(๒) ให้เลขาน ก.จังหวัด

(๓) ส่งรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๔) ให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ

(๕) ก่อน ก.จังหวัดพิจารณามีมติก็ได้

(๖) เป็นดุลพินิจ

หมายเหตุ

แม้จะเป็นดุลพินิจก็ตาม แต่ ก.จังหวัด ควรมิติดมอบหมาย ไม่เช่นนั้นจะล่าช้า ถ้าจะให้ ก.จังหวัดมี
มติก่อนส่งเรื่องให้อนุวินัยทุกครั้ง เพราะมีระยะเวลาจำกัด (อนุอุทธรณ์ ก็เช่นเดียวกัน)

๖. เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาเห็นว่า

(๑) การลงโทษ การงดโทษ หรือการสั่งยุติเรื่อง

๑) เป็นการไม่ถูกต้อง

๒) เป็นการไม่เหมาะสม

(๒) และมีมติเป็นประการใด

/(๓)ให้ผู้บริหาร...

(๓) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นตามนั้น

๗. การพิจารณาของอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ต้องแสดงผลให้ปรากฏเป็นหนังสือไว้ในรายงานการประชุมด้วย เช่น

(๑) เห็นชอบ ตามความเห็นของ.....เพราะเหตุใด

(๒) ไม่เห็นชอบ ตามความเห็นของ.....เพราะเหตุใด

(๓) การสอบสวนไม่หมดประเด็น ได้แก่

๑).....

๒).....

จึงให้สอบเพิ่มเติมในประเด็น..... เป็นต้น

๘. กรณีผู้บริหารท้องถิ่น ได้สั่ง

(๑) ลงโทษ

(๒) เพิ่มโทษ

(๓) ลดโทษ

(๔) งดโทษ

(๕) ยกโทษ

(๖) ยุติเรื่อง

(๗) ให้ออกจากราชการ เพราะไม่เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๘) ให้ออกจากราชการ เพราะ

๑) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒) บกพร่องต่อหน้าที่ราชการ

๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ให้รายงานต่อ ก.จังหวัดเพื่อทราบ

๙. เมื่อผู้บริหารท้องถิ่น ได้มีคำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๑) ถ้าเพิ่มโทษ เป็นสถานโทษที่หนักขึ้น ลดโทษ เป็นสถานโทษที่เบาลง งดโทษ ยกโทษ คำสั่งลงโทษเดิม ให้เป็นอันยกเลิก

(๒) ถ้าลดโทษ เป็นอัตราโทษที่เบาลง อัตราโทษส่วนที่เกินก็ให้เป็นอันยกเลิก

(๓) ในกรณีคำสั่งโทษตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนเป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษส่วนที่เกินเป็นอันยกเลิก

๑) ให้คืนเงินเดือนที่ตัด/ลดไว้ตามคำสั่งนั้น

๒) ให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษ

ตัวบท (อนุวินัย/ก.จังหวัด ให้สอบเพิ่ม)

ข้อ ๘๘ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัย หรือพิจารณาลงความเห็นให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการในเรื่องใด ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคล พ.ศ.๒๕๔๒ ก็ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบไปให้ผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ด้วย

ในการสอบสวนเพิ่มเติม ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นเป็นการสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ หรืออยู่นอกอำนาจของ ก.จังหวัด ก็ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นไปเพื่อขอให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้นทำการสอบสวนแทนได้ และให้นำข้อ ๖๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นส่งประเด็นหรือข้อสำคัญตามวรรคสอง ไปเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น (สังกัดอื่น) หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในเรื่องเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๒๖ วรรคหก ให้นำการสอบสวนพิจารณาตามหมวด ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อความปรากฏแก่ ก.กลาง (ก.จ., ก.ท., ก.อบต.) ว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารท้องถิ่นใด หรือการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก.จังหวัดแห่งใด ขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไปนี้ ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ต่อไป

อธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่น ได้

๑. ดำเนินการทางวินัย หรือ

๒. ลงความเห็นให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการ

ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี

๑. เห็นสมควรสอบเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์

(๑) แห่งความเป็นธรรม

(๒) ในการกำกับดูแลข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๒๕๔๒

๒. ให้กำหนดประเด็น/หัวข้อสำคัญส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการสอบสวน คณะเดิมสอบสวนเพิ่มเติมได้

๓. อนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี อาจขอให้มีการรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ ได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการสอบสวน โดยเป็นผู้ส่งประเด็นหรือข้อสำคัญเอง

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ของผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำหลักการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๕. เมื่อความปรากฏแก่ ก.กลาง ไม่ว่าจะทางใดก็ตาม ว่า

/ (๑) การดำเนิน...

- (๑) การดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารท้องถิ่นแห่งใด หรือ
- (๒) การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก.จังหวัดแห่งใด
ขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไปนี้

ก.กลาง ต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๒๕๔๒ กล่าวคือ

๑. ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด แก้ไขภายในเวลาอันสมควร
๒. ถ้า

- (๑) ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด ไม่แก้ไขภายในเวลาอันสมควร หรือ
- (๒) จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
ให้ ก.กลางสั่งระงับหรือเพิกถอนได้

ตัวบท (บทเฉพาะกาล)

ข้อ ๘๙ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๔ โดยอนุโลมจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งโอนมาจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นผู้ใด มีกรณีกระทำผิดอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น (นั้น) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามมาตรฐานทั่วไปนี้ ส่วนการดำเนินการเพื่อปรับบทความผิดและการส่งลงโทษ ให้ดำเนินการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำผิด

กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน ก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดปัจจุบันพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

อธิบาย

บทเฉพาะกาล มี ๓ กรณี คือ

๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ (ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๙)

(๑) ให้คณะกรรมการทำการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเดิม (ฉบับลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔) จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๒) ส่วนการพิจารณาสั่งการ ให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ (หมายถึงการพิจารณาสั่งการของผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึง ก.จังหวัด)

๒. ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใด

(๑) ทำผิดอยู่ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๙ หรือ

/(๒) โอนมา...

(๒) โอนมาจากสังกัดอื่น ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๙

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสอบสวนพิจารณาตามมาตรฐานทั่วไปนี้

ส่วนการปรับบทความผิดและปรับสถานโทษ ให้อ้างกฎหมายขณะกระทำผิด

๓. กรณีมีการสืบสวน/สอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน

(๑) ให้สืบสวน/สอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ

(๒) จากนั้นต้องส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดปัจจุบันพิจารณาสั่งการ

ตัวบท (การพิจารณาของ ก.จังหวัด)

ข้อ ๘๗ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยสั่งลงโทษ หรืองดโทษ ตามข้อ ๘๔ หรือสั่งยุติเรื่องแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยัง ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุวินัยตามข้อ ๘๕ วรรคสาม ทำความเห็นเสนอ และ ก.จังหวัดต้องพิจารณามีมติให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่เลขานุการ ก.จังหวัดได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยจากผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นซึ่งอนุวินัย และ ก.จังหวัด ไม่อาจพิจารณามีมติให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ก.จังหวัด อาจมีมติในคราวเดียวให้เลขานุการ ก.จังหวัดส่งรายงานการดำเนินการทางวินัยไปให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ ก่อนการพิจารณาและมีมติของ ก.จังหวัดก็ได้

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาเห็นว่าการลงโทษ หรืองดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง ตามวรรคหนึ่ง เป็นการไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม และมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของอนุวินัย หรือของ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ต้องแสดงผลให้ปรากฏเป็นหนังสือในรายงานการประชุมด้วย

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้สั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง ตาม ข้อ ๘๕ วรรคหนึ่ง ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการ ตามข้อ ๖ (๔) หรือข้อ ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้รายงานการดำเนินการทางวินัย หรือการสอบสวน หรือการให้ออกจากราชการต่อ ก.จังหวัดเพื่อทราบ

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้มีคำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ถ้าเพิ่มโทษเป็นสถานโทษที่หนักขึ้น หรือลดโทษเป็นสถานโทษที่เบาลง หรืองดโทษ หรือยกโทษ คำสั่งลงโทษเดิมให้เป็นอันยกเลิก ถ้าลดโทษเป็นอัตราโทษที่เบาลง อัตราโทษส่วนที่เกินก็ให้เป็นอันยกเลิก ในกรณีที่คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขึ้นเงินเดือนเป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษส่วนที่เกินเป็นอันยกเลิก ให้คืนเงินเดือนที่ได้ตัด หรือลดลงไปแล้วตามคำสั่งที่เป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษส่วนเกินที่เป็นอันยกเลิกนั้นให้แก่ผู้ถูกลงโทษ

/อธิบาย...

อธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไปแล้ว โดยสั่ง

๑. ลงโทษ
๒. งดโทษ
๓. ยุติเรื่อง

ผู้บริหารท้องถิ่นต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัด ทุกเรื่อง

เมื่อ ก.จังหวัดได้รับรายงานแล้ว

๑. ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัย
๒. อนุวินัยต้องทำความเห็นเสนอ
๓. ระยะเวลาพิจารณาของอนุวินัย และ ก.จังหวัด รวมกัน ๙๐ วัน (ระยะเวลาเร่งรัด)

นับแต่วันที่เลขานุการ ก.จังหวัด ได้รับเรื่องจากผู้บริหารท้องถิ่น

(๑) เลขาน ก.จ.จ. ได้แก่ ปลัด อบจ.

(๒) เลขาน ก.เมืองพัทยา ได้แก่ ปลัดเมืองพัทยา

(๓) เลขาน ก.ท.จ./ก.อบต.จังหวัด ได้แก่ ท้องถิ่นจังหวัด

๔. กรณีมีเหตุผลจำเป็น ไม่อาจพิจารณามิมติให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

(๑) ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

(๒) ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน

(๓) ต้องบันทึกในรายงานการประชุมเกี่ยวกับ

๑) เหตุผลความจำเป็น

๒) ระยะเวลาที่ขยาย

(โดยไม่ต้องขอต่อผู้ใด)

(๔) ระยะเวลา ๙๐ วัน อนุวินัย และ ก.จังหวัดต้องถ่วงเฉลี่ยกันเอง(เป็นระยะเวลาเร่งรัด ไม่ใช่ระยะเวลาบังคับ)

๕. ก.จังหวัด

(๑) อาจมีมติไว้ในคราวเดียว

(๒) ให้เลขาน ก.จังหวัด

(๓) ส่งรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๔) ให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ

(๕) ก่อน ก.จังหวัดพิจารณามิมติก็ได้

(๖) เป็นดุลพินิจ

หมายเหตุ

แม้จะเป็นดุลพินิจก็ตาม แต่ ก.จังหวัด ควรมิมติมอบหมาย ไม่เช่นนั้นจะล่าช้า ถ้าจะให้ ก.จังหวัด มิมติก่อนส่งเรื่องให้อนุวินัยทุกครั้ง เพราะมีระยะเวลาจำกัด (อนุพุทธธรรม ก็เช่นเดียวกัน)

/ว.เมื่อ ก.จังหวัด

๖. เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาเห็นว่า

(๑) การลงโทษ การงดโทษ หรือการสั่งยุติเรื่อง

๑) เป็นการไม่ถูกต้อง

๒) เป็นการไม่เหมาะสม

(๒) และมีมติเป็นประการใด

(๓) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นตามนั้น

๗. การพิจารณาของอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ต้องแสดงเหตุผลให้ปรากฏเป็นหนังสือไว้ในรายงานการประชุมด้วย เช่น

(๑) เห็นชอบ ตามความเห็นของ.....เพราะเหตุใด

(๒) ไม่เห็นชอบ ตามความเห็นของ.....เพราะเหตุใด

(๓) การสอบสวนไม่หมดประเด็น ได้แก่

๑).....

๒).....

จึงให้สอบเพิ่มเติมในประเด็น..... เป็นต้น

๘. กรณีผู้บริหารท้องถิ่น ได้สั่ง

(๑) ลงโทษ

(๒) เพิ่มโทษ

(๓) ลดโทษ

(๔) งดโทษ

(๕) ยกโทษ

(๖) ยุติเรื่อง

(๗) ให้ออกจากราชการ เพราะไม่เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๘) ให้ออกจากราชการ เพราะ

๑) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒) บกพร่องต่อหน้าที่ราชการ

๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ให้รายงานต่อ ก.จังหวัดเพื่อทราบ

๙. เมื่อผู้บริหารท้องถิ่น ได้มีคำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๑) ถ้าเพิ่มโทษ เป็นสถานโทษที่หนักขึ้น ลดโทษ เป็นสถานโทษที่เบาลง งดโทษ

ยกโทษ คำสั่งลงโทษเดิม ให้เป็นอันยกเลิก

(๒) ถ้าลดโทษ เป็นอัตราโทษที่เบาลง อัตราโทษส่วนที่เกินก็ให้เป็นอันยกเลิก

(๓) ในกรณีคำสั่งโทษตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนเป็นอันยกเลิก หรืออัตราโทษ ส่วนที่เกินเป็นอันยกเลิก

- ๑) ให้คืนเงินเดือนที่ตัด/ลดไว้ตามคำสั่งนั้น
- ๒) ให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษ

ตัวบท (อนุวินัย/ก.จังหวัด ให้สอบเพิ่ม)

ข้อ ๘๘ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการทางวินัย หรือพิจารณาลงความเห็นให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการในเรื่องใด ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคล พ.ศ.๒๕๔๒ ก็ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบไปให้ผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ด้วย

ในการสอบสวนเพิ่มเติม ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นเป็นการสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ หรืออยู่นอกอำนาจของ ก.จังหวัด ก็ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นไปเพื่อขอให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้นทำการสอบสวนแทนได้ และให้นำข้อ ๖๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นส่งประเด็นหรือข้อสำคัญตามวรรคสอง ไปเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น (สังกัดอื่น) หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในเรื่องเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๒๖ วรรคหก ให้นำการสอบสวนพิจารณาตามหมวด ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อความปรากฏแก่ ก.กลาง (ก.จ., ก.ท., ก.อบต.) ว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารท้องถิ่นใด หรือการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก.จังหวัดแห่งใด ขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไปนี้ ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป

อธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่น ได้

๑. ดำเนินการทางวินัย หรือ

๒. ลงความเห็นให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการ ถ้าอนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑) เห็นสมควรสอบเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์

๑) แห่งความเป็นธรรม

๒) ในการกำกับดูแลข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๒๕๔๒

(๒) ให้กำหนดประเด็น/หัวข้อสำคัญส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการสอบสวน คณะเดิมสอบสวนเพิ่มเติมได้

(๓) อนุวินัย หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี อาจขอให้มีการรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการสอบสวน โดยเป็นผู้ส่งประเด็นหรือข้อสำคัญเอง

(๔) การรวบรวม...

(๔) การรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ของผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำหลักการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) เมื่อความปรากฏแก่ ก.กลาง ไม่ว่าจะทางใดก็ตาม ว่า

๑) การดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารท้องถิ่นแห่งใด หรือ

๒) การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก.จังหวัดแห่งใดขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไปนี้ ก.กลาง ต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๒๕๕๒ กล่าวคือ

๑. ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด แก้ไขภายในเวลาอันสมควร

๒. ถ้า

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก.จังหวัด ไม่แก้ไขภายในเวลาอันสมควร หรือ

(๒) จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

ให้ ก.กลางสั่งระงับหรือเพิกถอนได้

ตัวบท (บทเฉพาะกาล)

ข้อ ๘๘ ในกรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔ โดยอนุโลมจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งโอนมาจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นผู้ใด มีกรณีกระทำผิดอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น (นั้น) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามมาตรฐานทั่วไปนี้ ส่วนการดำเนินการเพื่อปรับบทความผิดและการสั่งลงโทษ ให้ดำเนินการตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำผิด

กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน ก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดปัจจุบันพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

อธิบาย

บทเฉพาะกาล มี ๓ กรณี คือ

๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ (ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๔)

(๑) ให้คณะกรรมการทำการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเดิม (ฉบับลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๔) จนกว่าจะแล้วเสร็จ

/ (๒) ส่วนการ...

(๒) ส่วนการพิจารณาสั่งการ ให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ (หมายถึงการพิจารณาสั่งการของผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึง ก.จังหวัด)

๒. ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใด

(๑) ทำผิดอยู่ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๙ หรือ

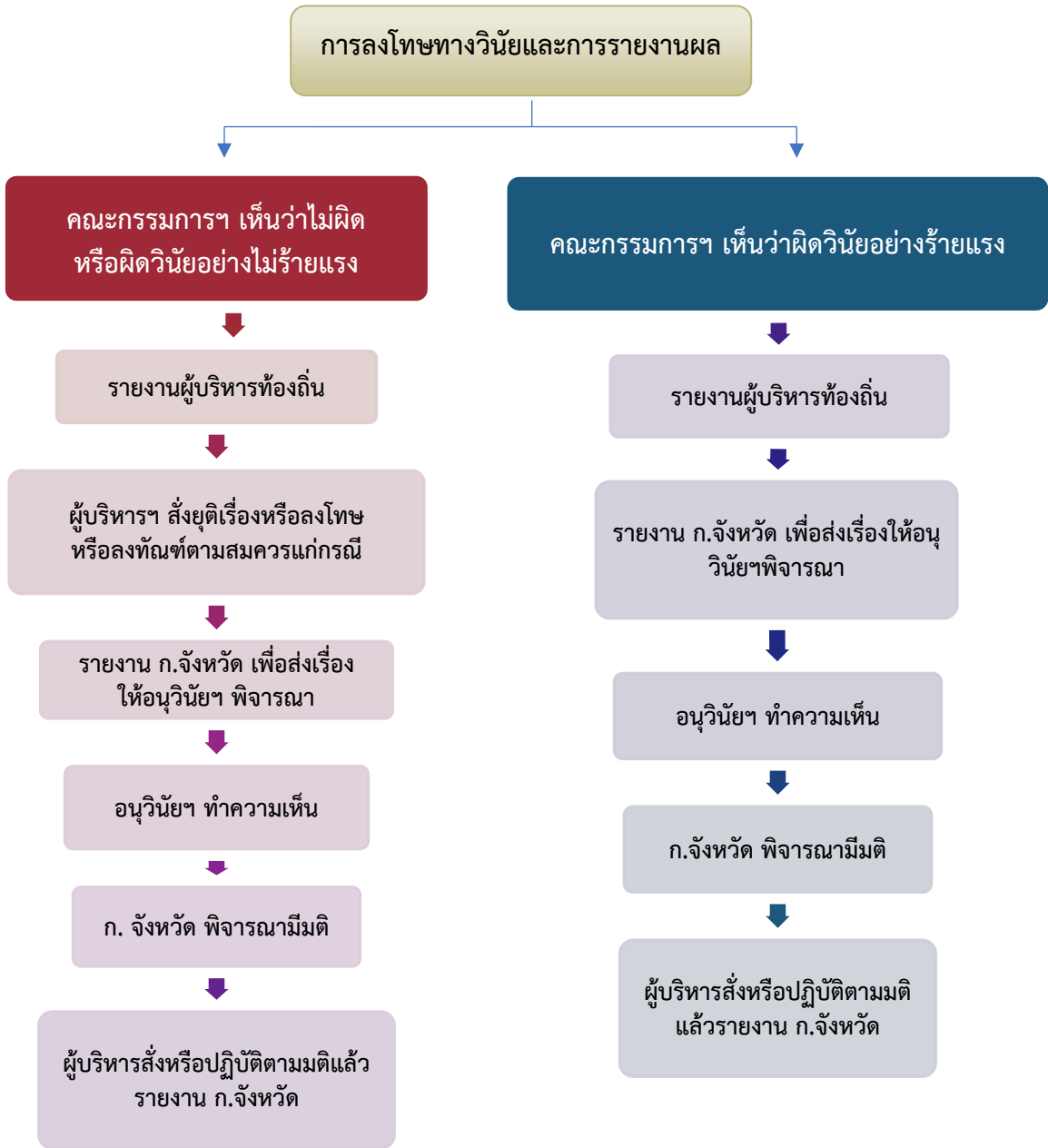
(๒) โอนมาจากสังกัดอื่น ก่อน ๑ มกราคม ๒๕๕๙

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสอบสวนพิจารณาตามมาตรฐานทั่วไปนี้ ส่วนการปรับบทความผิดและปรับสถานโทษ ให้อ้างกฎหมายขณะกระทำผิด

๓. กรณีมีการสืบสวน/สอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน

(๑) ให้สืบสวน/สอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ

(๒) จากนั้นต้องส่งเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดปัจจุบันพิจารณาสั่งการ

บทที่ ๘ ปกิณกะวินัย

วินัยและการรักษาวินัย

๑. มติ ก.พ., มติ ครม. และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เกี่ยวกับวินัย

๑) ที่มีอยู่แล้ว

๒) จะมีในอนาคต

(๒) ให้นำมาใช้กับข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย^{๑)}

หมายเหตุ

เว้นแต่ในเรื่องเดียวกันนั้น ก.กลาง ได้กำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

๒. หลักการพิจารณาความผิด "ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ"

(๑) ต้องมีพยานหลักฐานชัดเจนพอสมควร ว่า

๑) มีหน้าที่ราชการ

๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยมิชอบ

๓) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้

๔) มีเจตนา

(๒) โดยความมีเจตนาหรือเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันถือเป็นเจตนาพิเศษ^{๒)}

หมายเหตุ

ถ้าไม่มีพยานหลักฐานชัดเจนพอสมควร ไม่ควรลงโทษฐานนี้ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องต้องพิจารณาอย่างละเอียดและรอบคอบ

๓. ปลอมแปลงลายมือชื่อเพื่อนข้าราชการหาประโยชน์ ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ^{๓)}

๔. ข้าราชการทุจริตในการสอบขณะรับข้าราชการ

(๑) เป็นความผิดทางวินัย

(๒) ต้องกำชับผู้บังคับบัญชา

(๓) ให้ลงโทษทางวินัยสถานหนัก^{๔)}

๕. เบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ

(๑) เป็นความผิดทางวินัย

(๒) ให้พิจารณารายละเอียดเป็นราย ๆ ไป

/(๓) ถ้าเจตนา...

^{๑)} หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.ที่ มท ๐๓๑๓.๓/ว ๘๘๙ ลง ๓๐ ส.ค. ๒๕๔๕

^{๒)} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๖๘๖ ลง ๑๓ ก.ค. ๒๕๓๗

^{๓)} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๒๐๓/ว ๒๒ ลง ๒๒ ก.พ. ๒๕๓๒

^{๔)} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๔๐๑/ว ๕๐ ลง ๑๒ เม.ย. ๒๕๑๑

(๓) ถ้าเจตนาทุจริตฉ้อโกงแน่ชัด (ไม่มีหน้าที่ทำเบิก แต่ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต) ผิดฐานประพฤตื้ออย่างร้ายแรง

(๔) ต้องลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง (ปลดออก/ไล่ออก)^๕

๖. ปฏิบัติงานล่าช้า เป็นความผิดทางวินัย ถ้า

(๑) งานค้างค้ำง หรือล่าช้า

(๒) อันเนื่องมาจากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ

(๓) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๔) ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษตามควรแก่กรณี^๖

๗. ใช้เวลาราชการไปหาความสำราญส่วนตัว

(๑) เป็นเหตุให้งานในหน้าที่ค้างค้ำง

(๒) นับเป็นการประพฤตื้ออย่างร้ายแรง

(๓) ควรพิจารณาโทษสถานหนัก (ปลด/ไล่ออก)

(๔) เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่าง^๗

๘. ใช้เวลาราชการไปประกอบอาชีพส่วนตัว

(๑) เป็นความผิดทางวินัย

(๒) ให้ผู้บังคับบัญชาทวงดขันในเรื่องนี้^๘

๙. อยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ แล้วละทิ้งหน้าที่เวร

(๑) เป็นความผิดทางวินัย

(๒) ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษให้เหมาะสมกับความผิด^๙

หมายเหตุ

หากทิ้งหน้าที่เวรและเกิดอค์คิภัยผิดทั้งวินัยร้ายแรงและอาญา^{๑๐}

๑๐. ไม่มาปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์ในวันหยุดราชการซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผิดวินัยฐาน

(๑) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการ^{๑๑}

๑๑. การอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการของสตรี ต้องจัดให้อยู่เฉพาะกลางวัน เว้นแต่ผู้มีหน้าที่โดยเฉพาะที่จะต้องปฏิบัติงานในเวลากลางคืนเท่านั้น เช่น แพทย์ พยาบาล เป็นต้น^{๑๒}

/๑๒. การอุทิส...

^๕ หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ว ๘ ลง ๒๖ ก.ค.๒๕๓๖

^๖ หนังสือกรมเลขาธิการ ครม.ที่ นว ๒๙๓/๒๔๙๕ ลง ๒๗ พ.ย. ๒๔๙๕

^๗ หนังสือกรมสารบัญญ ครม.ที่ นว ๒๖๔/๒๔๙๘ ลง ๑๕ ธ.ค.๒๔๙๘

^๘ หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๓๗ ลง ๑ มี.ค.๒๕๒๑

^๙ หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๒๐๑/ว ๑๐๓ ลง ๔ มี.ย.๒๕๒๘

^{๑๐} หนังสือกรมเลขาธิการ ครม.ด่วนมาก ที่ นว ๑๐๑/ว ๒๔๙๕ ลง ๑๘ เม.ย.๒๔๙๕

^{๑๑} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๓๗๐ ลง ๒๑ มี.ย.๒๕๓๘

^{๑๒} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ว ๘ ลง ๒๖ ก.ค.๒๕๓๖

๑๒. การอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ หมายถึง การอุทิศหรือสละเวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ รวมถึงเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีราชการมีงานเร่งด่วนจำเป็นด้วย (การรักษาวินัย ข้อ ๑๗)^{๑๓}

๑๓. ความแตกต่างระหว่าง “ละทิ้ง” กับ “ทอดทิ้ง” คือ

“ละทิ้ง” ตัวไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ จะลงชื่อหรือไม่ก็ตาม

“ทอดทิ้ง” ไม่เอาเป็นธุระ ไม่เอาใจใส่ ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน (การรักษาวินัย ข้อ ๑๗)^{๑๔}

๑๔. จะถือว่าขาดราชการ ต้องเป็นกรณีไม่มาทำงานตั้งแต่ครั้งวันขึ้นไป (ไม่ถึงครั้งวันขึ้นไป ถือว่า “มาสาย”)^{๑๕}

๑๕. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน (พนักงานจ้าง/ลูกจ้าง ๗ วัน) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๑) ไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ให้ลงโทษไล่ออกย้อนหลังไปถึงวัน (เริ่ม)

ขาดราชการ

(๒) กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีก ลงโทษปลด/ไล่ออกก็ได้ (พิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป)

แต่ต้องไม่ย้อนหลัง

(๓) ทั้งสองกรณีให้นับวันหยุดราชการ (ตรงกลาง) รวมด้วย^{๑๖}

๑๖. การให้ถ้อยคำในการสอบสวนอันเป็นเท็จทั้งในฐานะผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน (หลายครั้งไม่ตรงกัน กลับไปกลับมา) ถือเป็นความผิดทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยตามควรแก่กรณี^{๑๗}

๑๗. การไว้ผมและแต่งกายของข้าราชการ

(๑) ชายไม่ให้ไว้ผมยาวปิดตีนผม

(๒) หญิงห้ามนุ่งกระโปรงสั้นเหนือเข่า

(๓) ชายหญิงไม่ให้คาดเข็มขัดเหนือสะดือ

(หากฝ่าฝืนเป็นความผิดทางวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการ)^{๑๘}

๑๘. ไม่ส่งมอบงานในหน้าที่ เมื่อพ้นจากตำแหน่ง อาจเป็นความผิดทางวินัยได้ เช่น

(๑) ออกจากราชการทุกกรณี เว้นแต่ตาย

(๒) พ้นจากตำแหน่งเดิม

(๓) พักราชการ

/(๔) ไปรักษา...

^{๑๓} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๕๘๐ ลง ๔ ก.ค.๒๕๔๐

^{๑๔} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๒๒๙ ลง ๑๐ พ.ค.๒๕๓๗

^{๑๕} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๗๓๗ ลง ๑๙ ต.ค.๒๕๓๘

^{๑๖} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลง ๒๔ ธ.ค.๒๕๓๖ (ฉบับเดียวกับกรณี "ทุจริต")

และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๑๐๐๐ ลง ๒๙ พ.ย.๒๕๓๗

^{๑๗} สำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๖๑๒/ว ๑ ลง ๒๔ ม.ค.๒๕๒๙

^{๑๘} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๕๕ ลง ๘ มิ.ย.๒๕๑๖

(๔) ไปรักษาการตำแหน่งอื่นที่ว่าง^{๑๙}

๑๙. ให้เลิกใช้บริการทางเพศ ระหว่างไปปฏิบัติราชการต่างจังหวัด ทั้ง

(๑) ข้าราชการส่วนกลาง

(๒) ข้าราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น^{๒๐}

๒๐. การเสพสุราที่ถือเป็นความผิดวินัยฐานประพฤติก่อร้ายแรง เช่น

(๑) เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(๒) เมาสุราเสียราชการ

(๓) เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่

ราชการ^{๒๑}

วิธีการดำเนินการทางวินัย

๑. ลูกจ้างเรียนกล่าวโทษว่ากระทำผิดวินัย

(๑) ให้ผู้บังคับบัญชาถือเป็นความลับของทางราชการ

(๒) ให้สืบสวนทางลับว่ามีมูลหรือไม่

๑) ถ้าไม่มีมูลให้ยุติเรื่อง

๒) ถ้ามีมูลอาญา ให้ดำเนินคดีอาญา

๓) ถ้ามีมูลวินัย ให้ดำเนินการทางวินัย

๔) ถ้ามีมูลละเมิด ให้ดำเนินการทางละเมิดไปพร้อมกันโดยเร็ว

(๓) ให้คุ้มครองพยาน อย่าให้ต้องรับภัย^{๒๒}

๒. อบต. เทศบาล เมืองพัทยา อบจ. ลูกจ้างเรียน ให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริง โดย

(๑) อบต./เทศบาลตำบล อาจมอบให้อำเภอดำเนินการ

(๒) เทศบาลเมือง/นคร/เมืองพัทยา/อบจ. จังหวัดดำเนินการเอง^{๒๓}

การดำเนินการทางวินัย

๑. การตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่ สตง.ชี้มูล เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแล้ว สตง.สามารถนำผลมาเป็นข้อยุติในเรื่องนี้ได้^{๒๔}

๒. จะถือว่าถูกกล่าวหาไว้ก่อนออกจากราชการ

(๑) ต้องมีการระบุข้อหาอย่างชัดเจน จึงจะดำเนินการทางวินัยได้

/ (๒) หากไม่ระบุ...

^{๑๙} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๓๖ ลง ๑๓ ก.พ.๒๕๒๔.

^{๒๐} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๒๙ ลง ๑๙ ก.พ. ๒๕๒๘.

^{๒๑} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นว ๒๐๘/๒๕๔๖ ลง ๑ ก.ย.๒๕๔๖.

^{๒๒} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๓/ว ๒๐๗ ลง ๒๕ ม.ค.๒๕๔๒

^{๒๓} หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๑๕๔๘ ลง ๙ ส.ค.๒๕๔๘

^{๒๔} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๓๓๘ ลง ๑ ธ.ค.๒๕๓๘

(๒) หากไม่ระบุชื่อจะดำเนินการทางวินัยไม่ได้^{๒๕}

๓. กรรมการสอบสวนที่มีได้ร่วมสอบ มาลงลายมือชื่อในภายหลังเพื่อให้ครบองค์ประชุม ไม่อาจทำให้การสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนที่ถูกต้องขึ้นมาได้ และถือว่ากรรมการสอบสวนผู้นั้นกระทำผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ^{๒๖}

๔. คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด โดยมีได้ขอขยายเวลาการสอบสวน ไม่ถือเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรมแต่อย่างใด^{๒๗}

๕. การแจ้ง สว.๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันส่ง แม้จะไม่ได้รับ สว.๒ คืน ก็ถือว่าได้รับทราบ สว.๒ แล้ว^{๒๘}

๖. สว.๒ และ สว.๓ สามารถแจ้งในวันเดียวกันได้ มิได้มีข้อห้ามการแจ้งในวันเดียวกัน^{๒๙}

๗. การสั่งให้ชะลอการสืบสวน เป็นการสั่งที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของกฎหมาย^{๓๐}

๘. การเสนอสำนวนการสอบสวน ให้เสนอต่อนายก อปท.โดยตรง^{๓๑}

การลงโทษทางวินัย

๑. การอ้างเหตุผลหย่อนในการสั่งลงโทษทางวินัย ต้องวางระดับโทษที่จะลงไว้ก่อน^{๓๒}

๒. คำว่าถูกลงโทษทางวินัย หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษได้รับโทษจริง หรือคำสั่งลงโทษมีผลใช้บังคับ^{๓๓}

๓. การสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้เกษียณอายุราชการ ต้องสั่งย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ซึ่งเป็นก่อนวันออกจากราชการ (เพียงแสดงการลงโทษให้ปรากฏ)^{๓๔}

๔. การสั่งลงโทษลดเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับตำแหน่งหรือวุฒิการศึกษา สามารถกระทำได้ แต่มีอาจลงโทษลดเงินเดือนกรณีรับเงินเดือนในระดับต่ำสุดอยู่แล้ว และไม่มีเงินเดือนที่ต่ำกว่านั้นอีก

การรายงานการดำเนินการทางวินัย

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัด เคยนั่งประชุมพิจารณาเรื่องใดในชั้นของอนุวินัย หรือในชั้นของอนุอุทธรณ์มาแล้ว ไม่อาจร่วมประชุมและพิจารณาเรื่องนั้นได้อีกในชั้นของ ก.จังหวัด (กรรมการอื่นก็เช่นเดียวกัน)^{๓๕}

/๒. ก.จังหวัด...

^{๒๕} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๑/๒๖๐ ลง ๑๔ พ.ย.๒๕๔๔

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๑๔๙๔ ลง ๑๑ พ.ย.๒๕๓๙

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๑๑/ถ ๔๙๕ ลง ๒๗ พ.ค.๒๕๕๑

^{๒๖} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๑๐๖๖ ลง ๑๕ พ.ย.๒๕๓๗

^{๒๗} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๒๒ ลง ๑๗ ม.ค. ๒๕๓๙

^{๒๘} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ถ ๑๐๖ ลง ๒๒ มี.ค.๒๕๓๙

^{๒๙} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๑๑๙ ลง ๑๙ มี.ค.๒๕๔๐

^{๓๐} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๔๖๘ ลง ๒๑ ส.ค.๒๕๓๘

^{๓๑} หนังสือสำนักงาน ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๑๓๙ ลง ๕ ก.ย.๒๕๔๙.

^{๓๒} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๖๑๑/ว ๓ ลง ๒๕ มี.ค. ๒๕๒๘

^{๓๓} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๕๗ ลง ๔ ก.พ. ๒๕๔๐

^{๓๔} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ถ ๓๒๑ ลง ๒๓ ส.ค. ๒๕๓๖

^{๓๕} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๔๔-๒๔๖/๒๕๕๒

๒. ก.จังหวัดพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแล้วมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง กระบวนการดำเนินการทางวินัย "ถือเป็นการเริ่มต้นใหม่" เป็นกรณีการดำเนินการทางวินัยได้ผ่านขั้นตอนของความเห็นขัดแย้งไปแล้ว^{๓๖}

อื่น ๆ

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนชุดใหม่ในเรื่องเดิม แต่มิได้ระบุในคำสั่งใหม่ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวน ถือเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม^{๓๗}

๒. ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องอื่นระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ย่อมไม่มีผลให้ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการตามกฎหมายได้^{๓๘}

๓. มติ ก.จังหวัดที่เห็นชอบให้ลงโทษ (หรือเพิ่มโทษ) เป็นลดขั้นเงินเดือน ๓ ขั้น (หรือตัดเงินเดือน ๑๐ % เป็นเวลา ๔ เดือน) เป็นมติที่ไม่อาจใช้บังคับได้ (ลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑ ขั้น/ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% และเป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน)^{๓๙}

๔. วันที่ถือว่า "พ้นจากตำแหน่งเดิม" คือ ตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่ง แม้จะยังมีได้

(๑) มอบหมายการงาน หรือ

(๒) ถูกส่งตัวไปก็ตาม

ผู้บังคับบัญชาเดิมไม่มีอำนาจดำเนินการทางวินัย หากมีการส่งลงโทษ ต้องยกเลิกคำสั่งนั้นเสีย^{๔๐}

๕. ข้าราชการต้องหากดีอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญา ผู้บังคับบัญชาต้องรีบดำเนินการทางวินัยไปพร้อมกันด้วย^{๔๑}

๖. การดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญา กฎหมายกำหนดเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากกัน การดำเนินการทางวินัยไม่จำเป็นต้องรอผลทางคดีอาญาแต่อย่างใด เมื่อกรณีหรือคดีถึงที่สุดผลอาจต่างกันได้ เพราะการรับฟังพยานหลักฐานอาจต่างกัน แม้ศาลจะเห็นต่างผู้บังคับบัญชาก็หาต้องรับผิดชอบไม่ ถ้าวินัยไปโดยสุจริต^{๔๒}

/๗. หากการสอบ...

^{๓๖} เทียบเคียงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๗๙๐ ลง ๑๐ ก.ย. ๒๕๓๘

^{๓๗} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๑๐๖๖ ลง ๑๕ พ.ย. ๒๕๓๗

^{๓๘} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๑๗๑ ลง ๑๙ ก.ค. ๒๕๓๘

^{๓๙} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๘๒๗ ลง ๓๑ ส.ค.๒๕๓๖

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๓๗๐ ลง ๒๖ พ.ย.๒๕๓๙.

^{๔๐} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ที่ ๑๓๓๓๓๓/๒๔๙๘ ลง ๘ ก.ค.๒๔๙๘

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ สร ๐๙๐๕/ว ๔ ลง ๑๘ มี.ค.๒๕๐๙

หนังสือสำนักงาน ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๗๔๐ ลง ๑๑ พ.ค.๒๕๔๗

หนังสือสำนักงาน ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๖/๗๐๒๙ ลง ๑๗ พ.ย.๒๕๕๑

^{๔๑} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ที่ ๑๓๓๓๓๓/๒๔๙๘ ลง ๘ ก.ค.๒๔๙๘

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ สร ๐๙๐๕/ว ๔ ลง ๑๘ มี.ค.๒๕๐๙

หนังสือสำนักงาน ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๗๔๐ ลง ๑๑ พ.ค.๒๕๔๗

หนังสือสำนักงาน ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๖/๗๐๒๙ ลง ๑๗ พ.ย.๒๕๕๑

^{๔๒} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๗๐/๒๕๕๐

๗. หากการสอบสวนทางวินัยยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด สมควรรอการสั่งการเด็ดขาดทางวินัยไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลทางคดีอาญา^{๔๓}

๘. กรณีมีเหตุสงสัยว่าข้าราชการในสังกัดกระทำการทุจริต ให้ผู้บังคับบัญชาสอบสวนข้อเท็จจริงให้ประจักษ์เสียก่อนทุกครั้ง ก่อนแจ้งความหรือมอบเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป^{๔๔}

๙. เจตนารมณ์ในการสอบสวนทางวินัย คือ ให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาสอบสวนจนสิ้นกระบวนการ ไม่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือระงับการสอบสวนที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายได้ หากปรากฏว่าคุณสมบัติของกรรมการสอบสวนไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ผู้สั่งแต่งตั้งก็ชอบที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้ครบถ้วนถูกต้องได้^{๔๕}

๑๐. แนวคิดของการตั้งกรรมการสอบสวน คือ กรรมการสอบสวนต้องเป็นข้าราชการประจำ มีอย่างน้อย ๓ คน เพราะต้องการให้กระทำโดยคณะบุคคล ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวน เพื่อเป็นการคานอำนาจของผู้บังคับบัญชา^{๔๖}

๑๑. การที่จะถือว่ามี การดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้พิจารณาจาก

(๑) ต้องตั้งเรื่องกล่าวหาโดยแจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าเขตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยแล้ว

(๒) ให้โอกาสชี้แจงเหตุผลแก้ข้อกล่าวหาด้วย

(๓) ผลเป็นประการใดก็ตาม ถือว่ามี การดำเนินการทางวินัยตามกระบวนการของกฎหมายแล้ว^{๔๗}

๑๒. การดำเนินการทางวินัยกรณีเป็นเรื่องเดียวกัน เมื่อผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนไว้แล้ว จะออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เพราะเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำ ต้องยกเลิกคำสั่งหลัง (ยกเว้นการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง)^{๔๘}

๑๓. การพิจารณาว่าดำเนินการทางวินัยซ้ำหรือไม่ ให้ยึดถือหลักเจตนาของผู้กระทำและข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป โดย

(๑) หากเป็นเรื่องกล่าวหาที่มีการกระทำหลายครั้งแต่มีเจตนาเดียวต่อเนื่องกัน

(๒) ต้องถือว่าการกระทำทั้งหลายที่เกิดขึ้นทั้งหมดอยู่ในเรื่องเดียวกัน

(๓) เมื่อมีการดำเนินการทางวินัยกับผู้กระทำผิดไปแล้ว จะดำเนินการทางวินัยในเรื่องเดียวกันอีกไม่ได้^{๔๙}

/๑๔. ข้าราชการ...

^{๔๓} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ สร ๐๙๐๕/ว ๙ ลง ๖ ต.ค.๒๕๐๙.

^{๔๔} หนังสือกรมเลขาธิการ ครม.ที่ นว ๑๖/๒๔๘๖ ลง ๒๓ ม.ค. ๒๔๘๖

^{๔๕} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๑/ล ๒๔ ลง ๓๑ ม.ค.๒๕๔๓

^{๔๖} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๑/๑๑๓ ลง ๑๐ เม.ย.๒๕๔๔

^{๔๗} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ ๐๗๐๙.๒/ป ๑๑๑๘ ลง ๒๙ พ.ย.๒๕๓๗

^{๔๘} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๔๗ ลง ๑๙ ก.พ.๒๕๓๖

^{๔๙} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๑/ล ๙๐ ลง ๑๔ ก.พ.๒๕๔๕

๑๔. ข้าราชการต่างสังกัดกระทำผิดร่วมกัน ให้แต่ละสังกัดปรึกษาหารือในการสอบสวนพิจารณาโทษให้ได้รับระดับเดียวกัน โดยให้แต่ละสังกัดแต่งตั้งกรรมการสอบสวนประกอบด้วยตัวบุคคลชุดเดียวกันเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ข้อเท็จจริงปรากฏไปในทางเดียวกัน^{๕๐}

๑๕. สำนักงานสอบสวนทางวินัยที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว ให้เก็บไว้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เพื่อประโยชน์ของทางราชการ เช่น

- (๑) ใช้อ้างอิงในทางอรรถคดี
- (๒) พิจารณายกเว้นคุณสมบัติเกี่ยวกับความประพฤติ^{๕๑}

๑๖. สำนักงานสอบสวนทางวินัยสูญหายโดยที่ผู้มีอำนาจยังมีได้วินิจฉัยสั่งการให้เสร็จไป

(๑) ถ้าไม่มี

- ๑) สำเนาสำนักงานสอบสวน หรือ
- ๒) สำเนารายงานการสอบสวน หรือ
- ๓) เอกสารใด ๆ ที่จะยืนยันได้ว่าสำนักงานสอบสวนที่สูญหายไปนั้นมี

พยานหลักฐานอย่างไรบ้างพอที่จะวินิจฉัยได้อยู่เลย

(๒) ควร

- ๑) ให้คณะกรรมการทำการสอบสวนใหม่ หรือ
- ๒) แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนใหม่ และพิจารณาให้เสร็จสิ้นไป^{๕๒}

๑๗. ถูกจำคุกขณะรับราชการ แม้พฤติกรรมนั้นถูกลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรงไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงอีกครั้ง เพราะ

- (๑) เป็นความผิดฐานกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๒) ไม่ได้ตั้งฐานจากการกระทำเดิมของผู้กระทำผิดซึ่งได้รับการล้างมลทิน แต่เป็น

ความผิดใหม่

(๓) ไม่เป็นการลงโทษทางวินัยซ้ำ เพราะเป็นความผิดคนละฐานกับฐานความผิดที่ถูกดำเนินการทางวินัยไปแล้ว^{๕๓}

๑๘. เงินสมนาคุณกรรมการสอบสวนทางวินัยเบิกได้เฉพาะการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ในอัตราดังนี้

- (๑) ประชุม/สอบสวนตามปกติ เบิกได้ครั้ง ๒๕๐ บาท
- (๒) ประชุมเพื่อจัดทำ สว.๓ และพิจารณามีมติเพื่อทำ สว.๖ เบิกได้ครั้งละ ๓๐๐ บาท
- (๓) เบิกได้ไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่ประชุมครั้งแรก
- (๔) เบิกจากหน่วยงานเจ้าของคำสั่ง^{๕๔}

/๑๘.เจ้าหน้าที่...

^{๕๐} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นว ๓/๒๔๙๔ ลง ๒๙ ม.ค.๒๔๙๔.

^{๕๑} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ สร ๐๙๐๖/ว ๖ ลง ๘ มิ.ย.๒๕๑๔.

^{๕๒} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ สร ๑๐๐๖/๑๔๐๐๗๔ ลง ๒๙ ต.ค.๒๕๑๙

^{๕๓} หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๑๓ ลง ๒๓ มิ.ย.๒๕๔๗

^{๕๔} หนังสือสำนักงาน ก.อบต., ก.ท. และ ก.จ.ที่ มท ๐๘๐๙.๑/ว ๓๘๑ ลง ๑๙ มี.ค.๒๕๔๖

๑๙. เจ้าหน้าที่ต้องยึดถือและปฏิบัติตามมติ ครม. โดยเคร่งครัด กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามได้ให้ขอทบทวนมติ หากฝ่าฝืนให้พิจารณาลงโทษทางวินัยทุกราย^{๕๕}

๒๐. การไปเป็นพยานตามหมายศาล กรณีส่วนราชการ/อัยการเป็นโจทก์หรือจำเลย หรือไปในฐานะผู้เชี่ยวชาญ หรือเกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ ให้ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ กรณีนอกจากนี้ไม่ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ให้ผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ไปได้โดยไม่ถือเป็นวันลา^{๕๖}

๒๑. การไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน กรณีส่วนราชการเป็นผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหา มีการกล่าวอ้างเป็นพยาน และพนักงานสอบสวนได้เรียกไปให้ถ้อยคำ ให้ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ นอกจากนี้ไม่ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ให้ผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ไปได้โดยไม่ถือเป็นวันลา^{๕๗}

๒๒. เมื่อคำสั่งออกโดยชอบแล้วจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่คำสั่งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือข้อเท็จจริง จึงสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง^{๕๘}

๒๓. ก่อนลดหย่อนโทษต้องระบุโทษที่ควรจะได้รับไว้ด้วยทุกครั้งว่าควรได้รับโทษระดับใด มีเหตุอันควรลดหย่อนอย่างไร เมื่อลดหย่อนแล้วให้ได้รับโทษสถานใด^{๕๙}

๒๔. การสอบสวนทางวินัยเมื่อได้รับมอบหมายแล้ว ถือว่าเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติการสอบสวนให้สำเร็จ ถ้าล่าช้าเกินสมควรโดยไม่มีเหตุผลอาจเป็นความผิดทางวินัยฐานบกพร่องได้ และอาจผิดวินัยฐานขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาอีกหนึ่งฐาน หากไม่ดำเนินการใด ๆ เลยหลังทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว^{๖๐}

๒๕. ข้าราชการที่ละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือหนีราชการ ห้ามมิให้จ่ายเงินเดือนสำหรับวันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการหรือหนีราชการดังกล่าว^{๖๑}

๒๖. ปลัด อปท. (ข้าราชการส่วนท้องถิ่น) ปฏิบัติหน้าที่แทนนายก อปท. จะใช้อำนาจดำเนินการทางวินัยผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ต้องได้รับความเห็นชอบในการใช้อำนาจจาก ก.จังหวัดเสียก่อน^{๖๒}

ยาเสพติด

๑. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผลิตยาเสพติด ค้ายาเสพติด เสพยาเสพติด ให้นายก อปท.

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

(๒) เสนอขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด เพื่อให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ทุกราย)

๒. ข้าราชการส่วนท้องถิ่นติดยาเสพติด ให้นายก อปท. เสนอ ก.จังหวัดเพื่อให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติฯ

/๓. ข้าราชการ...

^{๕๕} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม. ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๘๐ ลง ๒๔ พ.ย. ๒๕๓๑

^{๕๖} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม. ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๕๖ ลง ๑๘ เม.ย. ๒๕๒๖

^{๕๗} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม. ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๓๐ ลง ๑๐ มี.ค. ๒๕๓๕

^{๕๘} หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๘๕ ลง ๒๘ ก.พ. ๒๕๓๙

^{๕๙} หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๑๑/ว ๓ ลง ๒๕ มี.ค. ๒๕๒๘

^{๖๐} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม. ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๒๔ ลง ๑๖ ก.พ. ๒๕๒๒

^{๖๑} พระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง
มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนและวิธีการจ่ายเงินเดือนฯ ลง ๒๒ พ.ย. ๒๕๔๔ ข้อ ๑ วรรคสอง

^{๖๒} ประกาศ คสช. ที่ ๘๕/๒๕๕๗

๓. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือในคดียาเสพติด ให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการทั้งทางวินัย อาญา และให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ทุกราย)^{๖๓}

๔. ต้องให้โอกาสผู้ติดเชื้อเอดส์ คนพิการ ผู้เสพหรือติดยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติด เข้าทำงานหรือเข้ารับการศึกษาต่อในหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ^{๖๔}

^{๖๓} หนังสือสำนักงาน ก.อบต., ก.ท. และ ก.จ.ที่ มท ๐๘๐๙.๑/ว ๗๓๓ ลง ๑๒ พ.ค. ๒๕๔๖

^{๖๔} หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๘ ลง ๒๘ ก.พ.๒๕๕๐ , หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๕๐๕/ท ๘๐๓๔ ลง ๒๔ ต.ค.๒๕๕๕ และหนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๓๕ ลง ๑๐ พ.ค.๒๕๕๙.

บทที่ ๙ กฎหมายล้างมลทิน

แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการนิรโทษกรรม (Amnesty) นั้น ถือ เป็นการให้ความกรุณาแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งมีวิธีการบังคับแตกต่างกัน ๓ ลักษณะ คือ

๑. การนิรโทษกรรม
๒. การอภัยโทษ
๓. การล้างมลทิน

๑. การนิรโทษกรรม (Amnesty) หมายถึง มาตรการที่กระทำโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด เพื่อมุ่งให้ประชาชนลืมการกระทำความผิดที่ผ่านมาถือเสมือนว่าไม่เคยเกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

- (๑) ให้โอกาสผู้กระทำความผิดในบางสถานการณ์
- (๒) ให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ
- (๓) ให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายในภายหน้า

ในประเทศไทยได้มีกฎหมายนิรโทษกรรมมาแล้วทั้งสิ้น ๒๒ ฉบับ ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการปฏิวัติหรือการทำการรัฐประหารทั้งสิ้น

๒. การอภัยโทษ (Pardon) หมายถึง การที่รัฐอธิปไตยแสดงความกรุณาแก่ผู้กระทำความผิดเป็นการเฉพาะราย เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกายกโทษ หรือลดโทษให้ ทำให้ไม่ต้องรับโทษเต็มตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ มักจะกระทำในวาระสำคัญเกี่ยวแก่

- (๑) พระราชวงศ์
- (๒) ศาสนา
- (๓) เหตุการณ์บ้านเมือง

๓. การล้างมลทิน (Rehabilitation) หมายถึง การล้างมลทินให้แก่ผู้พ้นโทษไปแล้วทั้งทางอาญาและทางวินัย ให้ถือว่าไม่เคยได้รับโทษดังกล่าวมาก่อน

ประเทศไทยมีกฎหมายล้างมลทินแล้ว ๘ ฉบับ ดังนี้

- (๑) พ.ร.บ.ล้างมลทินผู้กระทำความผิดทางการเมือง ร.ศ. ๑๓๐ พ.ศ. ๒๔๗๕
- (๒) พ.ร.บ.ล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษในกรณีเกณฑ์แรงงานหรือทรัพย์สินในระหว่างมหาสงครามเอเชียบูรพา พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓) พ.ร.บ.ล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ ๒๔๙๕
๔. พ.ร.บ.ล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๒
๕. พ.ร.บ.ล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

/๖.พ.ร.บ.ล้างมล...

๖. พ.ร.บ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมายุ ๖๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๓๐

๗. พ.ร.บ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ.๒๕๓๙

๘. พ.ร.บ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมายุ ๘๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๕๐

กฎหมายล้างมลทิน ทั้ง ๘ ฉบับดังกล่าว มี ๖ ฉบับ ที่ได้ตราขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๕๐ แต่ละฉบับให้ล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องโทษในคดีอาญาและโทษทางวินัย โดยให้ถือว่ามิได้เคยถูกลงโทษดังกล่าวมาเลย ซึ่ง ๒ ฉบับล่าสุด ได้แก่

๑. พ.ร.บ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ.๒๕๓๙ และ

๒. พ.ร.บ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมายุ ๘๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๕๐

โดยมีเนื้อหาเหมือนกันเกือบทุกประการ กล่าวคือ มี ๘ มาตรา เช่นเดียวกัน สาระสำคัญของ พ.ร.บ.ล้างมลทินฉบับล่าสุด มีดังนี้

ตัวบท

มาตรา ๔ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำการหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยกรณีนั้น ๆ

มาตรา ๖ บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำความผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษ หรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ต่อไป

มาตรา ๗ การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

แนวทางประกอบ

๑. การบรรจบุคคลที่ขาดคุณสมบัติเพราะเคยถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นการบรรจุเข้ารับราชการโดยมิชอบ แม้ต่อมาจะมีกฎหมายล้างมลทินใช้บังคับ ก็ไม่มีผลย้อนหลัง จึงต้องสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน^๑

/๒.การบรรจุ...

^๑ ที่มา : หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๕๖ ลง ๑๘ ม.ค. ๒๕๓๗

๒. การบรรจุกลับเข้ารับราชการกรณีถูกให้ออกจากราชการ หรือถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการก่อนหรือในวันที่กฎหมายล้างมลทินใช้บังคับ ไม่ถือว่าเคยถูกให้ออก หรือถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการมาก่อน^๒

๓. การล้างมลทินล้างแต่เฉพาะโทษ หากได้ล้างการกระทำผิดนั้นด้วยไม่^๓

๔. ให้บันทึกการถูกลงโทษทางวินัย และการล้างมลทินไว้ในสมุดทะเบียนประวัติ (ก.พ.๗) โดยห้ามทำการชดเชย หรือชดเชย^๔

๕. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๑) ถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนและได้รับการล้างมลทินแล้ว ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ ให้รายงานไปยัง ก.จังหวัดเพื่อตรวจสอบ

(๒) ถูกลงโทษตัดเงินเดือน แต่ตัดยังไม่ครบตามคำสั่ง ปรากฏว่ามีกฎหมายล้างมลทินใช้บังคับ ให้ตัดเงินเดือนเพียงวันที่กฎหมายล้างมลทินมีผลใช้บังคับเท่านั้น ส่วนที่ยังตัดไม่ครบไม่ต้องตัดอีกต่อไป^๕

๖. ผู้ถูกลงโทษทางวินัยหมดสิทธิในการขอเหรียญจักรพรรดิมาลา แม้ต่อมาจะมีกฎหมายล้างมลทินก็ตาม เพราะ

(๑) ผู้ได้รับการล้างมลทินนั้น ถือว่ายังมีความผิดอยู่

(๒) ถือไม่ได้ว่ารับราชการมาด้วยความเรียบร้อย^๖

๗. ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในสถานโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เป็นพระราชอำนาจที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา^๗

๘. ป.ป.ช.ชี้มูลความผิดทางวินัยหลังจากผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษในเรื่องเดียวกันไปแล้วและกฎหมายล้างมลทินมีผลใช้บังคับ ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถลงโทษหรือเพิ่มโทษได้อีก^๘

^๒ หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๒๑๔๒ ลง ๖ พ.ย. ๒๕๓๙

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๓๒ ลง ๒ เม.ย. ๒๕๔๐

^๓ หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นว ๒/๒๕๐๔ ลง ๑๓ ก.พ. ๒๕๕๑

^๔ หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๑๘๘๓ ลง ๑๖ ต.ค. ๒๕๓๙

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๑๓ ลง ๑๘ ธ.ค. ๒๕๕๐

^๕ หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๕๖ ลง ๑๘ เม.ย. ๒๕๕๑

หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๓๗๐ ลง ๒๖ พ.ย. ๒๕๓๙

^๖ หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๒๑๗/ว ๑๘๗ ลง ๖ ก.ย. ๒๕๓๘

^๗ หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๑๔๑ ลง ๒๒ ส.ค. ๒๕๔๘

^๘ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒

บทที่ ๑๐
การออกจากราชการ

ตัวบท (เหตุในการออกจากราชการ)

ข้อ ๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นออกจากราชการเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออก หรือการลาออกมีผลตามข้อ ๒๔

(๔) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือเนื่องจากไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ หรือขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๕) ถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

การออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นคำสั่ง เว้นแต่กรณีตาม (๑) และ (๒)

การออกคำสั่งเกี่ยวกับการออกจากราชการตามวรรคสอง ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด ก่อน เว้นแต่คำสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง

ให้ ก.จังหวัด ส่งเรื่องการออกจากราชการตาม (๔) และ (๕) ให้ผู้อนุวินัย ตามข้อ ๘๕ วรรคสาม ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ พิจารณาทำความเห็นเสนอ และให้นำหมวด ๘ และหมวด ๙ ของมาตรฐานทั่วไปดังกล่าว มาใช้บังคับโดยอนุโลม

วันออกจากราชการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามหมวด ๕

คำอธิบาย

นับตั้งแต่บทเรียนนี้เป็นต้นไป จะมีบางถ้อยคำที่ผู้สอนจะย่อเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งในตัวบทอาจมีข้อความขยาย ดังนั้น เมื่อนำไปใช้ ขอให้ตรวจสอบเนื้อหาที่ครบถ้วนจากตัวบทเป็นสำคัญ

การออกหรือพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีอยู่ทั้งหมด ๕ เหตุหลัก ดังนี้

๑. ตาย

๒. เกษียณ

๓. ลาออก

๔. ถูกสั่ง

(๑) พักราชการ

(๒) ให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(๓) ให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน (ออกโดยไม่มีคามผิด)

นอกจากกฎหมายบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นบัญญัติไว้แล้ว ยังมีกรณีต่อไปนี้ด้วย คือ

/๑) เจ็บป่วย...

๑) เจ็บป่วยจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้สม่ำเสมอ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นควรให้ออก

๒) สมครใจไปปฏิบัติงานตามความประสงค์ของราชการ

๓) เมื่อ

ก. ไม่มีสัญชาติไทย

ข. ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ค. ทูพพลภาพไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

ง. ไร้ความสามารถ

จ. จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ฉ. เป็นโรคต้องห้าม

ช. เป็นกรรมการพรรคการเมือง

ฌ. เป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ญ. เป็นบุคคลล้มละลาย

๔) ถูกกล่าวหาหรือสงสัยว่าไม่เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นต้องตั้งกรรมการสอบสวน (สว.๑) โดยไม่ชักช้า

๕) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

(๔) มีกรณีถูกกล่าวหา หรือสงสัยว่า

๑) หย่อนความสามารถ

๒) บกพร่อง

๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสม

และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ามิมูล ถ้ารับราชการต่อไปจะเกิดความเสียหาย ให้

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑)

๒) คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนตามปกติ แล้วเสนอสำนวนต่อ

ผู้บริหารท้องถิ่น

๓) กรณีเป็นการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง คือ

ก. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิด แต่ให้รอกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าชัดแล้ว

ข. รับสารภาพเป็นหนังสือต่อ

- ผู้บริหารท้องถิ่น

- กรรมการสืบสวน/สอบสวน/ตรวจสอบข้อเท็จจริง ที่ผู้บริหารท้องถิ่น

สั่งแต่งตั้ง

- คณะกรรมการสอบสวน (สว.๑)

จะไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

๔) ผู้บริหารท้องถิ่นลงความเห็นให้ออกจากราชการ เสนอ ก.จังหวัด

/๕) ก.จังหวัด...

- ๕) ก.จังหวัด ส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ
 ๖) กรณี ก.จังหวัด เห็นชอบ
 ๗) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ

ทดแทน

- ๘) การสอบสวนพิจารณา ให้ดำเนินการตามกระบวนการวินัยอย่างร้ายแรง
 (๕) ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) และ
- ๑) คณะกรรมการสอบสวน หรือ
 - ๒) ผู้บริหารท้องถิ่น (แม้เพียงฝ่ายเดียว)
เห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า
 - ๑) ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - ๒) แต่การสอบสวนไม่ได้ความชัดพอที่จะฟังลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการได้
 - ๓) ถ้ารับราชการต่อไปจะเสียหายแก่ราชการ
ให้ผู้บริหารท้องถิ่น
 - ๑) เสนอ ก.จังหวัด
 - ๒) ก.จังหวัดส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ
 - ๓) ก.จังหวัดพิจารณามีมติประการใด
 - ๔) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่ง/ปฏิบัติตามมติ

กรณี ก.จังหวัดมีมติให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองเพราะถูกสอบสวนนั้น
 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

- (๖) เมื่อต้องรับโทษจำคุก
- ๑) โดยคำสั่งศาล
 - ๒) โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกใน
 - ก. ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
 - ข. ความผิดลหุโทษ
 ซึ่งยังไม่ถึงขั้นจะลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ

ให้ผู้บริหารท้องถิ่น (โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัด) สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับ
 บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนก็ได้

- (๗) เมื่อไปรับราชการทหาร ตามกฎหมายทหาร ให้
- ๑) ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ออกจากราชการ (แล้วรายงาน ก.จังหวัด เพื่อทราบ)
 - ๒) ปราบกฏภายหลังว่าผู้นั้นมีกรณีต้องให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก่อนไปรับ

ราชการทหาร ให้

- ก. ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก.จังหวัด
- ข. ก.จังหวัดส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ

/ค. ก.จังหวัด...

ค. ก.จังหวัดพิจารณามีมติ

ง. ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งจากให้ออกเพราะไปราชการทหาร เป็นให้ออกเพราะเหตุอื่นนั้นได้

(๘) มีกรณี

๑) สมควรให้ออกอยู่ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙

๒) โอนมาจาก

ก.ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

ข. ข้าราชการตามกฎหมายอื่น

มีกรณีสมควรให้ออกก่อนวันโอน

๓) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ออกตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

๔) ส่วนการสอบสวน การพิจารณา การออกคำสั่งให้ดำเนินการตามมาตรฐาน

ทั่วไปนี้

(๙) ไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ

(๑๐) ขาดคุณสมบัติ

๑) ทั่วไป

๒) เฉพาะตำแหน่ง

โดยไม่ได้รับการยกเว้นจาก ก.จังหวัด

๕. ถูกสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ

การออกจากราชการทุกกรณีให้ทำเป็นคำสั่ง ยกเว้น

๑. ตาย

๒. เกษียณ

ไม่ต้องทำเป็นคำสั่ง

การออกจากราชการที่ ก.จังหวัดไม่ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ มี ๓ ประการ คือ

๑. ตาย

๒. เกษียณ

๓. ลาออก

สำหรับวันออกจากราชการ จะอธิบาย ในบทต่อไป

ตัวบท (ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน)

ข้อ ๖ ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ และการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากให้ทำได้ในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทั่วไปนี้ และกรณีที่กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะเสนอ ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้โอนวินัย...

ให้อนุวินัย ตามข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ทำความเห็นเสนอ ก.จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรให้ออกจากราชการ

(๒) เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่มีสัญชาติไทย ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทูพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ไม่เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ากรณีมีมูล ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า และให้นำข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณี ก.จังหวัดมีมติเห็นชอบดังกล่าวแล้ว ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(๕) เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.จังหวัดกำหนด ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการได้

ตัวบท (ออกเพราะหย่อน/บกพร่อง/ประพฤตินไม่เหมาะสม)

ข้อ ๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหา หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ากรณีมีมูล ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๒๖ วรรคหก วรรคเจ็ด วรรคแปด ข้อ ๒๗ และข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณี ก.จังหวัดเห็นชอบให้ผู้นั้นออกจากราชการ ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

การสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามหมวด ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามหมวด ๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ จะดำเนินการโดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้

ตัวบท (ออกเพราะมีมลทินหรือมัวหมอง)

ข้อ ๘ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้มีกรณีถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ตามข้อ ๒๖ วรรคหก ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ และ คณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ากรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษ ตามข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการ รักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุวินัย ตามข้อ ๘๕ วรรคสาม ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและ การรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ทำความเห็นเสนอ และเมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณี ก.จังหวัดมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ตัวบท (ออกเพราะถูกจำคุกฐานประมาท/ลหุโทษ)

ข้อ ๙ เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูก ลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ผู้บริหารท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ ทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้

ตัวบท (ออกเพราะไปราชการทหาร)

ข้อ ๑๐ เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการ ทหาร ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง และต่อมาปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีที่จะถูกสั่งให้ออกจาก ราชการในกรณีอื่นอยู่ก่อนไปรับราชการทหาร ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก.จังหวัดเพื่อพิจารณามีมติให้ผู้บริหาร ท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกตามวรรคหนึ่ง เป็นให้ออกจากราชการในกรณีอื่นนั้นได้

ตัวบท (สั่งกลับ..กรณีไม่เลื่อมใส ปชต./หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม)

ข้อ ๑๑ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรที่จะสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามข้อ ๖ (๔) หรือข้อ ๗ กลับเข้ารับราชการ ให้นำข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการ ทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รายงาน ก.จังหวัด เพื่อทราบ

คำอธิบาย

กรณีมีการสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว ด้วยเหตุ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ไม่เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

/๒.หย่อนความ...

๒. หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ
 ๓. บกพร่องในหน้าที่ราชการ
 ๔. ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ต่อมาผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรส่งให้ผู้ขึ้นกลับเข้ารับราชการ ให้
๑. เสนอขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด
 ๒. ออกคำสั่งให้ผู้ขึ้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งระดับเดียวกัน
 ๓. เมื่อออกคำสั่งแล้ว ให้รายงาน ก.จังหวัดเพื่อทราบ

โดยให้นำเรื่องการส่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวบท (ก.จังหวัดให้สอบใหม่/สอบเพิ่ม)

ข้อ ๑๒ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นออกจากราชการในเรื่องใด ถ้า ก.จังหวัดพิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้ อปท. ปฏิบัติการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นกรณีการให้ออกจากราชการเนื่องจากมีผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด หรือขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งโดยไม่ได้รับการยกเว้น โดยถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ก็ให้ ก.จังหวัดกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมทำการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมได้

คำอธิบาย

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควรให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการในเรื่องใด และเสนอขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด

๑. ถ้า ก.จังหวัดเห็นเป็นการสมควรที่จะ
 - (๑) สอบสวนใหม่ หรือ
 - (๒) สอบสวนเพิ่มเติม
 เพื่อประโยชน์
 - ๑) แห่งความเป็นธรรม
 - ๒) ในการควบคุม อปท. ให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน
 - ก. ทั่วไปนี้
 - ข. ทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้น เนื่องจาก
 - ผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐาน
 - ขาดคุณสมบัติทั่วไป
 - ขาดคุณสมบัติเฉพาะ
 - โดยไม่ได้รับการยกเว้น
- (๓) โดยถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม

๒. กี่ให้ ก.จังหวัด

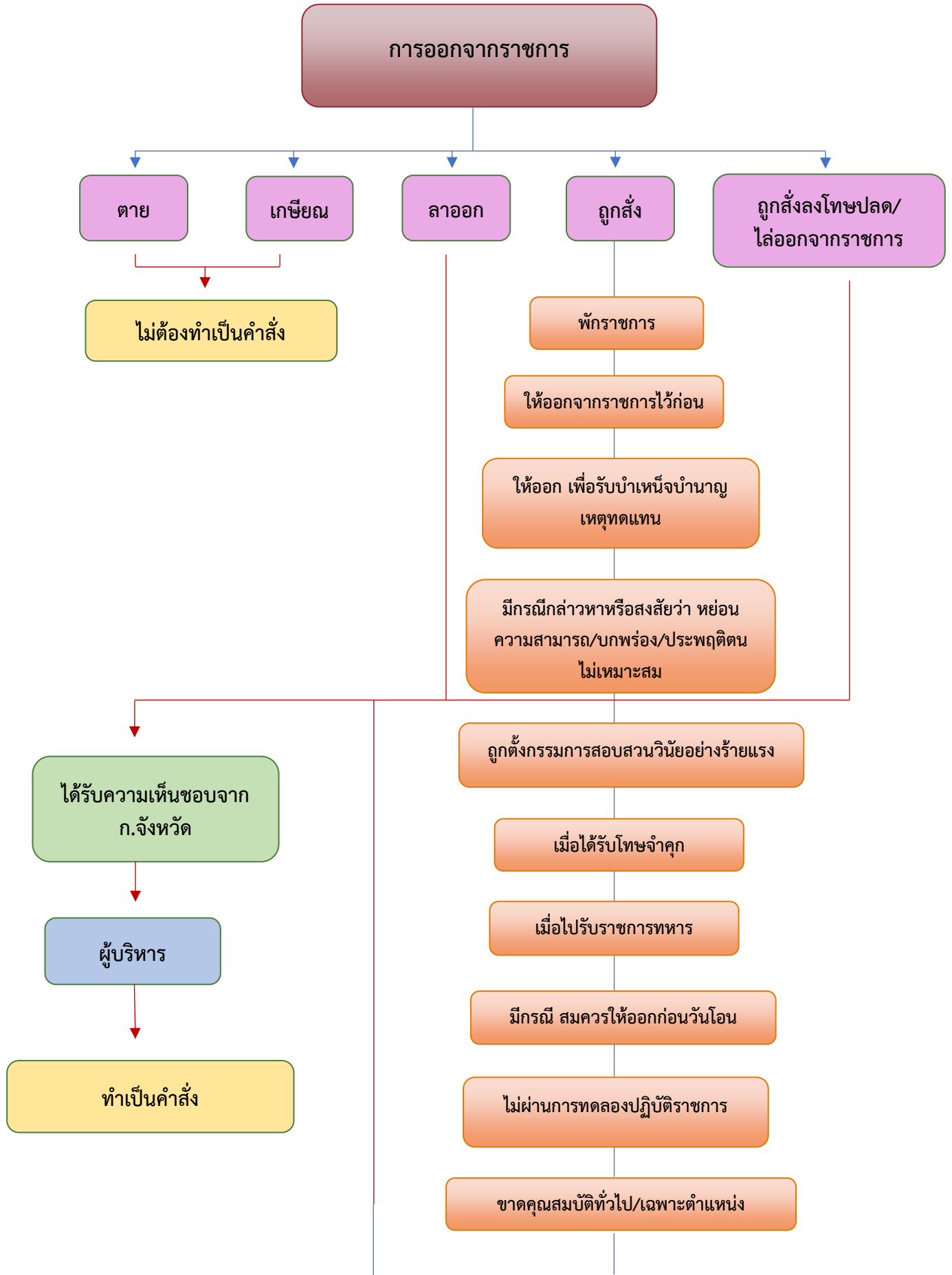
(๑) กำหนดประเด็น

(๒) หัวข้อสำคัญ

๓. ไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม

(๑) สอบสวนใหม่

(๒) สอบสวนเพิ่มเติมได้

บทที่ ๑๑ การสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน

ตัวบท (การสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อนต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้)

ข้อ ๑๓ การสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผล การสอบสวนพิจารณา ระยะเวลาให้พักและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการ สอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหมวดนี้

คำอธิบาย

การออกจากราชการมีหลายประเภทดังกล่าวแล้ว แต่มีการออกจากราชการอยู่ ๒ แบบ ที่ถือเป็น การออกอย่างมีเงื่อนไข กล่าวคือ เมื่อออกไปแล้วอาจจะได้กลับเข้ามาอีกหรือไม่ก็ได้ นั่นคือ

๑. การสั่งพักราชการ
๒. การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เพราะเป็นการออกจากราชการที่มีห้วงเวลาจำกัด เพื่อรอผลการสอบสวนพิจารณาของ ผู้บังคับบัญชาหรือรอผลคดีของศาล ก่อนที่จะมีการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการและถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน จะมีลักษณะ ดังนี้

๑. สถานะคล้ายกันคือ ต้องออกจากการปฏิบัติหน้าที่ไป
๒. ไม่มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ใด ๆ จากทางราชการในระหว่างนั้น
๓. ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตำแหน่งของผู้นั้นจะว่างลงทันทีนับแต่วันที่คำสั่งมีผล
๔. มีเหตุบางประการเกิดขึ้น
๕. เป็นการออกในระหว่างที่มีการ
 - (๑) สอบสวนพิจารณา หรือ
 - (๒) ถูกฟ้องคดีอาญา
๖. เป็นดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัด
๗. ก.จังหวัดต้องดำเนินการตรวจสอบ (ตามวิธีที่เห็นสมควร) เสียก่อนที่จะพิจารณามีมติ

เห็นชอบได้

ดังนั้น

๑. ระยะเวลาให้พัก/ให้ออกไว้ก่อน
๒. วิธีการสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน

จึงต้องดำเนินการตามที่จะได้อธิบายต่อไปนี้

ตัวบท (เหตุในการสั่งพักราชการ)

ข้อ ๑๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัดจะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการ เพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน และผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๒) ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยทุจริต หรือเกี่ยวกับความประพฤติ หรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ โดยพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๓) ผู้นั้นมีพฤติกรรมที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(๔) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษาและได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว

(๕) ผู้นั้นถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกแต่งตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น และผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าการกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัด จะสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพักราชการ เพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณาหรือรอผลคดีก็ได้

การพิจารณามีมติตามวรรคสอง ให้ ก.จังหวัดตรวจสอบ หากพบว่าเป็นความจริง จึงจะพิจารณามีมติเห็นชอบได้

คำอธิบาย

การที่จะสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดพักราชการนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถสั่งได้ตามอำเภอใจโดยปราศจากเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด และเหตุดังกล่าวมี ๕ ประการ ต่อไปนี้ คือ

ถ้าผู้นั้น

๑. ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ซึ่งต้องครบ ๒ องค์ประกอบ ได้แก่

(๑) เป็นวินัยอย่างร้ายแรง

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าถ้าคงอยู่ในราชการจะเสียหาย

๒. ถูกฟ้องคดีอาญา (อย่างหนึ่งอย่างใด)

(๑) ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

/ (๒) ละเว้นการ...

- (๒) ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต
- (๓) เกี่ยวกับความประพฤติ
- (๔) พฤติการณ์ไม่น่าไว้วางใจ
- (๕) อัยการไม่รับเป็นทนายให้
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าถ้าคงอยู่ในราชการจะเสียหาย

๓. มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในราชการ

- (๑) จะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา
- (๒) จะก่อความไม่สงบเรียบร้อย

๔. อยู่ระหว่าง

- (๑) ถูกควบคุม หรือ
 - (๒) ชัง
- โดยถูกจับในคดีอาญา
- (๓) ต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้

๑) ถูกควบคุม หรือ

๒) ชัง หรือ

๓) ต้องจำคุก

ติดต่อกันเกิน ๑๕ วันแล้ว

๕. ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง

(๑) ก่อน หรือ

(๒) หลัง

มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิดในเรื่องที่สอบสวนนั้นและผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า

(๑) ข้อเท็จจริงขัดตามคำพิพากษา

(๒) ข้อเท็จจริงเป็นวินัยอย่างร้ายแรง

ตัวบท (ระยะเวลาการสั่งพัก)

ข้อ ๑๕ การสั่งพักราชการให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เว้นแต่กรณีผู้ถูกสั่งพักราชการได้ร้องทุกข์ และ ก. จังหวัดพิจารณาเห็นว่าคำร้องทุกข์ฟังขึ้นและไม่สมควรที่จะสั่งพักราชการอีกต่อไป ต้องมีมติให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้น

คำอธิบาย

เมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นในระหว่างการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาของศาลดังกล่าวแล้วเท่านั้น จึงจะสั่งพักราชการได้

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ดังกล่าวจึงได้กำหนดระยะเวลาไว้ ดังนี้

๑. ต้องสั่งพักราชการตลอดเวลาจนกว่าการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาของศาลจะแล้วเสร็จ (ซึ่งอาจใช้เวลานาน)

/๒.แต่อาจกลับ...

๒. แต่อาจกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ก่อนแล้วเสร็จได้ ถ้า

(๑) ผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นร้องทุกข์ต่อ ก.จังหวัด

(๒) ก.จังหวัดเห็นว่า

๑) คำร้องทุกข์ฟังขึ้น

๒) ไม่สมควรสั่งพักอีกต่อไป

(๓) ก.จังหวัดต้องมีมติให้

๑) ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่ง

๒) ให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

๓) ก่อนการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้น

ตัวบท (ถูกสอบสวนหลายสำนวนหรือถูกฟ้องอาญาหลายคดี ให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี)

ข้อ ๑๖ ในกรณีข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่งพักราชการให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี

ในกรณีได้สั่งพักราชการในสำนวนใด หรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องคดีนั้นพนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย

คำอธิบาย

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใด

๑. ถูกตั้งกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) หลายสำนวน

๒. ถูกฟ้องคดีอาญาหลายคดี (เว้นประมาท/ลหุโทษ/อัยการรับเป็นทนายให้)

๓. ถ้าจะสั่งพัก ให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี

๔. ถูกสั่งพักไว้แล้ว ถ้ามีสำนวนหรือคดีอื่นเพิ่ม ให้สั่งพักในสำนวนหรือคดีที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย

ตัวบท (ห้ามสั่งพักย้อนหลัง)

ข้อ ๑๗ การสั่งพักราชการ ห้ามมิให้สั่งพักย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุม หรือขัง โดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

(๒) กรณีสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบ หรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

คำอธิบาย

การสั่งพักราชการที่ห้ามสั่งให้มีผลย้อนหลังนั้นแสดงว่า ก่อนถูกสั่งผู้นั้นยังทำงานอยู่ ดังนั้น จึงให้สั่งเป็นปัจจุบัน ห้ามสั่งให้มีผลย้อนหลัง กล่าวคือ สั่งวันใดให้มีผลวันนั้น เช่น “ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สั่ง ณ วันที่...” และต้องรับแจ้งคำสั่งพักให้ผู้นั้นทราบทันที เพื่อป้องกันปัญหาที่จะตามมา และเมื่อรับทราบแล้วผู้นั้นต้องหยุดปฏิบัติราชการทุกอย่างไว้เพียงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีทีก่อนถูกสั่งพัก ผู้นั้นมิได้ทำงาน จึงจำเป็นต้องสั่งย้อนหลัง ในกรณี ดังนี้

๑. ผู้นั้นถูกจับกุมในคดีอาญา และอยู่ระหว่าง

(๑) ถูกควบคุม หรือ

(๒) ถูกขัง หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา

การสั่งพักในเรื่องนั้น จำต้องให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันดังกล่าว

๒. กรณีสั่งพักไว้แล้ว แต่ปรากฏว่า

(๑) คำสั่งเดิมไม่ชอบ เช่น ยังไม่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด หรือ

(๒) ไม่ถูกต้อง เช่น อ้างกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์ผิด เป็นต้น

ให้ออกคำสั่งพักราชการใหม่ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึง

(๑) วันที่มีผลในคำสั่งเดิม (ย้อนหลัง โดยทำความถึงคำสั่งเดิม) หรือ

(๒) วันที่ควรพักขณะออกคำสั่งเดิม (ระบุวันพักผิดมาแต่ต้น โดยต้องทำความถึงคำสั่ง

เดิมเช่นกัน)

ตัวบท (รายละเอียดคำสั่งพัก/การแจ้ง)

ข้อ ๑๘ คำสั่งพักราชการต้องระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งพัก ตลอดจนกรณีและเหตุที่ต้องสั่งให้พักราชการ

เมื่อได้มีคำสั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดพักราชการแล้ว ต้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำสั่งให้ด้วยโดยพลัน ในกรณีไม่อาจแจ้งให้ผู้นั้นทราบได้ หรือผู้นั้นไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ให้ปิดสำเนาคำสั่งไว้ ณ ที่ทำการที่ผู้นั้นรับราชการอยู่ และมีหนังสือแจ้งพร้อมกับส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปให้ผู้นั้น ณ ที่อยู่ของผู้นั้นซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันที่ดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งพักราชการแล้ว

คำอธิบาย

คำสั่งพักราชการ ให้ใช้แบบ พอก.๑ ซึ่งต้องระบุรายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อและตำแหน่งผู้ถูกสั่งพัก

๒. กรณีที่สั่งพัก (ถูกตั้งกรรมการ/ถูกฟ้องคดีอาญา)

๓. เหตุผลในการสั่งพัก (เช่น อาจก่อความไม่สงบเรียบร้อย หรืออยู่ระหว่างถูกควบคุม เป็นต้น)

หลังมีคำสั่งให้พักราชการแล้ว (เจ้าของเรื่อง) ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑. มีหนังสือแจ้ง

๒. แนบสำเนาคำสั่งพัก

/๓.ส่งให้ผู้...

๓. ส่งให้ผู้ยื่นทราบทันที
กรณีมีเหตุการณ์ต่อไปนี้ คือ

๑. ไม่อาจแจ้งให้ผู้ยื่นทราบได้ จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม หรือ
๒. ผู้ยื่นอยู่ แต่ไม่ยอมรับทราบคำสั่งพัก
ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ปิดคำสั่งไว้ที่ผู้ยื่นทำงาน และ
๒. ส่งเอกสารต่อไปนี้

(๑) หนังสือแจ้ง

(๒) แนบสำเนาคำสั่งพัก

ทางไปรษณีย์ ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏในทางราชการไปถึงผู้ยื่นเมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันส่ง ถือว่าผู้
ยื่นรับทราบคำสั่งให้พักราชการแล้ว

ตัวบท (มีเหตุสั่งพัก แต่เห็นว่าจะไม่เสร็จเร็ว ให้ออกไว้ก่อนเลยก็ได้)

ข้อ ๑๙ เมื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ ตามข้อ ๑๔ และผู้บริหาร
ท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้นจะไม่
แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบ ก.จังหวัด จะสั่งให้ผู้ยื่นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้

ให้นำข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับแก่การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยอนุโลม

ตัวบท (สั่งพักแล้ว เห็นว่าจะไม่เสร็จเร็ว สั่งให้ออกไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งก็ได้)

ข้อ ๒๐ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดพักราชการไว้แล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะพิจารณาตาม
ข้อ ๑๙ และสั่งให้ผู้ยื่นออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัดก่อน
และให้นำความในข้อ ๑๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวบท (วันสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน)

ข้อ ๒๑ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน จะสั่งให้ออกตั้งแต่วันใด ให้นำข้อ ๑๗ มาใช้บังคับโดย
อนุโลม แต่สำหรับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีตามข้อ ๒๐ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป

คำอธิบาย

ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ เป็นกรณีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ซึ่งจะทำให้ตำแหน่งผู้ยื่น
ว่างลงทันทีดังกล่าวแล้ว มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ใช้แบบ พอก.๒

๒. จะต้องมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นเดียวกับการสั่งพักราชการ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าเหตุในการสั่งพักนั้น

๑) การสอบสวนพิจารณา หรือ

๒) การพิจารณาคดี

จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

/จะสั่งให้...

จะสั่งให้ออกจากราชการได้ทันที โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการพักราชการมาก่อนแต่อย่างใด
(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นได้สั่งพักราชการไว้แล้ว และเห็นว่าเหตุในการสั่งพักนั้น

- ๑) การสอบสวนพิจารณา หรือ
- ๒) การพิจารณาคดี

จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งก็ได้ ซึ่งต้องทำความถึงคำสั่งพักเดิมและเหตุผลในการสั่งใหม่ไว้ด้วย

๓. การออกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด ทุกครั้ง

๔. รายละเอียดของคำสั่ง และการแจ้ง ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการพักราชการ

ตัวบท (การดำเนินการหลังมีผลการสอบสวนพิจารณา)

ข้อ ๒๒ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ถ้าภายหลังปรากฏว่าผลการสอบสวนพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้แล้วแต่กรณี

(๒) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ทั้งนี้ สำหรับการสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัดก่อน แล้วดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแต่กรณี

(๓) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีจะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ทั้งนี้ สำหรับการสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.จังหวัดก่อน แล้วดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแต่กรณี

(๔) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ เนื่องจากได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการท้องถิ่นแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

/การดำเนิน...

การดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ ในกรณีจะส่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน การส่งลงโทษดังกล่าวให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายก่อนวันพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๕) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ และมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการเพื่อให้ผู้นั้นเป็นผู้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น และให้นำ (๔) วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่มีกรณีที่จะต้องสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๘๔ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก. จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามเหตุนี้ โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ และให้นำ (๔) วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๗) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการ ก็ให้สั่งยุติเรื่อง และให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ ตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

(๘) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นมิได้กระทำความผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ เนื่องจากมีอายุครบตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการท้องถิ่น และได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ก็ให้สั่งยุติเรื่อง

(๙) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมิได้กระทำความผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากมีอายุครบตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ก็ให้สั่งยุติเรื่องและมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อให้ผู้นั้นเป็นผู้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๑๐) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดวินัย แต่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ก. จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามเหตุนี้ โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ

คำอธิบาย

หลังจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัด สั่งให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใด

๑. พักราชการ หรือ

๒. ให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว

ต่อมาผลการสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

ถ้าผู้นั้น...

/๑.กระทำ...

๑. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้

- (๑) รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง ก.จังหวัด เพื่อขอความเห็นชอบให้ลงโทษปลดออก/ไล่ออกจากราชการ
- (๒) ออกคำสั่งลงโทษปลดออก/ไล่ออกจากราชการ ตามมติ ก.จังหวัด
- (๓) สั่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่สั่งพักราชการ/สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น แล้วแต่กรณี

๒. กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และ

- (๑) ไม่มีกรณีจะให้ออกจากราชการ
- (๒) ให้ขอความเห็นชอบไปยัง ก.จังหวัด เพื่อ
 - ๑) สั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ (กรณีพัก) หรือ
 - ๒) สั่งให้กลับเข้ารับราชการ (กรณีให้ออกไว้ก่อน)
 - ก. ในตำแหน่งเดิม หรือ
 - ข. ในตำแหน่งระดับเดียวกัน
- (๓) ออกคำสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ หรือกลับเข้ารับราชการ แล้วแต่กรณี โดยใช้แบบ พอก.๔

(๔) แล้วสั่งลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) หรือลดหย่อนโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้

(๕) รายงาน ก.จังหวัด เพื่อพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไป

๓. กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และ

- (๑) ไม่มีกรณีจะสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่
- (๒) เกษียณราชการ
- (๓) ให้ออกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) ย้อนหลังถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ปีที่เกษียณ

(๔) แล้วบันทึกในทะเบียนประวัติ เพียงให้ปรากฏเท่านั้น

(๕) ไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

สำหรับผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นเสีย เพื่อให้ผู้นั้นพ้นจากราชการเพราะเกษียณ

๔. กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่

- (๑) มีกรณีจะต้องสั่งให้ออกจากราชการ ด้วยเหตุอื่น
- (๒) ให้ออกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) ย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายก่อนวันสั่งพัก/สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๓) แล้วเสนอ ก.จังหวัด เพื่อขอความเห็นชอบให้ออกจากราชการตามเหตุอื่นนั้น
- (๔) ไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่/กลับเข้ารับราชการ

๕. ไม่ได้กระทำความผิดวินัย และไม่มีกรณีต้องออกจากราชการ

(๑) ให้สั่งยุติเรื่อง

(๒) แล้วขอความเห็นชอบไปยัง ก.จังหวัด เพื่อให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่/กลับเข้ารับ

ราชการ

(๓) ออกคำสั่งตามมติ ก.จังหวัด โดยใช้แบบ พอก.๓

๖. มิได้กระทำความผิดวินัย และไม่มีกรณีต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น

(๑) แต่อายุครบ ๖๐ ปี

(๒) และเกษียณไปแล้ว

(๓) ให้สั่งยุติเรื่อง

สำหรับผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(๑) ให้สั่งยุติเรื่อง

(๒) ให้ยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อให้เป็นผู้เกษียณ

๗. มิได้กระทำความผิดวินัย แต่มีกรณีต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น

(๑) ให้ขอความเห็นชอบไปยัง ก.จังหวัด

(๒) เพื่อให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น

(๓) ไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่/กลับเข้ารับราชการ

ตัวบท (รูปแบบของคำสั่ง)

ข้อ ๒๓ การออกคำสั่งพักราชการ คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือคำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ ให้มีสาระสำคัญตามแบบ พอก.๑ แบบ พอก.๒ แบบ พอก.๓ หรือแบบ พอก.๔ แล้วแต่กรณี ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้

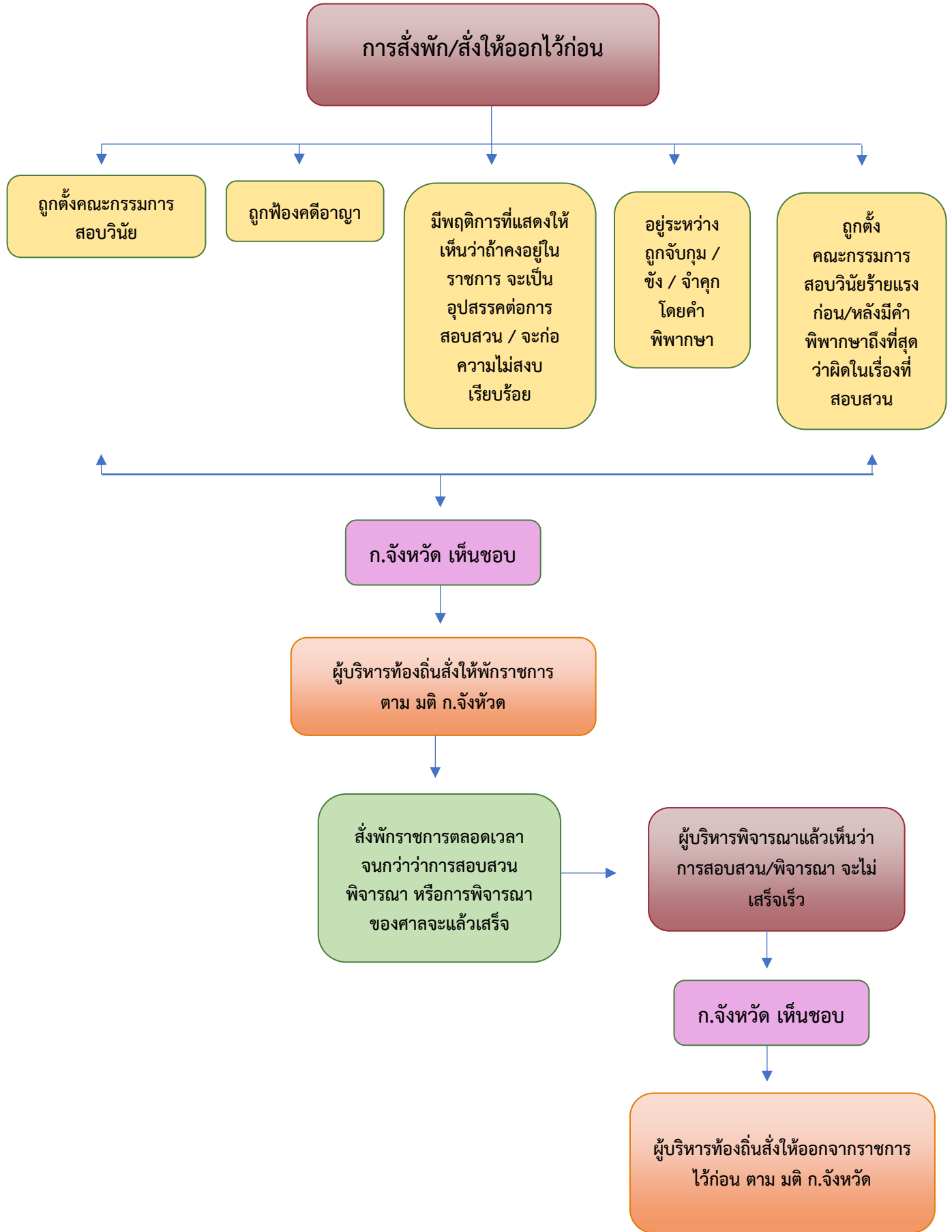
คำอธิบาย

๑. พักราชการ ใช้แบบ พอก.๑

๒. ให้ออกจากราชการไว้ก่อน ใช้แบบ พอก.๒

๓. ให้กลับ โดยไม่มีความผิดวินัย ใช้แบบ พอก.๓

๔. ให้กลับ โดยมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ใช้แบบ พอก.๔

บทที่ ๑๒
การลาออกจากราชการ

ตัวบท (การยื่นหนังสือลาออก)

ข้อ ๒๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการ ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ ลก.๑ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้ เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ออกคำสั่งให้ลาออกจากราชการ โดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัด

การยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการ ให้ยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีผู้ประสงค์จะลาออกยื่นหนังสือขอลาออกล่วงหน้าน้อยกว่าสามสิบวัน และผู้บริหารท้องถิ่น เห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็น จะอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ลาออกตามวันที่ขอลาออกก็ได้

หนังสือขอลาออกจากราชการที่ยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกน้อยกว่าสามสิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่มีได้ระบุวันขอลาออก ให้ถือวันถัดจากวันครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันยื่นเป็นวันขอลาออก

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันขอลาออกก็ได้ และต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันขอลาออกมีผล และให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง แต่จะอ้างการถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนมาเป็นเหตุแห่งการยับยั้งมิได้

คำอธิบาย

ในบทนี้จะได้รวมอธิบายทั้งหมดในคราวเดียว เพื่อแบ่งประเด็นให้เกิดความสะดวกในการทำความเข้าใจ เมื่อต้องนำไปปฏิบัติจริง

ตัวบท (การดำเนินการต่อหนังสือขอลาออก)

ข้อ ๒๕ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออกจากราชการของข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดแล้ว ถ้าเป็นหนังสือขอลาออกจากราชการที่ยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน หรือที่มีได้ระบุวันขอลาออก ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาว่าควรอนุญาตให้ผู้นั้นลาออกจากราชการ หรือจะสั่งยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าควรอนุญาตให้ลาออกจากราชการได้ ให้เสนอ ก.จังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ผู้นั้นลาออกจากราชการ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งให้ลาออกเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบ ลก.๓ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้ แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันขอลาออกด้วย

(๒) ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าควรยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกเป็นลายลักษณ์อักษร แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบด้วย ทั้งนี้ การยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก ให้สั่งยับยั้งได้เพียงครั้งเดียวและจะขยายอีกไม่ได้

/เมื่อผู้บริหาร...

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกตาม (๒) ก่อนครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งตามข้อ ๒๔ วรรคห้า หากผู้ขอลาออกจากราชการประสงค์จะถอนหนังสือขอลาออก ย่อมมีสิทธิกระทำได้ โดยทำหนังสือตาม แบบ ลก.๒ ท้ายมาตรฐานทั่วไปนี้ ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะกระทำมิได้

การขอลาออกจากราชการที่ยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกน้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออกดังกล่าวแล้ว ให้มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนวันขอลาออกว่าจะอนุญาตให้ยื่น ล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกน้อยกว่าสามสิบวันตามที่ผู้ขอลาออกได้ยื่นไว้หรือไม่ แล้วแจ้งการสั่งดังกล่าวพร้อมทั้ง เหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันที่การขอลาออกมีผล ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบว่าวันขอลาออกในกรณีดังกล่าวคือ วันที่ระบุไว้ในหนังสือขอลาออก หรือวันถัดจากวันครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันยื่นหนังสือขอลาออก แล้วให้ พิจารณาดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นไม่ดำเนินการตามข้อ ๒๔ วรรคสี่ หรือวรรคห้า และข้อ ๒๕ วรรคสาม ให้การ ลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันที่ขอลาออก

การยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตำแหน่ง ทางการเมือง ตำแหน่งผู้พิพากษาหรือตุลาการ ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดที่กฎหมายกำหนดว่าต้องไม่ เป็นข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น ให้ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นอย่างช้าภายในวันที่ขอลาออก และให้การลาออกมีผลนับแต่วันขอลาออก

กรณีข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดขออนุญาตสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุหรือแต่งตั้งเป็นข้าราชการ หรือพนักงานในองค์กรอื่นของรัฐ แล้วแต่กรณี หากประสงค์จะขอลาออกจากราชการเพื่อเข้ารับการบรรจุหรือ แต่งตั้งเป็นข้าราชการหรือพนักงานในองค์กรอื่นของรัฐ ให้ยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการต่อผู้บริหารท้องถิ่น อย่างช้าภายในวันที่ขอลาออก และให้การลาออกมีผลนับแต่วันขอลาออก

ตัวบท (การบันทึก/ระยะเวลาเสนอต่อ ก.จังหวัด)

ข้อ ๒๖ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออกแล้ว ให้บันทึกวันยื่นหนังสือขอลาออกไว้เป็น หลักฐาน และให้ตรวจสอบว่าหนังสือขอลาออกดังกล่าวได้ยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน หรือไม่ พร้อมทั้งพิจารณาเสนอความเห็นต่อ ก.จังหวัดภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหนังสือขอลาออก

ตัวบท (การแจ้งการลาออก)

ข้อ ๒๗ ในกรณีผู้ขอลาออกได้ออกจากราชการไปตามข้อ ๒๕ วรรคสี่ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีหนังสือ แจ้งวันออกจากราชการให้ผู้ขอลาออกทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และแจ้งให้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

ตัวบท (ลาออกบางกรณี ต้องเสนอ ก.จังหวัดโดยเร็ว)

ข้อ ๒๘ การยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการตามข้อ ๒๕ วรรคห้า และวรรคหก ให้ผู้บริหาร ท้องถิ่นเสนอหนังสือขอลาออกนั้นพร้อมความเห็นต่อ ก.จังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการลาออกโดยเร็ว

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการลาออกตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นออก คำสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการได้ตั้งแต่วันที่ขอลาออก

ตัวบท (ถอนหนังสือลาออกได้ ก่อนมีผล)

ข้อ ๒๙ ผู้ขอลาออกอาจยื่นหนังสือขอลถอนหรือระงับการลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ โดยต้องยื่น ก่อนวันที่การขอลาออกมีผล

คำอธิบาย

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดที่ยังมีอายุไม่ครบ ๖๐ ปี แต่ต้องการยุติชีวิตราชการของตนเองก่อน วันเกษียณ ก็สามารถลาออกจากราชการไปด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ไปเพื่อประกอบอาชีพอื่น ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเพราะเจ็บป่วย เป็นต้น

ต่อไปนี้จะอธิบายถึงกระบวนการ ขั้นตอนในการลาออกจากราชการ ตลอดถึงวันที่การขอลาออก มีผล โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ได้แก่

๑. แบบหนังสือขอลาออก
๒. วิธีการยื่นและการดำเนินการของผู้บริหารท้องถิ่น
๓. การยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก
๔. การลาออกบางกรณี
๕. การพิจารณาของ ก.จังหวัด
๖. วันที่การขอลาออกมีผล
๗. การออกคำสั่งให้ลาออก
๘. การถอนหนังสือขอลาออก

รายละเอียด

๑. แบบหนังสือขอลาออกจากราชการ (แบบ ลก.๑) ต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (๑) เขียนที่
- (๒) วัน/เดือน/ปี ที่เขียน
- (๓) เรื่อง ขอลาออกจากราชการ
- (๔) เรียน ผู้บริหารท้องถิ่น
- (๕) รายละเอียดส่วนตัว
- (๖) เหตุผลในการขอลาออก
- (๗) ขอลาออก ตั้งแต่วัน/เดือน/ปี
- (๘) ลงลายมือชื่อผู้ขอลาออก

๒. วิธีการยื่นและการดำเนินการของผู้บริหารท้องถิ่น

- (๑) ให้ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเจ้าสังกัด
- (๒) ก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน (เช่น จะขอลาออกวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

ต้องยื่นอย่างช้า ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้น) หรือที่มีได้ระบุวันขอลาออก

- ๑) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออกแล้ว ให้
- ก. บันทึกวันยื่นหนังสือขอลาออกนั้นไว้เป็นหลักฐาน

/ข.ตรวจสอบ...

ข. ตรวจสอบว่ายื่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน หรือไม่

ค. ถ้ายื่นล่วงหน้าและผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า

- ไม่ควรอนุญาตให้ลาออก ให้แจ้งผู้ขอลาออกทราบก่อนวันขอลาออก
- ควรอนุญาตให้ลาออกได้ ต้องเสนอ ก.จังหวัด ภายใน ๗ วัน

เพื่อพิจารณา

ง. ให้บันทึกความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร

(๓) กรณียื่นก่อนวันขอลาออกน้อยกว่า ๓๐ วัน (เช่น ยื่นวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยขอลาออกในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

๑) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออกแล้ว ให้

ก. บันทึกวันยื่นหนังสือขอลาออกไว้เป็นหลักฐาน

ข. ตรวจสอบว่ายื่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน จริงหรือไม่

ค. ถ้าจริง ให้มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนวันขอลาออกว่าจะ

อนุญาตให้ยื่น หรือไม่

- ถ้าไม่อนุญาตให้ยื่น ผู้ขอลาออกต้องไปเริ่มดำเนินการใหม่
- ถ้าอนุญาตให้ยื่น ต้องดำเนินการต่อไป

ง. แจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันลาออกมีผล
ทั้งนี้ เพื่อทราบว่าวันขอลาออกเป็นวัน

- ที่ระบุในหนังสือขอลาออก หรือ
- ถัดจากวันครบ ๓๐ วันนับแต่วันยื่นหนังสือขอลาออก

จ. พิจารณาเห็นว่า

- ไม่ควรอนุญาตให้ลาออก ให้แจ้งผู้ขอลาออกทราบ
- ควรอนุญาตให้ลาออกได้ ให้เสนอ ก.จังหวัด ภายใน ๗ วัน

เพื่อพิจารณา

ฉ. บันทึกความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร

ช. ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นที่เป็นเหตุให้ยื่นน้อยกว่า ๓๐ วัน จะอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ลาออกก็ได้

๓. การยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือขอลาออก และได้บันทึก/ตรวจสอบแล้วพิจารณาเห็นว่า

- (๑) จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ
- (๒) จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกก็ได้
- (๓) การยับยั้งต้องไม่เกิน ๙๐ วัน นับแต่วันขอลาออก
- (๔) การยับยั้งต้องทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร
- (๕) แจ้ง

/๑)การยับยั้ง...

- ๑) การยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก
- ๒) พร้อมทั้งเหตุผล
- ๓) ให้ผู้ขอลาออกทราบ
- ๔) ก่อนวันขอลาออกมีผล
- (๖) การยับยั้งทำได้เพียงครั้งเดียว จะขยายมิได้
- (๗) จะอ้างการถูกตั้งกรรมการสอบสวนมาเป็นเหตุยับยั้งมิได้
- (๘) ระหว่างยับยั้ง ผู้ขอลาออกขอถอนหนังสือลาออกได้ โดย
 - ๑) ยื่นแบบถอนหนังสือขอลาออกจากราชการต่อผู้บริหารท้องถิ่น ตามแบบ ลก.

๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ก. เขียนที่
- ข. วัน/เดือน/ปี ที่เขียน
- ค. เรื่อง ขอลาออกจากราชการ
- ง. เรียน ผู้บริหารท้องถิ่น
- จ. อ้างถึง หนังสือขอลาออกจากราชการ ฉบับลงวันที่...
- ฉ. ข้อมูลส่วนตัว
- ช. ความประสงค์ขอลาออก
- ซ. เหตุผลประกอบ
- ฌ. ลงลายมือชื่อผู้ขอลาออก
- ๒) การจำกัดสิทธิมิให้ถอนหนังสือขอลาออก จะกระทำมิได้

๔. การลาออกบางกรณี คือ

- (๑) เพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่
 - ๑) ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
 - ๒) ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 - ๓) ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา/ตุลาการ
 - ๔) ดำรงตำแหน่งกรรมการที่กฎหมายห้ามเป็นข้าราชการ
 - ๕) สมัครรับเลือกตั้งเป็น

- ก. สมาชิกรัฐสภา
- ข. สมาชิกสภาท้องถิ่น
- ค. ผู้บริหารท้องถิ่น

ให้ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น อย่างช้าภายในวันที่ขอลาออก

- (๒) ขออนุญาตสมัครแข่งขัน เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็น
 - ๑) ข้าราชการ
 - ๒) พนักงานในองค์กรอื่นของรัฐ

/(๓)ผู้บริหาร...

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเสนอหนังสือขอลาออกพร้อมความเห็นต่อ ก.จังหวัด เพื่อเห็นชอบโดยเร็ว

๕. การพิจารณาของ ก.จังหวัด

เมื่อ ก.จังหวัดได้รับหนังสือขอลาออกพร้อมทั้งความเห็นจากผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้พิจารณามีมติ ดังนี้

(๑) เห็นชอบ (ไม่ต้องระบุวัน เพราะอาจเกิดประเด็นภายหลัง)

(๒) ไม่เห็นชอบ เพราะ...

(๓) การพิจารณาบางกรณี เช่น ลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้พิพากษา/ตุลาการ บรรจู่แต่งตั้ง หรือที่กำหนดให้การลาออกมีผลนั้น ก.จังหวัดต้องพิจารณาเห็นชอบ เพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

แล้วแจ้งมตินั้นให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

๖. วันที่ขอลาออกมีผล

(๑) กรณีการลาออกตามปกติ ขอลาออกวันใด ให้มีผลวันนั้น

(๒) กรณียื่นหนังสือขอลาออกล่วงหน้าน้อยกว่า ๓๐ วัน และผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็น จะอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร ให้มีผลในวันที่ขอลาออก

(๓) กรณียื่นล่วงหน้าน้อยกว่า ๓๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือมิได้ระบุวันขอลาออก ให้มีผลในวันถัดจากวันครบ ๓๐ วันนับแต่ยื่น

(๔) กรณียับยั้ง ให้มีผลในวันถัดจากครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง

(๕) กรณีลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฯลฯ หรือเพื่อบรรจู่แต่งตั้ง ให้มีผลนับแต่วันขอลาออก

(๖) กรณีผู้บริหารท้องถิ่น

๑) ไม่ดำเนินการใด ๆ เลย เมื่อยื่นน้อยกว่า ๓๐ วัน หรือ

๒) ไม่ยับยั้ง เมื่อยื่นตามปกติ

ให้มีผลตั้งแต่วันขอลาออก

๗. การออกคำสั่งให้ลาออก

(๑) ให้ทำเป็นคำสั่งตามแบบ ลก.๓

(๒) แจ้งคำสั่งให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันขอลาออก

(๓) กรณีลาเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง/บรรจู่แต่งตั้ง ต้องแจ้งให้ผู้ขอลาออกทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันขอลาออก และแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

๘. การถอนหนังสือลาออก

ทราบใดที่การขอลาออกยังไม่มีผล ผู้ขอลาออก

(๑) สามารถถอนหนังสือขอลาออก หรือ

(๒) ระงับการขอลาออก

//(๓)โดยใช้แบบ...

- (๓) โดยใช้แบบ ลก.๒
- (๔) ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ตลอดเวลา
- (๕) การจำกัดสิทธิดังกล่าว จะกระทำมิได้

ตัวบท (วันสั่งให้ออก/ปลดออก/ไล่ออก ให้เป็นไปตามหมวดนี้)

ข้อ ๓๐ การออกจากราชการของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๕ (๔) และ (๕) จะออกจากราชการตั้งแต่วันที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหมวดนี้

คำอธิบาย

หมวดนี้จะได้รวมอธิบายในคราวเดียวเช่นหมวดที่แล้ว นอกจากเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติแล้วยังจะได้เปรียบเทียบความแตกต่างของวันที่การออกจากราชการแต่ละประเภทมีผลด้วย

ตัวบท (ห้ามสั่งให้ออกจากราชการย้อนหลัง ถ้าไม่มีเหตุ)

ข้อ ๓๑ การสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๓๓ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือเนื่องจากไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ หรือขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ห้ามมิให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) การสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๙ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือโดยคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๒) การสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ไปรับราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) ในกรณีได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นให้ออกจากราชการตามข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ให้ออกจากราชการตามข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๓๔ ของมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือให้ออกจากราชการเนื่องจากไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ หรือขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๔) กรณีใดมีเหตุสมควรสั่งให้ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งให้ออกนั้น

ตัวบท (ห้ามสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนย้อนหลัง ถ้าไม่มีเหตุ)

ข้อ ๓๒ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามข้อ ๒๙ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ จะสั่งให้ออกตั้งแต่วันใดในเป็นไปตามที่กำหนดในข้อ ๒๑ ของมาตรฐานทั่วไปนี้

ตัวบท (ห้ามสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกย้อนหลัง ถ้าไม่มีเหตุ)

ข้อ ๓๓ การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ห้ามมิให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ในกรณีได้มีคำสั่งให้พักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อจะสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันพักราชการ หรือวันให้ออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี

(๒) การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดวินัยโดยละทิ้งหน้าที่ราชการ ติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันและไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีก ให้ปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

(๓) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยปกติให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๔) ในกรณีได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งการลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ในกรณีเช่นนี้ ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการตามคำสั่งเดิม แต่ถ้าวันออกจากราชการตามคำสั่งเดิมไม่ถูกต้อง ก็ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๕) ในกรณีได้มีการสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๖) การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะถูกสั่งนั้นได้ออกจากราชการ โดยถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่น หรือได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการไปก่อนแล้ว ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการนั้น

(๗) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะถูกสั่งนั้นได้พ้นจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นไปก่อนแล้ว ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

(๘) กรณีใดมีเหตุสมควรสั่งปลดออก หรือไล่ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งลงโทษนั้น

ตัวบท (บทเฉพาะกาล)

ข้อ ๓๔ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดมีกรณีสมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งโอนมาจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นผู้ใดมีกรณีสมควรให้ออกจากงานหรือออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นนั้นอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ส่วนการสอบสวน การพิจารณา และการดำเนินการออกคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปนี้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีผู้บังคับบัญชาสังกัดเดิมได้สั่งให้สอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้ว ก่อนที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับและยังสอบสวนไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะเสร็จ

(๒) ในกรณีได้มีการสอบสวนหรือพิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปก่อนแล้ว ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ ให้การสอบสวนหรือพิจารณา แล้วแต่กรณีเป็นอันใช้ได้

(๓) ในกรณีได้มีการรายงานหรือส่งเรื่องให้คณะกรรมการข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น พิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นและการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ ให้ส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดสังกัดปัจจุบันพิจารณา เมื่อมีมติเป็นประการใดให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

คำอธิบาย

ข้อ ๓๐-๓๔ จะอธิบายในคราวเดียวซึ่งที่ผ่านมาได้พูดถึงวันออกจากราชการต่างเหตุและหลากหลายกระจัดกระจาย

ในบทนี้ขอนำสิ่งที่อธิบายไปบ้างและยังไม่ได้อธิบายมารวมอีกครั้ง ให้เป็นหมวดหมู่ ในหัวข้อ “วันออกจากราชการ” หรือ “วันออกจากราชการมีผล” สำหรับกรณีต่าง ๆ ดังนี้

๑. การพักราชการ
๒. การให้ออกจากราชการไว้ก่อน
๓. การให้ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน
๔. การให้ออกจากราชการด้วยเหตุหย่อน บกพร่อง และประพฤติดนไม่เหมาะสม
๕. การให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมอง
๖. การให้ออกจากราชการ เพราะถูกจำคุกฐานประมาท/ลหุโทษ
๗. การให้ออกจากราชการ เพราะไปราชการทหาร
๘. การลงโทษปลดออก/ไล่ออก

รายละเอียด

๑. การพักราชการ

ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

- (๑) ผู้นั้นอยู่ระหว่างถูกควบคุม หรือขัง ในคดีอาญา หรือถูกจำคุกโดยคำพิพากษา ให้

ย้อนไปถึง

/๑) วันถูกควบคุม...

๑) วันถูกควบคุม หรือ

๒) วันถูกขัง หรือ

๓) วันถูกจำคุก
นั้น

(๒) สั่งพักแล้ว แต่คำสั่งไม่ชอบ/ไม่ถูกต้อง ต้องออกคำสั่งใหม่ ให้ย้อนไปถึง

๑) วันที่ออกคำสั่งเดิม หรือ

๒) วันที่ควรพักในวันออกคำสั่งเดิม

(๓) สั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้พักราชการ ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องพักราชการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๒. การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) ผู้นั้นอยู่ระหว่างถูกควบคุม หรือขัง ในคดีอาญา หรือถูกจำคุกโดยคำพิพากษาให้ย้อนไปถึง

๑) วันถูกควบคุม หรือ

๒) วันถูกขัง หรือ

๓) วันถูกจำคุก
นั้น

(๒) สั่งพักแล้ว แต่จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่ง ให้ออกคำสั่งอีกหนึ่งคำสั่ง โดยให้ย้อนไปถึง

๑) วันที่ออกคำสั่งพักเดิม หรือ

๒) วันที่ควรสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในวันออกคำสั่งพักเดิม

(๓) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการไว้ก่อน ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๓. การให้ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากราชการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๒) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

๔. การให้ออกจากราชการด้วยเหตุหย่อน บกพร่อง และประพฤติดนไม่เหมาะสม ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

/ (๑) มีคำสั่ง...

(๑) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเพราะหย่อน บกพร่อง ประพฤติตนไม่เหมาะสม ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๒) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

๕. การให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมอง ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๒) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

๖. การให้ออกจากราชการ เพราะถูกจำคุกโดยประมาท/ลหุโทษ ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) ผู้นั้นต้องรับโทษจำคุก โดย

๑) คำสั่งของศาล

๒) คำพิพากษาถึงที่สุด

เป็นการกระทำโดยประมาท/ลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ต้องรับโทษจำคุกนั้น

(๒) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเหตุได้รับโทษจำคุกซึ่งเป็นการกระทำโดยประมาท/ลหุโทษ ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๓) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

๗. การให้ออกจากราชการ เพราะไปราชการทหาร ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) ผู้นั้นไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันไปรับราชการทหารนั้น

(๒) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเหตุไปรับราชการทหาร ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๓) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

๘. การลงโทษปลดออก/ไล่ออก ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามมิให้ย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการไปถึงวันนั้น

(๒) กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน (ลูกจ้าง/พนักงานจ้างเกินกว่า ๗ วัน) และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันละทิ้ง (เริ่มขาด) นั้น

(๓) กรณีได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วัน

๑) ต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือ

๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด หรือ

๓) ถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด

แล้วแต่กรณี

(๔) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่ ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ออกจากราชการตามคำสั่งเดิม หรือวันที่ควรออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๕) สั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นซึ่งไม่ใช่โทษทางวินัยไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นปลด/ไล่ออกจากราชการ ก็ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการไปถึงวันที่ควรปลด/ไล่ออกจากราชการตามกรณีนั้นขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๖) ถูกสั่งปลด/ไล่ออกจากราชการในกรณีอื่น หรือได้รับอนุญาตให้ลาออกไปแล้ว ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการในกรณีอื่นหรือได้รับอนุญาตให้ลาออกนั้น

(๗) เกษียณไปแล้ว ให้สั่งปลด/ไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ปีที่เกษียณ

(๘) กรณีมีเหตุอันสมควรจะปลด/ไล่ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

สำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีกรณี ดังต่อไปนี้

๑. ไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ

๒. ขาดคุณสมบัติทั่วไป

๓. ขาดคุณสมบัติเฉพาะ

ในข้อ ๒, ๓ โดยไม่ได้รับการยกเว้นคุณสมบัตินั้นจาก ก.จังหวัด ออกคำสั่งวันใด ให้มีผลในวันนั้น ห้ามออกคำสั่งย้อนหลัง เว้นแต่

(๑) มีคำสั่งลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่เป็นให้ออกจากราชการเหตุไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ หรือเหตุเกี่ยวกับคุณสมบัติ ก็ให้สั่งย้อนหลัง /ไปถึงวัน...

ไปถึงวันที่ควรสั่งให้ออกจากราชการนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๒) กรณีใดมีเหตุสมควรให้ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ต้องไม่ทำให้ผู้นั้นเสียสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรม

ส่วนบทเฉพาะกาล แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ

๑. มีกรณีสมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙

๒. โอนมาจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น และมีกรณีสมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุ

ให้ผู้บริหารท้องถิ่น

๑. สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

๒. โดยอ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

๓. การสอบสวน พิจารณา การออกคำสั่ง ให้ใช้มาตรฐานทั่วไปนี้ เว้นแต่

(๑) สั่งกักตมสอบสวนโดยชอบแต่ยังไม่เสร็จ ให้สอบสวนต่อไปจนกว่าจะเสร็จ

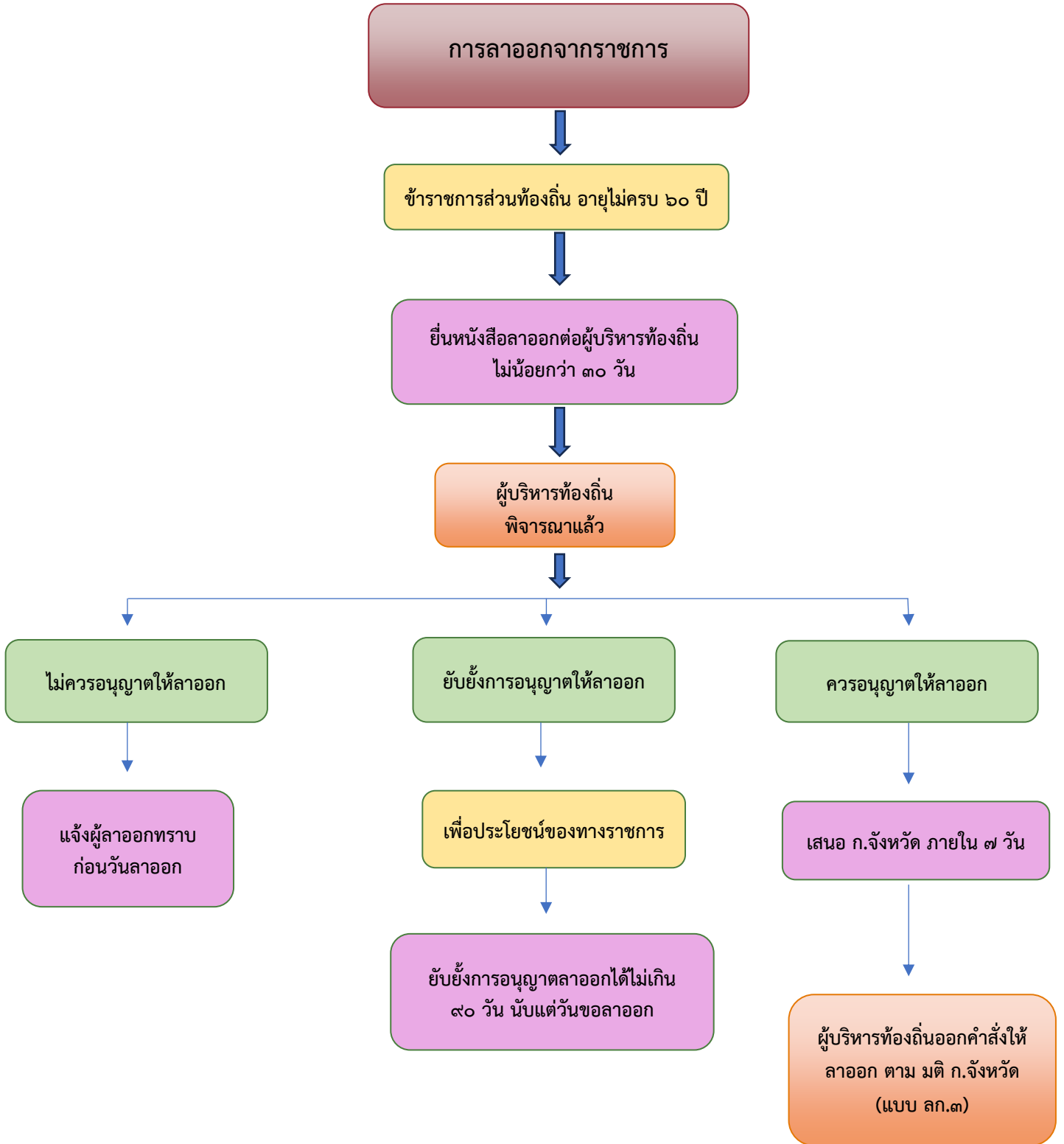
(๒) สอบสวนหรือพิจารณาโดยชอบและเสร็จก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ให้เป็นอันใช้ได้

(๓) มีการรายงานหรือส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดอื่น หรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น

พิจารณาโดยชอบ แต่ยังไม่เสร็จ

๑) ต้องส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดสังกัดปัจจุบันพิจารณา

๒) ก.จังหวัดมีมติประการใด ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามนั้น

บทที่ ๑๓ การอุทธรณ์

ในบทนี้จะอธิบายเป็นหัวข้อแต่ละเรื่อง ได้แก่

๑. เหตุในการอุทธรณ์
๒. วิธีการยื่นอุทธรณ์
๓. การอุทธรณ์แทน
๔. การคัดค้านอนุอุทธรณ์และ ก.จังหวัด
๕. การแถลงการณ์ด้วยวาจา
๖. การถอนอุทธรณ์
๗. การพิจารณาของอนุอุทธรณ์และ ก.จังหวัด
๘. การอุทธรณ์และพิจารณากรณีโอนสังกัด

ตัวบท (เหตุในการอุทธรณ์)

ข้อ ๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัย ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและ
การรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากเหตุหนึ่งเหตุใดตาม
มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

- (๑) ขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๕ (๔)
- (๒) เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ตามข้อ ๖ (๑)
- (๓) ไม่สามารถปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.จังหวัดกำหนด ให้มีประสิทธิภาพ
และเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ตามข้อ ๖ (๕)
- (๔) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติ
ตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามข้อ ๗
- (๕) ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ซึ่งการสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟัง
ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แต่มีมลทินหรือมัวหมองในเรื่องที่ถูกสอบสวน ถ้าให้รับราชการต่อไปจะ
เป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามข้อ ๘
- (๖) ต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาล หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกใน
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจาก
ราชการ ตามข้อ ๙

ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง การอุทธรณ์และการพิจารณา
อุทธรณ์ให้เป็นไปตามหมวดนี้

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาคำบังคับตามคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

ตัวบท (สิ่งที่ต้องแสดงในหนังสืออุทธรณ์)

ข้อ ๖ การอุทธรณ์ให้แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษทางวินัย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของอนุอุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่น หรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่ออนุอุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัดโดยตรง แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

ตัวบท (ตายก่อน ทายาทอุทธรณ์แทนได้)

ข้อ ๗ ในกรณีผู้มีสิทธิอุทธรณ์ตามข้อ ๕ ถึงแก่ความตายก่อนใช้สิทธิอุทธรณ์ ทายาทผู้มีสิทธิรับ บำเหน็จตกทอดของผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์แทนได้

กรณีมีทายาทหลายคนก็ดี ทายาทเป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถก็ดี หากทายาทเหล่านั้นมีความประสงค์จะอุทธรณ์แทนตามวรรคหนึ่งให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความสามารถมาเทียบเพื่อการใช้บังคับ แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม

ตัวบท (มีเหตุจำเป็น มอบหมายหรือผู้อื่นได้)

ข้อ ๘ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ อาจมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วอุทธรณ์แทนได้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถอุทธรณ์ได้ด้วยตนเอง
- (๒) อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ทันเวลาที่กำหนด
- (๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ ก.จังหวัดเห็นสมควร

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มอบและผู้รับมอบ ถ้าผู้มอบไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือหรือแองได โดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อยสองคน และให้มีหลักฐานแสดงตัวผู้ได้รับมอบหมายด้วย

ตัวบท (ก.จังหวัดส่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์)

ข้อ ๙ การอุทธรณ์คำสั่งตามข้อ ๕ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์ทำความเห็น เสนอ และเมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใดให้แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.จังหวัดตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

การแต่งตั้งอนุอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้นำข้อ ๘๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวบท (ระยะเวลาพิจารณาของ ก.จังหวัด)

ข้อ ๑๐ ให้ ก.จังหวัดพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เลขา ก.จังหวัดได้รับหนังสืออุทธรณ์และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑๕

ตัวบท (ให้ออนุทธรณ์/ก.จังหวัด มีอำนาจเช่นเดียวกับการพิจารณาวินัย)

ข้อ ๑๑ ให้ออนุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจตามข้อ ๘๘ ของมาตรฐานทั่วไป เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘

ตัวบท (สิทธิในการขอเอกสารเพื่อยื่นอุทธรณ์)

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจ หรือคัดรายงานการสอบสวน ของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่นที่จะอนุญาตหรือไม่ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่อง ๆ ไป

ตัวบท (การคัดค้านอนุทธรณ์/ก.จังหวัด)

ข้อ ๑๓ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านอนุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัดผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์

(๔) เป็นผู้กล่าวหา เป็นหรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ

(๕) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดา กับผู้กล่าวหา หรือผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๖) มีเหตุอื่นที่อาจทำให้เสียความเป็นธรรม

การคัดค้านอนุทธรณ์หรือ ก.จังหวัดผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่อนุทธรณ์หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง อนุทธรณ์หรือ ก.จังหวัดผู้นั้น จะถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้าผู้ถูกคัดค้านนั้นมิได้ขอลอนตัว ให้ประธานอนุทธรณ์ หรือประธาน ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งผู้ถูกคัดค้านนั้นทราบ และมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้น เว้นแต่ประธานอนุทธรณ์ หรือประธาน ก.จังหวัด พิจารณาเห็นว่าทำให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะอนุญาตให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้

/กรณี...

กรณีประธานอนุุทธรณ์ หรือประธาน ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ถูกคัดค้าน ให้ประธานอนุุทธรณ์ หรือประธาน ก.จังหวัดผู้นั้นถอนตัวจากการพิจารณา แล้วให้อนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ที่เหลือซึ่ง เข้าประชุมในคราวนั้นเลือกกันเองหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแทน

ตัวบท (การนับเวลายื่นอุทธรณ์)

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือเอาวันที่ผู้ถูกส่งลงโทษ หรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบคำสั่ง

ถ้าผู้ถูกส่งลงโทษ หรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง และมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้รับทราบกับมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้รับทราบแล้ว ทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลาและสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบคำสั่ง

ในกรณีไม่อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองได้ ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ ณ ที่อยู่ของผู้รับ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันให้ถือว่าผู้ถูกส่งลงโทษ หรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ได้ทราบคำสั่งแล้ว

ตัวบท (วิธีการยื่นอุทธรณ์)

ข้อ ๑๕ การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.จังหวัดพร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ โดยออกนามจังหวัด และยื่นที่ศาลากลางจังหวัด หรือ อปท.นั้น

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการตามข้อ ๑๔

ในกรณีมีผู้นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นเอง ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือประทับตรารับหนังสือ และลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่ยื่นหนังสือ ตามระเบียบว่าด้วยงานสารบัญ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราวันที่ของหนังสือ เป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่อนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งต่ออนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัดโดยตรง

ตัวบท (การไม่รับอุทธรณ์)

ข้อ ๑๖ อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๖ และข้อ ๑๕ และยื่นหรือส่งภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๕ วรรคสอง

ในกรณีมีปัญหาว่าอุทธรณ์รายใดเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้ ก.จังหวัดเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณี ก.จังหวัดมีมติไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ให้ ก.จังหวัดแจ้งมตินั้นให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ และเมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใดแล้ว ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปอีกมิได้

ในกรณี ก.จังหวัดมีมติให้รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ให้ดำเนินการตามข้อ ๙

ตัวบท (การถอนอุทธรณ์)

ข้อ ๑๗ ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่อนุอุทธรณ์ทำความเห็น หรือ ก.จังหวัดพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อ ก.จังหวัดโดยตรง เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

ตัวบท (การยุติการพิจารณาอุทธรณ์)

ข้อ ๑๘ การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ ไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีผู้อุทธรณ์ถึงแก่ความตายก่อนการพิจารณาทำความเห็นของอนุอุทธรณ์ หรือก่อนการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ให้รอการพิจารณาอุทธรณ์นั้นออกไปจนกว่าทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้รับสิทธิของผู้นั้น จะมีคำขอเข้ามาแทนที่ผู้อุทธรณ์นั้น หรือผู้มีส่วนได้เสียจะมีคำขอเข้ามาเอง

คำขอเข้ามาแทนที่ผู้อุทธรณ์ตามวรรคสอง ให้ยื่นเป็นหนังสือต่อ ก.จังหวัดภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์นั้นถึงแก่ความตาย ถ้าไม่มีคำขอดังกล่าว ก.จังหวัดจะไม่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นต่อไปก็ได้

ตัวบท (ผู้บริหารท้องถิ่นรับหนังสืออุทธรณ์)

ข้อ ๑๙ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสืออุทธรณ์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๑๕ วรรคสอง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดส่งหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งลงโทษของผู้อุทธรณ์ จำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้น และสำนวนการดำเนินการทางวินัย ตามข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ไปยังประธาน ก.จังหวัด ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันได้รับหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่ผู้อุทธรณ์ได้โอนไปสังกัด ได้รับหนังสืออุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังประธาน ก.จังหวัดภายในสามวันทำการนับแต่วันได้รับหนังสืออุทธรณ์

ตัวบท (การพิจารณาของอนุอุทธรณ์/ก.จังหวัด)

ข้อ ๒๐ การพิจารณาอุทธรณ์ตามข้อ ๙ ให้อนุอุทธรณ์หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาจากสำนวนการสืบสวน หรือการพิจารณาในเบื้องต้น และสำนวนการดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ในกรณีจำเป็นและสมควร อาจขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจาก อปท. ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทน อปท. ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการ หรือบุคคลใด ๆ มาให้อัยการชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากอนุอุทธรณ์หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีนัดผู้อุทธรณ์ให้มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งผู้บริหารท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงหรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มาแถลงแก้ด้วยวาจาต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งหรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

ตัวบท (มติ ของ ก.จังหวัด)

ข้อ ๒๑ เมื่อ ก.จังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามข้อ ๙ วรรคหนึ่งแล้ว

ก. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

- (๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้อง และเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติยกอุทธรณ์
- (๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น
- (๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง
- (๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้สั่งงดโทษ โดยให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้
- (๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่ากรกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดทางวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้มีมติให้ยกโทษ
- (๖) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม
- (๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๖ วรรคหก ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘
 ในกรณีเห็นว่า เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามข้อ ๔๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้มีการดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๒๖ และตามหมวด ๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ แล้ว ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ตามข้อ ๘๕ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ต่อไป
- (๘) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม โดยเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณีที่เหมาะสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือให้ออกจากราชการตามข้อ ๖ (๔) ข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้นำ (๗) มาใช้บังคับโดยอนุโลม
- (๙) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) หรือ (๘) มิได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๗) มิได้ด้วย

ในกรณีมีผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกันและเป็นความผิดในเรื่องเดียวกันโดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผล

/การพิจารณา...

การพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้อุทธรณ์คนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ข. กรณีอุทธรณ์คำสั่งให้ออกจากราชการ

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย และเหมาะสมกับกรณีแล้ว ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการได้ดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะให้ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ในกรณีเช่นนี้ให้คำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป

(๔) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งให้ออกจากราชการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม ในกรณี ก. จังหวัดเห็นสมควรเยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้มีคำวินิจฉัยได้ตามความเหมาะสมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งตามข้อบัญญัติของกฎหมาย

ตัวบท (ตั้งกรรมการสอบสวนตามมติ ก.จังหวัด เมื่อสอบเสร็จให้รายงาน ก.พิจารณาได้เลย)

ข้อ ๒๒ ในกรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๑ (๓) หรือ (๔) เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดเพื่อพิจารณามีมติตามข้อ ๒๑

ตัวบท (ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งตามมติ ก.จังหวัด)

ข้อ ๒๓ เมื่อ ก.จังหวัดได้พิจารณามีมติตามข้อ ๒๑ แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ตัวบท (ห้ามอุทธรณ์ต่อ)

ข้อ ๒๔ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นส่งตามข้อ ๒๓ แล้ว ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปอีกมิได้

ตัวบท (การอุทธรณ์กรณีโอน)

ข้อ ๒๕ ในกรณีผู้มีสิทธิอุทธรณ์ตามข้อ ๕ ได้โอนไปสังกัด อปท.อื่น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัดสังกัดใหม่ของผู้นั้น

ในกรณีผู้อุทธรณ์ได้โอนไปสังกัด อปท.อื่น (ประเภทเดียวกัน) แต่ ก.จังหวัดสังกัดเดิมยังมีได้มีมติให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีผู้อุทธรณ์ได้โอนไปสังกัด อปท.อื่นหลังจาก ก.จังหวัดสังกัดเดิมได้มีมติตามข้อ ๒๑ แล้ว แต่ยังมีได้มีการสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ ให้ ก.จังหวัดสังกัดเดิมส่งเรื่องอุทธรณ์พร้อมมติไปให้ ก.จังหวัดที่ผู้อุทธรณ์ได้โอนไปสังกัดเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้อุทธรณ์ทำความเห็นเสนออีก

คำอธิบาย

ว่าด้วยการอุทธรณ์ แยกเป็น ๘ หัวข้อ โดยจะอธิบายไล่ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุในการอุทธรณ์

ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ เหตุในการอุทธรณ์มีเพียงเหตุเดียว คือ ผู้ถูกลงโทษทางวินัย ๕ สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก และไล่ออกจากราชการเท่านั้น จึงจะมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว นอกเหนือจากนี้ หากผู้ถูกลงโทษต้องการปกป้องสิทธิของตนเอง จะใช้คำว่า “ร้องทุกข์” ทั้งสิ้น

ปัจจุบันนอกจากผู้ถูกลงโทษทางวินัยจะยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษได้ดั้งเดิมแล้ว ยังเพิ่มเหตุอุทธรณ์เรื่องการให้ออกจากราชการบางประเภทเข้ามาด้วย ดังนั้น เหตุในการอุทธรณ์จึงแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ๑. ถูกสั่งลงโทษทางวินัย และ ๒. ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ๖ เหตุ ดังนี้

(๑) ถูกสั่งลงโทษทางวินัย ๕ สถาน ได้แก่

- ๑) ภาคทัณฑ์
- ๒) ตัดเงินเดือน
- ๓) ลดขั้นเงินเดือน
- ๔) ปลดออก
- ๕) ไล่ออก

นอกจากนี้แล้วไม่ถือเป็นการลงโทษทางวินัย เช่น การว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ เป็นต้น

(๒) ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- ๑) ขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น
- ๒) เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ
- ๓) ไม่สามารถปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.จังหวัดกำหนด ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ
- ๔) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ
- ๕) ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ซึ่งการสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แต่มีมลทินหรือมัวหมองในเรื่องที่ถูกสอบสวน ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ
- ๖) ต้องรับโทษจำคุกตามคำสั่งของศาล หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

เหตุให้ออกจากราชการทั้ง ๖ เหตุข้างต้นเพียงอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ถือเป็นเหตุในการอุทธรณ์ด้วย

๒. วิธีการยื่นอุทธรณ์

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งได้ แม้ยื่นอุทธรณ์แล้วจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการต่อไป ไม่อาจทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นได้

ต่อไปนี้เป็นวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดอันเป็นสาระสำคัญของการยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

(๑) การเตรียมเอกสาร

เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิดังต่อไปนี้

- ๑) ขอตรวจ หรือ
- ๒) ขอคัดรายงานการสอบสวนของ
 - ก. คณะกรรมการสอบสวน หรือ
 - ข. ผู้สอบสวน

ได้

๓) ส่วนการ

- ก. ขอตรวจ หรือ
- ข. คัด

บันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่นว่า

- ก. จะอนุญาตหรือไม่
- ข. โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการท้องถิ่น
- ค. ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่อง ๆ ไป

(๒) การเขียนอุทธรณ์

ต้องเขียนหนังสืออุทธรณ์ เรียง ประธาน ก.จังหวัด (ใส่ชื่อจังหวัด) โดยให้มีสำเนารับรองถูกต้อง ๑ ฉบับ ต้องแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าการที่ตนถูกลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากการานั้น

- ๑) ไม่ถูกต้องอย่างไร
- ๒) ไม่เหมาะสมอย่างไร หรือ
- ๓) ไม่เป็นธรรมอย่างไร

แล้วลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

มาตรฐานทั่วไปนี้ไม่ได้กำหนดรูปแบบของหนังสืออุทธรณ์ไว้ ดังนั้น การเขียนหนังสืออุทธรณ์จึงต้องคำนึงถึงสาระสำคัญข้างต้นให้ถูกต้อง ครบถ้วน

(๓) ระยะเวลายื่นอุทธรณ์

๑) ต้องยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

๒) การนับวันทราบคำสั่ง

ก. วันที่ผู้ถูกคำสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง
 ข. ถ้าผู้ถูกคำสั่งไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง และมีการแจ้งพร้อมมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้นั้นแล้วทำบันทึกลงวัน/เดือน/ปี/เวลา/สถานที่ที่แจ้ง/ลายมือชื่อผู้แจ้ง/ลายมือชื่อพยานรู้เห็น ไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบคำสั่ง

ค. กรณีไม่อาจดำเนินการได้ใน ๒ วิธีข้างต้นนั้น ให้แจ้งหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ ณ ที่อยู่ของผู้ยื่นซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน ให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว

(๔) วิธียื่นอุทธรณ์ แบ่งเป็น ๔ วิธี ดังนี้

๑) ยื่นด้วยตนเอง โดยนำไปยื่นที่ศาลากลางจังหวัด ให้ผู้รับหนังสือ

ก. ออกใบรับหนังสือ

ข. ประทับตราหนังสือ และ

ค. ลงทะเบียนรับหนังสือ

ไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับหนังสือตามระเบียบงานสารบรรณและให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

๒) ยื่นผ่านผู้บริหารท้องถิ่น โดยนำไปยื่นที่ อปท.แห่งนั้น

ให้ผู้รับหนังสือ

ก. ออกใบรับหนังสือ

ข. ประทับตรารับหนังสือ และ

ค. ลงทะเบียนรับหนังสือ

ไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับหนังสือตามระเบียบงานสารบรรณและให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ให้ผู้บริหารท้องถิ่น

ก. จัดส่งหนังสืออุทธรณ์

ข. สำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งของผู้อุทธรณ์

ค. ส่วนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้น และ

ง. ส่วนวนการดำเนินการทางวินัย

ไปยังประธาน ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันได้รับหนังสืออุทธรณ์

๓) ยื่นทางไปรษณีย์

ผู้อุทธรณ์ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือ

ก. วันที่ที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือ

ข. วันที่ที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือ

เป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

๔) ยื่นกรณีโอนสังกัด

ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกราชการได้โอนไปสังกัด อปท.อื่นก่อนยื่นอุทธรณ์คำสั่งต้องยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่ง ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบคำสั่งเช่นเดียวกัน โดย

ก. ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัดที่ผู้อุทธรณ์โอนไปสังกัด ตามวิธีการเช่นเดียวกับการยื่นที่สังกัดเดิม

/ข.ยื่นหนังสือ...

ข. ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ผู้อุทธรณ์ได้ออนไปสังกัด ตามวิธีการ เช่นเดียวกับการยื่นที่สังกัดเดิม

ค. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่รับหนังสือส่งหนังสืออุทธรณ์นั้นไปยังประธาน ก.จังหวัด เจ้าสังกัด

ง. ภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันได้รับหนังสืออุทธรณ์

๓. การอุทธรณ์แทน

การยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งแต่เดิมนั้นให้ดำเนินการเองเท่านั้น ไม่สามารถให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมา ได้กำหนดให้ผู้อื่นดำเนินการยื่นอุทธรณ์แทนได้แล้ว หากมีความจำเป็นใน ๒ กรณี คือ ๑. ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ถึงแก่ความตายก่อนอุทธรณ์ และ ๒. ผู้มีสิทธิอุทธรณ์มีเหตุจำเป็น

(๑) ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ถึงแก่ความตายก่อนอุทธรณ์

๑) ให้ทายาทผู้มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดของผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์แทนได้

๒) ถ้าทายาทเข้ากรณีดังต่อไปนี้

ก. มีหลายคน

ข. เป็นผู้ไร้ความสามารถ

ค. เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

หากทายาทเหล่านั้นประสงค์จะอุทธรณ์แทน ให้นำ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และ ป.พ.พ. ว่าด้วยความสามารถมาเทียบใช้บังคับแล้วแต่กรณีโดยอนุโลม

(๒) ผู้มีสิทธิอุทธรณ์มีเหตุจำเป็น อาจมอบหมายให้บุคคลต่อไปนี้อุทธรณ์แทนได้

๑) ทนายความ หรือ

๒) ผู้อื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะ

โดยให้ทำเป็นหนังสือ

๑) ลงลายมือชื่อผู้มอบและผู้รับมอบ

๒) ถ้าผู้มอบไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้

ก. พิมพ์ลายนิ้วมือ หรือ

ข. แงงไต

โดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อย ๒ คน และให้มีหลักฐานแสดงตัวผู้ได้รับมอบหมายด้วย

เหตุจำเป็นดังกล่าวมีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถอุทธรณ์ได้ด้วยตนเอง

๒) อยู่ต่างประเทศและคาดได้ว่าไม่อาจอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ทันเวลาที่กำหนด

๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ ก.จังหวัดเห็นควร

๔. การคัดค้านอนุุทธรณ์และ ก.จังหวัด

ผู้ถูกคำสั่งลงโทษ หรือถูกคำสั่งให้ออกจากราชการ ๖ เหตุดังกล่าว มีสิทธิยื่นคำคัดค้านอนุุทธรณ์ ผู้มีหน้าที่ทำความเข้าใจเสนอในเรื่องอนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัดผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอนุุทธรณ์ได้ ซึ่งจะแบ่งเป็น ๓ ประเด็น คือ

(๑) เหตุคัดค้าน

ได้แก่เหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- ๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- ๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- ๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์
- ๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ
- ๕) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดา กับผู้กล่าวหา หรือผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ หรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- ๖) มีเหตุอื่นที่อาจทำให้เสียความเป็นธรรม

(๒) วิธีคัดค้าน มี ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) ผู้ถูกคำสั่งเป็นผู้คัดค้านเอง ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์
 - ก. ยื่นพร้อมหนังสืออุทธรณ์ หรือ
 - ข. แจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือในภายหลัง แต่ต้องส่งก่อนอนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะเริ่มพิจารณาอุทธรณ์

๒) อนุุทธรณ์/ก.จังหวัดคัดค้านตัวเอง

เมื่อมีเหตุคัดค้าน

- ก. อนุุทธรณ์/ก.จังหวัดผู้นั้น จะถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้
- ข. ถ้าไม่ถอน ให้ประธานอนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน

- หากเห็นว่าน่าเชื่อถือ ให้แจ้งผู้ถูกคัดค้านทราบและไม่ให้เข้าร่วมพิจารณาอุทธรณ์

- แต่ถ้าเห็นว่าทำให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นร่วมพิจารณาจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะอนุญาตให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้

ค. กรณีประธานอนุุทธรณ์/ก.จังหวัดถูกคัดค้าน ให้ผู้นั้นถอนตัวจากการพิจารณา และให้อนุุทธรณ์/ก.จังหวัดที่เหลือซึ่งเข้าประชุมในคราวนั้นเลือกกันเอง ๑ คนทำหน้าที่ประธานแทน

๕. การแถลงการณ์ด้วยวาจา

(๑) ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะขอแถลงการณ์ด้วยวาจา

๑) ในชั้นอนุอุทธรณ์ หรือ

๒) ในชั้น ก.จังหวัด

(๒) ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือ

๒) ทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งต่อ

ก. อนุอุทธรณ์

ข. หรือ ก.จังหวัด

โดยตรงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

(๓) หากอนุอุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี เห็นว่า

๑) ไม่จำเป็น

๒) จะให้งดแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

(๔) ในกรณีนี้ให้ผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจา

๑) ให้แจ้งผู้บริหารท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้

ก. ก็ให้มาแถลง หรือ

ข. มอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้เกี่ยวข้องมาแถลง

แทนก็ได้

๒) โดยให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี

(๕) เพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้แทนเข้าฟังการแถลงการณ์

ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

๖. การถอนอุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นอุทธรณ์แล้ว ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะถอนอุทธรณ์ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ขอลถอนอุทธรณ์ก่อนอนุอุทธรณ์ทำความเห็น

(๒) หรือก่อน ก.จังหวัดจะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้

(๓) โดยทำเป็นหนังสือ

(๔) ยื่นหรือส่งต่อ ก.จังหวัดโดยตรง

(๕) เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้ว การพิจารณาอุทธรณ์เป็นอันระงับ

๗. การพิจารณาของอนุอุทธรณ์และ ก.จังหวัด

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.จังหวัด แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ ๑. มติเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัย และ ๒. คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งจะมีลักษณะ ดังนี้

(๑) มติเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัย ถ้าเห็นว่า

๑) การสั่งลงโทษถูกต้อง เหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติยกอุทธรณ์

/๒) การสั่ง...

- ๒) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า
- ก. ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - ข. แต่ควรได้รับหนักขึ้น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็น
 - สถานโทษ หรือ
 - อัตราโทษ
 ที่หนักขึ้น
- ๓) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า
- ก. ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - ข. ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติลดโทษเป็น
 - สถานโทษ หรือ
 - อัตราโทษ
 ที่เบาลง
- ๔) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า
- ก. ผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - ข. เป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อย
 - ค. มีเหตุอันควรงดโทษ
- ให้มิตินำสั่งลงโทษ โดยให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้
- ๕) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่า
- ก. การกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัย หรือ
 - ข. พยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย
- ให้มิตินำให้ยกโทษ
- ๖) ข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม
- ๗) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า
- ก. กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - ข. ให้มีมติแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง
- ในกรณีเห็นว่า
- ก. เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และ
 - ข. เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง
- หรือเห็นว่า
- ก. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และ
 - ข. ได้มีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว
- ให้มิตินำให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการต่อไป

๘) การสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม โดยเห็นว่าผู้อุทธรณ์

ก. มีกรณีสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือ

ข. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อให้ออกจากราชการ เพราะ

- ไม่เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยฯ

- หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม

- มีมลทินหรือมัวหมอง

ให้นำข้อ ๗) ข้างต้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๙) สมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด

ก. เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และ

ข. มีความเป็นธรรม

ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติ

๑) ให้เพิ่มโทษ

๒) ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

มิได้

๓) กรณีผู้อุทธรณ์ตายก็เช่นเดียวกัน

กรณีมีผู้กระทำความผิดวินัย

๑) หลายคน

๒) ในเรื่องเดียวกัน

๓) พฤติกรรมอย่างเดียวกัน

เมื่อผู้ถูกลงโทษทางวินัยคนหนึ่งคนใดใช้สิทธิอุทธรณ์

๑) ผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์

๒) หากพฤติกรรมของผู้ไม่อุทธรณ์เป็นเหตุลักษณะคดี

๓) ให้มีมติให้ผู้นั้นได้รับการพิจารณาในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

(๒) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งให้ออกจากราชการ

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ออกจากราชการแล้วเห็นว่า ถ้าคำสั่งให้ออกจากราชการนั้น

๑) ได้ดำเนินการ

ก. ถูกต้องตามกฎหมาย และ

ข. เหมาะสมแก่กรณีแล้ว

ให้มีคำวินิจฉัยไต่ยกอุทธรณ์

๒) ได้ดำเนินการ

ก. ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข. ให้มีคำวินิจฉัยไต่ยกเลิกคำสั่ง และ

ค. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการใหม่ให้ถูกต้อง

- ๓) ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว และเห็นว่า
- ก. ยังไม่มีเหตุที่จะให้ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ
 - ข. ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่ง และ
 - ค. ให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ

๔) ข้อความในคำสั่งไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม

- ก. ให้มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องเหมาะสม
- ข. กรณี ก.จังหวัดเห็นว่า

- ควรเยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์
- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ให้มีคำวินิจฉัยได้ตามความเหมาะสมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

๘. การอุทธรณ์และพิจารณากรณีโอนสังกัด

การยื่นอุทธรณ์กรณีโอนสังกัดได้อธิบายในหัวข้อที่ ๒ วิธีการยื่นอุทธรณ์ไปแล้ว ต่อไปจะกล่าวถึง การพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.จังหวัด ในกรณีมีการโอนสังกัด หลังยื่นอุทธรณ์ ดังนี้

(๑) ก.จังหวัดสังกัดเดิมยังมีได้มีมติ

๑) ให้ ก.จังหวัดสังกัดเดิมส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่

๒) ให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณา

(๒) ก.จังหวัดสังกัดเดิมมีมติแล้ว

๑) แต่ยังมีได้มีการสั่งหรือปฏิบัติตามมติ

๒) ให้ ก.จังหวัดสังกัดเดิมส่งเรื่องอุทธรณ์พร้อมมติไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณา

๓) โดย ก.จังหวัดสังกัดใหม่ไม่ต้องส่งเรื่องให้อนุทธรณ์ทำความเห็นเสนอซ้ำอีก

(๓) กรณีโอนสังกัด อปท.ประเภทเดียวกัน แต่อยู่ในสังกัด ก.จังหวัดเดิม ให้พิจารณาตามปกติ

หลักอุทธรณ์นอกจากหัวข้อที่อธิบายแล้ว

๑. ก.จังหวัดอาจมีมติในคราวเดียวให้เลขานุการ ก.จังหวัด ส่งเรื่องอุทธรณ์ให้อนุทธรณ์พิจารณาทำความเห็นได้เลย โดยไม่ต้องให้ ก.จังหวัดมีมติก่อน

๒. อนุทธรณ์ และ ก.จังหวัดมีระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ ๙๐ วัน นับแต่เลขานุการ ก.จังหวัด (ท้องถิ่นจังหวัด/ปลัด อบจ./ปลัดเมืองพัทยา) รับหนังสืออุทธรณ์

๓. หากอนุทธรณ์+ก.จังหวัด พิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ให้ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน โดยเพียงแต่บันทึกเหตุในการขยายไว้ในรายงานการประชุมด้วยเท่านั้น

๔. การพิจารณาทำความเห็นของอนุทธรณ์จะมีลักษณะเช่นเดียวกับ ก.จังหวัด

๕. อนุุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจเช่นเดียวกับอนุวินัยและ ก.จังหวัดที่พิจารณา รายงานการดำเนินการทางวินัย

๖. การแต่งตั้งอนุุทธรณ์ให้นำการแต่งตั้งอนุวินัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๗. กรณีผู้อุทธรณ์ถึงแก่ความตาย

(๑) ก่อนอนุุทธรณ์ทำความเห็น หรือ

(๒) ก่อน ก.จังหวัดจะพิจารณา แล้วแต่กรณี

(๓) ให้รอการพิจารณาอุทธรณ์นั้นไว้ จนกว่า

๑) ทายาท

๒) ผู้จัดการมรดก หรือ

๓) ผู้รับสิทธิของผู้นั้น

จะมีคำขอเข้ามาแทนที่ผู้อุทธรณ์นั้น หรือ

๔) ผู้มีส่วนได้เสียจะมีคำขอเข้ามาเอง

(๔) โดยยื่นเป็นหนังสือต่อ ก.จังหวัด

(๕) ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์ถึงแก่ความตาย

(๖) ถ้าไม่มีคำขอ ก.จังหวัดจะไม่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นก็ได้ (เป็นดุลพินิจ)

๘. ให้อนุุทธรณ์ และ ก.จังหวัด พิจารณาอุทธรณ์จาก

(๑) ส่วนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้น และ

(๒) ส่วนการดำเนินการทางวินัย

(๓) กรณีจำเป็นและสมควร อาจขอ

๑) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

๒) คำชี้แจงจาก

ก. อปท.

ข. ส่วนราชการ

ค. รัฐวิสาหกิจ

ง. หน่วยงานอื่นของรัฐ

จ. ห้างหุ้นส่วน

ฉ. บริษัท หรือ

ช. บุคคลใด ๆ

๓) ให้ผู้แทน

ก. อปท.

ข. ส่วนราชการ

ค. รัฐวิสาหกิจ

ง. หน่วยงานอื่นของรัฐ

จ. ห้างหุ้นส่วน

ณ. บริษัท หรือ

ช. บุคคลใด ๆ

มาให้ถ้อยคำชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาได้

๙. กรณี ก.จังหวัด ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง/ให้ออกเพราะไม่เลื่อมใส
ปชต./หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม/มีมลทินมัวหมอง) เมื่อกรรมการได้สอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว
ต้องส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดพิจารณาโดยอนุอรรถณไม่ต้องทำความเห็น

๑๐. ผู้อุทธรณ์มีสิทธิได้รับแจ้งผลอุทธรณ์ ๒ ครั้ง

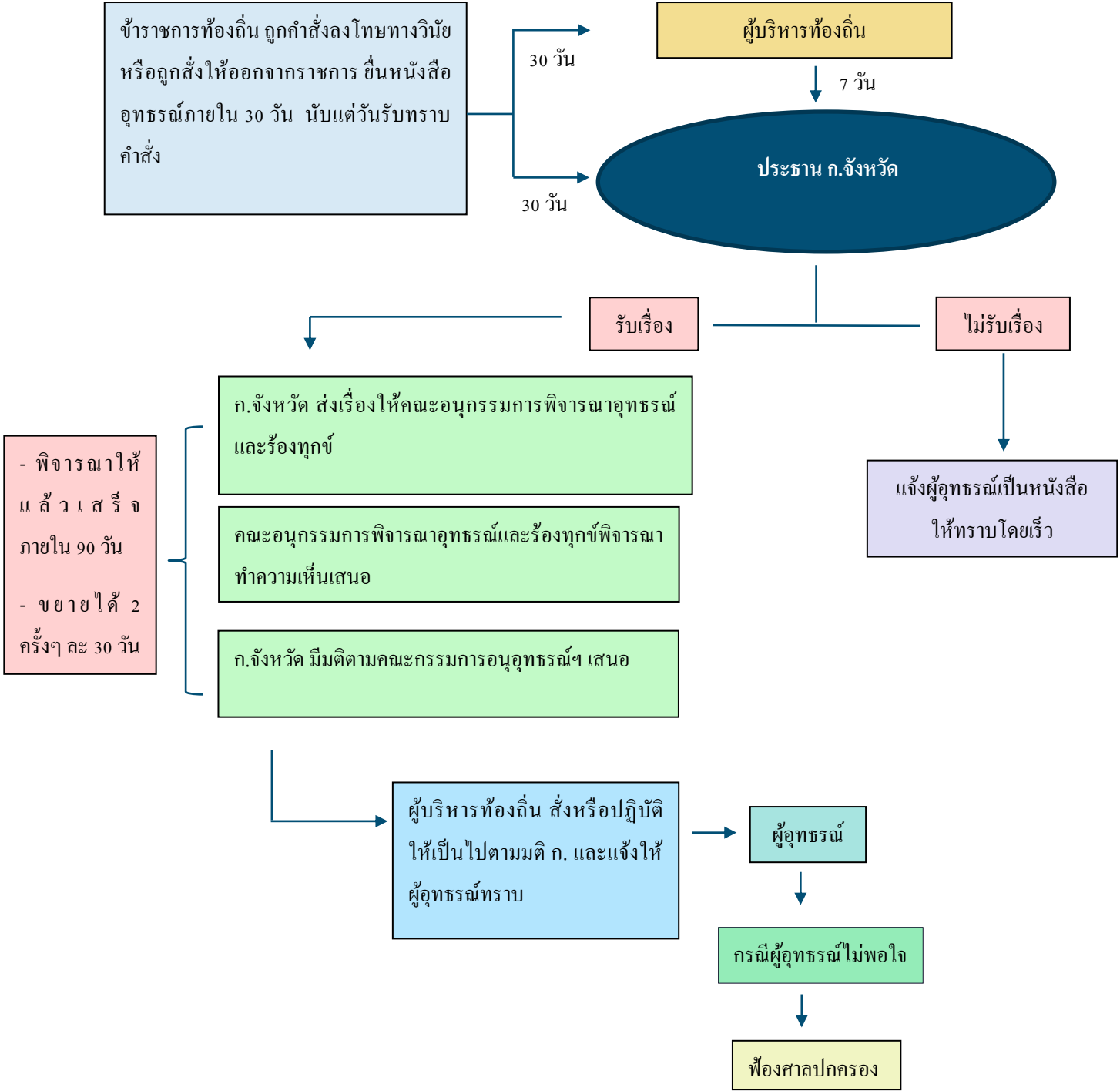
(๑) ก.จังหวัด เป็นผู้แจ้งมติเป็นหนังสือ (ข้อ ๙)

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้แจ้งการปฏิบัติตามมติ ก.จังหวัดเป็นหนังสือโดยเร็ว (ข้อ ๒๓)

๑๑. คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.จังหวัดให้เป็นที่สุด

๑๒. เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งตามมติ ก.จังหวัดแล้ว ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปอีกมิได้

ขั้นตอนการอุทธรณ์

บทที่ ๑๔ การร้องทุกข์

ตัวบท (วิธีก่อนการร้องทุกข์)

ข้อ ๒๖ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเมื่อมีกรณีเป็นปัญหาขึ้นระหว่างกัน ควรจะได้ปรึกษาหารือทำความเข้าใจ ฉะนั้นเมื่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีเหตุเกี่ยวกับการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน และแสดงความประสงค์ที่จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสและรับฟังหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นทางแห่งการทำความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นต้น

ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจง หรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ ก็ให้ร้องทุกข์ตามข้อ ๒๗

ตัวบท (เหตุแห่งการร้องทุกข์)

ข้อ ๒๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน หรือมีกรณีที่ไม่อาจยื่นอุทธรณ์ได้ตามหมวด ๒ ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ โดยให้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีใช้ผู้บริหารท้องถิ่น ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บริหารท้องถิ่น หากผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้บริหารท้องถิ่นภายในสิบห้าวัน หรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ ให้ดำเนินการตามวรรคสาม

การร้องทุกข์กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่ดำเนินการตามวรรคสอง หรือกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บริหารท้องถิ่น ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.จังหวัดเพื่อส่งเรื่องให้อนุทธรณ์ตามข้อ ๙ พิจารณาความเห็นเสนอ และ ก.จังหวัดต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เลขานุการ ก.จังหวัดได้รับเรื่องร้องทุกข์ เมื่อ ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้นโดยพลัน มติของ ก.จังหวัดให้ถือเป็นที่สุด

ตัวบท (สิ่งที่ต้องแสดงในหนังสือร้องทุกข์)

ข้อ ๒๘ หนังสือร้องทุกข์ต้องลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตนอย่างใด และความประสงค์ของการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของอนุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งก่อนวันที่อนุทธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยยื่นหรือส่งต่อ ก.จังหวัดโดยตรง

ตัวบท (การนับเวลาร้องทุกข์)

ข้อ ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาร้องทุกข์

(๑) ในกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์ ให้ถือว่าวันที่ผู้ถูกลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ถ้าผู้ถูกลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง และมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงทราบกับมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลง แล้วบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกลงลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกลงลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกลงได้ทราบคำสั่งแล้ว

(๒) ในกรณีผู้บังคับบัญชาไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง ให้ถือว่าวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้ร้องทุกข์ทราบ หรือควรได้ทราบคำสั่งเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

(๓) ในกรณีผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่ได้มีคำสั่งอย่างใด ให้ถือว่าวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ตัวบท (วิธีการก่อนพิจารณาเรื่องร้องทุกข์)

ข้อ ๓๐ เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์ ตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ให้ประธานอนุตุทธธรณ์ หรือประธาน ก. จังหวัด แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบโดยเร็ว และให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปเพื่อประกอบการพิจารณา ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันได้รับหนังสือ

ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นได้รับหนังสือร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๒๗ วรรคสาม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อไปยัง ก.จังหวัด ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

ตัวบท (วิธีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์)

ข้อ ๓๑ การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้อนุตุทธธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาจากเรื่องราวการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ของผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณี...

ในกรณีผู้ร้องทุกข์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากอนุอรรถธรณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ จะให้แจ้งการแถลงการณ์ด้วยวาจาเสียก็ได้

ในกรณีนัดให้ผู้ร้องทุกข์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงหรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงแก้ด้วยวาจาต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือผู้แทนเข้าฟังการแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์ได้

ตัวบท (คำวินิจฉัยของ ก.จังหวัด)

ข้อ ๓๒ เมื่อ ก.จังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่า การที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อผู้ร้องทุกข์นั้น ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อผู้ร้องทุกข์นั้น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติให้แก้ไขโดยเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) ถ้าเห็นว่า การที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อผู้ร้องทุกข์นั้นถูกต้องตามกฎหมายแต่บางส่วนและไม่ถูกต้องกฎหมายบางส่วน ให้มีมติให้แก้ไขหรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๔) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การพิจารณามีมติตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ตัวบท (การปฏิบัติตามมติ ก.จังหวัด)

ข้อ ๓๓ เมื่อ ก.จังหวัดได้มีมติตามข้อ ๓๒ แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นในโอกาสแรกที่ทำได้ ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

การพิจารณาของอนุอรรถธรณ์ และ ก.จังหวัดที่มีได้กำหนดไว้ในมาตรฐานทั่วไปนี้ให้นำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวบท (การร้องทุกข์กรณีโอนสังกัด)

ข้อ ๓๔ ในกรณีผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้โอนไปสังกัด อบท.อื่น ให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อ ก.จังหวัดสังกัดใหม่ของผู้ยื่น

ในกรณีผู้ร้องทุกข์ได้โอนไปสังกัด อบท.อื่นหลังจากได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ไว้แล้ว แต่ ก.จังหวัดสังกัดเดิมยังมิได้มีมติตามข้อ ๓๒ ให้ส่งเรื่องร้องทุกข์และเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณี...

ในกรณีผู้ร้องทุกข์ได้ออนไปสังกัด อปท.อื่นหลังจาก ก.จังหวัดสังกัดเดิมได้มีมติตามข้อ ๓๒ แล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดเดิมยังมิได้มีการสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ ให้ส่งเรื่องร้องทุกข์พร้อมมติของ ก.จังหวัดสังกัดเดิมนั้นไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่ เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณี ก.จังหวัดสังกัดใหม่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ในทางที่เป็นคุณกับผู้ร้องทุกข์ ให้ส่งมตินั้นไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น แล้วแจ้งให้ อปท.สังกัดเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวบท (ให้นำกระบวนการอุทธรณ์มาใช้)

ข้อ ๓๕ ให้นำหมวด ๒ มาใช้บังคับกับการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์โดยอนุโลม

ตัวบท (การนับระยะเวลา)

ข้อ ๓๖ การนับระยะเวลาตามมาตรฐานทั่วไปนี้ สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้น เป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุดถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่ เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ตัวบท (บทเฉพาะกาล)

ข้อ ๓๗ ในกรณีข้าราชการส่วนท้องถิ่นได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นไว้แล้ว ก่อนวันที่มาตรฐานทั่วไปนี้ใช้บังคับ และผู้บริหารท้องถิ่นยังพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นไม่แล้วเสร็จ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวไปให้ผู้บริการท้องถิ่นสังกัดใหม่พิจารณาและดำเนินการต่อไป

คำอธิบาย

การร้องทุกข์มีหัวข้อที่จะแจกแจง ได้แก่

๑. เหตุแห่งการร้องทุกข์
๒. วิธีก่อนการร้องทุกข์
๓. วิธีการร้องทุกข์
๔. การแถลงการณ์ด้วยวาจา
๕. การพิจารณาของอนุทธรณ์และ ก.จังหวัด
๖. การร้องทุกข์กรณีโอนสังกัด
๗. การนำหลักอุทธรณ์มาใช้ในการร้องทุกข์

๑. เหตุแห่งการร้องทุกข์

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้ ๒ กรณี คือ ถูกสั่งลงโทษทางวินัย ๕ สถาน และถูกสั่งให้ออกจากราชการ ๖ เหตุดังกล่าวในบทที่แล้ว แต่นอกเหนือจากนี้สิทธิร้องทุกข์ถ้ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้น เหตุแห่งการร้องทุกข์ ได้แก่ หากข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชา

- (๑) ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง
- (๒) ไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- (๓) ปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน

/ (๔) มีกรณี...

(๔) มีกรณีอื่นที่ไม่อาจยื่นอุทธรณ์
ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้

๒. วิธีก่อนการร้องทุกข์

ก่อนที่จะร้องทุกข์อันเป็นกระบวนการพิจารณาภายนอก อปท. หลักเกณฑ์กำหนดให้มีการเจรจา พุดคุยทำความเข้าใจกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา หากตกลงกันได้การร้องทุกข์ก็จะไม่เกิดขึ้น หลักการปรึกษาหารือ มีดังนี้

- (๑) เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน
- (๒) เมื่อเกิดเหตุแห่งการร้องทุกข์อย่างหนึ่งอย่างใด
- (๓) ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความประสงค์จะปรึกษาหารือ
- (๔) ผู้บังคับบัญชานั้นต้อง
 - ๑) ให้โอกาส
 - ๒) รับฟัง
 - ๓) สอบถาม
- (๕) เพื่อแก้ไขปัญหาในขั้นต้น
- (๖) เว้นแต่ผู้ใต้บังคับบัญชา
 - ๑) ไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ
 - ๒) ปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจง
 - ๓) ได้รับคำชี้แจงแล้ว แต่ไม่เป็นที่พอใจ
 จึงให้ร้องทุกข์ได้

๓. วิธีการร้องทุกข์

- (๑) การเขียนเรื่องร้องทุกข์
 - ๑) ในหนังสือร้องทุกข์ ต้อง
 - ก. ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์
 - ข. สาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่า
- ผู้บังคับบัญชา
- ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง
 - ไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
 - ปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน
- อย่างไร
- ๒) ความประสงค์ของการร้องทุกข์
- (๒) การยื่นเรื่องร้องทุกข์
 - ๑) เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาอื่น
 - ก. ให้ยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น

/ข.ภายใน...

- ข. ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้เกิดการร้องทุกข์
 - ค. หากไม่ได้รับคำสั่งแจ้งภายใน ๑๕ วัน หรือ
 - ง. ได้รับคำสั่งแจ้งไม่เป็นที่พอใจ
- จึงให้ยื่นต่อ ก.จังหวัดได้

๒) เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บริหารท้องถิ่น

- ก. ให้ยื่นต่อ ก.จังหวัด

ข. ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบเหตุให้เกิดการร้องทุกข์ (หรือหลังพ้น ๑๕ วันนับแต่ไม่ได้รับคำสั่งแจ้งจากผู้บริหารท้องถิ่น หรือได้รับคำสั่งแจ้งแต่ไม่เป็นที่พอใจ กรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาอื่น)

(๓) การนับระยะเวลาการร้องทุกข์

๑) กรณีมีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์

- ก. ให้ถือวันที่ผู้ถูกคำสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเหตุ
- ข. ถ้าผู้ถูกคำสั่งไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง และได้มีการแจ้ง

คำสั่งให้ผู้ยื่นทราบโดยบันทึก

- วัน/เดือน/ปี/สถานที่ที่แจ้ง

- ลายมือชื่อผู้แจ้ง

- ลายมือชื่อพยานรู้เห็น

ไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งเป็นวันทราบเหตุ

ค. ถ้าไม่อาจแจ้งได้โดยตรง และ

- ได้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมสำเนาคำสั่ง

- ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

- ไปให้ ณ ที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ

- เป็นสำเนาคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ให้เก็บไว้ ๑ ฉบับ และ

ลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่รับส่งกลับคืนมา ๑ ฉบับ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

- เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับ แม้จะ

ไม่ได้รับสำเนาคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่ารับทราบแล้ว

๒) กรณีไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือโดยตรง ให้ถือวันที่มีหลักฐานยืนยันว่า

ก. ผู้ร้องทุกข์รับทราบ หรือ

ข. ควรได้รับทราบคำสั่งนั้น

เป็นวันทราบเหตุ

๓) กรณีผู้บังคับบัญชา

ก. ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติโดยไม่ถูกต้อง

ข. ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ค. ปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจ
ต่อผู้ร้องทุกข์
ให้ถือว่าวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรทราบนั้น เป็นวันทราบเหตุ

๔. การแถลงการณ์ด้วยวาจา

- (๑) ถ้าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจา
- ๑) ในชั้นอนุพุทธณ์ หรือ
 - ๒) ในชั้น ก.จังหวัด
- (๒) ให้ดำเนินการ ดังนี้
- ๑) แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือ
 - ๒) ทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ โดย
 - ก. ยื่นหรือส่งต่อ ก.จังหวัดโดยตรง
 - ข. ก่อนวันที่อนุพุทธณ์ เริ่มพิจารณา หรือ
 - ค. ก่อนวันที่ ก.จังหวัด เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์
- (๓) หากอนุพุทธณ์ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี เห็นว่า
- ๑) ไม่จำเป็น
 - ๒) จะให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาเสียก็ได้
- (๔) ในกรณีนี้ให้ผู้ร้องทุกข์มาแถลงการณ์ด้วยวาจา
ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้
- ๑) ก็ให้มาแถลง หรือ
 - ๒) มอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมาแถลงแทนก็ได้
- (๕) เพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ ให้
- ๑) ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ หรือ
 - ๒) ผู้แทน
- เข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์ได้

๕. การพิจารณาของอนุพุทธณ์และ ก.จังหวัด

- (๑) การรับหนังสือ
- เมื่อ ก.จังหวัดได้รับหนังสือร้องทุกข์ ให้ประธาน
- ๑) อนุพุทธณ์ หรือ
 - ๒) ก.จังหวัด
- แล้วแต่กรณี ดำเนินการ ดังนี้
- ๑) มีหนังสือแจ้งพร้อมส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์
 - ๒) ไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบโดยเร็ว

ให้ผู้บริหาร...

ให้ผู้บริหารท้องถิ่น

- ๑) ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณา
- ๒) ภายใน ๗ วันทำการนับแต่ได้รับหนังสือ
- ๓) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นรับหนังสือร้องทุกข์
 - ก. ต้องส่งต่อไปยัง ก.จังหวัด
 - ข. ภายใน ๓ วันทำการนับแต่ได้รับหนังสือ

(๒) การพิจารณา

การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้

- ๑) อนุอรรถธรณ์ หรือ
- ๒) ก.จังหวัด

พิจารณาจาก

- ๑) เรื่องราวการปฏิบัติ หรือ
- ๒) ไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์

กรณีจำเป็นและสมควร อาจขอ

- ๑) เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) รวมทั้งคำชี้แจง จาก

- ก. หน่วยราชการ
- ข. รัฐวิสาหกิจ
- ค. หน่วยงานอื่นของรัฐ
- ง. ห้างหุ้นส่วน
- จ. บริษัท หรือ
- ฉ. บุคคลใด ๆ

หรือขอให้ผู้แทน

- ก. หน่วยราชการ
- ข. รัฐวิสาหกิจ
- ค. หน่วยงานอื่นของรัฐ
- ง. ห้างหุ้นส่วน
- จ. บริษัท
- ฉ. ข้าราชการ หรือ
- ช. บุคคลใด ๆ

มาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาได้

(๓) การมีมติ

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณาวินิจฉัยแล้วเห็นว่าการใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อผู้ร้องทุกข์นั้น

/๑) ถูกต้อง...

- ๑) ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข้อ
- ๒) ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติให้แก้ไข โดย
- ก. เพิกถอน หรือ
 - ข. ยกเลิก
- การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือ
- ค. ให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข้อนั้นให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๓) ถูกต้องตามกฎหมายแต่บางส่วน และไม่ถูกต้องบางส่วน ให้มีมติ
- ก. ให้แก้ไข หรือ
 - ข. ให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๔) สมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด
- ก. เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และ
 - ข. มีความเป็นธรรม
- ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี
- ให้บันทึกผลการพิจารณาดังกล่าวข้างต้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

(๔) การปฏิบัติตามมติ ก.จังหวัด

เมื่อ ก.จังหวัดได้วินิจฉัยและมีมติแล้ว

- ๑) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น
- ๒) ในโอกาสแรกที่ทำได้
- ๓) กรณีมีเหตุผลความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานการประชุมก่อนก็ได้
- ๔) เมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติแล้วให้แจ้งผู้ร้องทุกข้อทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

๖. การร้องทุกข์กรณีโอนสังกัด

การที่ผู้ร้องทุกข์โอนสังกัด ให้ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) โอนไปสังกัด อปท.อื่น ให้ยื่นต่อ ก.จังหวัดสังกัดใหม่
- (๒) โอนไปสังกัด อปท.อื่น หลังยื่นเรื่องร้องทุกข์แล้ว
 - ๑) ก.จังหวัดสังกัดเดิมยังมีได้มีมติ
 - ๒) ให้ส่งเรื่องร้องทุกข์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยัง ก.จังหวัดสังกัดใหม่
 - ๓) ให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย
- (๓) โอนไปสังกัด อปท.อื่น หลังจาก ก.จังหวัดมีมติแล้ว
 - ๑) ผู้บริหารท้องถิ่นยังมีได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติ
 - ๒) ให้ส่งเรื่องร้องทุกข์พร้อมมติ ก.จังหวัดสังกัดเดิมไปยัง ก.จังหวัดสังกัดใหม่
 - ๓) ให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย
- (๔) กรณี ก.จังหวัดสังกัดใหม่วินิจฉัยในทางที่เป็นคุณกับผู้ร้องทุกข์
 - ๑) ให้ส่งมตินั้นไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่
 - ก. ให้สั่ง หรือ

ข. ปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

๒) แจ้ง อปท.สังกัดเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์แล้ว

๑) ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙

๒) ผู้บริหารท้องถิ่นยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ

๓) ให้ผู้บริหารท้องถิ่น (สังกัดเดิม) ส่งเรื่องร้องทุกข์ไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่

๔) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสังกัดใหม่พิจารณาดำเนินการต่อไป

๗. การนำหลักอุทธรณ์มาใช้ในการร้องทุกข์

นอกจากหลักเกณฑ์การร้องทุกข์ที่ได้กำหนดไว้แล้ว หากมิได้กำหนดเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้นำหลักเกณฑ์การอุทธรณ์มาใช้บังคับกับการร้องทุกข์โดยอนุโลม

หลักเกณฑ์การร้องทุกข์นอกจากหัวข้อที่อธิบายแล้ว

๑. การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของอนุอุทธรณ์ และ ก.จังหวัด ที่มีได้กำหนดไว้ให้นำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

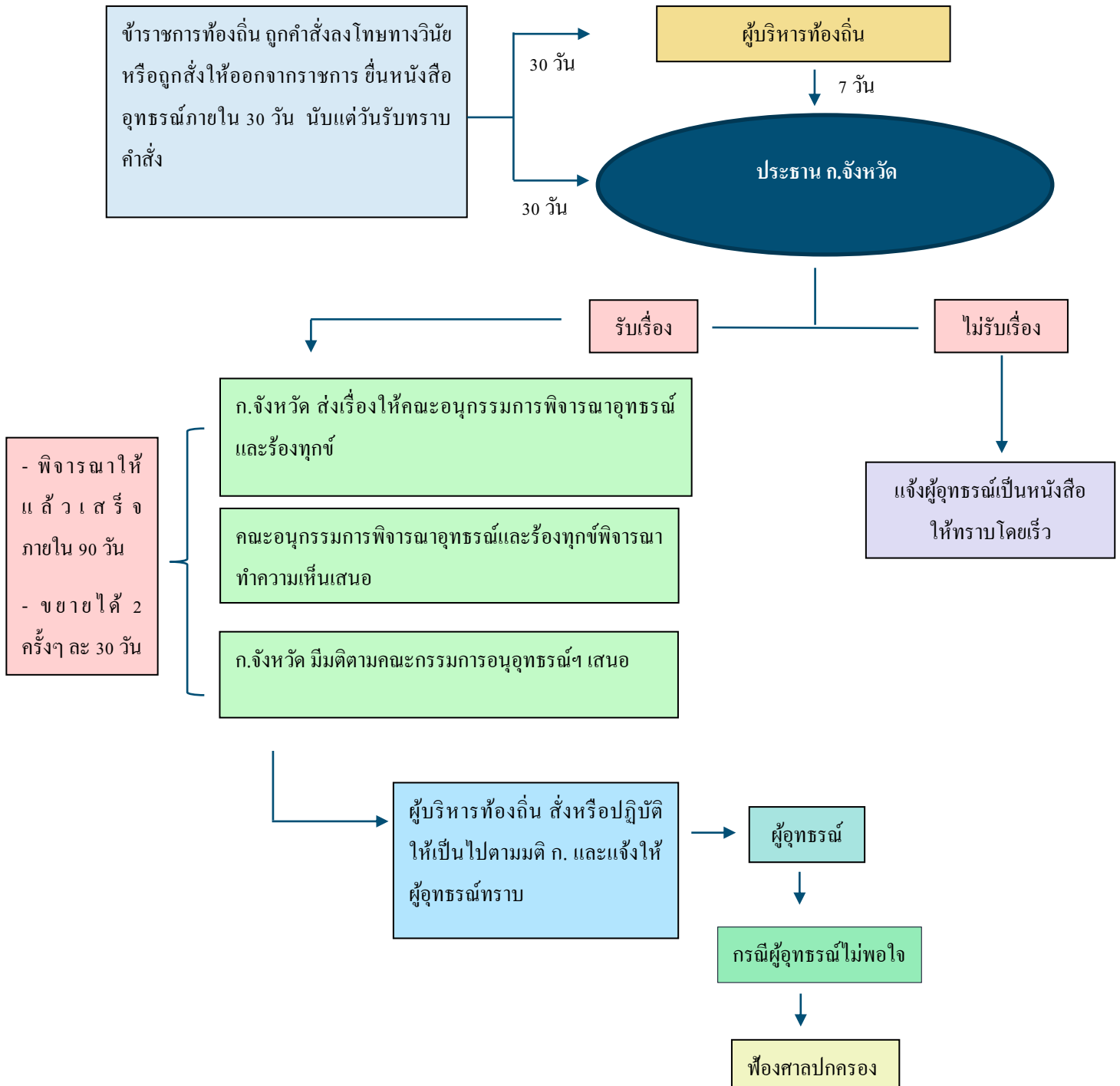
๒. การนับระยะเวลาทั้งการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ให้นับดังนี้

(๑) เวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรก เป็น ๑..๒..๓.. ๔..(ห้ามนับวันแรก ให้นับวันถัด)

(๒) ระยะเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่

เป็นวันสุดท้าย

ขั้นตอนการอุทธรณ์

บทที่ ๑๕ วินัยลูกจ้าง/พนักงานจ้าง

ประกาศ ก.กลาง เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดเนื้อหาไว้ ๘๓ ข้อ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัย ให้ออก อุทธรณ์และร้องทุกข์ มีดังนี้

ตัวบท (นิยามศัพท์)

ข้อ ๑ ในมาตรฐานทั่วไปนี้

“พนักงานจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของ อปท. ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ โดยเป็นบุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างตามมาตรฐานทั่วไปนี้ โดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของ อปท.เพื่อปฏิบัติงานให้กับ อปท.นั้น...

ตัวบท (ประเภทพนักงานจ้าง)

ข้อ ๓ พนักงานจ้างมีสามประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) พนักงานจ้างตามภารกิจ
- (๒) พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
- (๓) พนักงานจ้างทั่วไป...

วินัยและการรักษาวินัย

ตัวบท (หน้าที่พนักงานจ้าง)

ข้อ ๔๗ พนักงานจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามที่กำหนดในมาตรฐานทั่วไปนี้ ตามที่ อปท. กำหนด และตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

ตัวบท (วินัยและสถานโทษทางวินัย)

ข้อ ๔๘ พนักงานจ้างต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดตามที่กำหนดไว้เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามประกาศ ก.จังหวัด ที่ ก.จังหวัดกำหนดไว้

พนักงานจ้างผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้าม หรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง พนักงานจ้างผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จะต้องได้รับโทษทางวินัย ซึ่งมี ๔ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดค่าตอบแทน
- (๓) ลดค่าตอบแทน
- (๔) ไล่ออก

ตัวบท (วินัยอย่างร้ายแรง)

ข้อ ๔๙ การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

/(๑) กระทำ...

- (๑) กระทำคามผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- (๒) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๔) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา หรือขัดคำสั่ง หรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๔๗ จนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๕) ประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๖) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าเจ็ดวัน
- (๗) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานจนทำให้งานไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๘) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือกระทำความผิดอาญาโดยมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือหนักกว่าโทษจำคุก
- (๙) กระทำการอื่นใดที่ ก.กลางกำหนดว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ตัวบท (อนุโลมใช้หลักสอบสวนข้าราชการ)

ข้อ ๕๐ เมื่อมีกรณีที่พนักงานจ้างถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว และต้องให้ออกาสพนักงานจ้างที่ถูกกล่าวหาชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าพนักงานจ้างผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงาน ก.จังหวัดพิจารณา แต่ถ้าไม่มีมูลกระทำความผิดให้ยุติเรื่องและรายงาน ก.จังหวัดพิจารณา เมื่อ ก.จังหวัดมีมติประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งหรือปฏิบัติตามมตินั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับทราบมติ แต่ถ้าไม่มีมูลกระทำความผิดให้สั่งยุติเรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนพนักงานจ้าง ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามประกาศ ก.กลางโดยอนุโลม

ตัวบท (การลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง)

ข้อ ๕๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าพนักงานจ้างกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานจ้างที่ได้รับมอบหมาย สอบสวนให้ได้ความจริงและยุติธรรมตามวิธีการที่เห็นสมควร

กรณีที่ผลการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ปรากฏว่าพนักงานจ้างผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานจ้างที่ได้รับมอบหมาย พิจารณาสั่งลงโทษพนักงานจ้างผู้นั้นในสถานโทษและอัตราโทษ ดังนี้

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % และเป็นเวลาไม่เกินสามเดือน

(๒) ปลัด อปท.สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % และเป็นเวลาไม่เกินสองเดือน

/ (๓) ผู้อำนวยการ...

(๓) ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วน สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % และเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งเดือน

(๔) หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างาน สั่งลงโทษภาคทัณฑ์

การสั่งลงโทษตามวรรคสอง ให้สั่งลงโทษตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องลงโทษตัดค่าตอบแทน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

เมื่อได้มีการสั่งลงโทษหรือทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือน หรือสั่งยุติเรื่องกรณีไม่มีมูลกระทำความผิด ให้รายงาน ก.จังหวัดพิจารณา เมื่อ ก.จังหวัดมีมติประการใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติตามมตินั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบมติ

ตัวบท (การรายงาน ก.จังหวัด)

ข้อ ๕๒ การพิจารณาเกี่ยวกับรายงานตามข้อ ๕๐ และข้อ ๕๑ และการสั่งลงโทษ แบบคำสั่งลงโทษ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามประกาศ ก.จังหวัดโดยอนุโลม

การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

ตัวบท (อุทธรณ์/ร้องทุกข์)

ข้อ ๕๓ พนักงานจ้างผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือเกิดความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาต่อตน ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ โดยให้นำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสอบสวนการลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามประกาศ ก.จังหวัดมาใช้โดยอนุโลม

การสิ้นสุดสัญญาจ้าง

ตัวบท (เหตุสิ้นสุดสัญญาจ้าง)

ข้อ ๕๔ สัญญาจ้างสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

(๒) พนักงานจ้างขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรฐานทั่วไปนี้

(๓) พนักงานจ้างตาย

(๔) ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อ ๓๔

(๕) พนักงานจ้างถูกไล่ออก เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๖) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทั่วไปนี้ หรือตามสัญญาจ้าง

ตัวบท (การลาออกจากงาน)

ข้อ ๕๕ ในสัญญาจ้าง พนักงานจ้างผู้ใดประสงค์จะลาออกจากการปฏิบัติงาน ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามประกาศ ก.จังหวัดโดยอนุโลม

ตัวบท (การบอกเลิกสัญญาจ้าง)

ข้อ ๕๖ อปท.อาจบอกเลิกสัญญาจ้างกับพนักงานจ้างผู้ใดก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้างได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า และไม่เป็นเหตุที่พนักงานจ้างจะเรียกร้องค่าตอบแทนการเลิกสัญญาจ้างได้ เว้นแต่ ก.กลางจะกำหนดให้ในกรณีใดได้รับค่าตอบแทนการออกจากงานโดยไม่มีควมผิดไว้

ตัวบท (การส่งให้ไปปฏิบัติงานอื่น)

ข้อ ๕๗ เพื่อประโยชน์แห่งทางราชการ อปท.อาจส่งให้พนักงานจ้างไปปฏิบัติงานนอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างได้ โดยไม่เป็นเหตุให้พนักงานจ้างอ้างเป็นเหตุขอเลิกสัญญาจ้าง หรือเรียกร้องประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ในการนี้ อปท.อาจกำหนดให้ค่าล่วงเวลาหรือค่าตอบแทนอื่นจากการส่งให้ไปปฏิบัติงานดังกล่าวก็ได้

ตัวบท (ทำหน้าที่เสียหาย ออกแล้วยังต้องรับผิด)

ข้อ ๕๘ ในกรณีที่บุคคลใดพ้นจากการเป็นพนักงานจ้างแล้ว หากการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นในระหว่างที่เป็นพนักงานจ้างก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ให้บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว เว้นแต่ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย ในการนี้ อปท.อาจหักค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นจะได้รับจาก อปท.ไว้เพื่อชำระค่าความเสียหายดังกล่าวก็ได้

วินัยพนักงานจ้าง**คำอธิบาย**

พนักงานจ้างเป็นเจ้าหน้าที่รัฐอีกประเภทหนึ่งที่ต้องปฏิบัติงานให้กับทางราชการ จึงต้องมีกฎกติกาดำเนินการตั้งแต่แรกเข้าทำงาน ขณะทำงาน กระทั่งออกจากงาน เช่นเดียวกับข้าราชการ

หัวข้อที่จะอธิบายในส่วนของวินัย ให้ออก อุทธรณ์ และร้องทุกข์ ของลูกจ้าง/พนักงานจ้าง แบ่งดังนี้

๑. ความหมาย/ประเภท
๒. วินัย
๓. การรักษาวินัยและสถานโทษ
๔. วินัยอย่างร้ายแรง
๕. วินัยอย่างร้ายแรง
๖. หลักดำเนินการทางวินัย
๗. การลงโทษทางวินัย
๘. การพิจารณาของ ก.จังหวัด

๙. การอุทธรณ์และร้องทุกข์
๑๐. การสิ้นสุดสัญญาจ้าง
๑๑. การลาออก
๑๒. การบอกเลิกสัญญาจ้าง
๑๓. การให้ปฏิบัติงานอื่น
๑๔. การทำความเสียหายก่อนออก
๑๕. ให้นำหลักเกณฑ์ข้าราชการมาใช้

๑. ความหมาย/ประเภท

พนักงานจ้าง หมายถึง ลูกจ้างของ อปท.ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดย

- (๑) ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง
- (๒) ได้รับค่าตอบแทนจาก อปท.
- (๓) เพื่อปฏิบัติงานให้กับ อปท.แห่งนั้น

พนักงานจ้าง มี ๓ ประเภท ได้แก่

- (๑) ตามภารกิจ
- (๒) ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
- (๓) ทั่วไป

๒. หน้าที่

ที่มาของการทำหน้าที่พนักงานจ้างมี ดังนี้

- (๑) ตามมาตรฐานทั่วไปนี้
- (๒) ตามที่ อปท.กำหนด
- (๓) ตามสัญญาจ้าง
- (๔) ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยชอบ

๓. การรักษาวินัยและสถานโทษ

พนักงานจ้างต้องรักษาวินัยที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด ทั้งที่เป็น

- (๑) ข้อห้าม
- (๒) ข้อปฏิบัติ

ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๑๘ ฐาน ตามที่อธิบายในบทที่ ๕

(๓) สำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ต้องถูกลงโทษหนักเบาสถานหนึ่งสถานใดตามความผิดที่ได้กระทำลง ใน ๔ สถาน ดังนี้

- ๑) ภาคทัณฑ์
- ๒) ตัดค่าตอบแทน

/๓) ลดค่า...

๓) ลดค่าตอบแทน

๔) ไล่ออก

๔. วินัยอย่างไม่ร้ายแรง มี ๑๘ ฐาน คือ

ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

- (๑) เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรม
- (๓) ปฏิบัติงานให้เกิดผลดี มีความก้าวหน้า
- (๔) ไม่ประมาทเลินเล่อในการทำงาน
- (๕) ปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมาย
- (๖) ทราบความเคลื่อนไหวอันตรายต่อประเทศชาติ
- (๗) ไม่เปิดเผยความลับของราชการ
- (๘) ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการโดยชอบ
- (๙) ไม่กระทำความผิดผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- (๑๐) ไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- (๑๑) ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของราชการ
- (๑๒) ไม่ขาดงาน
- (๑๓) สุขภาพ เรียบร้อย สามัคคี ไม่ก่อกวนแก่งแย่ง
- (๑๔) ไม่ดูหมิ่นประชาชนผู้ติดต่อราชการ
- (๑๕) ไม่ทำให้เสื่อมเกียรติของเจ้าหน้าที่รัฐ
- (๑๖) ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ ในห้างหุ้นส่วน บริษัท
- (๑๗) วางตนเป็นกลางทางการเมือง
- (๑๘) ไม่ประพฤติชั่ว

หมายเหตุ ตามความในวรรคหนึ่ง ข้อ ๖-๒๓ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนั้น ก่อนนำไปใช้ต้องตรวจสอบข้อกำหนดในแต่ละข้อให้รอบคอบ ครบถ้วน

๕. วินัยอย่างร้ายแรง

นอกจากวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแล้ว ยังมีพฤติกรรมซึ่งถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะของพนักงานจ้าง ๙ ข้อ ได้แก่

- (๑) ทุจริตต่อหน้าที่
- (๒) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เสียหายร้ายแรง
- (๓) ปฏิบัติโดยประมาทเลินเล่อ เสียหายร้ายแรง
- (๔) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไข เสียหายร้ายแรง
- (๕) ประมาทเลินเล่อ เสียหายร้ายแรง

/(๖) ขาดงาน...

(๖) ขาดงานติดต่อกัน ๗ วัน

(๗) ขาดงาน เสียหายร้ายแรง

(๘) ประพฤติชั่วร้ายแรง หรือถูกจำคุก

(๙) พฤติกรรมที่ ก.กลางกำหนดให้เป็นวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ

วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ อีก คือ

๑) เปิดเผยความลับของราชการ เสียหายร้ายแรง

๒) รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา เสียหายร้ายแรง

๓) ดุหมั่นประชาชนผู้ติดต่อราชการ เสียหายร้ายแรง

รวมความว่า วินัยอย่างร้ายแรงของพนักงานจ้าง มีสาระเหมือนข้าราชการส่วนท้องถิ่นทุกประการ เพียงแต่ตัวบทได้แยกรายละเอียดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับพนักงานจ้าง เช่น การขาดงาน หรือการประมาท เลินเล่อ ต่างก็มี ๒ ลักษณะ เป็นต้น

๖. หลักดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยโดยเฉพะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงพนักงานจ้าง มิได้มีการกำหนดกระบวนการ ขั้นตอน หรือวิธีการไว้แต่อย่างใด แต่ให้นำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นมาใช้โดยตรง ฉะนั้น การดำเนินการทางวินัยพนักงานจ้าง จึงแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ การดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) การดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายดำเนินการตามวิธีที่เห็นสมควร ซึ่งอาจนำ คำอธิบายในบทที่ ๗ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑ มาใช้ก็ได้

ตามปกติการดำเนินการทางวินัยเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นเพียงผู้เดียว ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ แต่ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถมอบอำนาจ หรือมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับรองลงไป ใน อปท.นั้นใช้อำนาจแทน หรือให้มีอำนาจบางส่วนก็ได้ ตามความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งกฎหมายฉบับเดียวกัน

(๒) การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑) แต่งตั้งกรรมการสอบสวนโดยเร็ว โดยให้โอกาส

ก. ชี้แจง และ

ข. แสดงพยานหลักฐาน

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

๒) กรณีผลการสอบ

ก. เป็นวินัยอย่างร้ายแรง

- ให้ออกคำสั่ง ก.จังหวัด (ยังออกคำสั่งลงโทษไล่ออกไม่ได้)

/ก.จังหวัด...

- ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติ
- ผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติตามมติ
- ภายใน ๗ วันนับแต่ทราบมติ
- ข. ไม่มีมูลความผิด
 - ให้ส่งยุติเรื่อง
 - รายงานไป ก.จังหวัด
 - ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติ
 - ผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติตามมติ
 - ภายใน ๗ วันนับแต่ทราบมติ

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และร้องทุกข์ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม

๗. การลงโทษทางวินัย

(๑) วินัยอย่างไม่มีร้ายแรง

การลงโทษทางวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง สามารถออกคำสั่งลงโทษได้เลย ก่อนที่จะรายงาน ก.จังหวัด โดยแบ่งอำนาจการลงโทษ ดังนี้

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น

ก. ภาคทัณฑ์

ข. ตัดค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % ไม่เกิน ๓ เดือน

ค. ลดค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๔% (เพิ่มเติมจากตัวบทที่ขาด

หายไป)

๒) กรณีผู้บังคับบัญชาอื่น หากได้รับมอบหมายจากผู้บริหารท้องถิ่น (ไม่ได้รับมอบหมายจะไม่มีอำนาจ) จะมีอำนาจลงโทษได้ ดังนี้

ก. ปลัด อปท.

- ภาคทัณฑ์

- ตัดค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% ไม่เกิน ๒ เดือน

ข. ผอ.กอง/หน.ส่วน

- ภาคทัณฑ์

- ตัดค่าตอบแทนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% ไม่เกิน ๑ เดือน

ค. หน.ฝ่าย/หน.งาน

- ภาคทัณฑ์

การสั่งลงโทษทางวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ต้อง

๑) ให้เหมาะสมกับความผิด

/๒) ถ้ามีเหตุ...

- ๒) ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้
 ๓) ภาคทัณฑ์

ก. ให้ใช้กับวินัยเล็กน้อย

ข. จะตัดค่าตอบแทน แต่มีเหตุลดหย่อน

ค. วางระดับโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรงดโทษ จะทำทัณฑ์บนเป็น

หนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(๒) วินัยอย่างร้ายแรง

กรณีเห็นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ออก ให้รายงานขอความเห็นชอบ
 ไปยัง ก.จังหวัดก่อนออกคำสั่ง

เมื่อ ก.จังหวัดพิจารณามีมติเป็นประการใด

๑) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติตามนั้น

๒) ภายใน ๗ วันนับแต่ทราบมติ

๘. การพิจารณาของ ก.จังหวัด

การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยพนักงานจ้าง ใช้กระบวนการ ขั้นตอนเดียวกันกับ
 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

๙. การอุทธรณ์และร้องทุกข์

กระบวนการ ขั้นตอน ในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของพนักงานจ้าง ก็เช่นเดียวกับข้าราชการ
 ส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) ถูกสั่งลงโทษทางวินัย ๔ สถาน ได้แก่

๑) ภาคทัณฑ์

๒) ตัดค่าตอบแทน

๓) ลดค่าตอบแทน

๔) ไล่ออก

ให้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

(๒) เหตุนอกจาก (๑) เช่น

๑) ผู้บังคับไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้อง

๒) ไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๓) ปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน

เช่น ปฏิบัติไม่เป็นธรรมในการ

ก. บอกลีกสัญญาจ้าง หรือ

ข. ให้ไปปฏิบัติงานอื่น

เป็นต้น

๑๐. การสิ้นสุดสัญญาจ้าง

สัญญาจ้างของพนักงานจ้างสิ้นสุดด้วยเหตุ ๖ ประการ คือ

- (๑) ครบสัญญา
- (๒) ขาดคุณสมบัติ/มีลักษณะต้องห้าม
- (๓) ตาย
- (๔) ไม่ผ่านประเมิน
- (๕) ถูกไล่ออก
- (๖) เหตุอื่นตามที่กำหนด

๑๑. การลาออก

นอกจากการออกจากงานด้วยเหตุ ๖ ประการแล้ว พนักงานจ้างผู้ใดประสงค์จะลาออกให้ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น
- (๒) ให้นำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกจากราชการของข้าราชการส่วนท้องถิ่นมาใช้

โดยอนุโลม

- (๓) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการ หมวดว่าด้วยการลาออก

๑๒. การบอกเลิกสัญญาจ้าง ก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

- (๑) อปท.อาจบอกเลิกสัญญาจ้างได้
- (๒) โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า
- (๓) พนักงานจ้างจะเรียกร้องค่าตอบแทนไม่ได้
- (๔) เว้นแต่ ก.กลางจะกำหนดให้ ถ้าไม่มีความผิด

๑๓. การให้ปฏิบัติงานอื่น

ปกติการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดเท่านั้น แต่บางกรณีเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

- (๑) อปท.อาจสั่งให้ไปปฏิบัติงานอื่นนอกเงื่อนไขที่กำหนดได้
- (๒) ไม่เป็นเหตุให้
 - ๑) บอกเลิกสัญญาจ้าง
 - ๒) เรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ
- (๓) อปท.อาจกำหนด
 - ๑) ค่าล่วงเวลา หรือ
 - ๒) ค่าตอบแทนอื่น
 ให้ได้

๑๔. การทำความเสียหายก่อนออก

การปฏิบัติงานในขณะที่เป็นพนักงานจ้างได้ก่อความเสียหายแก่ราชการ

/(๑) ผู้นั้นพ้น...

- (๑) ผู้นั้นพ้นจากการเป็นพนักงานจ้างไปแล้ว
- (๒) ยังต้องรับผิดชอบ โดย อปท.อาจหัก

๑) ค่าตอบแทน หรือ

๒) เงินอื่นใด

ที่เขาจะได้รับจาก อปท.

๓) เพื่อชำระค่าเสียหายดังกล่าวได้

๑๕.ให้นำหลักเกณฑ์ข้าราชการมาใช้

มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง มิได้กำหนดรายละเอียดในทุกเรื่อง เพียงแต่ระบุว่าเป็นเรื่องใดบ้างที่ใช้กติกาเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีนี้

(๑) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ให้นำมาใช้กับพนักงานจ้าง คือ

๑) วินัยและการรักษาวินัย รวม ๑๙ ฐาน

๒) วินัยอย่างร้ายแรง

๓) หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน

๔) การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัย

(๒) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ให้นำมาใช้กับ

๑) การอุทธรณ์

๒) การร้องทุกข์

(๓) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการให้นำมาใช้ในการลาออกจากงาน

คล้าย..ปัญหา

ประเด็นสำคัญที่จะขอเน้นย้ำให้เห็นชัดเจนอีกครั้งเพื่อ..คล้าย..ปัญหา มีดังนี้

๑. การใช้หรืออ้างกฎ

เมื่อจำเป็นต้องใช้กฎ

(๑) ต้องอ้างหลักเกณฑ์และเงื่อนไข...ของ ก.จังหวัดเท่านั้น

(๒) รูปแบบคำสั่ง หรือแบบหนังสือต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ต้องอ้างหลักเกณฑ์ของ ก.จังหวัด

เช่นเดียวกัน

๒. อำนาจดำเนินการทางวินัย

เป็นของผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับผู้บังคับบัญชาอื่นจะมีอำนาจตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ก็ต่อเมื่อได้รับมอบอำนาจ หรือได้รับมอบหมายจากผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น หากไม่แล้วจะไม่มีอำนาจดังกล่าวเลย

๓. การแสวงหาข้อเท็จจริง

การแสวงหาข้อเท็จจริงสามารถทำได้ ๓ รูปแบบ คือ

/(๑) ตั้งกรรมการ...

- (๑) ตั้งกรรมการสืบสวน
- (๒) ตั้งกรรมการสอบสวน
- (๓) ตั้งกรรมการตรวจสอบ

กรณีกรรมการทั้ง ๓ คณะ ได้มีการ

- (๑) แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา
- (๒) สรุปพยานหลักฐาน
- (๓) ให้โอกาสชี้แจง/นำสืบแก้ข้อกล่าวหา

สามารถนำผลมาฟังลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน) ได้ โดยไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก

๔. การยึดตัวกรรมการสอบสวนจากต่างสังกัด

ควรได้รับหนังสือยินยอมจากต้นสังกัดของผู้ที่นั้นเสียก่อน จึงออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน

๕. การกันเป็นพยาน

มีเพียง ๓ เหตุเท่านั้นที่จะกันผู้ทำผิดวินัยเป็นพยานได้ คือ

- (๑) ผู้นั้นไม่ใช่ตัวการสำคัญ
- (๒) หาข้อมูลจากแหล่งอื่นไม่ได้ นอกจากผู้นั้น
- (๓) ผู้นั้นได้ให้ข้อมูลจนสามารถดำเนินการทางวินัยตัวการสำคัญได้

นอกจากนี้ต้องดำเนินการทางวินัยตามปกติทุกราย

การกันเป็นพยานสามารถกันได้ ๒ ขั้นตอน

- (๑) ก่อนตั้งกรรมการสอบสวน
- (๒) หลังตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๖. การรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่

ทำได้ ๒ วิธี คือ

- (๑) ส่งประเด็นไป
- (๒) กรรมการไปเอง

๗. กระบวนการทางวินัยที่เห็นต่าง

ในชั้นของ

- (๑) กรรมการสอบสวน
- (๒) ผู้บริหารท้องถิ่น
- (๓) อนุวินัย
- (๔) ก.จังหวัด

สามารถกระทำได้ แต่ต้องเป็นลายลักษณ์อักษร

๘. การขอลาออก เมื่อยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ต้องรองนกว่าจะทราบการอนุญาตให้ลาออกแล้วจึงไปได้ ไม่เช่นนั้นอาจผิดวินัยฐานละทิ้งหน้าที่

๙. การอุทธรณ์

(๑) ถ้าตายก่อน ให้ทายาททำแทนได้

(๒) ถ้ามีเหตุ มอบทนายความทำแทนได้

๑๐. การล้างมลทิน

ผู้อยู่ในข่ายได้รับการล้างมลทิน มี ๕ ลักษณะ ได้แก่

(๑) ต้องรับโทษจำคุกในคดีอาญา ซึ่งพ้นโทษก่อนหรือในวันที่กฎหมายล้างมลทินใช้บังคับให้ถือว่าไม่เคยต้องโทษจำคุก

(๒) ต้องโทษทางวินัย

๑) ภาคทัณฑ์

๒) ตัดเงินเดือน

๓) ลดขั้นเงินเดือน

๔) ปลดออก

๕) ไล่ออก

และได้รับโทษทั้งหมด หรือบางส่วนไปแล้ว ก่อนหรือในวันที่กฎหมายล้างมลทินใช้บังคับให้ถือว่าไม่เคยต้องโทษทางวินัย

(๓) ถูกดำเนินการทางวินัย และผู้บริหารท้องถิ่นสั่ง

๑) งดโทษ

๒) ยุติเรื่อง

ก่อนหรือในวันที่กฎหมายล้างมลทินใช้บังคับให้ระงับการพิจารณา

(๔) ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก่อนหรือในวันที่กฎหมายล้างมลทินใช้บังคับ

ให้ถือว่าไม่เคยถูกให้ออกจากราชการ

(๕) การล้างมลทินไม่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องใด ๆ

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง, คู่มือการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธักรักษาดินแดน, ๒๕๔๕.
- เจสดา มิลินทางกูร, คู่มือปฏิบัติงานบุคคลว่าด้วยวินัยข้าราชการและพนักงานเทศบาล, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
และทำปกเจริญผล, ๒๕๒๔.
- ประกาศ ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง
วินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.
- ประวีณ ณ นคร, ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๔๗,
พระนคร : ไทยพิมพ์-ร.พ.อักษรสารการพิมพ์, ๒๕๐๗.
- พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐.
- มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘
- มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ.๒๕๕๘.
- มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘.
- มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม.
- สถาบันพระปกเกล้า, นิรโทษกรรม-ฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง, ออนไลน์, แหล่งที่มา : เว็บไซต์สถาบัน
พระปกเกล้า (๒๒ กันยายน ๒๕๖๑).
- สำนักงาน ก.พ., ตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สวัสดิการ ก.พ.),
๒๕๔๐.
- สำนักงาน ก.พ., แนวทางการลงโทษ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕, กรุงเทพมหานคร :
บริษัท ประชาชน จำกัด, ๒๕๔๑.
- สำนักงาน ก.พ., คู่มือการดำเนินการทางวินัย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, นนทบุรี : สำนักบริหารกลาง, ๒๕๕๑.
- สำนักงาน ก.พ., รวมมติ ครม. มติ ก.พ.ที่เกี่ยวกับวินัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สวัสดิการ ก.พ.), ๒๕๕๒.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๐, (ออนไลน์),
แหล่งที่มา : เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, (๓๐ กันยายน ๒๕๖๑).

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

พลตำรวจโทคำรณวิทย์ ธูปกระจ่าง
นางจีระกิต อิศรวิชิตชัยกุล

นายสุดเขต พลพยัคฆ์กุล
นางภักจุฬาลักษณ์ ปีกขาว

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
หัวหน้าฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม

คณะผู้จัดทำ

นางสาวภัทราภรณ์ บุตรศรีภูมิ
นางสาวดลพร สุวรรณย์
นางสาวจิตรัมภา กรแก้ว

นิติกรชำนาญการ
นิติกรชำนาญการ
นิติกรปฏิบัติการ

หัวหน้าคณะผู้จัดทำ
คณะผู้จัดทำ
คณะผู้จัดทำ